

Siilinjärven kunta

Tilinpäätös 2022

Kunnanhallitus 27.3.2023

SIILINJÄRVI

Tilinpäätös 2022

Kansikuva:
Kasurilantien kiertoliittymään suunniteltu veistos

Sisällys

1 TOIMINTAKERTOMUS	5
1.1 Olennaiset tapahtumat taloudessa ja toiminnassa	5
1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus	5
1.1.2 Kunnan hallinto	7
1.1.3 Yleinen taloudellinen kehitys	11
1.1.4 Kuntatalouden kehitys.....	12
1.1.5 Oman alueen kehitys	13
1.1.6 Kunnan henkilöstö	18
1.1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	19
1.1.8 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	20
1.1.9 Ympäristötekijät	23
1.1.10 Muut ei-taloudelliset asiat	24
1.2 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko 1.1. – 31.12.2022.....	25
1.2.1 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen.....	25
1.2.2 Kunnanhallituksen arvio konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilasta	25
1.2.3 Konsernin merkittävimpien riskien hallinta	28
1.2.4 Konserniyhtiöt.....	30
1.2.5 Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä	30
1.3 Tilinpäätöksen vaikutus kuluvaan vuoteen talousarvioon ja arvio tulevasta kehityksestä .	31
1.4 Kokonaistalouden tarkastelu	32
1.4.1 Tuloslaskelma	32
1.4.2 Rahoituslaskelma.....	41
1.4.3 Tase	45
1.5 Kokonaistulot ja -menot.....	49
1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous	50
1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	50
1.6.2 Konserniohjaus	50
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	54
1.6.4 Konsernivalvonnan selonteko	67
1.6.5 Konsernitilinpäätös ja tunnusluvut	68
1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	72
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	74
2.1 Strategisten tavoitteiden toteutuminen	74
2.2 Käyttötalouden toteutuminen.....	82
ELINVOIMA- JA KONSERNIPALVELUT.....	82

Vaalit	84
Tilintarkastus	85
Ympäristöterveyspalvelut.....	88
Maaseutuhallinto.....	92
Joukkoliikenne	95
Pelastustoimi.....	98
Elinvoima- ja konsernipalvelut	99
SIVISTYSPALVELUT	112
SOSIAALI- ja TERVEYSPALVELUT	138
TEKNISET PALVELUT	157
Tekniset palvelut	158
Rakennusvalvonta ja Ympäristönsuojelu	164
Yksityistiet	172
YHTEISET PALVELUT	174
2.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	188
2.4 Investointiosan toteutuminen	194
2.5 Rahoitusosan toteutuminen	209
2.6 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	211
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	215
3.1 Siilinjärven kunnan tilinpäätöslaskelmat.....	215
3.2 Siilinjärven kunnan konsernin tilinpäätöslaskelmat	219
4 LIITETIEDOT	223
4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	223
4.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	223
4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	224
4.1.3 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	225
4.1.4 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	228
4.1.5 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	231
4.1.6 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	233
4.1.7 Ympäristövastuut	235
4.1.8 Henkilöstöä, tilintarkastajien palkkioita ja interssitahotapahtumia koskevat liitetiedot	236
5 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET.....	238
5.1 Toimitilojen ylläpito, laskennallisesti eriytetty taseyksikkö	238
5.2 Muut eriytetty laskelmat	244
6 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	247
7 LUETTELOT JA SELVITYKSET	248
7.1 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja niiden säilytyksestä	248

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat taloudessa ja toiminnassa

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Tulemme muistamaan vuoden 2022 koronapandemiarajoitusten päättymisestä ja Venäjän raakalaismaisesta hyökkäyssodasta itsenäistä Ukrainan valtiota kohtaan. Koronapandemian kaikki kokonaisvaikutukset eivät ole vielä realisoituneet, sillä rajoitustoimenpiteiden vuoksi yksinäisyys, lasten ja nuorten psyykinen hyvinvointi, hoitamatta jääneet sairaudet, liikkumattomuus ja mielenterveyden oireilu näkyvät lisääntyvänä kunnan palvelutarpeena vasta pidemmällä aikavälillä. Ukrainan sota toi myös odottamattomia ja nopeasti ratkaistavia palvelutarpeita kunnan palvelutuotannolle. Kunnan maahanmuuttopalvelut organisoitiin uudelleen tilapäistä suojelua tarvitseville. Sivistyspalvelut ovat kevästä 2022 järjestäneet ukrainalaisille lapsille maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavaa opetusta. Kaikista näistä nopeista muutoksista Siilinjärven kunta on selvinnyt erinomaisesti.

Vuodesta 2022 muodostui viimeinen vuosi, jolloin sosiaali- ja terveyspalvelut olivat kunnan järjestämistä vastuulla. Hyvinvointialueen aluevaalit pidettiin tammikuussa 2022 ja maaliskuun puolivälistä lukien hyvinvointialueen valtuusto ja hallitus ovat vastanneet hyvinvointialueiden käynnistymisen kannalta välttämättömistä toimista ja valmistelusta. Kunta varautui hyvinvointialuemuutokseen perustamalla erillisen hyvinvointijaoksen kunnanhallituksen alaisuuteen. Hyvinvointijaoksen ensisijaiseksi tehtäväksi tuli kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen poikkihallinnollisesti ja yhteistyön koordinointi hyvinvointialueen suuntaan.

Siilinjärven kuntastrategia uudistettiin kevään ja alkusyksyn aikana valtuustokaudelle 2022–2025. Uuden kuntastrategian valmistelussa huomioitiin erityisesti hyvinvointialueuudistuksen jälkeisen ”uuden Siilinjärven” rakentaminen ja kehittäminen. Kunnanvaltuuston päättämän kuntastrategian painopisteet ovat ketterä kehittäjä, hyvinvoiva arki ja elinvoimainen ympäristö. Siilinjärven visiossa kunta haluaa olla Suomen sykkivin kasvukunta, ihmisen kokoiselle elämälle. Kuntastrategiaa seurasi kunnan kokonaisvaltainen brändiuudistus, joka alkoi näkyä kuntakuvassa ja sähköisissä kanavissa loppuvuonna 2022.

Vuoden 2022 tilinpäätös toteutui talousarviota paremmin, mutta tulos painui silti -2,369 milj. euroa alijäämäiseksi. Tulos sisältää 0,800 milj. euroa ylimääräisiä lisäpoistoja Ahmon koulukeskuksen investointihankkeen tasearvioihin. Alijäämäinen tilinpäätös pienentää kunnan taseeseen kertyneen ylijäämän 3,685 milj. euroon. Verotuloja kertyi kokonaisuudessaan 100,115 milj. euroa, kasvu n. 2,7 % (yht. 2,610 milj.). Tämä oli ensimmäinen ja samalla viimeinen kerta kunnan historiassa, kun verotulojen yhteismäärä ylitti sata miljoonaa euroa. Valtionosuuksien yhteismäärä oli 43,830 milj. euroa. Valtionosuuksien määrä kasvoi yht. 0,715 milj. eurolla tilinpäätökseen 2021.

Kunnan toimintakulut kasvoivat edellisen vuoden 2021 tilinpäätökseen verrattuna 4,6 % ja toimintatuotot supistuivat -6,1 %. Koronakorvauksia on saatu ja kirjattu tuloihin 1,585 M€ ja edellisvuonna vastaava 3,5 M€. Kunnan toimintakate kasvoi (heikkeni) edelliseen tilikauteen verrattuna -8 794 milj. euroa (6,7 %). Valtakunnallinen toimintakatteen kasvu kunnissa oli ennakkotietojen mukaan n. 6,9 %. Vuosikatetta kertyi 4,355 milj. euroa. Tilikauden vuosikate ei riittänyt kattamaan normaaleja suunnitelmanmukaisia poistoja, joita oli 5,940 milj. euroa.

Kunnan investointimenot (brutto) olivat vuonna 2022 yht. 4,917 milj. euroa. Suurimmat investoinnit kohdistuivat kuntatekniikan maa- ja vesirakenteisiin (2,137 milj.), joita toteutettiin Leppäkaarten, Radantauksen, Sulkavanniityn ja Metsäkoulun alueilla. Toimitiloihin käytettiin n. 0,549 milj. euroa. Summaan sisältyi mm. bunkkerin katon korjausta ja koulukeskusten suunnittelua sekä pieniä toimitilahankkeita useammassa kohteessa. Leasinghankkeena valmistui elinkaarimallilla toteutettu uusi terveyskeskus, jossa asiakaspalvelu aloitettiin 5.9.2022. Myös uuden pelastusaseman rakentaminen alkoi ja valmistelussa ovat olleet Ahmon koulukeskus, Siilinkosken (Päivärinteen) päiväkoti ja Siilinlahden koulu. Näistä erityisesti kouluinvestointien osalta jouduttiin jälleen päättämään hankkeille myönnettävästä urakkalimiitin nostosta (valuusto 29.8.). Valuusto päätti 16.6.2022 Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskuksen omistaman Fontanella-uimalarakennuksen jatkosta. Toimintaa jatketaan vielä viisi vuotta ja tilannetta tarkastellaan vuosittain kunnan omistajaohjauksen toimesta. Isoharja Oy:n viime vuosien merkittävin rakennusinvestointi, monitoimirakennus I1, käynnistyi syksyllä 2022. Kotipolku Oy:n asuntokanta lisääntyi Asemakadun kahdella kerrostalolla ja Metsontien rivitalokohteella. Pysäköinti Oy onnistui tavoitteeksi asetetussa pysäköintihallin käyttöasteen nostossa. Kokonaisuudessaan konserniyhtiöille asetetut tavoitteet ovat toteutuneet lähes tavoitteiden mukaisesti vuonna 2022.

Muutos rahavirrassa merkitsi lainakannan supistumista. Pitkäaikaisen lainan lainanottovaluutus oli talousarvion rahoituslaskelman mukaisesti 16,700 milj. euroa. Siitä käytettiin vain 6,500 milj. euroa eli lainaa jätettiin nostamatta 10,200 milj. euroa. Lainoja lyhennettiin suunnitellusti 13,269 milj. euroa. Lainamäärä vähentyi täten 6,769 milj. euroa. Leasingvuokravastuita kunnassa oli vuoden lopussa 34,281 milj. euroa (ed. 11,295 milj.) ja muita vuokravastuita yht. 42,883 milj. euroa (ed. 42,246 milj.). Vuokravastuiden kokonaismääräksi muodostui 77,165 milj. euroa (ed. 53,540 milj.). Leasingvastuiden määrää kasvatti vuoden lopussa alkanut uuden terveyskeskuksen sopimus, muiden vuokravastuiden määrä pysyi jotakuinkin ennallaan. Terveyskeskus on vuokrattu edelleen P-S Hyvinvointialueelle, minkä johdosta leasingvastuut eivät heikennä kunnan taloudellista asemaa.

Talouden ongelmat eivät helpotu tulevina vuosinakaan. Yleinen kustannustason nousu inflaation seurauksena, korkojen nousu, palkkaratkaisujen tuomat palkkojen korotukset ja purettavien rakennusten tasearvojen lisäpoistot osaltaan haastavat Siilinjärven kuntataloutta. Kunnanvaluuston (14.12.2020 § 42) hyväksymän talouden pitkän tähtäimen (PTS) suunnitelman ohella on löydettävä lisää keinoja taseen pitämiseksi ylijäämäisenä

Haasteiden keskelläkin kunnan työntekijöiden, luottamushenkilöiden ja kuntalaisten usko tulevaan on ollut vahva. Tästä kiitos teille kaikille!

Petteri Ristikangas
Vs. kunnanjohtaja

1.1.2 Kunnan hallinto

Kunnanvaltuusto

Kunnan ylintä päätävävaltaa käyttää 43-jäseninen valtuusto, jonka jäsenet valitaan joka neljäs vuosi huhtikuussa järjestettävillä vaaleilla. Kuntavaalissa 13.6.2021 valittiin valtuutetut toimikaudeksi 2021–2025.

1.8.2021 alkaen valtuuston paikkajakauma on seuraava: aiemmin:

Keskustan valtuustoryhmä	17	18
Sosialidemokraattien valtuustoryhmä	7	7
Kokoomuksen valtuustoryhmä	6	5
Vihreiden valtuustoryhmä	4	4
Perussuomalaisten valtuustoryhmä	7	3
Vasemmistoliiton valtuustoryhmä	1	3
Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä	1	2
Sinisten valtuustoryhmä	-	1
Yhteensä	43	43

Kunnanvaltuusto kokoontui kertomusvuonna 7 kertaa ja käsitteli kokouksissaan yhteensä 49 asiaa.

Kunnanvaltuusto 2022

Kunnanvaltuuston puheenjohtajat:

Puheenjohtaja	Daavitsainen Risto (sd.)
I varapuheenjohtaja	Holm Terhi (ps.)
II varapuheenjohtaja	Ylikärppä Kauko (kesk.)

Kunnanvaltuuston kokoonpano kokonaisuudessaan

Apell Harri (ps.)	Markkanen Tapio (kesk.)
Daavitsainen Risto (sd.)	Morko Miina (sd.)
Haapala Waltteri (kd.)	Niemiz Pirjo (sd.)
Hiltunen Henna (kok.)	Ojala Kari (kok.)
Hiltunen Päivi (sd.)	Ollikainen Milla (sd.)
Holm Terhi (ps.)	Oksman Merja (kok.)
Holopainen Jani (ps.)	Oksman Mika (ps.)
Huttunen Anna (kesk.)	Partanen Aki (kesk.)
Hynynen Tuulikki (sd.)	Pellikka Joonas (ps.)
Iskala Jonna (kesk.)	Pennanen Vesa (kok.)
Jäppinen Tommi (kesk.)	Pitkänen Katja (sd.)
Jääskeläinen Heikki (vihr.)	Pitkänen Marjaana (kesk.)
Kiiski Seppo (kesk.)	Rautiainen Merja (kesk.)
Kinnunen Juha (vihr.)	Rekola Jukka (ps.)
Klemelä Taina (ps.)	Repo Kari (kesk.)
Konttinen Heikki (kesk.)	Rojo Petri (kesk.)
Korhonen Leena (kok.)	Santti Ulla (vihr.)
Kröger Risto (kesk.)	Venäläinen Matti (kesk.)
Laatikainen Tarja (vihr.)	Vikki Karoliina (kesk.)
Laitinen Niina (vas.)	Väätäinen Liisa (kesk.)
Lehikoinen Karita (kok.)	Ylikärppä Kauko (kesk.)
Lyytinen Simo (kesk.)	

Kunnanhallitus

Kuntavaalissa 13.6.2021 valittu valtuusto valitsi kunnanhallitukseen 9 jäsentä ja jokaiselle henkilökohtaisen varajäsenen toimikaudeksi 2021–2025. Elokuussa 2021 toimikautensa aloittaneen hallituksen paikkajakauma säilyi ennallaan:

Keskusta	4
Sosialidemokraattinen puolue	2
Perussuomalaiset	1
Kokoomus	1
<u>Vihreät</u>	<u>1</u>
Yhteensä	9

Kunnanhallitus kokoontui kertomusvuonna 23 kertaa ja käsitteli kokouksissaan yhteensä 260 asiaa. Kunnanhallituksen esittelijänä toimi kunnanjohtaja.

Kunnanhallitus 2022

Kunnanhallituksen puheenjohtajat:

Puheenjohtaja	Huttunen Anna (kesk.) 2021 – 2023
Puheenjohtaja	Rautiainen Merja (kesk.) 2023 - 2025
I varapuheenjohtaja	Oksman Merja (kok.) 2021 – 2023
I varapuheenjohtaja	Lehikoinen Karita (kok.) 2023 - 2025
II varapuheenjohtaja	Rautiainen Merja (kesk.) 2021 – 2023
II varapuheenjohtaja	Hiltunen Päivi (sd.) 2023 - 2025

Kunnanhallituksen kokoonpano kokonaisuudessaan

Varsinainen jäsen

Hiltunen Päivi (sd.)
Huttunen Anna (kesk.)
Konttinen Heikki (kesk.)
Lehikoinen Karita (kok.) 2023 - 2025
Oksman Merja (kok.) 2021 - 2023
Partanen Aki (kesk.) 2023 - 2025
Rautiainen Merja (kesk.)
Rekola Jukka (ps.)
Ryynänen Keijo (sd.)
Santti Ulla (vihr.)
Venäläinen Matti (kesk.) 2021 - 2023

Henkilökohtainen varajäsen

Pitkänen Katja (sd.)
Jäppinen Tommi (kesk.)
Vikki Karoliina (kesk.)
Pennanen Vesa (kok.)
Pennanen Vesa (kok.)
Markkanen Tapio (kesk.)
Iskala Jonna (kesk.)
Kaija Merja (ps.)
Miettinen Heikki (sd.)
Jääskeläinen Heikki (vihr.)
Markkanen Tapio (kesk.)

Kunnanjohtaja

Kunnanjohtajan tehtävänä on sen lisäksi, mitä kuntalaissa on säädetty, johtaa ja valvoa sekä kehittää kunnan hallintoa, taloutta sekä muuta palvelutuotantoa ja omistajapolitiikka. Kunnanjohtajan tehtäväalueita ovat lisäksi kunnan edunvalvonta sekä maakunnallinen ja seudullinen yhteistyö. Kunnanjohtaja johtaa kunnan strategiatyötä, vastaa sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan toteutuksesta, valvoo kunnanhallitukselle esiteltävien asioiden valmistelusta sekä toimii kunnanhallituksen esittelijänä. Kunnanjohtajana toimi FM

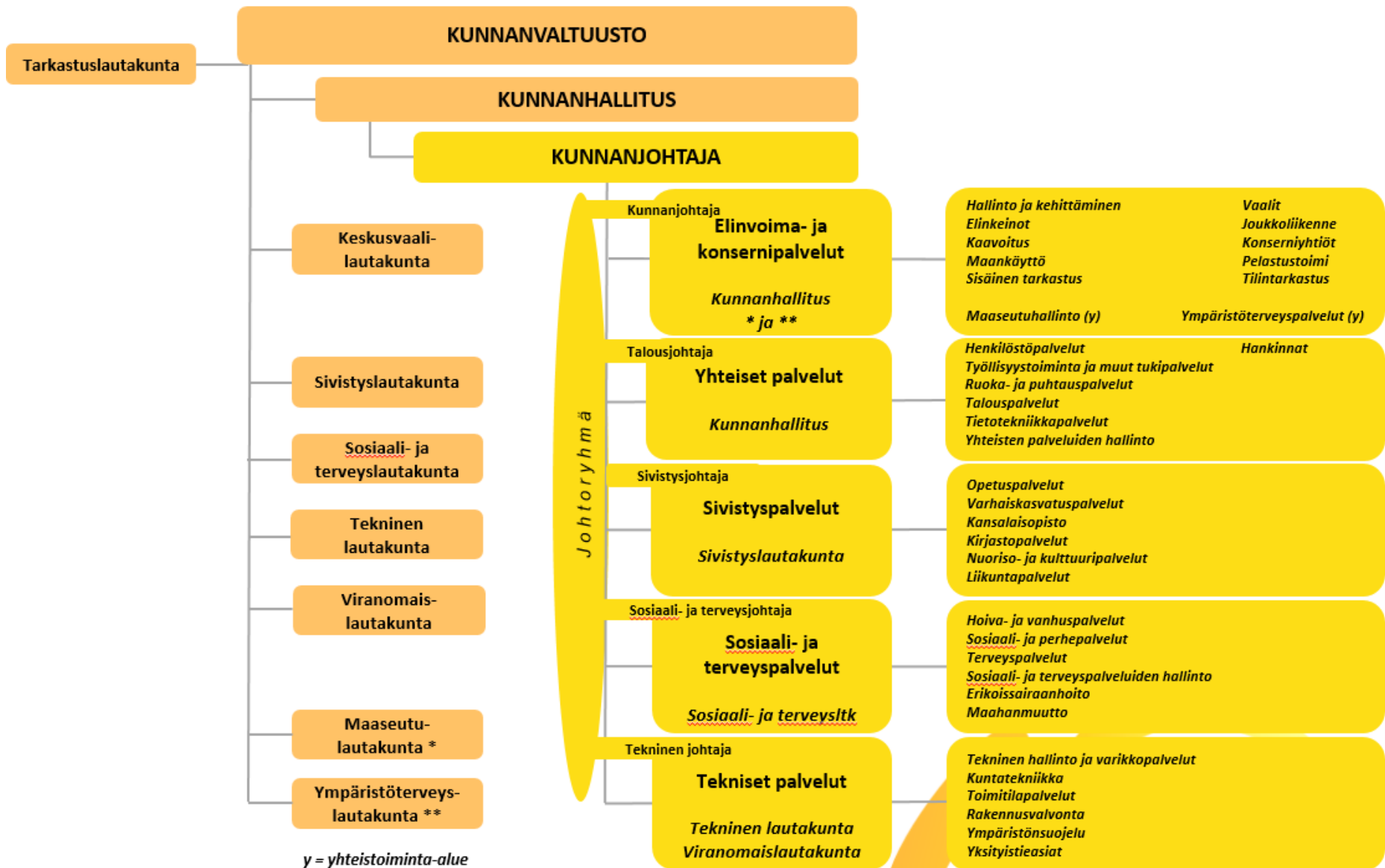
Vesa Lötjönen. 7.11.2022 kunnanvaltuusto merkitsi kunnanjohtajan irtisanoutumisilmoituksen tietoon saatetuksi. Kunnanjohtaja Vesa Lötjösen on vuosilomalla 12.1.- 31.7.2023 välisen ajan ja viimeinen virassaolopäivä on 31.7.2023.

Kunnan henkilöstöä koskevia tietoja ja tunnuslukuja esitetään erillisessä henkilöstökertomuksessa.

Kuntalain 125 §:n tarkoittamat tilivelvolliset viranhaltijat

ELINVOIMA- JA KONSERNI-PALVELUT	Kunnanjohtaja Ympäristöterveysjohtaja Vastaava eläinlääkäri Maaseutujohtaja Kehitysjohtaja Elinkeinopäällikkö Maankäyttöpäällikkö Kaavoituspäällikkö Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja
SIVISTYSPALVELUT	Sivistysjohtaja Varhaiskasvatusjohtaja Kansalaisopiston rehtori Kirjastotoimenjohtaja Nuoriso- ja kulttuuritoimenjohtaja Liikuntatoimenjohtaja
SOSIAALI- JA TERVEYS-PALVELUT	Sosiaali- ja terveysjohtaja Johtava lääkäri Sosiaali- ja perhepalveluiden johtaja Hoito- ja vanhustyön johtaja
TEKNISET PALVELUT	Tekninen johtaja Toimitilapäällikkö Kuntatekniikan päällikkö Rakennusvalvontapäällikkö Ympäristönsuojelupäällikkö Maaseutuasiamies
YHTEISET PALVELUT	Talousjohtaja Taluspäällikkö Henkilöstöjohtaja Digijohtaja Ruoka- ja puhtauspalvelujohtaja Kehitysjohtaja

Siilinjärven kuntaorganisaatio

1.1.3 Yleinen taloudellinen kehitys

Turvallisuutta ja tulevaisuudenuskoa on koeteltu vuoden 2022 aikana läpi yhteiskunnan Venäjän aloittaman hyökkäyssodan vuoksi. Talouden taittumista ennustettiin keväästä lähtien. Tilauksia kuitenkin virtasi ja tuotanto jatkoi vahvasti kasvuaan. Kuluttajat purkivat korona-ajan säästöjään ja palveluiden osto piristyi. Avoimia työpaikkoja oli tarjolla ennätysmäisesti ja työllisyys nousi ennätyslukemiin. Energian ja ruuan hinta nosti inflaation ennätystasolle ja alkoi leikata kotitalouksien ostovoimaa. Korkojen nousu oli myös nopeaa. Tuotannon kasvu hidastui ja markkinat hiljenivät loppuvuotta kohden. Suomen talous kolkutteli kohti taantumaa.

Hallitus torjui koronapandemiaan liittyneiden rajoitustoimien taloudellisia menetyksiä lukuisilla eri tukikierröksillä. Nyt energian hinnan nousua on kompensoitu vastaavalla tavalla. Molemmat toimet ovat loiventaneet talouden iskua yrityksille ja kotitalouksille, mutta samalla velkaannuttaneet valtiontaloutta voimakkaasti. Nyt povataan ankeiden aikojen alkamista.

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan koko vuoden 2022 bruttokansantuotteen volyymi kasvoi 2,0 % (ed. v. 3,0 %). Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja nopea inflaatiovauhti heikensivät niin kuluttajien kuin yrittäjienkin luottamusta tulevaan. Heikkenevät odotukset alkoivat realisoitua vuoden jälkipuoliskolla, kun bruttokansantuote ja yksityinen kulutus kääntyivät laskusuuntaan.

Teollisuuden toimialoista metalli- sekä sähkö- ja elektroniikkateollisuus kasvoivat vuonna 2022. Kaupan toimialoilla tuotteita myytiin aiempaa vähemmän (tai kalliimpien tuotteiden sijaan myytiin edullisempia vaihtoehtoja). Palvelutoimialojen kehitys oli vuonna 2022 vaihtelevaa. Liikenne oli loivassa laskusuunnassa koko vuoden. Majoitus- ja ravitsemistoiminta kasvoi reippaasti koronavuosien ahdingon jälkeen, tosin suunta kääntyi alaspäin hyvän alkuvuoden jälkeen. Toisaalta informaation ja viestinnän sekä liike-elämän palveluiden toimialat kasvavat yhteiskuntaa ravistelevista kriiseistä välittämättä, kuten nähtiin jo koronapandemian aikana. Rakentaminen on vähentynyt 2022 toisesta neljänneksestä alkaen, erityisesti investoinnit asuinrakennuksiin vähentyivät paljon. Muutokset jäivät kasvun puolelle kuitenkin vielä koko vuoden 2022 kaikkien seuraavien erien osalta: viennin volyymi kasvoi 1,5 % ja tuonnin volyymi 7,4 %, yksityinen kulutus kasvoi 2,1 % ja julkinen 1,1 %. Myös investoinnit kasvoivat 5,8 %.

Vaikeasta vuodesta huolimatta työllisyystilanne pysyi hyvänä. Työttömyysaste aleni -0,9 prosenttiyksikköä 6,8 %:iin. Talouskasvu ja työvoiman kysyntä nostivat työllisyysasteen jo 73,8 %:iin (ed. v. 72,3 %). Työllisiä oli 65 000 enemmän kuin vuonna 2021.

Kuluttajahinnat olivat koronakriisin takia jo valmiiksi nousussa vuoden 2021 lopussa. Venäjän hyökkäyssota nosti keväällä energian ja raaka-aineiden hintoja, ja hinnannousut kiihtyivät laaja-alaiseksi vuoden loppua kohden. Sähkön hinta ja koronnostot lisäsivät velkaantuneiden kotitalouksien ahdingkoa. Vuoden 2022 keskimääräinen inflaatio asettui n. 7,1 %:iin (ed. v. 2,2 %). Tavaroiden ja ruuan hintojen odotetaan kääntyvän laskuun samoin kuin sähkön hinnan tulevan kevään ja kesän aikana. Hintatason ennakoidaan kuitenkin jäävän lähtötasoa korkeammalle. Inflaation ennakoidaan olevan n. 4 % vuonna 2023 ja n. 2 % seuraavina vuosina.

Talouden ennakoidaan supistuvan vuoden 2023 aikana n. -0,2 % ja nousevan hitaalle kasvu-uralle vuosina 2024 ja 2025. Venäjän hyökkäyssodalla tulee olemaan pidempiaikaisia vaikutuksia talouteen.

1.1.4 Kuntatalouden kehitys

Vakavaa huolta aiheutti viime keväänä Venäjän tekemä hyökkäys Ukrainaan. Sillä ennakoitiin olevan valtavasti vaikutuskanavia kuntatalouteen: kuntien huoltovarmuus, häiriöihin varautuminen, maahan tulevien henkilöiden palvelut, työttömyys, verotulojen supistuminen jne. Vuoden aikana kuntatalous kuitenkin sinnitteli juuri ja juuri tasapainossa. Vuoteen osui paljon kertaluonteisia tulosta parantavia tekijöitä, sillä monessa kunnassa myytiin sote-kiinteistöjä ja kokonaisuuteen vaikutti myös yksitaiset yhtiöittämiset. Näiden ansiosta Kuntaliitto totesikin kuntatalousvuoden olleen vahva vain paperilla. Ennakkoarvioiden mukaan tilinpäätöksissä näkyi kuitenkin ripeä talouskasvu, ja vuotta vauhdittanut odotettua vahvempi työllisyyskehitys.

Valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton julkaisemien vuoden 2022 ennakkollisten tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien yhteenlaskettu vuosikate heikkeni vajaat -0,26 mrd. euroa eli n. -11,3 % vuodesta 2021, jolloin vuosikate oli vielä vahva kuntasektorille kohdennetuista koronatukipaketeista johtuen. Vuosikatteen heikkeneminen johtui toimintakatteen suuresta kasvusta (6,9 %) johon vaikutti toimintakulujen kasvu ja toimintatuottojen aleneminen. Kun mukaan otetaan kuntien ohella myös kuntayhtymät, vuosikatteen heikkeneminen oli yhteensä n. -11,6 %. Vuosikate olisi ennakotietojen mukaan ollut negatiivinen 14 kunnassa ja tilikauden tulos negatiivinen peräti 90 kunnassa. Asukaskohtaiseksi vuosikatteeksi olisi muodostumassa n. 635 euroa edellisvuoden 681 eurosta. Vuosikatteen heikkeneminen kohdistui kaikkiin kuntakokoryhmiin, mutta alimmat asukaskohtaiset vuosikatteen muodostuivat 20 000 – 100 000 asukkaan ryhmään.

Valtionosuudet vähenivät -6,5 % johtuen siitä, että erillisiä koronakorvauksia ei sisällynyt enää valtionosuuksiin ja kustannustenjaon tarkistus leikattiin pois. Verotulojen n. 5,3 %:n kasvu muodostui kaikkiin verolajeihin. Kunnallisverotuotossa kasvua muodostui peräti 5,0 prosenttia, mikä toi 1,0 mrd. verotulolisäyksen työllisyyden ja sen myötä palkkasummakasvun johdosta. Odotettua paremmin kasvoivat myös yhteisöverotuotot, kasvu 6,6 % (n. 0,2 mrd.) ja samansuuruiseen kasvuun ylsivät myös kiinteistöverojen tulot. Valtion päättämät koronatukipaketit ja toisaalta tilanteen epävarmuus hillitsi päätöksiä kunnallisveron korotuksiin aiemmalle vuodelle ja vuoden 2022 veronkorotuksia hillitsi puolestaan sote-uudistuksen läheisyys. Korotuksia teki lopulta 16 kuntaa ja veroa laskevia kuntia oli 12. Niinpä koko maan painotetuksi, keskimääräiseksi tuloveroprosentiksi muodostui 20,01 %.

Toimintakulut kunnissa kasvoivat n. 4,7 % (kuntayhtymien kanssa 5,0 %) ja toimintatuotot vähentyivät -1,9 %. Koronakorvauksien määrä pieneni edellisestä vuodesta -65 %, mikä näkyi toimintatuottojen supistumisena. Toimintakuluissa kasvoi erityisesti palvelujen ostot, 12 %, ja kulukehitys todennäköisesti kasvaa vielä ennakoarvioista, sillä kaikkia sote-kuntayhtymien kuluja tuskin on saatu ennakotietoihin arvioitua.

Tilikauden tulosta kunnissa ja kuntayhtymissä olisi muodostumassa yht. n. 1,27 miljardin edestä. Tämän myötä vuosikatteella katettiin kaikki poistot, mutta se ei riittänyt kaikkiin investointeihin. Rahavirta vahvistui kuntien osalta positiiviseksi, mutta kuntayhtymien kera se jäi yhä n. -0,30 miljardia pakkasen puolelle. Summa olisi ollut vielä n. -0,50 miljardia suurempi, ellei sitä olisi parantanut yksittäinen yhtiöittäminen (HKL). Investoinnit kasvoivat sekä kunnissa että kuntayhtymissä vuoden 2020 ennätystasolle. Kertynyttä alijäämää olisi muodostumassa 14 kunnan taseeseen.

Kuntien yhteenlaskettu lainakanta kääntyi vihdoin laskuun -0,56 mrd. eli lähes kolmanneksella, mutta kuntayhtymien mittavien investointimenojen kera yhteinen lainakanta kasvoi n. 0,24 miljardia eli n. 1,0 %. Aiemmin 2020 kasvuhyppäyksen tehneet rahavarat ovat säilyneet kuntien kassassa ja ovat edelleen jopa lisääntyneet. Sama ilmiö on toistunut myös kuntayhtymissä. Asukaskohtainen lainamäärä kunnissa muodostui n.

3 363 euroon, edellinen vuosi 3 465 euroa. Pohjois-Savossa asukaskohtainen lainakanta oli ennakkotiedon mukaan 3 572 euroa, edellinen vuosi 3 606 euroa.

Kuntaliitto toteaa omassa analyysissään kuntakentän taloudellisen eriytymisen kiihtyneen vuonna 2022. Taloudellinen tulos on taottu Etelä-Suomen kunnissa, kun taas Itä-Suomessa tulokset ovat heikentyneet. Vuosikatteet ovat pysyneet suurissa, yli 100 000 asukkaan kaupungeissa lähes ennallaan, mutta heikentyneet pienemmissä kunnissa. Kaikki Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset eivät vielä ole välittyneet vuoden 2022 talouslukuihin. Energian nousupaine ja erityisesti korkotason nousu näkyy vasta vuodesta 2023 alkaen tuloksissa.

1.1.5 Oman alueen kehitys

Vuonna 2022 Kuopion seudun väestön kokonaismuutos oli +997 henkeä, kun se vuonna 2021 oli tarkentuneiden tietojen mukaan +1375 henkeä. Pohjois-Savon väestö väheni muutos yhteensä -669 asukasta (+98 asukasta). Vuonna 2022 Pohjois-Savon kunnista asukasluvun kasvua tapahtui ainoastaan Kuopiossa. Siilinjärven asukasluvu pieneni ennakkotiedon mukaan -50 henkilöä, kun se viime vuonna kasvoi +42 Henkilöä.

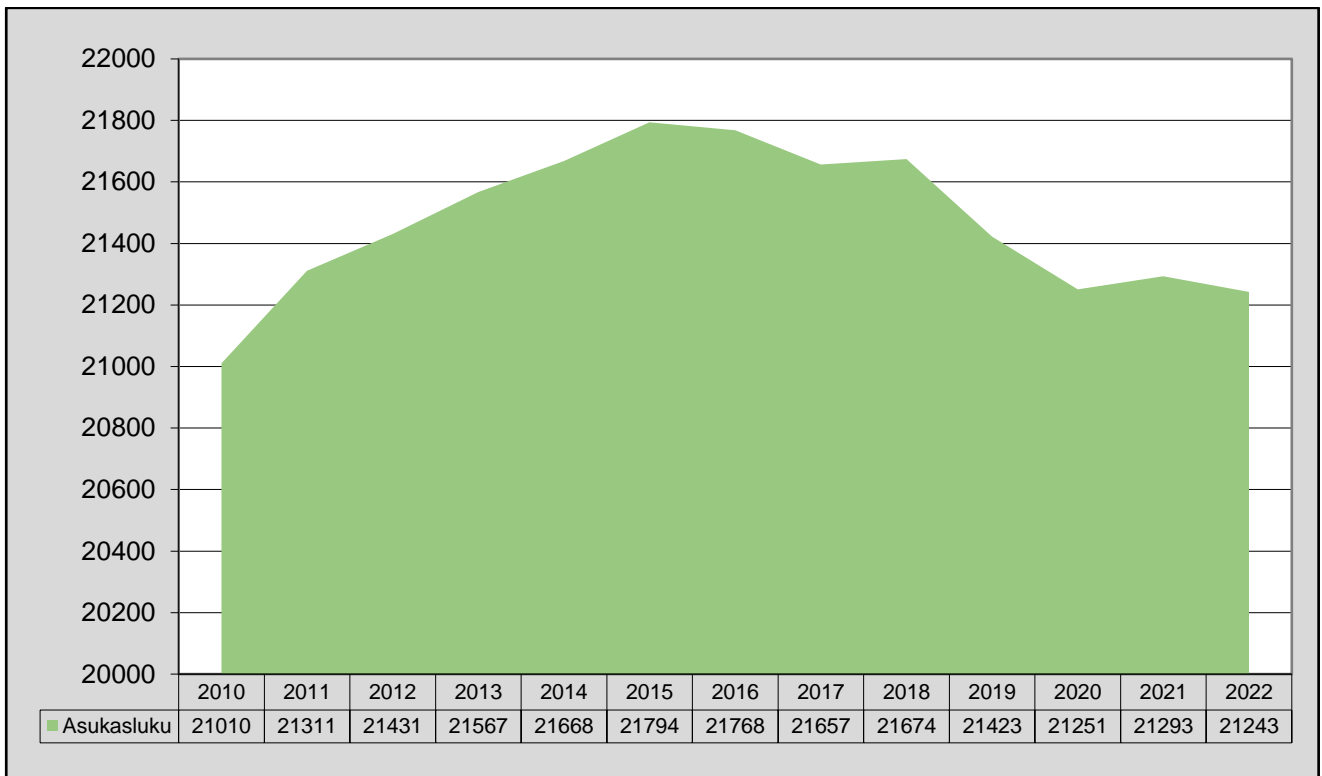
Alue ja väestö

Kunnan pinta-ala on noin 508 km², josta vesialuetta on 107 km². Vuonna 2022 väestöstä 48 prosenttia asui kirkonkylässä, 26 prosenttia Etelä-Siilinjärvellä ja 26 prosenttia muilla kunnan osa-alueilla. Kunnan taajama-aste on 81,1 %.

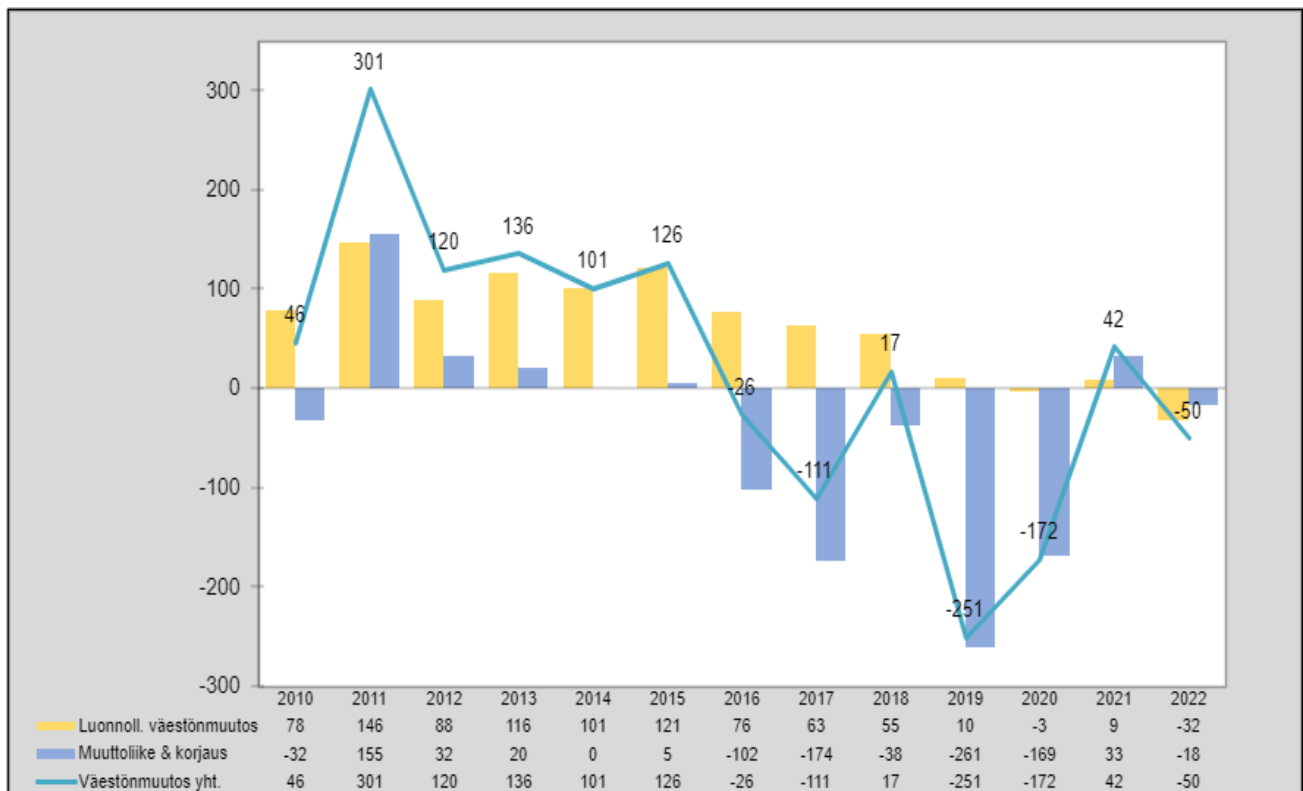
Vuoden 2022 lopussa Siilinjärven väkiluku oli ennakkotiedon mukaan 21 243 henkeä, jossa vähennystä edelliseen vuoteen -50 (edellisvuonna +42 henkeä). Ennakkotiedon mukaan vuonna 2022 Siilinjärven syntyvyys oli 174 lasta ja kuolleisuus 206 henkilöä. Luonnolliseksi väestönkasvuksi muodostui siten -32 henkilöä, mikä osoittaa selvää laskutrendiä.

Lähtömuutto oli vuonna 2022 viime vuosien keskitasoa, tulomuutto keskitasoa parempi. Vuoden 2022 muuttoliike oli tappiollinen -18 henkilöä (sisältää maahanmuuton). Asuntoja valmistuu edelleen vilkkaaseen tahtiin, mutta asumisväljyyden kasvu aiheuttaa sen, että väestömäärän lisääntyminen vaatii yhä enemmän asuntoja vuodessa.

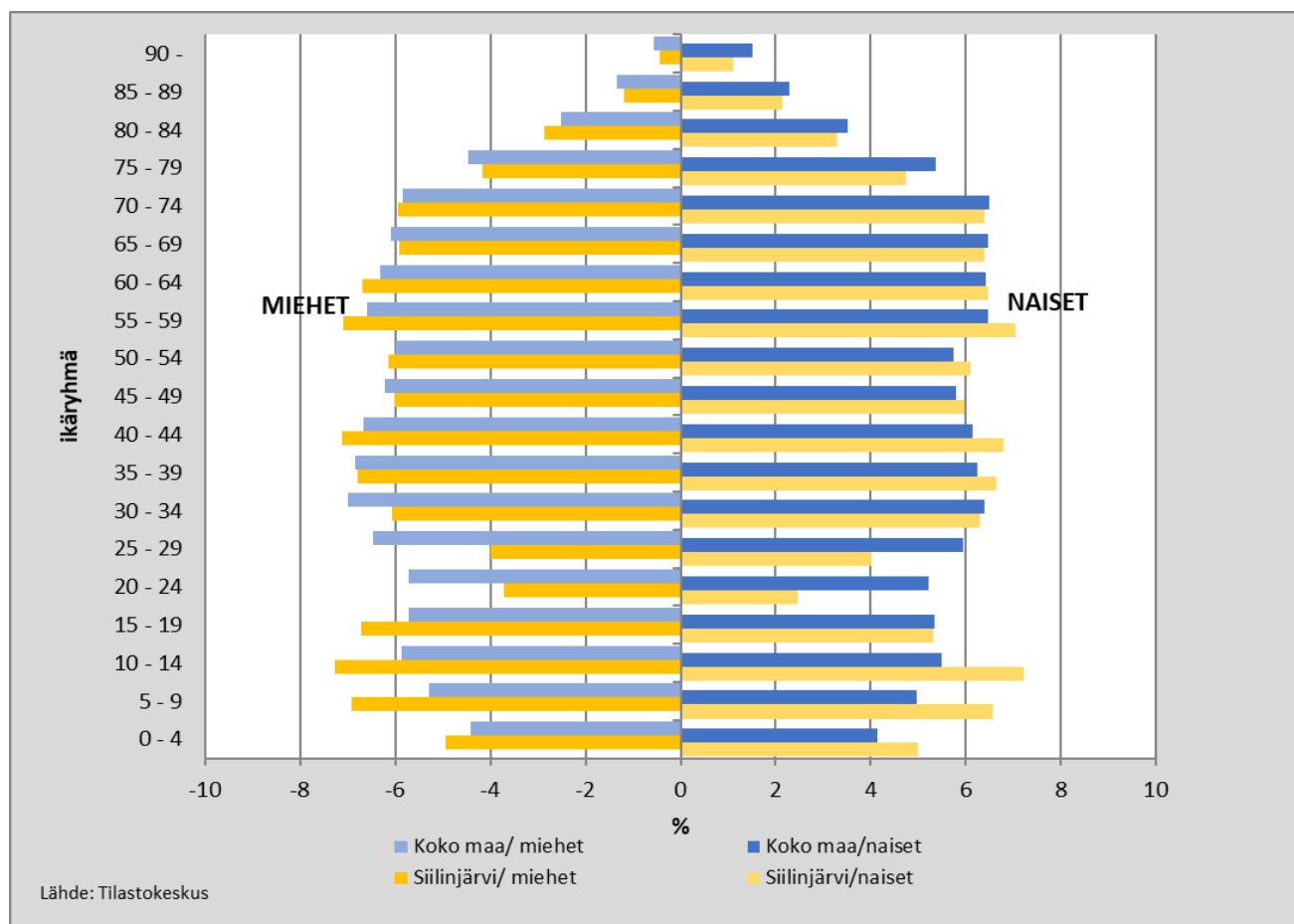
Siilinjärven asukasluku 2010–2022

Väestönmuutokset 2010–2022

Ikäryhmien osuudet (%) Siilinjärvellä ja koko maassa 31.12.2022

Siilinjärven väestörakenne on maakunnan nuorin. Keski-ikä on 42,6 vuotta. Pohjois-Savon keski-ikä on 45,5 ja koko maan 43,6 vuotta. Vuoden 2021 lopussa 0–14-vuotiaiden osuus oli kunnassa 19,2 %, kun se Pohjois-Savossa oli keskimäärin 14,2 %. Vastaavasti yli 64-vuotiaiden osuus oli 21,9 % kun se Pohjois-Savossa oli keskimäärin 26 prosenttia.

Väestön ikäryhmien osuudet kokonaisväestöstä 2000-luvulla

	2000	2010	2015	2020	2021	*2022
0–14-vuotiaat, %	22,6	20,6	20,6	19,4	19,2	19,0
15–64-vuotiaat, %	67,6	65,1	61,8	59,3	58,9	58,7
Yli 64-vuotiaat, %	9,8	14,3	17,6	21,3	21,9	22,3
Väestö yhteensä	19 742	21 010	21 794	21 251	21 293	21 243

* ennakkotieto

Elinkeinorakenne ja työllisyys

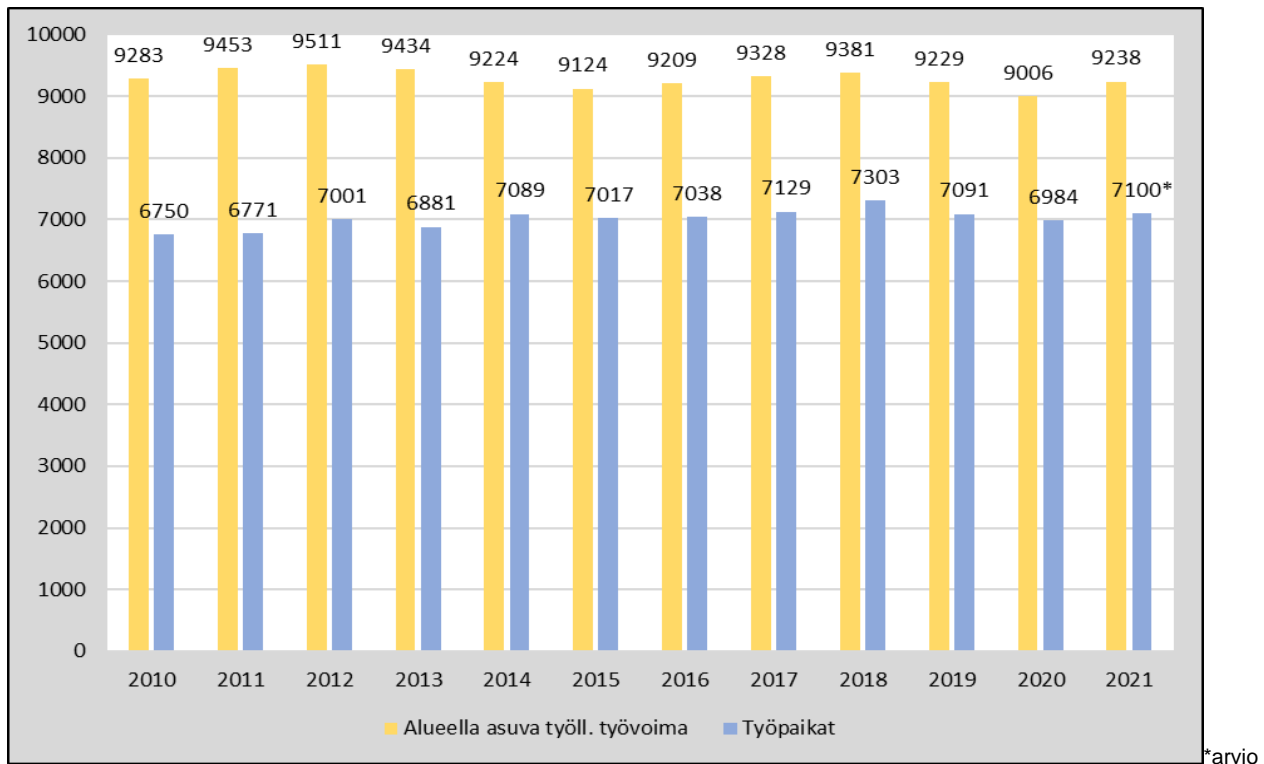
Kunnan elinkeinorakenne on palveluvaltainen. Alkutuotannossa työpaikoista on 5 %, teollisuudessa ja rakentamisessa 30 % sekä palvelualoilla 65 %.

Vuoden 2020 lopussa kunnassa oli tilastokeskuksen kriteereillä 6 984 työpaikkaa, jossa laskua edelliseen vuoteen 107 työpaikkaa. Vuosina 2017 - 2020 työpaikkakehitys on ollut voimakkaasti vaihteleva. Suurimmat kasvut syntyivät teollisuuden ja eri palveluiden toimialoille. Työpaikkoja on alkanut poistua yleisesti yrittäjien eläköitymisen seurauksena.

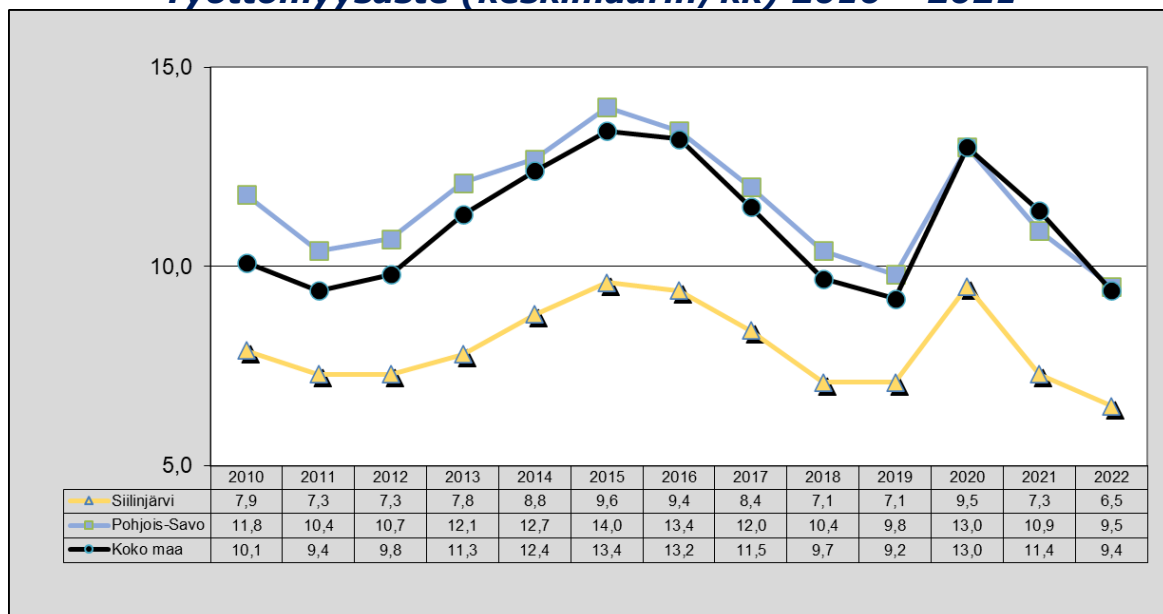
Lisäksi koronavuosi 2020 vaikutti laskevasti työpaikkojen määrään.

Työllinen työvoima ja työpaikat 2010–2021

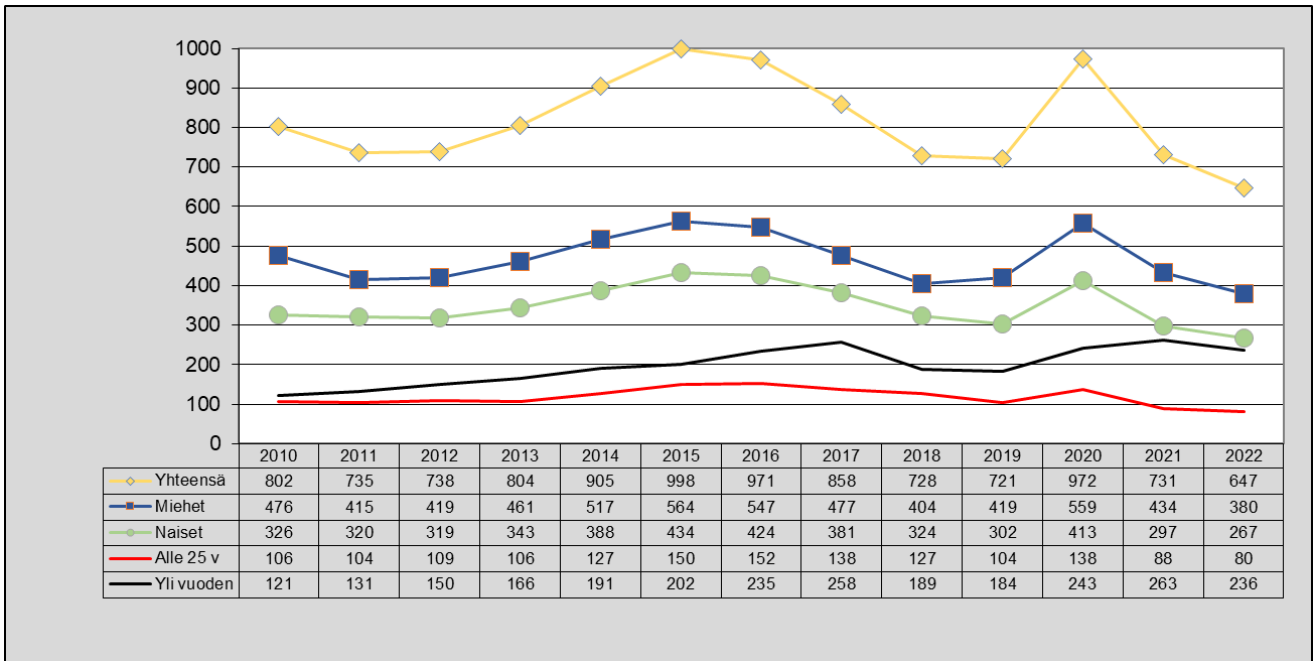

Vuonna 2022 koronan vaikutukset työttömyyteen poistuivat. Siilinjärven keskityöttömyysaste oli maakunnan pienin ollen 6,5 %, kun se Pohjois-Savossa oli keskimäärin 9,5 % ja koko maassa 9,4 % (Tilastokeskus 6,8 %). Työttömiä työnhakijoita oli keskimäärin 674 henkilöä, jossa laskua 84 henkilöä. Pitkäaikaistyöttömien määrä vähentyi 27 henkilöllä, ollen keskimäärin 236. Myös alle 25-vuotiaiden työttömien määrä vähentyi ollen keskimäärin 80 henkilöä.

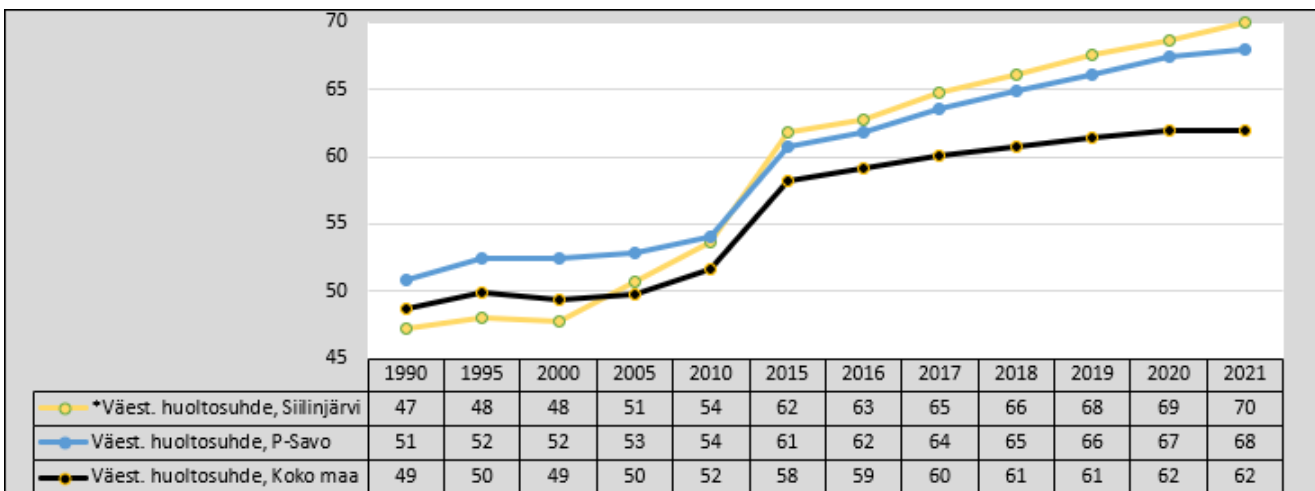
Työttömyysaste (keskimäärin/kk) 2010 – 2021

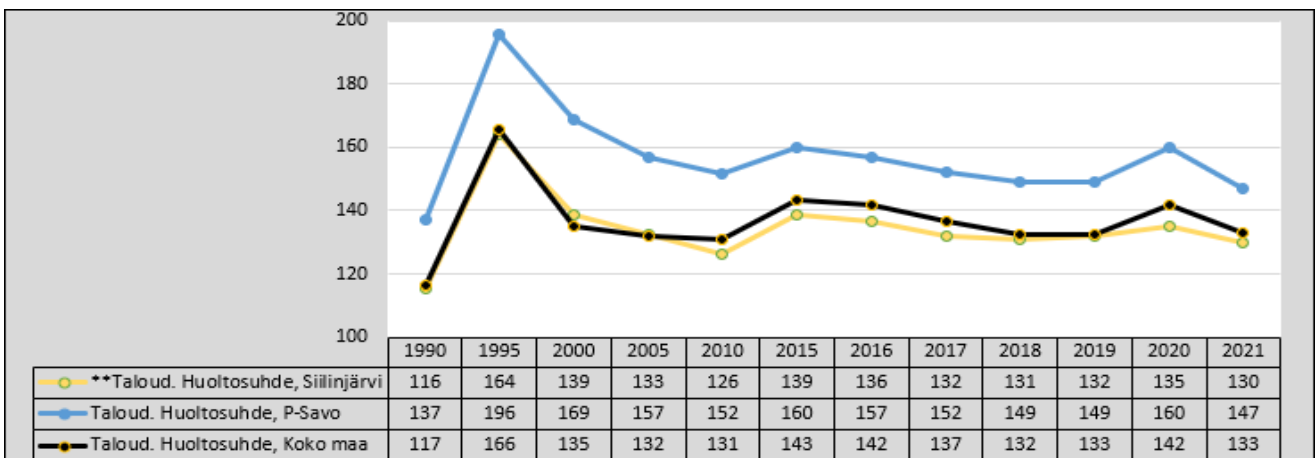
Työttömät ryhmittäin (keskimäärin/kk) 2010 – 2022

Huoltosuhte 1990 – 2021

* lasten ja vanhuseläkeikäisten määrä suhteessa työikäisen väestön määrään

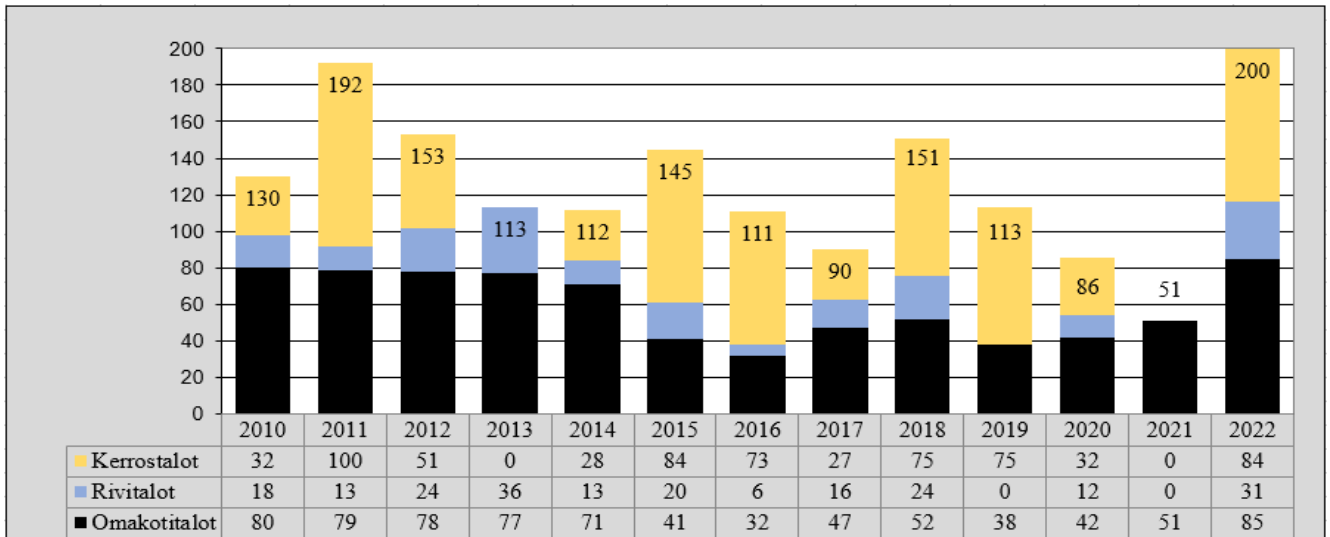

* työttömien ja muiden työvoiman ulkopuolella olevien määrä suhteessa työllisten määrään

Rakennustoiminta

Vuonna 2022 valmistui enintään asuntotyypä yli vuosikymmenen: Yhteensä 200 asuntoa, joista 85 oli omakotitaloja, 31 rivitaloa ja 84 kerrostalohuoneistoja.

Valmistuneet asunnot 2010 – 2022

1.1.6 Kunnan henkilöstö

Kunnan henkilöstön määrä 31.12.2022

Vakinaiset	2022	2021
Elinvoima- ja konsernipalvelut	59	60
Yhteiset palvelut	96	106
Sivistyspalvelut	496	514
Tekniset palvelut	54	54
Sosiaali- ja terveystyö	431	409
YHTEENSÄ	1 136	1 143
Määräaikaiset	345	364

Kunnan henkilöstöä koskevia tietoja ja tunnuslukuja esitetään erillisessä henkilöstökertomuksessa.

1.1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Koronapandemia ja sen jälkihoito tulevat heijastumaan läpi koko kunnan - ja hyvinvointialueen palvelutuotannon. Epidemian kokonaisvaikutukset eivät tosiasiallisesti vielä ole näkyneet, sillä rajoitustoimenpiteiden vuoksi yksinäisyys, lasten ja nuorten psyykinen hyvinvointi, hoitamatta jääneet sairaudet, liikkumattomuus ja mielenterveyden oireilu näkyvät lisääntyvänä riskinä palvelutarpeessa vasta pidemmällä aikajänteellä. Koronapandemiaa seurannut Ukrainan sota on myös tuonut odottamattomia palvelutarpeita kunnan palvelutuotannolle. Kunnan maahanmuuttopalvelut organisoitiin uudelleen tilapäistä suojelua tarvitseville. Sivistyspalveluissa on kevästä 2022 perusopetuksessa on ollut ukrainalaisia lapsia maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavassa opetuksessa. Tunnistetuista riskeistä ovat henkilöriskit osin jatkuneet edelleen koronapandemiasta johtuen. Henkilöstön rekrytointi ja osaavan työvoiman saaminen sekä olemassa olevan henkilöstön pysyvyys huonontui merkittävästi erityisesti sosiaali- ja terveystyöpalveluissa. Rekrytointien viiveet ja poissaolojen sijaistamattomuudet näkyivät taloudessa merkittävinä henkilöstökulujen säästöinä, mutta kasvuna palveluiden ostoissa, kuten vuokratyövoiman käytössä.

Työtapaturmista johtuvien poissaolojen määrä aleni vuoteen 2021 verrattuna, mutta vuodeksi 2022 asetettuun alentamistavoitteeseen ei päästy, vaan se ylittyi reippaasti. Vuonna 2022 työtapaturmia kirjattiin 665 kalenteripäivää (ed.v. 731 kalenteripäivää). Kunnan työntekijöiden sairauspoissaolot ovat perinteisesti Siilinjärvellä kunta-alan keskiarvoa matalammalla tasolla. Korona ja lukuisat koronaa seuranneet influenssat kasvattivat sairauspoissaoloja vuonna 2022 17,4 kalenteripäivään, mikä on osaltaan lisännyt merkittävästi työterveyskustannuksia. Kunnalla on käytössä Auntie-järjestelmä, joka tarjoaa verkkovälitteisesti matalan kynnyksen keskusteluapua ilman lääkärin lähetettä. Auntie on otettu hyvin käyttöön ja kaikki vuodelle 2022 ostetut paketit käytettiin. Sairauslomat mielenterveys syiden perusteella vähenivät 13 prosentilla edellisestä vuodesta.

Pohjois-Savon pelastuslaitokseen liittyvät vaatimukset varallaolokorvauksista lisäävät kunnan riskiä. Työtuomioistuin on antanut asiasta välituomion maaliskuussa 2023, jossa ei ole otettu kantaa saatavien summaan. Se päätetään erillisessä käsittelyssä myöhemmin. Pelastuslaitos on arvioinut, että kokonaissumma vaatimuksista on yht. n. 20 milj. euroa. Pelastuslaitoksen kuntakohtaisen maksuosuuslaskelman perusteella Siilinjärven osuudeksi muodostuisi pahimmassa skenaariossa n. 1,7 milj. euroa.

Yhteisten käytäntöjen soveltaminen edesauttaa tietoturvallisuuden entistäkin parempaa toteutumista ja tietojärjestelmien käytöstä mahdollisesti aiheutuvien riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa. Vuoden 2022 aikana on otettu käyttöön järjestelmiä, koulutuksia ja menetelmiä, joilla hallitaan tietojärjestelmien riskejä. Kunnan kriittiset ja toiminnan kannalta keskeisimmät tiedonsiirtoliittymät siirrettiin Tieran integraatioalustalle. Tietosuoja- ja tietoturva koulutus alustasta otettiin käyttöön. Tavoitteena on, että 100 % henkilöstöstä suorittaa pakolliset koulutukset. Vuoden 2022 lopussa 59 % peruskunnan henkilöstöstä on suorittanut pakolliset koulutukset. Lisäksi tiedonhallintalain määrittelemästä tiedonhallintamallista on laadittu tietosuojavastaavan kanssa 1. versio.

Kunnan toimitilojen sisäilmaongelmat sitovat edelleen huomattavassa määrin kunnan taloudellisia resursseja. Vuoden lopussa käyttöön otettuja väistötiloja oli 9 658 m² ja niistä maksettiin vuoden loppuessa n. 0,164 milj. euron kuukausivuokraa. Hybridityön tultua uudeksi normaaliksi, on kunta pyrkinyt sopeuttamaan nykyisiä ja uusia toimitilojaan käyttöä

vastaavalle tasolle. Tämä on tarkoittanut vuokrattujen toimitilojen vuokrasopimusten irtisanomisia ja kunnan nykyisten toimitilojen purkusuunnittelua. Korvaavat tilajärjestelyt tulevat myös tulevina vuosina edelleen aiheuttamaan lisäkuluja.

Vakuutukset ovat ajantasaiset sekä kattavat ja omavastuiden tasot on määritelty. Kunta on vakuuttanut käyttöomaisuutensa kohtuullisilla omavastuuosuuksilla. Kunnalla on myös toiminnan keskeytysvakuutus. Lisäksi kunta on vakuuttanut vapaaehtoisella vakuutuksella järjestämiinsä toimintoihin osallistuvat kuntalaiset ja muut ulkopuoliset. Vakuutukset on kilpailutettu sekä tarvittavat tarkistukset ja täsmennykset tehty kunnan ja vakuutusyhtiön/vakuutusmeklarin yhteisessä vuosittaisessa vakuutuspalaverissa.

Taloussuunnitelmakauden lopussa kunnan taseeseen kertynyt ylijäämä painuu noin 1,0 milj. euroa alijäämäiseksi. Vuoden 2022 tavoiteltu vuosivaikutus tasapainottamissuunnitelmassa oli 0,750 milj. Tämä ei kuitenkaan ole toteutunut suunnitellulla tavalla, koska suurimmaksi säästökohteeksi merkitty työmarkkinatuen kuntaosuuden alentaminen on molemmilla vuosilla jäänyt tavoitteesta yht. 0,417 milj. euroa, työterveysmenot kasvoivat 2022 yht. 0,104 milj. euroa, hulevesilaskutuskin on jäänyt molempina vuosina tavoitteesta yht. 0,049 milj. euroa ja myöskään henkilöstöä ei ole vähennetty. Säästötavoite on näin ollen kääntynyt nettona 0,066 milj. euron verran kulujen puolelle. Tämän johdosta on Kunnanvaltuuston (14.12.2020 § 42) hyväksymän talouden pitkän tähtäimen (PTS) suunnitelman ohella, löydettävä lisää keinoja taseen pitämiseksi ylijäämäisenä.

Kunnan lainakannasta 70 prosenttia on korkosuojattu tai sidottu pitkään korkoon keskimäärin asetetulla tavoitetasolla. Pitkään jatkunut matalankoronjakso päättyi vuonna 2022. Inflaation kohoaminen yli 7 prosenttiin johti korkotason nopeaan nousuun miinuskoroista yli 3,5 prosentin korkotasoon. Korkotason nousu nostaa kunnan korkokustannuksia merkittävästi vuodesta 2023 lukien. Painetta korkoriskin hallinnalle tuo jatkossa myös mittavista investoinneista aiheutuva lainakannan kasvu. Siilinjärven luottokelpoisuus on hyvä, eikä rahoituksen saatavuudessa ole toistaiseksi ollut ongelmia. Lainamäärän kasvun hallintaan saaminen edellyttää sekä kulurakenteen hallintaa että investointien järkevää ajallista jaksottamista. Likviditeetin hallintaan kunta käyttää tarvittaessa kuntatodistuksia (juoksuaika 1 vko – 1kk), joiden saatavuus on ollut hyvä. Niin luoton saanti- kuin myös likviditeettiriski ovat edelleen alhaisella tasolla.

1.1.8 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Hyvinvointialueen aluevaalit pidettiin tammikuussa 2022. Vuodesta muodostui viimeinen vuosi, jolloin sosiaali- ja terveystaloudet olivat kunnan järjestämisvastuulla. Hyvinvointialueelle poistuvien palvelujen vuoksi päätettäväksi tuli heti alkuvuodesta myös ruokapalveluiden järjestämisestä päättäminen, kunta kun ei voi myydä ateriapalveluja hyvinvointialueelle, mikä merkitsee valmistamisen keskittämistä jatkossa Vanhan Pappilan ja Vuorelan koulun keittiölle ja siirtymistä kylmävalmistukseen. Muutokseen varauduttiin myös perustamalla erillinen hyvinvointijaos kunnanhallituksen alaisuuteen, jonka ensisijaiseksi tehtäväksi tuli kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen poikkihallinnollisesti. Jaoksen alaisuuteen ei tullut suoraan toiminnallisia yksiköitä tai palvelualueita.

Kunnan strategia uudistettiin keväällä valtuustokaudelle 2022 – 2025. Uudessa kuntastrategiassa keskitytään erityisesti uuden Siilinjärven ”rakentamiseen” ajalle, jolloin sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut ovat siirtyneet Pohjois-Savon hyvinvointialueen vastuulle. Strategiset tavoitteet ovat ketterä kehittäjä, hyvinvoiva arki ja elinvoimainen ympäristö.

Kevätkaudella toimintaa vaikutti vielä korona. Koronasta aiheutuvia kustannuksia korvattiin hakemuksen mukaisesti ja niitä kirjattiin tilinpäätökseen yht. n. 1,585 milj. euroa. Erillisten avustusten määrä jäi kuitenkin huomattavasti pienemmäksi kuin aiemmin. Koronasta aiheutuvat suorat, raportoidut kustannukset olivat n. 1,0 milj. euroa. Vaikka koronaa on edelleen, se luokitellaan lähinnä flunssan / influenssan kaltaiseksi taudiksi, jonka vuoksi kaikki rajoitukset ja suojaustoimenpiteet purettiin.

Kunnan tonttimyynnit ja maanhankinta oli vähäistä. Tämä näkyi myös kirjautuneissa käyttöomaisuusmyynneissä, joista kertyi -1,167 milj. euroa edellisvuotta vähemmän tuloja / myyntivoittoja. Vuoden aikana hankittiin vähemmistöosuudet Siilinjärven Kotipolku Oy:n osakekannasta ja sijoitettiin Itärata Oy:n osakkeisiin.

Leasinghankkeena valmistui elinkaarimallilla toteutettu uusi terveyskeskus ja asiakaspalvelu siinä aloitettiin 5.9.2022. Uuden pelastusaseman rakentaminen alkoi ja valmistelussa ovat olleet Ahmon koulukeskus, Siilinkosken (Päivärinteen) päiväkotit ja Siilinlahden koulu. Näistä erityisesti kouluinvestointien osalta jouduttiin jälleen päättämään hankkeille myönnettävästä urakkalimiitin nostosta (valtuusto 29.8.). Valtuusto päätti 16.6.2022 Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskuksen omistaman Fontanella-uimalarakennuksen jatkosta. Toimintaa jatketaan vielä viisi vuotta ja tilannetta tarkastellaan vuosittain kunnan omistajaohjauksen toimesta. Perusteluna oli rakentamisen markkinatilanne sekä kunnan talouteen kohdistuvat merkittävät alaskirjaukset. Rakennus vaatisi merkittävän peruskorjauksen ja omistusjärjestelyt.

Sisäilmaongelmien aiheuttamat väistötilojen järjestelyt jatkuvat edelleen. Vuoden lopussa käyttöön otettuja väistötiloja oli 9 658 m² ja niistä maksettiin vuoden loppuessa n. 0,164 milj. euron kuukausivuokraa. Pääasiallisina käyttäjinä ovat koulut (4) ja päiväkodit (2). Lisäksi paloasema ja pääosa kunnantalon toiminnoista olivat viipaleissa.

Sivistyspalveluissa vuoden 2022 aikana valmisteltiin yksilökohtaisten oppilashuoltopalveluiden siirtymistä hyvinvointialueelle sekä otettiin käyttöön perhekeskustoimintamallia. Ukrainan kriisin seuraukset näkyivät myös sivistyspalveluissa odottamattomana palvelutarpeena. Varhaiskasvatuksen asiakasmäärä kääntyi lievään laskuun, koska Siilinjärvellä syntyvyys on ollut alhaisempi jo useamman vuoden peräkkäin. Uuden Siilinkosken päiväkodin suunnittelu saatiin päätökseen syksyllä 2022 ja päiväkotihanke pääsee jatkumaan kilpailutukseen ja rakentamiseen. Uudella päiväkodilla korvataan sisäilmaongelmista kärsivä Leppäkaarten päiväkotit ja päiväkodin viipalerakennus. Vapaa-aikatoiminnoissa kuten kansalaisopistolla, kirjastolla ja liikuntaryhmissä korona vaikutti vielä kevätkaudella 2022 ihmisten osallistumisaktiivisuuteen ja asiakaskäynteihin. Suunta kohti toiminnan aktiivisuutta oli kuitenkin selkeä ja syyskauden toiminnat normalisoituivat. Nuorisotoimessa kohtaavan nuorisotyön toimintoja laajennettiin mm. talviajan Wolkkari-kahvilatoimintaan ja nuorisotaloilla aloitettiin uusia kerhoja ja toimintaryhmiä. Tilojen aukioloaikoja laajennettiin ja talotoimintoja kohdennettiin erilaisille asiakas- ja ikäryhmille.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden taloudellinen tilanne vuodelle 2022 oli palveluiden turvaamisen kannalta haastava, sillä talouden heikko tilanne sekä koronasta johtuvan poikkeustilanteen pitkittyminen ja sen ennakoimattomuus aiheuttivat epävarmuutta sosiaali- ja terveyspalveluiden taloudelle. Sosiaali- ja terveyspalveluiden suunnitellut henkilöstölisäykset saatiin valtaosin rekrytoitua, vaikka rekrytoinneissa oli todellisia haasteita. Vanhuspalvelulain mukainen henkilöstömitoitutus toteutui. Sosiaali- ja terveyspalveluiden toiminnassa näkyi isot hankekokonaisuudet (1Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskushanke, 2Ikäihmisten asumisen kehittäminen ja 3Ydinasia) toiminnan kehittämisen lisäksi resursseissa. Näiden hankkeiden lisäksi vuoden 2022 aikana oli RRP ja

Tulkoti-hankkeet, joissa Siilinjärven sosiaali- ja terveystalot olivat osatoteuttajana. Hankkeilla kehitettiin vahvasti palvelutuotantoa ja toimintamalleja kohti hyvinvointialuetta.

Työllisyystilanne kunnassa oli hyvä. Vuoden keskimääräinen työttömyysprosentti oli 6,5 kuukausittaisen vaihteluvälin ollessa 5,9 – 7,6 %. Alimmillaan työttömyys oli elokuussa ja korkeimmillaan joulukuussa. Pitkäaikaistyöttömyys on kääntynyt laskuun; alkuvuodesta pitkäaikaistyöttömiä oli 250 ja vuoden lopussa 226. Nuorisotyöttömyys on pysynyt vaihtelevana. Vuoden aikana alle 25-vuotiaista oli keskimäärin 80 työttömänä (ed. v. 88).

7.11.2022 kunnanvaltuusto merkitsi kunnanjohtajan irtisanoutumisilmoituksen tietoon saatetuksi. Kunnanjohtaja Vesa Lötjösen on vuosilomalla 12.1.- 31.7.2023 välisen ajan ja viimeinen virassaolopäivä on 31.7.2023.

Muutostalousarviota ei laadittu. Merkittävimmät käyttötalouden poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä. Poikkeamien vaikutus koko kunnan tasolla vahvistettuun talousarvioon nähden on 0,513 milj. euroa toimintakatetta heikentäviä. Tähän vaikutti olennaisesti talousarviota suurempana toteutuneet toimintakulut (3,847 milj.), mutta myös toimintatuottoja kertyi lähes yhtä paljon enemmän (3,318 milj.). Erityisesti palvelujen ostot etenkin sivistys- ja sosiaali- ja terveystalot ylittivät talousarvion reippaasti, mutta myös muilla alueilla ostopalvelut kasvoivat. Poikkeamia käyttötalouden puolella oli useilla sitovuustasoilla, mutta yli 5 %:n toimintamenojen ylityksiä oli viidellä sitovuustasolla. Lisäksi toimitilapalveluiden tulos oli yli 5 % budjetoitua heikempi. Selvitykset poikkeamista ovat käyttötalouden tulosaluekohtaisissa teksteissä, ja yhteenvetotaulukko kaikista poikkeamista löytyy kohdasta 2.6.

Koko kunnan tasolla nettoinvestointeihin käytettiin lopulta -2,1 milj. euroa talousarviota vähemmän rahaa. Tähän vaikutti olennaisesti mm. se, että uuden Siilinkosken päiväkodin rakentamisen aloitus on viivästynyt (-0,8 milj.), palloiluhalli siirtyi seuraavalle vuodelle (-0,3 milj.), muihin teknisen palvelualueen investointeihin käytettiin n. -0,5 milj. aiottua vähemmän samoin kuin kunnanhallituksen alaisiin investointeihin n. -0,7 milj. vähemmän, kun maanhankintaan varattuja varoja ei käytetty. Sosiaali- ja terveystalot sen sijaan investointeina käsiteltiin 0,2 milj. euroa hankintoja, joita ei tehty uuteen terveystalokseen leasingin kautta. Poikkeamia oli useissa hankeryhmissä, mutta viisi hankeryhmää ylitti sitovuustason budjetin yli 5 %.

	Ylitykset + Alitukset -	%
KÄYTTÖTALOUS / tulosalue		
<i>Toimintamenojen poikkeama</i>		
Vaalit	5 010	8 %
Elinvoima- ja konsernipalvelut (KH alaiset)	341 418	6 %
Pelastustoimi	238 054	13 %
Joukkoliikenne	166 889	6 %
Yhteiset palvelut	899 961	7 %
<i>Tilikauden tulos, poikkeama</i>		
Toimitilapalvelut, laskennallinen taseyksikkö	-510 130	-20 %

INVESTOINNIT / hankeryhmän poikkeama		
Kunnanhallitus: pitkävaikutteiset menot	64 791	100 %
Kunnanhallitus: koneet ja kalusto ruoka- ja puhtausp.	81 329	552 %
Kunnanhallitus: osakkeet ja osuudet	220 393	100 %
Kunnanhallitus: elinkeinoelämän kehittäminen	718 025	279 %
Sosiaali- ja terveyslautakunta: koneet ja kalusto	183 261	100 %

1.1.9 Ympäristötekijät

Vesihuollosta vastaa Kuopion Vesi Oy. Siilinjärven kuntaan tulee jatkossakin Jynkänniemen jätevedenpuhdistamon vesistövaikutusraportit koskien Juurusvettä. Kunta tarkkailee käytöstä poistettujen Keskimmäisen kaatopaikan ja Tynnörisen maankaatopaikan sekä käytössä olevien Säyneenjoen ja Laitilanmäen maankaatopaikkojen vesistövaikutuksia. Kunta on mukana Harjamäki-Käärmelahti-pohjavesialueen yhteistarkkailussa, jossa tarkkailtavana ovat mm. Koivusaaren entisen kaatopaikan mahdolliset pohjavesivaikutukset.

Siilinjärven huonontuneeseen ekologiseen tilaan johtaneiden syiden selvitys tehtiin vuosina 2021-2022. Hankkeen loppuraportti "Arvio Siilinjärven tilasta ja siihen vaikuttavista tekijöistä vuosien 1980-2022 aineiston perusteella" valmistui syksyllä 2022. Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen pohjavesialueiden jatkotutkimushanke 2020-2022 saatiin päätökseen syksyllä 2022 (raportti "Siilinjärven kunnan Harjamäki-Kasurilan ja Jänneniemen pohjavesialueiden jatkotutkimukset 2020-2022", GTK). Raporttiin sisältyy esitys pohjavesialueiden uusista rajauksista.

Kunnan toimitiloissa ovat aurinkoenergiajärjestelmät nyt kaikissa kohteissa, jotka säilyvät kunnan toimitilakannassa. Kaikki uudet rakennettavat toimitilat, varustetaan aurinkoenergiajärjestelmillä sekä sähköautojen latauspaikoilla. Uusien tilojen energiatehokkuus on yhtenä painopistealueena.

Melu-, luonto- ja kulttuuriympäristöselvitykset ovat keskeinen lähtökohta kaavatyössä. Vuoden 2022 aikana tehtiin kulttuuriympäristöselvitys valmisteilla olevaan Koillis-Siilinjärven kylä- ja rantayleiskaavaan sekä luontoselvityksiä Ahmon ja Radantauksen asemakaavoihin. Uutta rakentamista pyritään sijoittamaan selvitettyjä arvoja vaalien ja ympäristöhaittoja ehkäisten. Kasurilan arkeologiset kaivaukset valmistuivat keväällä 2022 mahdollistaen uuden asuinpientaloalueen jatkosuunnittelun. Vuonna 2022 valmistuneessa Haapamäen asemakaavassa osoitettiin rakennuspaikkoja asuinpientaloille Viitosen varteen. Uusi asuinalue sijoittuu mäkiseen metsämaastoon, jossa on rakentuessaankin paljon viheralueita ja hyvät yhteydet luontoon. Täydennysrakentamishankkeet sijoittuivat palveluihin nähden keskeisille paikalle joukkoliikenne-, jalankulku- ja pyöräilyreittien varteen, millä pyritään vähentämään pakollista autonkäyttötarvetta ja liikenteen päästöjä. Voimaan tulleet Ahmon koulukeskuksen ja Päivärinteen asemakaavat mahdollistavat myös palvelurakentamista keskeisille paikoille yhdyskuntarakenteessa.

Ilmanlaadun kannalta, erityisesti katupölyn aiheuttamien haittojen ehkäisemiseksi talvella, liukkaudentorjunnassa käytetyn hiekoitushiekan poistoon on panostettu hankkimalla kuntaan mm. omaa laitteistoa. Ilmanlaatua seurattiin talousarviovuoden ajan kirkonkylän Sorakujan mittausasemalla. Seurannan reaaliaikaiset tulokset ovat nähtävillä mm. Siilinjärvi-sovelluksessa. Seurannan perusteella ilmanlaatu oli pääsääntöisesti hyvää.

Liikenteestä ja katupölystä johtuvat hiukkaspitoisuudet heikensivät ilmanlaatua ajoittain kevättalvella ja loppusyksyllä. Talvella hiukkasten lisäksi typen oksidit olivat ajoittain koholla. Mittausasemalla olivat nähtävissä moottoritien vaikutukset alueen ilmanlaatuun.

Kunnan hankintaohjeen mukaan hankintojen periaatteisiin kuuluu kokonaistaloudellisen edullisuuden arviointi, mikä edellyttää muun muassa kestäväen kehityksen eli tuotteen koko elinkaaren huomioon ottamista ympäristövaikutuksineen. Laadullisten valintakriteereiden käyttö valintaperusteena on myös perusteltua ja suositeltavaa. Kunta on valtuuttanut Sansia Oy:n hoitamaan yhteishankintoja.

Kunnanvaltuusto hyväksyi kesäkuussa 2021 kunnan ilmasto-ohjelman. Kunnan ekotukitoiminta käynnistyi keväällä 2022. Kunnanhallitus päätti toukokuussa 2022 kunnan osallistumisesta seudulliseen ilmastotyön jatkohankkeeseen. Hankkeessa on tarkoitus tukea ja seurata ilmasto-ohjelmassa hyväksytyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamista sekä päivittää ilmasto-ohjelmaa uuden ilmastolain mukaisesti. Hanke alkaa vuonna 2023. Joukkoliikenteen vuorotarjonta Siilinjärvi-Kuopio – välillä arkipäivisin on ollut kilpailukykyinen henkilöautoliikenteeseen nähden. Kuopion seudun Joukkoliikenne 2030-ohjelmassa on hyväksytty sähköiseen ja muutoin vähäpäästöisempään joukkoliikenteeseen siirtyminen. Hyväksytyt etenemispolut mukaan kilpailutuksissa annetaan lisäpisteitä uusiutuvan biodieselin käytöstä ja paikallisliikenteessä edellytetään sähköbussuja. Vuoden 2026 jälkeen siirrytään biokaasuun keskustan ulkopuolelle ulottuvilla pitkillä linjoilla, jos sitä jalostetaan liikennekäyttöön seudulla riittävästi. Kunta hyödyntää omassa rakentamisessaan mahdollisimman paljon rakennusten purkumateriaaleja ja teollisuuden sivuvirtoja sekä minimoi maamassojen siirtoja.

1.1.10 Muut ei-taloudelliset asiat

Kunnassa on laadittu henkilöstön yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma, jossa myös yhdenvertaisuuden ja moninaisuuden hyväksyminen sekä edistäminen ovat näkökulmana, jotta erilaiset epätasa-arvoa aiheuttavat tekijät tulisi huomioida laaja-alaisesti. Kunnassa on laadittu Työhyvinvoinnin toimintaohjelma, joka on voimassa kolme vuotta kerrallaan. Toimintaohjelma kokoaa tavoitteet ja toimenpiteet työhyvinvoinnin ja työsuojelun edistämiseksi. Tavoitteet ja toimenpiteet laaditaan työhyvinvointikyselyn tulosten sekä muun käytettävissä olevan tiedon perusteella

Kunnassa ei ole havaintoja tai epäilyjä korruptiosta tai lahjonnasta. Kunnassa on ajantasainen, hankintalainsäädökset huomioonottava hankintaohjeistus. Omana työnä tehtävät tavara- ja palveluhankinnat toteutetaan kilpailuttamalla ohjeistuksen mukaisesti. Kunnan tavarahankinnat tehdään kuitenkin pääsääntöisesti Sansian keskitetysti kilpailuttamista hankintapaikoista vakiintunutta, pääasiassa sähköistä tilauskanavaa käyttäen. Hankintapäätöksiä seurataan sisäisen valvonnan keinoin.

1.2 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko 1.1. – 31.12.2022

1.2.1 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan politiikka vahvistettiin kunnanvaltuustossa 3.2.2014 § 3.

Siilinjärven kunnan hallintosäännön 29 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa riskienhallinnan toteuttamisesta ja yhteensovittamisesta sekä päättää kunnan omaisuuden ja vastuiden vakuuttamisesta. Kunnanhallitus on vahvistanut Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeen kokouksessaan 9.6.2014 § 133.

Siilinjärven kuntakonserniohje on vahvistettu KV 27.5.2019 § 18. Konserniyhtiöt ovat järjestäneet sisäisen tarkastuksensa ja riskienhallintansa Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeen sekä konserniohjeen mukaisesti.

Kunnanjohtaja huolehtii kuntakonsernin tasolla riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Kunnan johtoryhmä ja sisäinen tarkastus avustavat kuntakonsernin johtoa kokoamalla ja arvioimalla kuntakonsernin merkittäviä riskejä yhdessä palvelualueiden ja tytäryhteisöjen kanssa. Sisäinen tarkastus avustaa kunnanhallitusta ja kunnanjohtajaa heidän valvontavelvollisuuksiensa täyttämässä tarkastamalla ja arvioimalla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta.

1.2.2 Kunnanhallituksen arvio konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilasta

Siilinjärven kunnanhallituksen selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta vuodelta 2022 perustuu palvelualueiden ja konserniyhtiöiden antamiin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selontekoihin. Lautakunnat ovat käsitelleet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vuosittaisen talousarvioseurannan yhteydessä. Konserniyhtiöiden selonteko on laadittu.

Kuntakonsernin tavoitteiden toteutuminen

Asiaa on yksityiskohtaisemmin käsitelty tilinpäätöksen toimintakertomuksen palvelualueita koskevassa osiossa ja talousarvion toteutumisvertailuissa.

Taloussuunnitelmassa tavoitteet oli eritelty valtuusto- ja lautakuntatasoisiksi, joista jälkimmäiset olivat valtuustoon nähden vain informatiivisia. Tämä on selkeyttänyt tavoiteasetantaa ja tavoitteiden seurantaa.

Vuoden 2022 talousarvioon kuntakonsernin tavoitteet on määritelty ja kuntakonsernin tila on pysynyt tavoitteiden asettamissa rajoissa. Konserniyhtiöiden tavoitteet on määritelty vuoden 2022 osalta ja ne ovat toteutuneet lähes tavoitteiden mukaisesti. Kunnan toimintakulut kasvoivat edellisen vuoden 2021 tilinpäätökseen verrattuna 4,6 % ja toimintatuotot supistuivat -6,1 %. Koronakorvauksia on saatu ja kirjattu tuloihin 1,585 M€ ja edellisvuonna vastaava 3,5 M€.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Palvelualueiden sisäisen valvonnan vuosiraportteihin perustuen toimintaa on toteutettu ohjaavien säädösten ja määräysten mukaisesti. Kuntaan ei ole kohdistunut tai kohdistumassa vaateita, jotka johtuisivat esimerkiksi lakisääteisten tehtävien laiminlyönnistä.

Yksittäisistä viranhaltijapäätöksistä asiaperusteilla tehdyt päätöksen sisältöön tyytymättömyyttä osoittavat oikaisuvaatimukset ja valitukset ovat olleet vähäisiä suhteessa päätösten kokonaismäärään. Yksilöasioissa on joitakin oikaisuvaatimuksia ja valituksia tehty ja vireillä. Näihin ei kohdistu taloudellisia korvausvaatimuksia.

Tuloksellisuuden arviointi

Tuloksellisuutta on arvioitu vuoden 2022 aikana eritasoisilla mittareilla. Strategisiksi tavoitteiksi määriteltyjen kestävän kuntatalouden, kuntalaisten hyvinvoinnin, vahvan elinkeinotoimen, vastuullisen kasvupolitiikan sekä osaavan, hyvinvoivan ja sitoutuneen henkilöstön mittareita seurataan säännöllisesti. Vuonna 2022 toteutettiin asiakkaiden tyytyväisyyskysely yhteisissä palveluissa, sosiaali- ja terveystaloudessa sekä sivistyspalveluissa.

Tuloksellisuuden arviointi perustuu taloussuunnitelmaan kirjattujen taloudellisille ja toiminnallisille tavoitteille asetettujen mittareiden seurantaan ja arviointiin. Kuukausittain laaditaan talouden estimaatti. Lisäksi palvelualueilla suoritetaan talouden seuranta systemaattisesti.

Omaisuuksien ja palveluiden hankinnan, luovutuksen sekä hoidon valvonta

Hankintavaltuudet on määritelty hallintosäännön ja hankintaohjein sekä lautakunta- ja viranhaltijatasoisin delegointipäätöksin.

Hankintatoimi on järjestetty laajana maakunnallisena kokonaisuutena Sansia Oy:n kautta.

Kunnan omat hankinnat on hoidettu hankintoja koskevien säädösten mukaisesti eivätkä kunnan hankintapäätökset ole olleet markkinaoikeuden käsiteltävänä. Yhteishankinnassa kilpailutettujen tuotteiden ostotoiminnan ja sähköisen hankintamenettelyn käytännöt ovat vakiintuneet. Hankinta-Sampo on käytössä. Kiertonet-huutokauppaportaalia ja huutokauppatilaisuuksia käytetään käytöstä poistetun tavaran luovutukseen. Tietojärjestelmä- ja mobiililaitteiden elinkaaren hallinta tapahtuu hankinnasta niiden käytöstä poistoon leasing-sopimukseen hankintaprosessiin sisältyvänä. Koneiden saatavuudessa on ollut haasteita, minkä vuoksi leasing-aikoja on jouduttu jatkamaan.

Kunnan hankinnoissa on noudatettu EU-pakotelainsäädäntöä. Ohjeita noudatetaan ja käyttöomaisuusluettelot ovat pääosin ajan tasalla. Käyttöomaisuusluettelon tiedot on siirretty Efectestä 3StepIt-laiterekisteriin.

Sopimusten hallinta

Sopimushallinnossa on otettu käyttöön yhtenäinen käytäntö. Kaikki sopimukset on pääsääntöisesti viety Dynasty-asianhallintajärjestelmään. Tulevan hyvinvointialueen suunnittelutyöhön kuuluvana on Siilinjärven kunnassa jouduttu osoittamaan erittäin merkittävä työpanos olemassa olevien ja siirtyvien sopimusten selvittämisessä ja dokumentoinnissa vuoden 2022 aikana. Yhden konsernin tytäryhtiön osalta palvelusopimuksen noudattamisessa kunnan suuntaan on ollut haasteita, mutta tilanne on suurimmalta osin korjautunut vuoden 2022 aikana.

Kunnanhallituksen kokouksessa on käsitelty konserniohjaukseen liittyvät asiat. Kunnanjohtaja ja tarkastusasiantuntija suorittavat konsernivalvontaa säännöllisesti toimintavuoden aikana, minkä lisäksi he käyvät yhdestä kahteen kertaa vuodessa konsernivalvontakeskustelut tytäryhteisöjen hallitusten puheenjohtajien ja toimitusjohtajien kanssa. Kaikkien tytäryhteisöjen ja konsernijohtoon yhteinen valvontatapaaminen on pidetty kerran vuodessa.

Tytäryhteisöjen hallitukset vastaavat tytäryhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä riskien raportoinnista kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtajat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä tuloksellisuudesta. Toimitusjohtaja raportoi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta yhtiön hallitukselle.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteet ja kehittäminen

Ulkoisen toimintaympäristön vaikutuksia koko kunnan tasolla, toimialoilla ja eri toiminnoissa arvioidaan strategia- ja talousarvioprosesseissa, talouden osavuosi- ja tilinpäätösraportoinneissa sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Strategisten ja sitovuustason tavoitteiden toteutumista uhkaavia merkittävimpiä riskejä ja tavoitteisiin liittyviä uusia mahdollisuuksia tunnistetaan ja arvioidaan talousarvion tavoitteiden asettamis-/suunnitteluprosesseissa sekä seurantaprosesseissa. Riskejä pyritään tunnistamaan ja arvioimaan myös kehityskeskustelujen yhteydessä vuosittain. Tavoitteiden toteutumiseen liittyvien riskien tunnistamis- ja arviointiprosessi on ollut käytössä vuonna 2022.

Toimielinpäätöksenteon yhteydessä suoritetaan pääsääntöisesti päätösten vaikutusten ennakoarviointia suhteessa kuntastrategiaan. Ennakkovaikutusten arviointi on ollut käytössä toimielimissä loppuvuodesta 2020 lähtien.

Uusi kuntastrategia 2022 - 2025 valmisteltiin ja hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 6.6.2022 § 129.

Vuoden 2022 aikana kunta on raportoinut Valtionkonttoriin uuden raportointijärjestelmän vaatimusten mukaisesti.

Kuvaus kehittämistoimenpiteistä

Tilintarkastusyhteisö BDO:n sisäisen valvonnan kartoituksen ja muutaman vuoden valvontasuunnitelman laatimista koskevan konsultoinnin tuloksia on sovellettu käytäntöön vuoden 2022 aikana. Vuonna 2022 BDO:n suosittamat sisäisen valvonnan prosessit ovat olleet käytössä.

BDO:n suorittaman Siilinjärven kunnan tietojärjestelmien käytön tarkoituksenmukaisuuden ja kehitysnäkymien arvioinnin perusteella tietoturvapoliittikkaa on kehitetty ja sitä on jalkautettu koulutuksen kautta organisaatioon esimieskoulutuksissa. Vuonna 2022 jatkettiin EU:n tietosuoja-asetukseen liittyviä selvityksiä ja arviointeja sekä henkilöstön koulutusta tietosuoja-asioihin. Tietosuoja- ja tietojärjestelmäselosteet ovat pääsääntöisesti ajan tasalla. Korjaavat toimenpiteet ovat toteuttamista varten tiedossa. Tietosuojavastaava ja tietoturavastaava sekä palvelualuekohtaiset tietosuojavastaavat on nimetty. Tietoturva- ja tietosuoja politiikka on päivitetty jo vuonna 2021 (KH 29.3.2021) ja on astunut voimaan 1.4.2021.

Sisäisen valvonnan vuosisuunnitelma on laadittu ja vahvistettu kunnanhallituksessa. Riskienarvioinnin pohjalta on saatu luotua prosessi, jolla tarkastustointia on kehitetty ajantasaiseksi, sisäistä valvontaa palvelevaksi toiminnaksi. Sisäinen valvonta (johdon tarkkailu- ja varsinainen tarkastustoiminta) ja riskienhallinta on toiminut hyvin, koska merkittävä osa valtuuston asettamista niin taloudellisista kuin toiminnallisistakin tavoitteista on saavutettu tilikaudella talousarvioon tarkasteltuna, väärinkäytöksiä tilikausiin 2015 - 2021 ilmeni ja todennettiin yhden viranhaltijan osalta. Asianomaisen virkasuhde purettiin asian tultua ilmi tammikuussa 2022; asianomainen korvasi taloudelliset menetykset kunnalle maaliskuussa 2022. Virkasuhteen purkamisen yhteydessä tehty rikosilmoitus/tutkintapyyntö poliisille eteni prosessina poliisitutkinnan valmistumiseen loppuvuodesta 2022. Rikosoikeudellinen tuomioistuinkäsittely ei ennättänyt alkaa vuoden 2022 aikana. Kunta ei ole joutunut väärinkäytöksistä oikeudellisiin tai taloudellisiin korvausvastuisiin. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna tavoitteet saavutettiin pääosin. Tavoitteiden saavuttamiset on tarkemmin raportoitu tilinpäätöksessä. Väestökehitystavoite (asukasmäärä säilyä ennallaan) alittui 50 henkilöllä.

Vuoden 2022 talousarvioon on tehty strategisten ja sitovuustason tavoitteiden riskienarviointi. Sisäisen valvonnan vuosisuunnitelmassa kohdennetun tarkastuksen kohteeksi vuonna 2022 valittua riskien arviointia taloussuunnittelun ja -hallinnan osana ei resurssipulan vuoksi saatu toteutettua mutta luottokorttilaskujen kohdennetut ja tehostetut tarkastukset suoritettiin kunnan sisäisen tarkastuksen toimesta. Tämä oli osa tammikuun 2022 aikana paljastuneen väärinkäytöksen vuoksi laadittuja jatko- ja kehittämistoimenpiteitä. Tehostetuissa tarkastuksissa ei ilmennyt väärinkäytöksiä. Kunnan käyttämiä ulkoistetun perinnän palveluita uudistettiin 1.2.2022 lähtien sopimuksella Suomen Kuntaperintä Oy:n kanssa. Tämä järjestely tehosti, selkeytti ja nopeutti perintäprosessia, jossa myös maksukehotusten lähettäminen asiakkaille tapahtuu perintätoimiston kautta.

1.2.3 Konsernin merkittävimpien riskien hallinta

Viittaus toimintakertomuksen merkittävimpiin riskeihin

Sosiaali- ja terveystaloudissa koronan vuoksi jouduttiin organisoimaan lisäresursseja sekä tekemään lisää ulkoisia palveluostoja. Koronasta kunnalle aiheutuneet kustannukset kirjattiin litteralle. Litteroitujen kustannusten lisäksi koronasta aiheutui kunnalle välillisiä ja epäsuoria kustannuksia, joiden taloudellisten vaikutusten arviointi kokonaisuudessaan on mahdotonta. Valtion myöntämät koronasta aiheutuneiden kustannusten korvaukset korvasivat merkittävältä osin kunnalle koronasta aiheutuneet kustannukset. Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriltä tulleet lisäveloitukset sekä alijäämän kattaminen vaikuttivat merkittävästi heikentäen kunnan tulosta.

Hyvinvointialueen valmistelu-aika oli lyhyt ja valmistelu sitoi kunnan henkilöstöresursseja, mikä aiheutti henkilöstön kuormitusta ja riskiä palvelutuotannon jatkuvuuteen. Tämä aiheutti kunnan palvelutuotannossa kuormitusta, koska esimerkiksi sijaisia ei ollut saatavissa.

Kunnan talouteen tulevina vuosina kohdistuvaa alijäämään riskiä pyritään hillitsemään kunnanvaltuuston (14.12.2020 § 42) hyväksymällä talouden pitkän tähtäimen (PTS) suunnitelmalla.

Sivistyspalveluiden palvelutarpeen kasvusta ja kunnan investointihankkeiden toteutumisesta muodostuu merkittävää riskiä talouteen.

Kuvaus merkittävimpien riskien arviointimenettelystä

Merkittävimmät riskit arvioidaan taloussuunnitelman laadinnan yhteydessä ja niiden toteutumista arvioidaan talousarvion valtuustoseurannan sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Menettelyistä on ohjeistettu Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeessa.

Kunnan kannalta merkittävissä toiminnoissa riskeihin ja häiriötilanteisiin on varauduttu etukäteen laadituilla suunnitelmilla.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan aiheutti sen, että Siilinjärven kunnassa tehtiin varautumiseen liittyviä kehittämistoimenpiteitä.

Henkilöriskit liittyvät osaavan ammattihenkilöstön työpanoksen saatavuuteen ja korvattavuuteen mahdollisten työpaikan vaihdosten ja sairauspoissaolojen yhteydessä. Kaikille työntekijöille ei korvaavaa henkilöä ole saatavissa nopealla aikataululla. Sosiaali- ja terveystaloudissa, sivistyspalveluissa, yhteisissä palveluissa sekä teknisissä palveluissa nämä riskit ovat jo toteutuneet, koska hakijoita ei kaikkiiin tehtäviin ole saatu tai ei ole kelpoisuuden täyttäviä hakijoita. Sosiaali- ja terveystaloudissa edellä kerrotut riskit koskevat myös esimiestasoa. Vuoden 2022 aikana sijaisten ja määräaikaisten työntekijöiden rekrytointi on ollut ennennäkemättömän vaikeaa, kaikkia tehtäviä ja sijaisuuksia ei ole saatu täytettyä. Rekrytointiongelmien takia toiminnoissa jouduttiin tekemään erilaisia järjestelyjä enemmän kuin aiemmin. Tilannetta pahensivat kevään työmarkkinaneuvotteluista johtuvat ylityö- ja vuoronvaihtokiellot.

Kunta-alan keskiarvoon verrattuna Siilinjärven kunnan sairauspoissaolot ovat pysyneet hieman matalammalla. Vuoden 2022 sairauspoissaolo oli 17,4 kalenteripäivää per työntekijä (kaikki työntekijät vakituiset ja määräaikaiset). Sairauspoissaolot kasvoivat tuntuvasti edellisestä vuodesta. Koronan jatkuminen alkuvuodesta lisäsi sairauspoissaoloja merkittävästi. Käytössä on ollut Auntie-järjestelmä, joka tarjoaa verkkovälitteisesti matalan kynnyksen keskusteluapua ilman lääkärin lähetettä. Auntie on otettu hyvin käyttöön ja kaikki vuodelle 2022 ostetut paketit käytettiin. Sairauslomat mielenterveys syiden perusteella vähenivät 13 prosentilla edellisestä vuodesta.

Vuonna 2022 työtapaturmien aiheuttamien poissaolojen määrä laski edellisestä vuodesta. Vuonna 2022 työtapaturmien aiheuttamia poissaoloja oli 665 kalenteripäivää kun edellisenä vuotena niitä oli 714 kalenteripäivää. Työtapaturmien ennaltaehkäisyssä yksi tärkeä keino on työyksikön haittojen ja vaarojen arviointi osana jokapäiväistä työtä. Läheltä piti -tilanteet ja tapaturmat käydään läpi esihenkilöinfoissa ja työyksikössä. Sähköisen työturvallisuusasioiden järjestelmällä raportoidaan työtapaturmien ja läheltä piti -tilanteiden lisäksi havaittuja turvallisuuspuutteita. Johtoryhmä käsittelee kuukausittain työtapaturmien aiheuttamat poissaolopäivät ja lisäksi johtoryhmälle sekä palvelualueille kootaan neljännesvuosittain tapaturmien tarkemmat kuvaukset.

Omaisuuksien ja toiminnan vastuuriskit ovat hallinnassa. Vakuutukset ovat ajantasaiset sekä kattavat ja omavastuiden tasot on määritelty. Vakuutukset on kilpailutettu ja tarvittavat tarkistukset ja täsmennykset tehdään kunnan ja vakuutusyhtiön/vakuutusmeklarin yhteisessä vuosittaisessa vakuutuspalaverissa. Käytössä on ollut vakuutusmeklaripalvelu.

Kunta on palvelutoiminnassa tapahtuneista vahingoista suorittanut joitakin korvauksia. Palvelutoiminnan laajuus huomioon ottaen vahinkojen määrä on ollut erittäin vähäinen. Kunnan vahinkorahastosta maksettujen korvausten yhteismäärä on ollut vähäinen, 16.453 euroa (26.600 € v. 2021). Vahingot eivät ole johtuneet tehtävien hoidon huonosta

järjestämisestä tai laiminlyönneistä. Toiminnallisesti tai talouden näkökulmasta tarkasteltuna merkitykseltään vakavia riskejä ei ole realisoitunut.

Vahinkokorvausoikeudellisia prosesseja ei ole ollut.

1.2.4 Konserniyhtiöt

Merkittävimpien riskien hallitsemiseksi myös konserniyhtiöissä seurataan säännöllisesti sovittuja mittareita, tavoitteiden toteutumista ja niihin liittyviä riskejä. Tytäryhteisöjen hallitukset vastaavat tytäryhteisöjen riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä riskien raportoinnista kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtajat vastaavat riskienhallinnan järjestämisestä sekä tuloksellisuudesta. Suurimmat taloudelliset riskit löytyvät konserniyhtiöiden peruskorjauksen tarpeessa olevasta rakennuskannasta.

1.2.5 Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Palvelualueiden johtajat ovat tehneet sisäisen tarkastuksen omilla palvelualueillaan kunnassa käytössä olevaan sisäisen tarkastuksen muistilistan mukaisesti ja antaneet siitä kirjallisen (muistilistan muotoisen) raportin. Raporttien pohjalta on kukin palvelualue tehnyt arvion omista valvontakäytännöistään ja arviot on käyty läpi palvelualuejohtajien yhteisessä palaverissa.

Organisaation ulkopuolisen toimesta tehtyjä sisäisen tarkastuksen palveluita on ostettu vuoden 2022 aikana KPMG Oy Ab:sta.

Sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelma laaditaan vuosittain ja vahvistetaan hallintosääntöön perustuen kunnanhallituksessa. Riskienarvioinnin pohjalta on saatu luotua prosessi, jolla tarkastustointa on kehitetty ajantasaiseksi, sisäistä valvontaa palvelevaksi toiminnaksi. Sisäinen valvonta (johdon tarkkailu- ja varsinainen tarkastustoiminta) ja riskienhallinta on toiminut hyvin, koska merkittävä osa valtuuston asettamista niin taloudellisista kuin toiminnallisistakin tavoitteista on saavutettu tilikaudella, väärinkäytöksiä ei ole ilmennyt yhtä esiin tullutta viranhaltijatapauستا lukuun ottamatta eikä kunta ole joutunut oikeudellisiin tai taloudellisiin korvausvastuisiin.

1.3 Tilinpäätöksen vaikutus kuluvaan vuoden talousarvioon ja arvio tulevasta kehityksestä

Vuodella 2023 tapahtuu historiallinen muutos sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastuspalveluiden siirtyessä uudelle Pohjois-Savon Hyvinvointialueelle. Muutoksen myötä toimintakate muuttuu tehdystä vuoden 2023 talousarviosta verrattuna vuoden 2022 tilinpäätöslukuihin n. 57,4 % eli n. 80,8 milj. euroa ja vastaavasti tulopohja supistuu yht. n. 46,7 % eli n. 76,7 milj. euroa (luvuissa on mukana myös muut kuin sotea johtuvat muutokset). Epävarmuutta ja riskejä liittyy edelleen siihen kuinka paljon sote-uudistus lopulta vaikuttaa valtionosuuslaskelmiin ja kuinka toiminnan sopeuttaminen kunnassa onnistuu muutoksen jälkeen.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtymiseen hyvinvointialueille liittyvät muutokset kunnan talouden kokonaisuudessa mm. verotuloprosenttien leikkauksen ja valtionosuusrahoituksen vähentymisen myötä tulevat hankaloittamaan nyt ensimmäisenä vuonna ”uuden kunnan” tulopohjan kehittymisen seuranta. Vertailua aikaisempiin vuosiin ei voi tehdä. Alkuvuodesta julkaistujen verotulokehysten perusteella verotulojen kertymiin ei olisi odotettavissa olennaisia muutoksia talousarvioon verrattuna.

Myös toimintakulujen osalta suoraa vertailtavuutta on hankala tehdä vuoden aikana. Muutos on vaikuttanut erityisesti yhteisten palveluiden palvelualueeseen, kun tukipalveluiden sekä ruoka- ja puhtauspalveluiden osuus on pienentynyt ja sivistyspalveluiden osalta koulukuraattorit ovat siirtyneet hyvinvointialueelle. Samaan aikaan inflaatio on nostanut monien tuotteiden ja palveluiden hintoja. Lisäksi pitkittyneet työehtosopimusneuvottelut ja niihin sisällytetyt ”perälauta” kirjaukset kuntien palkankorotusten sitomisesta muiden sopimusalueiden palkkaratkaisuihin ovat tuomassa merkittävän lisäyksen henkilöstökuluihin, jota ei ole voitu talousarviovaiheessa ottaa huomioon. Lisäksi mm. sivistyspalvelut ovat kommentoineet talousarvioon laaditun toimintakateen muodostuvan heikompana kuin arvioitu (mm. asiakasmaksutulojen alenema). Vuoden 2023 talousseurannassa voi olla haasteellista erottaa kokonaisuuksista eri muutosten vaikutuksia (soten poisjäänti vs. muut muutokset).

Jo vuosien 2020-2021 tilinpäätösvalmistelun aikana tuli esille Pohjois-Savon pelastuslaitokseen liittyen vaatimuksia varallaolokorvauksista. Varallaolovaatimuksia lähettäneet esittävät varallaoloajan lukemista työajaksi ja vaativat takautuvasti varallaolotunteja maksettavaksi palkkana työaikalisineen. Pelastuslaitos arvioi tuolloin, että kokonaissumma vaatimuksista olisi yht. n. 20 milj. euroa. Pelastuslaitoksen kuntakohtaisen maksuosuuslaskelman perusteella Siilinjärven osuudeksi muodostuisi tällöin n. 1,7 milj. euroa. Työtuomioistuin on antanut asiasta välituomion maaliskuussa 2023, jossa ei ole otettu kantaa saatavien summaan. Se päätetään erillisessä käsittelyssä myöhemmin. Näin ollen tätä ei ole edelleenkään huomioitu Pohjois-Savon kuntien vuoden 2022 tilinpäätöksissä. Tämän ratkaisun kustannusvaikutukset jäävät kuntien kontolle.

Laadittu talousarvio vuodelle 2023 tulisi kuitenkin toteutua tuloksellisesti vähintäänkin laaditulla tasolla. Kumulatiivista ylijäämää on jäljellä vuoden lopussa 3,685 milj. euroa, mikäli talousarvio toteutuu. Taloussuunnitelmavuosien 2024 – 2025 talousluvut näyttävät tällä hetkellä todella huolestuttavilta. Mikäli molemmille vuosille ennakoitua alijäämät toteutuvat, painuu kumulatiivinen tulos alijäämäiseksi vuoden 2025 lopussa. Tulosta tulevat painamaan toiminnallisten muutosten lisäksi myös mittavat rakennusten tasearvojen alaskirjaukset, joita joudutaan tekemään tilalle tulevien rakennushankkeiden myötä.

Pitkän tähtäimen suunnitelman (PTS) toimenpiteitä on jäänyt toteutumatta ja suunnitelman lopputulema on karkaamassa. Lisäksi tulisi edelleen löytää uusia keinoja alijäämän välttämiseksi.

Kuntastrategian tavoitteena on ollut, että kunnan asukaskohtainen lainamäärä on korkeintaan kaikkien kuntien keskiarvon määräinen. Kunnan asukaskohtainen lainakanta olisi ennakkotietojen mukaan alittanut valtakunnan keskiarvon 193 eurolla ollen 3 170 euroa per asukas. Lainakannan määrä sekä vuokra- ja leasingratkaisujen myötä kasvavat vastuut tulevat painamaan kunnan tunnuslukuja etenkin konsernin osalta. Rahoituksen ja vakavaraisuuden kriteerit konsernitasolla tulevat olemaan ne, joihin tulee kiinnittää erityistä huomiota, jotta kriisikuntamenettely vältetään.

1.4 Kokonaistalouden tarkastelu

1.4.1 Tuloslaskelma

Kunnan tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikauden tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tuloslaskelmassa esitetään ne tuotot, jotka on saatu kunnan ulkopuolelta ja kulut, jotka ovat syntyneet hankinnoista kunnan ulkopuolelta.

Tuotot

Kunnan *toimintatuotot* olivat tilikaudella yhteensä 23,581 milj. euroa ja ne supistuivat edellisestä vuodesta -6,1 %. Yhteismäärässä merkittävin muutos tapahtui Tuet ja avustukset -ryhmässä, johon kirjautui saatuja korona-avustuksia sosiaali- ja terveystoimesta n. -1,585 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Sosiaali- ja terveystoimintatuotot puolestaan kasvoivat Tulevaisuuden sote - jatkohankkeen myötä n. 0,300 milj. edellisvuotta suuremmaksi. Koulumatkatuki ja työterveyshuollon kustannuksiin saatava korvaus kasvoivat yht. 0,283 milj. eurolla. Muilta osin kuntaan saatavat tuet ja avustukset olivat kokonaisuudessaan samaa suuruusluokkaa kuin aiemmin.

Muut toimintatuotot jäivät myös edellisvuotta pienemmäksi yht. n. -0,679 milj. eurolla. Pääosin tämä johtui -1,167 milj. euroa pienemmistä käyttöomaisuuden luovutusvoitoista, kerrostalotonttien ja maa-alueiden myyntejä oli niukasti. Näitä myyntejä kirjautui koko vuodelta yht. n. 0,794 milj. euron edestä. Vastaavasti asuntojen vuokratuottoja kirjautui merkittävä määrä enemmän, n. 0,446 milj. euroa, kun maahanmuuttopalvelut sijoittivat tilapäistä suojelua tarvitsevia ukrainalaisia.

Myös myyntituottojen määrä oli laskussa -0,310 milj. eurolla. Merkittävä määrä tästä johtui pääasiassa teknisten palveluiden työpalveluiden / tarvikkeiden myynnistä, jotka jäivät n. -0,700 milj. edellisvuodesta (toimitilojen projektikustannusten laskutus ja Kuopion Vesi) sekä asumispalveluiden asiakasmaksulaisissa 1.7.2021 tapahtuneet muutokset, jotka alensivat ateriapalveluiden kokovuotista myyntiä n. -0,273 milj. eurolla. Toisaalta paikallisliikenteen matkustajamäärät palautuivat ja osin ylittivät koronaa edeltävän tason, jolloin joukkoliikenteen myyntitulot kasvoivat n. 0,227 milj. eurolla. Lisäksi ympäristöterveyspalveluiden yhteistoimintakorvaukset ja sosiaali- ja terveystoimintatuotot

laskuttamat kuntaosuudet kasvoivat yht. n. 0,203 milj. eurolla ja muita pienempiä myyntituottojen eriä kertyi n. 0,233 milj. enemmän.

Pääasiassa asiakasmaksuista koostuvat maksutuotot kasvoivat 0,369 milj. Sosiaali- ja terveystalouden asiakasmaksut kasvoivat 0,526 milj. eurolla (em. asiakasmaksu-uudistuksen vaikutus). Vastaavasti sivistyspalveluissa maksutulot supistuivat n. -0,182 milj. eurolla mm. päivähoitossa.

Verotuloja kertyi kokonaisuudessaan 100,115 milj. euroa, kasvu n. 2,7 % (yht. 2,610 milj.). Tämä oli ensimmäinen ja samalla viimeinen kerta kunnan historiassa, kun verotulojen yhteismäärä ylitti sata miljoonaa euroa. Kuntien kokonaisverotulojen kasvu vuonna 2022 koko maassa oli keskimäärin 5,3 %. Ennusteisiin sisältyi varsinkin vuoden alussa epävarmuutta. Kuntien kannalta verotulojen kasvu toteutui kaiken kaikkiaan paremmin kuin osattiin odottaa sekä tuloveron että erityisesti yhteisöveron osalta, jonka vahva kasvu yllätti jälleen kaikki odotukset. Kunnan oma kokonaiskasvu ei kuitenkaan yltänyt valtakunnalliselle tasolle.

Kunnan oma tulovero kasvoi vuodesta 2021 yht. 2,453 milj. eurolla ollen 86,409 milj. euroa. Prosenttimääräinen kasvu jäi 2,9 %:in valtakunnallisen kasvun ollessa n. 5,0 %. Kasvuun vaikutti valtakunnallisestikin hyvä työllisyys- ja palkkasummakehitys. Verotuloihin vaikuttavien ansiotulojen kasvu oli kunnassa 4,5 %, johon vaikutti palkkatulojen hyppäys 5,4 %:n kasvuun (valtakunnallinen 6,5 %). Alentuva asukasluku vaikuttaa verotuloja vähentävästi.

Kuntien yhteisöverotulot kasvoivat n. 6,6 % vuoden aikana, vaikka koronatukitoimena kuntien yhteisöveron jako-osuuden 10 prosenttiyksikön korotus poistui vuodelta 2022. Tilanteeseen vaikutti yleinen talouden kasvu, joka sinnitteli pitkään odotettua paremmalla tasolla. Niinpä kunnassa kertyi yhteisöveroa lähes yhtä paljon kuin korotuksen ollessa voimassa eli yht. 7,648 milj. euroa, jossa oli vähennyistä vain n. -0,183 milj. euroa (-2,3 %). Yhteisöveron kertymät vaihtelevat vuosittain voimakkaastikin ja vaihteluun vaikuttavat kuntaan verotuloja maksavien yritysten maksamat verot sekä mahdolliset yksittäiset ja yllättävätkin täydennysmaksuina maksettavat koko kuntakenttään vaikuttavat erät.

Kiinteistövero kertyi yht. n. 6,057 milj. euroa. Kertymä kasvoi n. 0,340 milj. edellisvuotta suuremmaksi. Rakennusten jälleenhankinta-arvojen korotus rakennuskustannusindeksin noustua toi osan kasvusta ja osa tuli edelliseltä vuodelta kiinteistöverotuksen siirryttyä verovelvolliskohtaiseen valmistumiseen, (n. 0,290 milj.). Vastaava siirtymä oli jälleen loppuvuodesta, mutta noin 2/3-osaa pienempänä, kun vuoden 2022 viimeinen maksuerä tilitettiin helmikuussa. Rytmihäiriöt tilityksissä heikentävät eri vuosien vertailtavuutta.

Valtionosuuksia kertyi yht. 43,830 milj. euroa eli 7,3 % edellisvuotta enemmän. Koko kuntatasolla keskimääräinen kasvu oli 6,6 %. Yleiseen kasvuun vaikutti tehdyt indeksikorotukset, kertakorvaus jatkossa pysyväksi jäävästä ns. kiky-leikkauksesta (työajanpidennys) ja tekemättä jätetty kustannustenjaon tarkistus. Kunnan omaan kasvuun vaikuttivat pääosin ikärakennetekijöihin kohdistuneet hintamuutokset ja sairastavuustekijän kasvu (yht. n. 1,7 milj.) sekä verotulomenetysten kompensoinnin ja verotulotasauksen yhteismuutos (1,0 milj.). Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuutta vähentävä osuus kasvoi (n. -0,2 milj.) ja indeksikorotusten jäädytykset puolestaan poistuivat vähennyksistä (n. 0,5 milj.). Kunnan valtionosuusprosentti aleni 27,11 prosentista 25,74 prosenttiin. Vaikka kunnan asukasluku aleni vuodesta 2019 vuoteen 2020 yht. 172 henkilöllä (vos määräytymisvuosi), sillä ei ollut vaikutusta saadun valtionosuuden kokonaismäärään ikärakennemuutosten vuoksi.

Rahoitustuotoissa saadut osinkotuotot kasvoivat, mutta rahoituskuluihin sisältyi puolestaan tappioita korkorahastojen sijoituksista. Nämä syntyivät korkojen lähdettyä nousuun keskuspankkien nostaessa ohjauskorkojaan inflaation hillitsemiseksi ja korkorahastojen arvon lähtiessä samaan aikaan laskuun.

Varsinaisen toiminnan kokonaistuottojen merkittävimmät erät ja tuotto-osuudet ovat seuraavat:

	Tuotot 1 000 €	muutos %
Myyntituotot	7 881	-3,8
Maksutuotot	6 425	6,1
Tuet ja avustukset	4 731	-16,3
Muut toimintatuotot	4 543	-13,0
Verotulot	100 115	2,7
Valtionosuudet	43 830	7,3
Rahoitustuotot	1 576	15,6

Kulut

Toimintakulujen kokonaismäärä oli tilikaudella 164,432 milj. euroa, kasvu +4,6 % eli euroissa n. 7,277 milj. Kasvua vauhditti erityisesti henkilöstökulujen kasvu ja palvelujen ostot. Valtakunnallinen toimintakulujen kasvu kunnissa oli ennakkotietojen mukaan keskimäärin 4,7 % ja tätäkin kasvua vauhditti palvelujen ostot sekä palkkaratkaisun kokovuotiset sopimuskorotukset. Kun mukaan huomioidaan myös kuntayhtymät, kasvu oli hivenen suurempaa (5,0 %).

Henkilöstökulut kunnassa olivat 67,314 milj. euroa, kasvua 2,837 milj. euroa eli 4,4 %. Varsinainen palkkasumma kasvoi 2,945 milj. eurolla eli 5,6 %. Palkkoihin kirjattiin vuoden lopussa mm. sotehenkilöstölle maksettava kertakorvaus (työehtosopimuksen mukainen korvaus valmiuslain aikaisesta työstä) ja joulukuun lopun vuorotyölisien korvaukset (aiemmin ei jaksotettu) yht. 0,268 milj. euroa. Palkkoja nosti 1.6.2022 voimaan tulleet 2 %:n yleiskorotukset. Vuodelle oli budjetoitu yht. 22 henkilön lisäys, 2 uuden henkilön kokovuotiset palkat ja 10 henkilön vähennys päivähoiton henkilöstöön. Vuoden aikana pidettiin palkattomia ns. bonusvapaapäiviä 832, joka oli 52 päivää vähemmän kuin edellisenä vuonna. Jaksotetuissa lomapalkkavarauksissa oli vain hienoinen kasvu. Ne sisälsivät yht. 3 541 017,11 euroa P-S Hyvinvointialueelle siirtyvää lomapalkkavelkaa. Sairauspoissaolot kasvoivat 17,4 kalenteripäivään (ed. 14,8). Henkilöstötilastojen mukaan vakinainen henkilöstömäärä aleni vuoden lopun tarkastelutilanteessa 7 henkilöllä ja määräaikaisten määrä vastaavasti 19 henkilöllä.

Eläkemenot ja työttömyysvakuutusmaksut kasvoivat palkkasummaa vastaavasti, mutta maksuprosenteissa oli eläkemenojen osalta hienoista alenemaa ja toisaalta työttömyysmaksujen osalta hienoista nousua. Muissa henkilösivukuluissa tapaturmavakuutusmaksuun tuli hyvityksiä takautuvasti vuodesta 2019 alkaen yht. 0,212 milj. euroa ja maksuprosentin taso aleni edellisestä vuodesta. Samoin kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksussa oli hienoista alenemaa. Vaikka palkkasumma kasvoi, henkilösivukulujen kokonaistaso supistui em. muutosten myötä yht. n. 0,053 milj. euroa. Sairausvakuutuskorvaukset Kelalta ja muut henkilöstömenoista saatavat korvaukset jatkoivat kasvuaan ollen yht. 0,871 milj. euroa.

Palveluiden ostot olivat yht. 71,721 milj. euroa. Kasvua yht. 3,323 milj. eli 4,9 %. Edellisen vuoden kasvulukuihin verrattuna helpotusta luonnollisesti tuli koronasta aiheutuvien kulujen

taitumisesta. Kasvusta valtaosa oli asiakaspalveluiden kasvua, yht. 2,417 milj. euroa eli 5,1 %. Tästä erikoissairaanhoidon muodostui n. 0,400 milj. euroa ja muihin sosiaali- ja terveystalouteen 1,481 milj. euroa. Varhaiskasvatuksen palvelusetelitä käytettiin n. 0,490 milj. euron edestä enemmän. Muut kuin asiakaspalvelun ostot jatkoivat myös kasvulla 0,906 milj. eurolla. Tästä merkittävimmän kasvuhyppäyksen teki vuokratun työvoiman ostot 0,630 milj. eurolla yht. lähes kahteen miljoonaan euroon (1,901 milj.). Eniten vuokrattua työvoimaa käytti hoiva- ja vanhustaloudet (1,350 milj.) sekä terveystaloudet (0,400 milj.) ja loppuosa jäi käytettäväksi ruoka- ja puhtaustaloudissa. Lisäksi muiden palveluiden ostoissa oli kasvua mm. yhteistoimintaosuuksissa (0,276 milj.), rakennusten kunnossapidon kuluissa (0,241 milj.), atk-taloudissa (0,159 milj.) ja mm. kuljetus- ja muissa taloudissa (0,341 milj.). Näitä lisäyksiä kuitenkin puolestaan kattavat vähennykset mm. terveystaloudien ostoissa (koronasta aiheutuvia kuluja väheni) (-0,732 milj.) ja asiantuntijataloudissa (-0,246 milj.).

Aineiden ja tarvikkeiden kokonaissumma pysyi käytännössä edellisvuoden tasolla. Näin siitä huolimatta vaikka inflaation ripeä nousu kesän jälkeen nosti hintoja mm. elintarvikkeissa, energiakuluissa, polttoaineissa ja rakennustarvikkeissa. Hinnannousut realisoituvat pääosin vasta vuoden 2023 puolelle.

Annetut avustukset toteutuivat yhteensä n. 6,640 milj. euron suuruisina. Kasvu jäi yht. 0,238 milj. euroon. Sairaanhoidopiiriin alijäämiä katettiin tilinpäätösvaiheessa 0,650 milj. euron edestä. Muut yhteisöille annettavat avustukset supistuivat -0,325 milj. euroa ja tämä muodostui konserniyhteisöille annettavien avustusten supistumisesta. Työmarkkinatuen kuntaosuus aleni edellisvuodesta yht. -0,169 milj. euroa. Pitkäaikaistyöttömien määrä laski n. 22 henkilön verran, ollen yht. 226 hlöä vuoden lopussa. Muissa kotitalouksille annettavissa avustuksissa oli vain pieniä euromääriä muutoksia suuntaan ja toiseen.

Sisällöllisesti avustusten ryhmä koostuu alla olevista eristä:

	Avustukset 1 000 €	Muutos %
Lasten koti- ja muut hoitotuet	906	7,7
Omaishoidontuki	708	14,2
Toimeentulotuen erät	110	18,9
Vammaisille annettavat avustukset	1 914	-4,2
Muut avustukset kotitalouksille	132	-2,3
Avustukset yhteisöille	2 870	5,8

Muut toimintakulut muodostuvat pääsääntöisesti vuokratuloista (10,392 milj.) ja muista kuluista (0,342 milj.). Vuokrien kustannuskasvu teki lähes miljoonan euron hyppäyksen ylöspäin, koska vastaanottokeskukset korvaavat tilapäistä suojelua saavien ukrainalaisten asuttamisen vain kunnan kautta. Näitä Kotipolku Oy:n asuntoihin sijoitettujen vuokria oli yht. n. 0,405 milj. euron edestä. Lisäksi koneiden ja laitteiden vuokrat kasvoivat 0,306 milj. eurolla koska mm. uuden terveystalouden kalusto ja laitehankinnat on hankittu leasingilla. Sisäilmaongelmaisten kohteiden väistötiloiksi hankittujen viipaleiden kustannuksista käytettiin toimitilatalouksien tiedon mukaan vuoden aikana rahaa yht. 2,2 milj. euroa.

Muihin kuluihin on kirjattu mm. jäsenmaksuja, vahinkokouluja ja luottotappioita saamatta jääneistä tuloista. Nämä säilyivät edellisvuoden tasolla.

Rahoituskulut muodostuvat korkokuluista, jotka vähentyivät edellisestä vuodesta 0,077 milj. euroa sekä korkorahastojen tappioista, joita kertyi -0,093 milj. euroa.

Toimintakulujen merkittävimmät erät ja rahoituskulut ovat seuraavat:

	Toimintakulut 1 000 €	Muutos %	sis. korona kuluja
Henkilöstökulut	67 314	4,4	198
Asiakaspalveluiden ostot	49 964	5,1	7
Muiden palveluiden ostot	21 756	4,3	342
Aineet, tarvikkeet, tavarat	8 023	-0,5	145
Avustukset	6 640	3,7	0
Muut toimintakulut	10 735	9,4	2
Rahoituskulut	465	4,0	

Valmistus omaan käyttöön -liittyvät kulut sisältyvät tuloslaskelman toimintakuluihin, ja niiden vaikutus on eliminoitu Valmistus omaan käyttöön -rivillä.

Toimintakate

Toimintakulujen ja toimintatuottojen erotuksena syntyvä toimintakate ilmoittaa paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kunnissa negatiivinen, sillä verotulot ja valtionosuudet muodostavat merkittävän osan kunnan tuloista. Vuonna 2022 kunnan toimintakatteen määrä oli n. -140,701 milj. euroa. Toimintakate kasvoi (heikkeni) edelliseen tilikauteen verrattuna -8 794 milj. euroa (6,7 %). Valtakunnallinen toimintakatteen kasvu kunnissa oli ennakkotietojen mukaan n. 6,9 %, ja kun huomioidaan myös kuntayhtymät, toimintakate kasvoi yhteensä 7,4 %.

Elinvoima- ja konsernipalveluissa muodostui kasvua 0,539 milj. euroa eli 9,8 %. Kasvusta valtaosa muodostui maankäyttöpalveluissa sen toimintakatteen kasvaessa n. 0,715 milj. eurolla toimintatuottojen vähentyessä (n. -0,577 milj. käyttöomaisuuden myyntivoittojen ts. maan myynnin vähentyessä) ja toimintakulujen kasvaessa (0,136 milj.). Lisäksi kasvua muodostui pelastustoimen kuluihin n. 0,302 milj. euroa mm. valmiustason nostosta. Palvelualueen hallinto ja kehittäminen käytti 0,111 milj. euroa enemmän. Näiden sijaan konserniyhtiöille maksettavat kulut jäivät n. -0,392 milj. euroa edellisvuotta pienemmiksi ja muissa tulosalueissa oli yht. n. 0,200 milj. alhaisemmat kulut.

1,360 milj. euroa kasvoi myös *sivistyspalveluiden* toimintakate, kasvun kohdistuessa kaikkiin tulosalueisiin. Opetuspalveluiden osuus kasvusta oli n. 0,700 milj. euroa. Kuluihin tästä kohdistui 0,465 milj. (henkilöstökulut ja palvelujen ostot) ja tuottojen supistumiseen 0,235 milj. euroa. Varhaiskasvatuksen osuus kasvusta oli n. 0,463 milj. euroa, vaikka lapsia oli varhaiskasvatuksen piirissä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kunnallisesta päivähoidosta ja esiopetuksesta on siirrytty yksityisen piiriin, joten palvelusetelimenot muodostivat kasvusta valtaosan. Nuoriso- ja kulttuuripalvelut kasvoivat 0,097 milj. eurolla ja muut vapaa-aikapalvelut (kirjasto, kansalaisopisto ja liikunta) yht. n. 0,100 milj. euroa.

Euromääräisesti suurin toimintakatteen kasvu muodostui *sosiaali- ja terveyspalveluihin*, ollen 6,154 milj. euroa eli 8,6 %. Valtaosan tästä muodosti sotien hallintopalveluihin sijoitetun varahenkilöstön käytön merkittävä kasvu, lisäystä oli 2,186 milj. euroa ja muun hallinnon ja hankkeiden kuntaosuuksien kasvu yht. n. 0,320 milj. euroa. Lisäksi merkittävää kasvua oli muodostunut myös hoiva ja vanhuspalveluihin (1,045 milj.), erikoissairaanhoidon (1,225 milj.) ja terveyspalveluihin (1,005 milj.). Sosiaali- ja

perhepalvelut kasvoivat varsin maltillisesti 0,375 milj. eurolla. Erikoissairaanhoidon kasvuun vaikuttaa sairaanhoitopiirin toimittama arviolasku kuntayhtymän alijäämän kattamisesta 0,650 milj. euron edestä ja vertailuvuoden poikkeuksellisen alhainen erikoissairaanhoidon käyttö. Edellisenä vuonna koronakorvauksia saatiin n. 3,160 milj. euroa ja nyt puolet vähemmän.

Teknisten palveluiden palvelualueen toimintakate kasvoi 0,127 milj. eurolla. Toimitilapalveluihin tästä kohdistui 0,166 milj. euroa vähentyneiden toimintatuottojen myötä (maksettujen investointihankkeiden edelleen laskutus rahoittajalta). Muiden tulosalueiden muutokset olivat pieniä suuntaan ja toiseen esim. rakennusvalvonnan lisäresursointi ja ympäristönsuojelun kasvaneet tulot.

Yhteisten palveluiden kasvu 0,613 milj. eurolla johtuu useamman tulosalueen kasvusta. Henkilöstöpalvelujen osuus tästä on 0,269 milj. ja johtui työterveyspalvelujen käytön kasvamisesta, työhyvinvointipalveluihin käytetyistä lisäsatsauksista (jouluvuokailut, smartum-setelit) ja työsuojelun lisäsatsauksista. Tietotekniikkapalveluiden osuus 0,239 milj. euroa sen muodostuessa pienemmistä toimintatuotoista (ed. konesalimyynti) ja kasvaneista laitevuokrista. Ruoka- ja puhtauspalveluiden osuus 0,176 milj. euroa johtuen pääosin asumispalveluiden ateriamyynnin poistumisesta (kokovuotinen osuus) ja uutena perustettujen maahanmuuttopalvelujen osuudesta 0,085 milj. euroa. Työllisyystoiminnan osuus sen sijaan supistui, koska työmarkkinatuen kuntaosuuden käyttö jäi pitkäaikaistyöttömyyden alentuessa n. -0,169 milj. euroa edellisvuotta pienemmäksi.

Toimintakatteen muodostuminen on edellisen vuoden tilinpäätöstä vertailukelpoisempi; koronan vaikutukset kuluineen ja niistä saatuine korvauksineen eivät enää ole olleet niin suuressa osassa toimintakatteen muodostumisessa, vaikka rokotuksia ja testauksia oli vielä alkuvuodesta. Ukrainasta sotaa pakenevien palvelujen järjestäminen toimi suurelta osin vapaaehtoisvoimin, joskin maahanmuuttopalvelut jouduttiin organisoimaan ja resursoimaan kuntaan uudelleen. Energian markkinahintojen nousu ei vielä vaikuttanut kunnan kuluihin.

Palvelualuekohtainen toimintakate ja sen muutos edelliseen vuoteen. Samalla siitä ilmenee, mikä on sosiaali- ja terveyspalveluiden suoraan poistuva osuus jatkossa. Osa poistuvasta sisältyy elinvoima- ja konsernipalveluihin (pelastustoimi), sivistyspalveluihin (kuraattorit) ja yhteisiin palveluihin (tukipalvelut ja ruoka- ja puhtauspalvelut).

	Toimintakate 1 000 €	Muutos	%
Elinvoima- ja konsernipalvelut	6 056	539	9,8
Sivistyspalvelut	38 799	1 360	3,6
Sosiaali- ja terveyspalvelut	78 093	6 154	8,6
Tekniset palvelut	6 139	127	2,1
Yhteiset palvelut	11 613	613	5,6

Vuosikate

Vuosikate eli kunnan rahoitustulos kuvastaa onko kunnan tulo-rahoitus riittävää kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Lähtökohtana on, että vuosikatteen tulisi muutaman vuoden tarkastelujaksolla vastata poistojen määrää eli korvausinvestointien tarvetta.

Kunnan vuosikate asukasta kohden soveltuu käytettäväksi kuntien välisessä vertailussa. Vertailussa on kuitenkin otettava huomioon kunnan koko, taajama-aste, toimintojen orga-

nisointi, tekniset verkostot jne. Vertailussa on myös otettava huomioon kuntien väliset erot veroprosenteissa. Vuosikatteiden vertailtavuus eri kuntien kesken edellyttäisi myös, että ne laskettaisiin saman suuruisilla tuloperusteilla, esim. kuntien keskimääräisillä veroprosenteilla. Riittävä tulo-rahoitus on voitu vertailtavissa kunnissa saavuttaa erilaisella verorasitteella kuntalaisiin nähden.

Tilikauden vuosikatteeseen heikkenemiseen vaikutti merkittävästi toimintakatteen kasvu. Toimintatuottoja ei kertynyt edellisvuoden tahtiin ja kulukehitys oli myös voimakasta. Verotulojen ja valtionosuuksien kasvu oli kokonaisuudessaan hyvää, mutta ei pystynyt vastaamaan toimintakatteen näitä vauhdikkaampaan kasvuun. Vuosikatetta kertyi 4,355 milj. euroa. Tämä oli n. -3,017 milj. euroa edellisvuotta vähemmän, jolloin sitä kertyi yht. 7,372 milj. euron edestä. Vuonna 2020 vuosikate oli vahva, 9,512 milj. euroa ja 2019 vuosikate jäi -2,348 milj. eurolla negatiiviseksi. Investointien rahoitusta ei pystytty aivan kattamaan vuosikatteella, mutta vajaus jäi vain 0,178 milj. euroon.

Tilikauden vuosikatteella ei pystytty kattamaan normaaleja suunnitelmanmukaisia poistoja, joita oli 5,940 milj. euroa ja joiden lisäksi vielä tehtiin 0,800 milj. euron edestä lisäpoistoja Ahmon koulukeskuksen tasearvoihin. Lisäpoistoilla valmistaudutaan tulevaan rakennushankkeeseen.

Asukasta kohden Siilinjärven vuosikate oli 205 euroa, edellisen vuoden ollessa 346 euroa. Vuonna 2020 katetta kertyi 448 euroa ja vuosi 2019 jäi negatiiviseksi -110 eurolla. Koko maassa vuosikate asukasta kohden oli vuoden 2022 tilinpäätösten ennakkotietojen mukaan 635 euroa ja edellisenä vuonna 681 euroa, vuonna 2020 se oli 740 euroa ja 318 euroa vuonna 2019.

Tulos ja ylijäämä

Tilikauden tulos kuvaa tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen erotusta. Siinä huomioidaan myös pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden käyttöä kuvaavat poistot ja satunnaiset erät. Tilikauden tulos saadaan, kun vuosikatteesta vähennetään suunnitelman mukaiset poistot.

Tilikaudelle muodostui alijäämää -2,385 milj. euroa ennen tuloksenjärjestelyeriä. Edellisenä vuonna tulosta kertyi 0,542 milj. euroa, jolloin vuoden tuloksen muodostumiseen oli koronalla vielä suuremmat vaikutukset kuin tilinpäätösvuodelle. Vuonna 2020 tulosta jäi 0,474 milj. euroa. Vuonna 2019 vesilaitoksen myyntivoiton myötä tulosta kertyi 3,228 milj. euroa; toiminnallisen alijäämän ollessa tuolloin -9,741 milj. euroa alijäämäinen.

Tuloksen kannalta tulopohjaan vaikuttavia eriä olivat toimintatuottoihin kirjatut sosiaali- ja terveystalouden korona-avustukset 1,585 milj. euroa. Tonttien luovutuksia tapahtuu vuosittain, mutta isompia esim. kerrostalotonttien luovutuksia, joilla on vaikutusta toimintatuottojen kertymään, ei ole joka vuosi. Kertaluonteisina kirjattuina kuluerinä voidaan mainita sairaanhoitopiiriin laskuttama alijäämäosuus 0,650 milj. euroa (ed.v. ei vastaavaa) ja sosiaali- ja terveystaloudessa maksettavaksi tuleva kertaerä niille työntekijöille, jotka ovat olleet palvelussuhteessa erikseen määritellyissä tehtävissä (työehtosopimus) valmiuslain voimassaolon aikana yht. 0,162 milj. euroa. Lisäksi em. kunnan käyttöomaisuudesta lisäpoistoina poistettujen, purettavaksi tulevien kiinteistöjen menojäännökset yhteensä 0,800 milj. euroa. Koronaan liittyviä suorita kuluja on raportoitu yht. n. 0,694 milj. euron edestä.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai

alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen tai lisääminen.

Tuloksenjärjestelyerinä vuodella 2022 tuloutetaan vahinkorahastosta yht. n. 0,016 milj. euroa. Tuloksenjärjestelyerien jälkeen tilikauden tulos oli -2,369 milj. euroa alijäämäinen. Vuonna 2021 tulosta kertyi n. 0,569 milj. euroa ja 2020 tulosta muodostui 0,510 milj. euroa. Vuoden 2019 tulos päättyi 3,254 milj. euroa ylijäämäiseksi.

Tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

(100 x toimintatuotot/(toimintakulut – valmistus omaan käyttöön)) tunnusluku osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuloilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Tunnusluvun arvoon ja kuntien väliseen vertailuun vaikuttavat mm. kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen ja oppilaitosten ylläpitäminen. Tunnusluvuksi muodostui 14,3 %. Edellisen vuoden luku 16,0 % ja vuoden 2020 luku oli 13,3 %.

Vuosikate prosenttia poistoista

(100 x vuosikate/poistot) tunnusluvuksi muodostui vain 64,6 % vertailuvuoden ollessa 107,9 %. Vuoden 2020 luku ylitti myös yli sadan ollen 105,2 %. Ennakkotietojen mukaan tunnusluvun arvo koko kuntataloudessa oli tilinpäätösvuonna peräti 145 %.

Perusoletuksena kuntataloudessa on pidetty sitä, että kunnan tulorahoitus on riittävä silloin kun vuosikate on vähintään tuloslaskelmassa vähennettävien poistojen suuruinen. Eli kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävän. Oletus on kuitenkin pätevä vain silloin, kun poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tässä yhteydessä poistonalaisten investointien omahankintamenoa, jolloin siitä on vähennetty valtionosuudet, liittymismaksut ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, mikäli poistojen määrä vastaa käyttöomaisuuden kulumista.

Investointien taso määritetään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta ja mikäli poikkeuksellisen suuri poistonalainen investointihanke ajoittuu suunnitelmakaudelle tai investointeja on leikattu tai siirretty suunnitelmakauden ulkopuolelle, on investointitasoa arvioitava taloussuunnittelukautta pitemmällä aikajänteellä.

Poistonalaisia investointeja tilikaudella kertyi 4,558 milj. euroa ja edellisenä vuonna 3,443 milj. euroa. Vuonna 2020 poistonalaisten investointien määrä oli 4,104 milj. euroa ja vuonna 2019 ne olivat 7,912 milj. euroa. Nettoinvestoinnit yhteensä olivat viime vuonna noin 4,533 milj. euroa. Nettoinvestointien pienuuteen vaikutti lopulta se, ettei Siilinkosken päiväkotihanke lähtenyt liikkeelle eikä maanhankintaa ollut. Kolmen vuoden keskiarvoksi muodostuu noin 3,4 milj. euroa. Samaan aikaan vastaavasti vuosikatekertymä oli noin 7,1 milj. euroa. Vuodesta 2009 lähtien nettoinvestointien määrä on kolmen vuoden keskiarvolla ylittänyt vastaavan vuosikatteen – välillä jopa nelinkertaisesti, mutta nyt kahtena viimeisimpänä vuonna vuosikate on ollut investointeja suurempi.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut 2022–2021

Ulkoinen, 1 000 euroa	2022	2021	Muutos-%
Toimintatuotot	23 581	25 124	-6,1 %
Valmistus omaan käyttöön	151	125	21,1 %
Toimintakulut	-164 432	-157 155	4,6 %
Toimintakate	-140 701	-131 907	6,7 %
Verotulot	100 115	97 505	2,7 %
Valtionosuudet	43 830	40 859	7,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	650	661	-1,6 %
Muut rahoitustuotot	926	702	31,9 %
Korkokulut	-364	-441	-17,5 %
Muut rahoituskulut	-101	-6	1582,5 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1 111	915	21,4 %
Vuosikate	4 355	7 372	-40,9 %
Poistot ja arvonalentumiset	-6 740	-6 830	-1,3 %
Tilikauden tulos	-2 385	542	-539,8 %
Tilinpäätössiirrot	16	27	-38,2 %
Tilikauden ylijäämä/-alijäämä	-2 369	569	-516,3 %
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	14,3	16,0	
Vuosikate / Poistot, %	64,6	107,9	
Vuosikate, eroa/asukas	205	346	
Asukasmäärä	21 243	21 297	

1.4.2 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman edellisen vuoden vertailuun vaikuttavia olennaisia tekijöitä ei ole.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Vuosikate rahoituslaskelmassa osoittaa tulo-rahoituksen, joka käyttötaloudesta jää käytettäväksi investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikatteeseen lisätään/vähennetään ns. tulo-rahoituksen korjauserä, joka vuonna 2022 oli -795 milj. euroa. Näin saadaan toiminnan rahavirta, joka kuvaa kuinka paljon varsinainen toiminta on tuonut tilikauden aikana rahavaroja. Toiminnasta kertyi rahavirtaa 3,560 milj. euroa, mikä oli 1,096 milj. euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Tähän vaikutti edellisvuotta pienempänä toteutunut vuosikate, jonka heikkenemiseen vaikutti merkittävästi toimintakatteiden kasvu. Toimintatuottoja ei kertynyt edellisvuoden tahtiin ja kulukehitys oli myös voimakasta. Verotulojen ja valtionosuuksien kasvu oli kokonaisuudessaan hyvää, mutta veroluonteinen tulo-rahoitus ei pystynyt vastaamaan toimintakatteiden vauhdikkaaseen kasvuun.

Investointien rahavirta kuvaa investointeihin käytettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Investointimenot ovat laskelman mukaan 4,917 milj. euroa. Nettoinvestointien määräksi muodostui saatujen rahoitusosuuksien ja luovutustulojen jälkeen 3,738 milj. euroa. Erot investointien toteutumisosan ja rahoitusosan nettosummassa selittyvät sillä, että rahoituslaskelmassa esitetään myös tuloslaskelmaan kirjatut käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot.

Kun toiminnan rahavirrasta vähennetään nettoinvestoinnit, saadaan varsinainen toiminnan ja investointien nettokassavirta. Varsinaisen toiminnan tulo-rahoituksella ei aivan pystytty kattamaan kaikkia investointeja, vajeesta jäi 0,178 milj. euroa.

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen nettorahavirta oli rahoituslaskelman mukaan vuonna 2022 yhteensä -1,927 milj. euroa negatiivinen. Edellisellä vuonna se oli yli kolminkertainen ollen yhteensä -7,224 milj. euroa negatiivinen. Muutos rahavirrassa merkitsi lainakannan supistumista. Pitkäaikaisen lainan lainanottovaltuus oli talousarvion rahoituslaskelman mukaisesti 16,700 milj. euroa. Siitä käytettiin vain 6,500 milj. euroa eli lainaa jätettiin nostamatta 10,200 milj. euroa. Lainoja lyhennettiin suunnitellusti 13,269 milj. euroa. Lainamäärä vähentyi täten 6,769 milj. euroa. Toiminnasta kertyi rahoitusta enemmän kuin talousarviossa suunniteltiin ja investointeihin varattuja määrärahoja jäi käyttämättä. Lisäksi kassaan kertyneitä varoja voitiin pienentää.

Korottomien velkojen määrä tilikauden lopussa kasvoi 4,283 milj. euroon. Tämä johtui siitä, että siirtovelkoina kirjattiin poikkeuksellisen paljon vuodelle 2023 maksettavaksi jääviä eriä, joita olivat mm. sairaanhoitopiirin ja pelastuslaitoksen alijäämälaskut ja palkkojen kertaerät ja vuorolisät sotehenkilöstölle. Lisäksi vuodelle 2023 siirtyviä hankerahoja oli poikkeuksellisen paljon. Myös vuoden vaihteen ostovelkojen määrä kasvoi, kun pelkästään erikoissairaanhoidon tasauslaskua joulukuulta oli yli 0,800 milj. euroa ja sosiaali- ja terveystaloudesta yritettiin saada kaikki mahdolliset vuodelle 2022 kuuluvat laskut kuntaan.

Rahavarojen muutos

Rahoituslaskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirran ja rahoitustoiminnan nettokassavirran erotus osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella. Parilta aiemmalta vuodelta jääneet kassavarat vaikuttivat edelleen positiivisesti

koko vuoden rahatilanteeseen. Vuoden lopussa kassavarojen muutos oli -2,105 milj. euroa. Rahaa jäi silti ennakoitua enemmän mm. käyttämättä jääneiden investointien vuoksi. Tämä luo mahdollisuuden pienentää vielä myös kuluvan vuoden lainanottoa, mikäli vuodelle ei tule budjetoimattomia tapahtumia.

Tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €

Rahoituslaskelman välitulos, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä kertoo kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevilla kassavaroilla tai lisälainalla. Tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla seurataan investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi, koska muutoin lainamäärä kasvaa vuosi vuodelta. Viiden edellisen vuoden aikana investointeja rahoitettiin velkarahalla -10,480 milj. eurolla. Kahden hyvän tulosvuoden ansiosta (2021–2020) viiden viimeisimmän vuoden investointien todellinen rahoituksen osuus supistuu -7,387 milj. euroon. Rahoituslaskelma näyttää kuitenkin vuoden 2019 vesilaitosjärjestelyn vuoksi siltä kuin rahaa olisi jäänyt 19,445 milj. euroa enemmän kuin sitä olisi käytetty investointeihin. Vuoden 2019 järjestely tulee vaikuttamaan tunnuslukuja vääristävästi vielä vuoden 2023 tunnuslukuihin saakka.

Investointien tulorahoitus- %

(100 x vuosikate/investointien omahankintameno) kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä.

Tilinpäätösvoiton tunnusluku on 90,2 %. Vuonna 2021 luku oli 158,8 % ja edellisenä 228,0 %. Vuosi 2019 oli 16,4 %.

Laskennallinen lainanhoitokate

(vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + laskennalliset lainan lyhennykset) kertoo tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston mukaan kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Tunnusluku on uusi ja otettiin käyttöön vuodesta 2019 alkaen. Jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi, tulorahoitus riittää lainojen hoitoon. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

Luotettavimman kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, jos tunnusluku on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko, kun tunnusluku jää alle yhden. Tilinpäätösvoiton tunnusluvun arvo jäi todella heikoksi ollen 0,5 eli heikentyen edelleen edellisen vuoden jo ennestään heikosta luvusta 0,8. Vuonna 2020 tunnusluku oli 0,9 ja vuodelle 2019 päädyttiin myös erittäin heikkoon jopa negatiiviseen tunnuslukuun -0,2. Lainanhoitokatteen tunnusluku on ollut viimeksi yli 1,0 vuonna 2010.

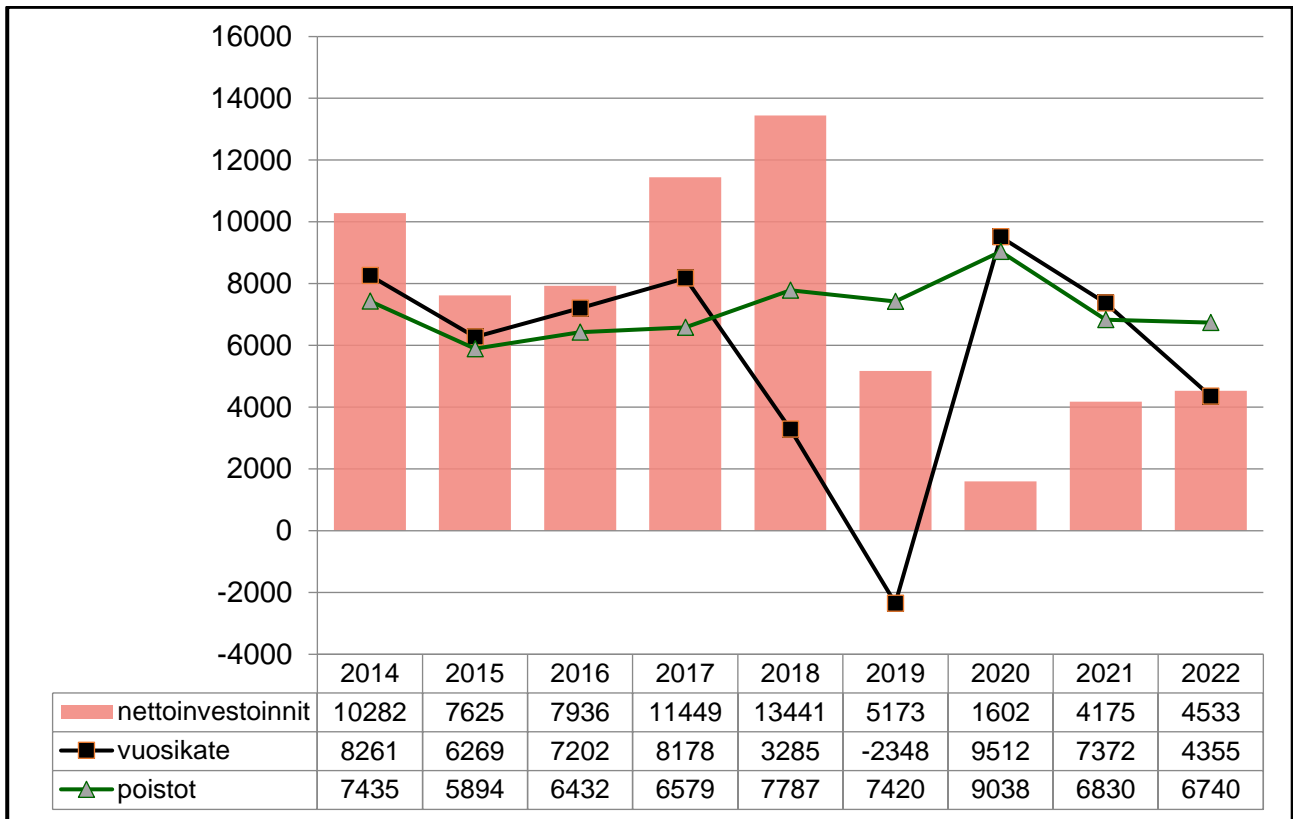
Kassan riittävyys, pv

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä (365 pv x kassavarat 31.12. / kassasta maksut tilikaudella). Kassavaroihin lasketaan rahat, pankkisaamiset sekä

rahoitusarvopaperit. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

Tällä laskentatavalla kassa riitti tilinpäätösvuoden lopussa 19 päivän maksuihin ja edellisenä vuonna poikkeuksellisesti 25 päivän. Aiempina vuosina tavallisin taso on ollut n. 11 päivää.

Vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit 2014–2022

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut 2022–2021

1000 euroa	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate (sisältää valmistuksen omaan käyttöön)	4 355	7 372
Tulorahoituksen korjauserät	-795	-2 716
	3 560	4 656
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 917	-4 731
Rahoitusosuudet investointimenoihin	87	88
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 091	2 420
	-3 738	-2 222
Toiminnan ja investointien rahavirta	-178	2 434
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-59
Antolainasaamisten vähennykset	342	334
	342	275
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 500	7 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 269	-13 832
	-6 769	-6 832
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-172	205
Vaihto-omaisuuden muutos	-7	2
Saamisten muutos	396	-1 349
Korottomien velkojen muutos	4 283	475
	4 500	-667
Rahoituksen rahavirta	-1 927	-7 224
Rahavarojen muutos	-2 105	-4 790
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	9 742	11 848
Rahavarat 1.1.	11 848	16 638
Muutos	-2 105	-4 790
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, 1000 €	19 445	16 352
Investointien tulorahoitus, %	90,2	158,8
= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$		
Laskennallinen lainanhoitokate	0,5	0,8
= $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{laskenn.lainanlyh.})$		
Kassan riittävyys, pv	19	25
= $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilik.}$		
Asukasmäärä	21 243	21 297

1.4.3 Tase

Tase sisältää kunnan omaisuus- ja pääomaerät tilikauden päättyessä ryhmiteltynä luonteensa mukaan. Taseen loppusumma 31.12.2022 oli 155,797 milj. euroa ja vuoden 2021 lopussa 160,840 milj. euroa. Tase supistui -5,043 milj. euroa (-3,1 %).

Vastaavan puolen muutokset johtuivat pääosin aineellisten hyödykkeiden ja sijoitusten määrän vähentymisestä sekä myös arvopapereina olevien rahavarojen likvidoinnista. Maa- ja vesialueiden summa kasvoi investoitaessa olemassa olleen tontin rakentamiseen (Toivalan padel-halli) ja sieltä louhittujen maamassojen siirtoon vastaavasti Vuorelan tienvarren kerrostalotonttien pohjan vahvistamiseksi. Sijoituksissa osakkeiden ja osuuksien summa kasvoi Kotipolku Oy:n vähemmistöosuuden lunastuksen myötä ja pienellä osuudella ostetun Itärata Oy:n osakkeilla. Muissa lainasaamisissa lyhentyi Kuopion Vedelle annattu lainasaaminen.

Käyttöomaisuuteen on kirjattu vielä keskeneräisinä investointihankkeina yhteensä 1,219 milj. euroa summan säilyessä lähes edellisen vuoden tasolla. Keskeneräiseksi jäi suurimpina lähinnä tulevien toimitilahankkeiden suunnittelua, kuntatekniikan asuinalueiden kohteita Leppäkaarteessa, Taivallahdella ja Metsäkoulun ympäristössä, Radantauksen alue, liikuntapaikkahankkeista palloiluhalli sekä Kumpusen kevyenliikenteen uusiminen.

Vastattavaa puolen muutokset oman pääoman ryhmässä liittyivät tuloksen muodostumiseen. Vieraan pääoman ryhmässä rahoituslaitoksilta otetut lainat vähentyivät - 6,769 milj. euroa. Muut korottomat velat sen sijaan kasvoivat 4,283 milj. eurolla kuten rahoituslaskelman yhteydessä on kerrottu. Lomapalkkajaksotuksen määrä oli yht. 7,799 milj. euroa.

Taseessa oleva peruspääoma pienenee 1.1.2023 alkaen hyvinvointialuesiirron myötä P-S sairaanhoitopiirin 8,301 milj. euron ja Vaalijalan kuntayhtymän yht. 0,018 milj. euron jäsenosuudella ja poistuvalla käyttöomaisuudella 0,422 milj. euroa sekä vahvistuu lomapalkkavelan määrällä 3,541 milj. euroa. Yhteisvaikutus on 5,200 milj. euroa peruspääomaa heikentävä.

Omavaraisuusaste-%

$100 \times (\text{oma pääoma}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$ mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntataloudessa keskimäärin 70 %:n omavaraisuutta. Jos omavaraisuusaste on 50 % tai sitä alhaisempi, merkitsee se merkittävän suurta velkarasitetta. Tilinpäätösvuoden omavaraisuusaste oli 42,7 % - säilyen edellisen vuoden tasolla, mikä oli 42,8 %. Vuonna 2020 omavaraisuus oli vielä hiukan heikempi, 40,9 %. Vuonna 2019 se oli 41,4 % (ilman vesilaitoksen yhtiöittämistä 35,5 %).

Kuntien keskimääräisestä omavaraisuusasteesta ei ole ennakkotietoja, mutta vuonna 2021 se oli 58,8 % ja sitä edellisenä vuonna 58,0 %. Vastaavaa tietoa Pohjois-Savon kuntien keskimääräisestä omavaraisuusasteesta ei ole enää julkaistu, mutta vuonna 2021 se oli esim. 55,0 % Iisalmessa, 53,4 % Kuopiossa ja 44,5 % Varkaudessa.

Suhteellinen velkaantuneisuus- %

$100 \times (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$ kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska siihen eivät vaikuta käyttöomaisuuden arvostus eivätkä esim. poistomenetelmät.

Kunnan suhteellinen velkaantuneisuus on ainakin tilapäisesti hiukan parantunut, luku oli tilinpäätösvuonna 53,1 % ja aiemmin 56,0 %. Vuonna 2020 luku ylitti vielä 60 %, ollen 63,1 %. Vuonna 2019 se oli 67,5 % (ilman vesilaitoksen yhtiöittämistä 70,3 %). Velkaantuneisuus oli aiemmin selkeästi sekä alueen että kuntien keskimääräisiä arvoja korkeammalla. Kunnissa luvut olivat keskimäärin 57,8 % vuonna 2021 ja 60,1 % vuonna 2020. Pohjois-Savon kuntien keskimääräistä lukua ei ole enää julkaistu, mutta 2021 se oli esim. 47,6 % Iisalmessa, 56,5 % Kuopiossa ja 72,0 % Varkaudessa. Asukasluvultaan pienemmissä Pohjois-Savon kunnissa velkaantuneisuus vaihtelee paljon.

Kunnan lainakanta 31.12.

Vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat). Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Tilinpäätösvuoden lopussa lainamäärää oli saatu supistettua yhteensä 67,350 milj. euroon. Vuonna 2021 lainamäärä oli 74,118 ja vielä 2020 yhteensä 80,950 milj. euroa. Kassavarat kasvoivat ensimmäisenä koronavuonna kaikissa kunnissa ja niitä on käytetty yleisesti lainakannan alentamiseen. Pitkäaikaista uutta lainaa otettiin vuoden 2022 aikana 6,500 milj. euroa ja vastaavasti vanhoja lainoja lyhennettiin 13,269 milj. euroa.

Kunnan lainakanta tilinpäätösvuoden lopussa oli 3 170 euroa asukasta kohden ja edellisenä vuonna vastaavasti 3 480 euroa. Vuonna 2020 sitä oli 3 809 euroa ja 2019 asukaskohtainen lainamäärä oli 3 653 euroa. Ennakkotiedon mukaan koko maassa kuntien lainakanta asukasta kohden oli 3 363 euroa, joten lainakantaa olisi saatu alennettua vuoden 2021 toteutuneesta 3 465 eurosta. Toteutunut tieto parilta edelliseltä vuodelta oli 3 448 (vuosi 2020) ja 3 349 (vuodelta 2019). Asukaskohtainen lainamäärä ylitti vuonna 2018 Siilinjärven kunnassa ensimmäistä kertaa kuntien keskimääräisen lainakantaluvun, mutta tilanne olisi ennakkotiedon perusteella jälleen kohentumassa. Pohjois-Savon kuntien keskimääräinen lainakanta oli ennakkotiedon perusteella yht. 3 572 euroa (ed. 3 606).

Lainat ja vuokravastuut

vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat) + vuokravastuut Tunnusluku otettiin käyttöön vuodesta 2019 alkaen ja ensimmäistä kertaa tunnusluku vaikutti vuoden 2020 tilinpäätöksen kriisikuntakriteereihin. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena. Tällöin vuokrasopimuksista ilmoitetaan vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma ts. määrä vuokra-ajalta, jolloin sopimus ei ole peruutettavissa tai irtisanottavissa. Leasingvuokravastuita kunnassa oli vuoden lopussa 34,281 milj. euroa (ed. 11,295 milj.) ja muita vuokravastuita yht. 42,883 milj. euroa (ed. 42,246 milj.).

Vuokravastuiden kokonaismääräksi muodostui 77,165 milj. euroa (ed. 53,540 milj.). Leasingvastuiden määrää kasvatti vuoden lopussa alkanut uuden terveyskeskuksen sopimus, muiden vuokravastuiden määrä pysyi jotakuinkin ennallaan. Terveyskeskus on vuokrattu edelleen P-S Hyvinvointialueelle. Yhdessä lainakanta ja vuokravastuut olivat asukasta kohden 6 803 euroa (ed. 5 994 euroa). Ennakkotietoja kuntien lainoista ja vastuista keskimäärin vuodella 2022 ei ole, mutta vuodelta 2021 julkaistu luku oli 4 441 euroa asukasta kohden.

Lainasaamiset 31.12.

(sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset). Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen. Lainasaamisten yhteismäärä oli 26,502 milj. euroa. Tästä vesilaitoksen osuus oli 21,631 milj. euroa (ed. 21,958 milj.) ja muiden osuus 4,870 milj. euroa (ed. 4,886 milj.).

Kunnan tase 2022–2021 ja sen tunnusluvut

1 000 euroa	31.12.2022	31.12.2021
V A S T A A V A A	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 110	1 476
Aineelliset hyödykkeet		
Maa ja vesialueet	24 516	23 889
Rakennukset	37 006	39 738
Kiinteät rakenteet ja laitteet	22 365	21 841
Koneet ja kalusto	743	859
Muut aineelliset hyödykkeet	9	9
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 219	1 581
	85 858	87 918
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	25 381	25 161
Muut lainasaamiset	26 502	26 844
Muut saamiset	403	403
	52 287	52 408
Pysyvät vastaavat yhteensä	139 254	141 802
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	60	60
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Muut vaihto-omaisuus	98	91
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	70	145
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 543	3 075
Muut saamiset	1 556	1 357
Siirtosaamiset	2 473	2 461
	6 572	6 894
Rahoitusarvopaperit		
Muu arvopaperit	0	3 767
Rahat ja pankkisaamiset	9 742	8 081
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	16 483	18 977
VASTAAVAA YHTEENSÄ	155 797	160 840

1 000 euroa	31.12.2022	31.12.2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	62 575	62 575
Muut omat rahastot	202	218
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	6 054	5 485
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 369	569
	66 462	68 847
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	152	317
Lahjoitusrahastojen pääomat	188	199
Muut toimeksiantojen pääomat	8	3
	348	520
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	54 264	60 850
	54 264	60 850
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 085	13 269
Ostovelat	7 552	5 515
Muut velat	3 371	3 139
Siirtovelat	10 715	8 701
	34 723	30 623
Vieras pääoma yhteensä	88 987	91 473
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	155 797	160 840
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	42,7	42,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	53,1	56,0
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	3 685	6 054
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	173	284
Lainakanta 31.12., 1000 €	67 350	74 118
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 170	3 480
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	144 514	127 659
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6 803	5 994
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	26 502	26 844
Kunnan asukasmäärä 31.12.	21 243	21 297

1.5 Kokonaistulot ja -menot

Kunnan kokonaistulot ja -menot 2022 ja 2021

1 000 euroa	2022	2021
TULOT		
Toiminta		
Toimintatuotot	23 580	25 124
Verotulot	100 115	97 505
Valtionosuudet	43 830	40 859
Korkotuotot	650	661
Muut rahoitustuotot	926	702
Satunnaiset tuotot	0	0
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-794	-1 961
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	87	88
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 091	2 420
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	342	334
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 500	7 000
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0
Oman pääoman lisäykset	0	0
Kokonaistulot yhteensä	176 327	172 732
MENOT		
Toiminta		
Toimintakulut	164 432	157 155
- valmistus omaan käyttöön	-150	-125
Korkokulut	364	442
Muut rahoituskulut	101	6
Satunnaiset kulut	0	0
Tulorahoituksen korjauserät		
+/- Pakollisten varausten muutos	0	763
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-1	-8
Investoinnit		
Investointimenot	4 917	4 731
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	0	59
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	13 269	13 832
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		
Oman pääoman vähennykset		
Kokonaismenot yhteensä	182 932	176 855
Täsmäytys		
Kokonaistulot-kokonaismenot	-6 605	-4 123
Muut maksuvalmiuden muutokset	4 500	-667
- rahavarojen muutos	-2 105	-4 790
	-6 605	-4 123

1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Siilinjärven kunnan konserniin kuului vuoden 2022 lopussa 5 tytäryhteisöä, joista Asematie 11 on "pöytälaatikkoyhtiö". Kuntayhtymiä oli vuoden lopussa neljä.

Kuntakonserniin kuuluvat seuraavat yhteisöt 31.12.2022

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuuden muutos
Tytäryhteisöt				
Siilinjärven Pysäköinti Oy	0713306-8	100,00	100,00	-
Siilinjärven Uimala Oy alakonserni			100,00	-
Siilinjärven Uimala Oy	0847807-6	100,00	100,00	-
Siilinjärven Vapaa-aikakeskus	0863511-5	41,00	100,00	-
Siilinjärven Kotipolku Oy alakonserni			100,00	+3,64
Siilinjärven Kotipolku Oy	0451313-7	100,00	100,00	+3,64
Siilinjärven Asumisoikeus Oy	1079228-3		100,00	+3,64
Kiinteistö Oy Asematie 11	0875688-1	100,00	100,00	-
Kiinteistö Oy Isoharja	1648644-7	100,00	100,00	-
Kuntayhtymät				
Pohjois-Savon sairaanhoito piirin Ky	0171495-3	7,63	7,63	-
Liikelaitoskuntayhtymä ISLAB josta shp:n omistus 66,72 %	2126106-6	5,02	5,02	-
Sakupe Oy josta shp:n omistus 50,23 %	0171338-7	3,83	3,83	-
Vaalijalan Ky	0207327-0	0,87	0,87	-
Savon koulutuskuntayhtymä	1852679-0	2,22	2,22	-
Pohjois-Savon liitto	0827616-7	9,53	9,53	-

1.6.2 Konserniohjaus

Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta (KuntaL 14 §). Siilinjärven kunnan hallintosäännön luvussa 4 on konserniohjaukseen liittyvä säännöstö ja valtuusto on hyväksynyt erillisen konserniohjeen 27.5.2019 § 18. Kunnanhallitus johtaa ja ohjaa Siilinjärven kuntakonsernia. Sen tehtävänä on valvoa, että ne yhteisöt, joissa kunnalla on määräysvalta, toimivat valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti kuntakonsernin kokonaisuutena ja strategiset tavoitteet huomioiden.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Riski-arvio	TOTEUTUMINEN
KASVU			
Vetovoimainen ja elinvoimainen kunta	Konserniyhtiöiden toiminta tukee ja edistää asukkaiden ja yritysten määrän kasvua sekä Siilinjärveä arvostettuna asuinpaikkana ja yritysten toimintaympäristönä.	Kunnan houkuttelevuus ei vastaa väestön/yritysten tarpeita.	Innocumin uuden monitoimirakennuksen rakentaminen aloitettu lokakuussa 2022. Talo tarjoaa valmistuessaan nykyaikaiset toimitilat uusille yrityksille. Kotipolku Oy:n asuntokanta lisääntyi Asemakadun kahdella kerrostalolla ja Metsontien rivitalokohteella
HYVINVOINTI			
Kuntalaisten ja Siilinjärven kunnan työntekijöiden hyvinvoinnin ja arjen turvallisuuden huomioiminen toiminnassa (kuten tilat ja palvelut)	Konserniyhtiöt huomioivat toiminnassaan ja sen kehittämisessä Siilinjärven kunnan hyvinvointikertomuksessa esitetyt hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja tavoitteet.	Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden käytössä olevat tilat ja heille tuotettavat palvelut eivät tue hyvinvointia, joka näkyy hyvinvointivajeiden kasvuna.	Kuntalaisten ja henkilöstön hyvinvointia edistetään laaja-alaisesti: <ul style="list-style-type: none"> • Kuntalaisten ja henkilöstön mielenhyvinvoinnin edistäminen (mm. henkilöstön koulutus, Mieliteko-ohjelma) • Lasten ja nuorten ruokakasvatukseen, liikunnan ja tunne- ja vuorovaikutustaitojen edistäminen ml. kiusaamisen ehkäisy • Tukea tarvitsevien nuorten ja nuorten aikuisten tukeminen mm. hanketoiminnoilla (Siilin nuoret ja Tapaamo -hankkeet) • Ikääntyvien toimintakyvyn tukeminen ja yksinäisyyden ehkäisy (mm. liikunnan erityisryhmät ja Ospa-hanke) • Liikenneturvallisuus ja kaatumisten ehkäisytyö.

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Riski-arvio	TOTEUTUMINEN
			Seudullinen kävelyn ja pyöräilyn edistämishankkeen valmistuminen. <ul style="list-style-type: none"> Sisäilmaongelmien ratkaiseminen väistötiloilla ja uudisrakentamisella. Uusi terveyskeskus valmistui. Suunniteltuja rakennushankkeita: Innocumin uuden toimitilahankkeen käynnistyminen. Kaavoituksessa huomioidaan ympäristöön ja ympäristöterveyteen liittyvät asiat.
Esteettömyys toimintojen järjestämisessä	Toimintojen ja palvelutuotannon valmistelussa huomioidaan lapsiperheiden, liikuntarajoitteisten ja ikääntyvien tarpeet.	Julkisten palvelutarpeiden lisääntyminen kunnassa, mikäli esteettömyyttä ei huomioida toimintojen järjestämisessä.	Esteettömyys huomioidaan uudisrakentamisessa ja korjaamisessa. Esteettömyyden edistämiseksi tehdään monialaista yhteistyötä.
TALOUS			
Konsernin omavaraisuus-aste (%)	Ei heikkene merkittävästi nykytasosta (tp2019 = 26,8).	Tavoite rajoittaa investointeja; infran rapistuminen, kasvutavoitteet eivät toteudu. Hitaasti korjattavissa ja edellyttää pitkävaikutteista talouden vakauttamistoimien onnistumista. Toimitilojen kertapoistojen tulosta heikentävä vaikutus hidastaa	Omavaraisuusaste toteutui 26,1 % (ed. 27,4). Kuntien keskiarvoluku 2021 oli 42,3 % (ei tietoja 2022). Tehdyt lisäpoistot 0,800 Me.

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Riski-arvio	TOTEUTUMINEN
		oman pääoman kertymistä.	
Kriisikunta-kriteereistä: Konsernin kertynyt alijäämä asukasta kohden	Alle arviointimenettely-rajojen.	Tapahtuu huomattava heikkeneminen verotuloluonteisen rahoituksen kehityksessä suhteessa valtakunnalliseen kehitykseen tai kunnan toimintakatteen kasvu on hallitsematon.	Konsernin ylijäämä 96 euroa per asukas. Kriisikuntakriteeri ei täyty. Kriteeriarvo tilinpäätöksessä -1000 euroa.
Kriisikunta-kriteereistä: Kuntakonsernin rahoituksen riittävyttä ja vakavaraisuutta kuvaavat tunnusluvut	<p>Kriisikuntaa kuvaava tunnusluku (käänteinen): Vuosikatteen ja poistojen suhde on yli 80 % ja tuloveroprosentti ei ylitä 2,0 % - yksiköllä kaikkien kuntien keskimääräistä painotettua tuloveroprosenttia.</p> <p>Asukasta kohden laskettu lainojen ja vuokravastuiden määrä ei ylitä kaikkien kuntien vastaavaa yli 50 prosentilla.</p> <p>Laskennallinen lainanhoitokate on yli 0,8.</p>	<p>Vuosikatetason nostaminen ei onnistu ja velkaantuminen kasvaa investointien omarahoitus-osuuden alentumisen myötä merkittävästi.</p> <p>Investointeja rajoittava vaikutus.</p> <p>Leasingrahoituksen ja vuokravastuiden määrä yhdessä lainakannan kanssa ylittää kunnan kantokyvyn.</p> <p>Tulorahoitus ei riitä lainojen hoitoon.</p>	<p>Vuosikate poistoista 77,9 %.</p> <p>Kriisikuntakriteeri täyttyy.</p> <p>Kuntien keskimääräinen painotettu tuloveroprosentti oli 20,01.</p> <p>Kriisikuntakriteeri ei täyty.</p> <p>Asukaskohtaiset lainat ja vuokravastuut olivat 10 999 euroa (ed. 9 936). Ei ennakkotietoja, mutta 2021 oli 9 065 euroa.</p> <p>Laskennallinen lainanhoitokate 0,6.</p> <p>Kriisikuntakriteeri täyttyy.</p>
Edustajien raportointi tytäryhteisöstä kunnanhallitukselle	Strategian toteutuminen.	Ei saada tarvittavaa tietoa.	Toteutunut.

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
<i>Suunnittelukauden tavoite 2022–2024</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>Riski-arvio</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
<i>Tytäryhteisöjen raportointi toiminnasta konserniohjeistuksen mukaisesti</i>	Peruskunnan raportointirytmi.	Tavoitteet eivät toteudu.	Toteutunut.
<i>Tytäryhteisöjen laajaa merkitystä omaavat päätökset</i>	Konsernijohtoon evästys konserniohjeiden mukaisesti.	Päätösten vaikutus ei toteudu odotetusti.	Konserniohjauskeskustelut 2 kertaa vuodessa.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kunta lunasti Siilinjärven seurakunnalta ja Yara Suomi Oy:ltä Kotipolku Oy:n vähemmistöosuudet. Kiinteistö Oy Asematie 11 on edelleen pöytälaatikkoyhtiö, jonka osakeomistuksen arvo on nolattu jo 2018.

Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskuksen omistaman uimalakiinteistön osalta aiemmin valmisteltu peruskorjauksen ja omistusjärjestelyjen malli, jossa myytäisiin tasearvostaan ensin Siilinjärven kunnalle ja sen jälkeen edelleen tasearvostaan rahoituslaitokselle *sale and lease back* – järjestelyssä, on toistaiseksi päätetty lykätä (kv 16.6.). Toimintaa jatketaan vielä viisi vuotta ja tilannetta tarkastellaan vuosittain kunnan omistajaohjauksen toimesta. Perusteluna oli rakentamisen markkinatilanne sekä kunnan talouteen kohdistuvat merkittävät alaskirjaukset. Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskuksen osakkeiden hankintameno on kunnan taseessa tehty jo aiemmin alaskirjaus yht. 1,994 milj. eurolla. Uimala alakonsernin (Uimala Oy ja Kiinteistö Oy Vapaa-aikakeskus) yhteinen tasearvo kunnan taseessa on noin 3,758 milj. euroa. Uimala Oy:n osuuteen tehtävään alaskirjaukseen ei tuloksen puitteissa ollut mahdollisuutta.

Tytäryhtiöiden raportointi

Toiminta-ajatus

Yhtiön perustehtävänä on huolehtia asemakaavan mukaisesta velvoitepysäköinnistä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopisteinä ovat maanalaisen pysäköintihallin ylläpito ja sen edelleen kehittäminen sekä maanpäällisten pysäköintipaikkojen kunnossapito. Tulevaisuuden keskeisenä tavoitteena ovat mm. pysäköintihallin käyttöasteen (n. 77 %) edelleen

kasvattaminen ja pysäköintihallin houkuttelevuuden parantaminen esim. sähköautojen latauspisteillä.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
<i>Yhtiö kattaa toimintakulut toimintatuotoillaan ja rahoituskulut sekä laskuttamattomien autopaikkojen ylläpitokulut kunnan avustuksella</i>	Ajantasainen kulu-rakennetta vastaava asiakaslaskutus.	0-tulos tilikaudelta	-26.262,51 €

Talousarvion toteutuminen

Tilikaudesta tuli tappiollinen (-26.262,51 €). Syynä tähän on liiketilojen kirjanpitoarvon alentaminen vuosille 2022–27, josta hallitus teki aiemmin päätöksen. Ilman tätä kirjausta tilikauden tulos olisi ollut voitollinen. Taseessa vaihto-omaisuuden arvo on vastaavasti pienentynyt 50.000 €.

	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Vuosikate (liikevoitto/-tappio) €	-1 173	0,00	-26 434
Poistot €	-	-	-
Tilikauden tulos €	-1 389	0,00	-26 262
Kumulatiivinen ali-/ylijäämä	-382 093	-382 093	-408 355
Nettoinvestoinnit €	-	-	-
Lainakanta (pääomalaina) €	1 510 768	1 510 768	1 510 768
Kunnan takaamat lainat	-	-	-
Vuokravastuut €	-	-	-
Omavaraisuusaste-%	-32,9	-32,9	-32,9

Muut ei-taloudelliset asiat

Ympäristöasiat

Siilinjärven Pysäköinti Oy ylläpitää keskusta-alueen paikoitusalueita ja hallitsee vuokraoikeudella keskusta-alueen noin 160 autopaikkaa sisältävää paikoitushallia. Keskitetty järjestelmä edesauttaa tilankäytön ja ylläpidon tehokkuutta ja taloudellisuutta.

Henkilöstöasiat

Ylläpitotoiminta on ulkoistettu, ja yhtiön henkilökunta koostuu vain kahdesta osa-aikaisesta työntekijästä. Yhtiön toimitusjohtajana on Ari Kainulainen.

Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus Oy

Toiminta-ajatus

Yhtiön tarkoitus on omistaa ja hallita Siilinjärven kunnan Siilinpää nimisestä tilasta RN:o 18:379 vuokrattavaa maa-alaa sekä huolehtia maa-alalla olevan kiinteistön kunnosta siten, että kiinteistön yritykset voivat harjoittaa omaa liiketoimintaa turvallisesti.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Siilinjärven Uimala Oy omistaa Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskuksen osakkeista 59 % ja Siilinjärven kunta omistaa 41 %. Siilinjärven kunta omistaa 100 % Siilinjärven Uimala Oy:n osakkeet.

Alkuvuonna ja kesän huoltotauolla rakennukseen ja laitetekniikkaan kohdistuneet korjaustyöt olivat suunnitelman mukaiset. Siilinjärven kunnanvaltuuston päätöksellä kiinteistön peruskorjausta siirrettiin 5 vuoden päähän, koska peruskorjauksen tarjoukset ylittivät budjettiraamin. Kiinteistön kuntoa ja korjaustarvetta seurataan vuosittain. Kiinteistön kunnosta teetetään PTS, jossa selvitetään kriittiset korjauskohteet ja niiden kustannukset.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
<i>Rakennuksen ilme ja teknisten laitteiden käyttökuntoisuus edesauttavat rakennuksen käyttötarkoituksen ja emoyhtiölle asetettujen tavoitteiden toteutumista</i>	Kunnossapidon vuosibudjetin kautta toteutettavat tarvittavat korjaustyöt.	Ei rakennuksesta tai laitetekniikasta aiheutuvia käyttökatkoksia tai merkittäviä häiriöitä Uimalan tai vuokratilojen liiketoimintaan.	Toteutui.
<i>Rakennuksen teknisten laitteiden ja rakenteiden käyttökuntoisuuden ja -varmuuden sekä esteettömyyden parantaminen</i>	Peruskorjauksen suunnitelmien viimeistelyä, kilpailutuksen valmistuminen ja peruskorjauksen aloitus	Peruskorjaustyö alkaa kesäkuussa 2022 ja peruskorjaus valmis joulukuun 2023.	Ei toteutunut, peruskorjaus siirtyi 5 vuoden päähän.

Talousarvion toteutuminen

Vuoden 2022 talousarvio toteutui suunnitellusti.

Siilinjärven Uimala Oy

Toiminta-ajatus

Yhtiön tarkoitus on edistää uimataitoa sekä tarjota aktiivista tekemistä ja virikkeellistä toimintaa vaivattomasti.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Vuosi 2022 oli Siilinjärven Uimala Oy:n ja Virkistyskylpylä Fontanellan 30. toimintavuosi. Juhlavuoden kunniaksi Fontanellassa oli synttäriviikolla marraskuussa erilaisia tapahtumia ja tarjouksia. Kokonaisuutena vuosi 2022 oli edellistä parempi, vaikka korona vaikutti erityisesti alkuvuonna.

Vuoden olennaisin muutos oli koronasta toipuminen, kiinteistön peruskorjauksen siirtyminen 5-vuoden päähän sekä yllättävän energiakriisin heijastuminen yhtiön toimintaan. Näillä kaikilla oli vaikutuksia asiakaskäyttämiseen ja liikevaihtoon. Riskinä on, miten allastekniikkaan, talotekniikka ja rakenteet kestävät peruskorjaukseen saakka. Allastekniikkaa uusittiin riskialttiiden laitteita osalta vuoden 2022 aikana.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Vakiinnuttaa kävijämäärää ennen koronaa olevalle tasolle sekä budjetin mukainen toiminnan tulos	Toiminnan kehittäminen asiakkaita kiinnostavaksi	6 000 hlöä/kk Budjetin mukainen	Toteutui. Toteutui.
Peruskorjaus v. 2022-2023	Toiminnan hallittu lopettaminen ennen peruskorjauksen alkua	Toimintasuunnitelman mukainen.	Ei toteutunut, koska peruskorjaus ei toteutunut.
Yhtiö tarjoaa kylpylä- ja liikuntapalveluja asiakkaiden fyysisen, henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen	Toiminnan järjestämiseen puitteet pidetään kunnossa. Huomioidaan toiminnassa turvallisuus, puhtaus, esteettömyys ja viihtyvyys.	Kustannukset budjetin mukaiset Asiakastyytyväisyyskyselyssä ka. hyvä (4)	Toteutui. Toteutui.
Yhteistyö konserniyhtiöiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa	Yhteiset markkinointitoimet, säännölliset tapaamiset.	Yhteistyökampanjat tai vastaavat	Toteutui.

Talousarvion toteutuminen

Vuoden aikana ulkoa tulevien muuttujien, kuten koronan, sodan ja energiakriisin vuoksi toiminnan ja talouden ennustaminen oli vaikea, joten siihen suhteutettuna vuoden 2022 talousarvio toteutui suhteellisen hyvin. Kävijämäärä ja myyntitulot kasvoivat 30 % edellisestä vuodesta.

Siilinjärven Uimala konserni yhteensä

	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Vuosikate t€	-58	173	38
Poistot t€	-492		-506
Tilikauden tulos t€	394	467	-28
Kumulat. ali-/ylijäämä	- 8 601	-8 134	-8 629
Nettoinvestoinnit t€	0	0	0
Lainakanta t€	2 017	1 828	1 639
Kunnan takaamat lainat t€	2 017	1 828	1 639
Vuokravastuut t€	-1	0	0
Omavaraisuusaste	13 %		

Muut ei-taloudelliset asiat

Siilinjärven Uimala Oy ja Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus

Siilinjärven Uimala Oy ja Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus noudattavat toiminnassaan yhtiöiden hallitusten vahvistamia yhtiöjärjestyksiä ja työjärjestyksiä, Siilinjärven kunnan konserniohjeistusta, omistajaohjauksen toimintaohjeita ja -periaatteita sekä soveltuvien osin Siilinjärven kunnan hallintosääntöä, talousarvion täytäntöönpano-ohjetta ja tilinpäätöksen laadintaohjetta sekä osakeyhtiölakia ja muuta osakeyhtiön toimintaa ohjaavaa lainsäädäntöä.

Ympäristöasiat

Siilinjärven Uimala Oy ja Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus huomioivat toiminnassaan Siilinjärven kunnan kuntastrategian ja yhtiöiden strategian mukaisen vision, mission ja arvojen toteutumisen. Näihin arvoihin liittyy vahvasti vastuullisuus. Ympäristövastuu huomioidaan mm. jätteiden kierrätyksessä, allasvesissä käytettävien kemikaalien turvallisessa käytössä sekä suihkuvesien lämmöntalteenotossa. Riskien hallitsemiseen on tehty suunnitelmat ja tarvittavat korjaustoimenpiteet.

Henkilöstöasiat

Siilinjärven Uimala Oy:ssä ja Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskuksessa on yhteensä 11 työntekijää. Siilinjärven Uimala Oy noudattaa MaRa:n työehtosopimusta. Työterveyshuollon kanssa on tehty yhteistyössä työterveyden toimintasuunnitelma. Henkilöstön kanssa käydään vuosittain kehityskeskustelut. Vastuullisuus ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen on itsestänselvyys kaikessa toiminnassa. Korruptiota ja lahjontaa ei hyväksytä. Näitä asioita valvotaan taloudenseurannassa jatkuvasti.

Toiminta-ajatus

Yhtiö tarjoaa monipuolisia asumisratkaisuja kuntalaisille ja kuntaan muuttaville uusille asukkaille. Yhtiön harjoittaa vuokra-asuntotuotantoa Siilinjärven kunnan alueella ja hallitsee sekä ylläpitää omistamiaan kiinteistöjä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Siilinjärven kunta osti Siilinjärven seurakunnan omistamat Siilinjärven Kotipolku Oy:n osakkeet (3389 kpl) 31.8.2022 ja Yara Suomi Oy:n omistamat osakkeet (2460 kpl) kauppakirjalla 14.11.2022, jonka jälkeen Siilinjärven kunnan omistus yhtiöstä on 100 %.

Yhtiö on myynyt tilikauden 2022 päättymisen jälkeen kuusi kerrostaloa Simonsalosta, sisältäen 152 asuinhuoneistoa, Sijoitusasunnot.com Group Oy:lle 1.2.2023 allekirjoitetuilla kauppakirjoilla. Sijoitusyhtiö perusti kaksi asunto-osakeyhtiötä, joiden nimiin kauppakirjat tehtiin.

Myytäville kohteille saatiin Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselta aravarajoituksista vapauttamispäätös 29.11.2022. Nykyiset vuokralaiset siirtyvät uuden vuokranantajan vuokralaisiksi entisellä vuokrasopimuksella.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Yhtiö tarjoaa kohtuuhintaisia ja laadukkaita vuokra-asuntoja	Yhtiö kartoittaa kiinteistöjen kunnan.	Salkutus (kiinteistöjen luokitus) on valmis ja käytännön toimenpiteiden eteenpäin vieminen.	Yhtiölle laadittua kiinteistökannan 5-vuotissuunnitelman aikataulua joudutaan muuttamaan ukrainalaisten pakolaisten asuttamisen takia.
Kiinteistönpidossa toteutuu omakustannusperiaate ARA- ja korkotukikiinteistöissä (sisältää erityisavustuskohteet)	Vuokranmäärityksessä varaudutaan tuleviin peruskorjauksiin ja korkotukilainojen viiden vuoden välein kohoaviin lainanlyhennyksiin.	Tasainen ja kilpailukykyinen vuokrataso.	Toteutunut, vuokria ei ole korotettu vuosina 2020–2023
Vapaarahoitteisten kiinteistöjen kiinteistönpidossa toteutuu pitkäjänteinen talouden ja	Pitkän tähtäimen taloussuunnittelua (PTS) ja vuokranmäärityksessä huomioidaan korjausvaraukset.	Vapaarahoitteisen kannan kuluja ei kateta ARA-kannan vuokratuotoilla.	Toteutunut.

Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Kiinteistöhallinnan suunnittelu			
Vuokra-asuntojen käyttöaste	Suunnitelmallinen kiinteistönpito ja aktiivinen markkinointi.	Käyttöaste säilyy erinomaisella tasolla (95,7 % vuonna 2021).	Käyttöaste paranee isojen asuntojen kysynnän vilkastumisen sekä kunnalle vuokrattujen Ukrainan pakolaisten asuttamiseen käytettävien asuntojen seurauksena.
Uustuotanto / vuokra-asunnot	Metsontie 1 uudisrakennus (rivitalo)	Valmistuminen 1/2022	Valmistui 3/2022
	Asematie 11 talot A ja B.	Valmistuminen 3/2022	Valmistui 3/2022
	Siilinpää, 6-kerroksinen kerrostalo	Valmistuminen kevät 2023	Valmistuminen siirtyy noin vuodella. Kohde joudutaan kilpailuttamaan uudelleen KVR-urakoitsijan vetäytyttyä pääurakoitsijan tehtävästä.
	Seuraavien kerros- ja rivitalokohteiden valmistelu.	Varaudutaan täyttämään vuokra-asuntotarvetta kuntakonsernin ohjeistuksen mukaisesti.	Siilinpään kerrostalohanke toteutetaan, mutta aikaisemmasta aikataulusta myöhemmin. Silkkiuikuntie 5–7 ja Vuorelantie 9 ja 11 tontinvaraus sopimukset kunnan kanssa tehty.
Vuokra-asunnot (vanha rakennuskanta)	Peruskorjaustarpeen selvitykset, kuntotutkimukset.	Suunnitelmat valmiina hallituksen päätettäväksi.	Yhtiölle laadittu kiinteistökannan 5-vuotiskehittämissuunnitelma päivitetty ja käsitelty hallituksessa 2/2023
Tytäryhtiö Siilinjärven Asumisoikeus Oy tarjoaa asumisoikeusasuntoja	Kiinteistöjen laatutason ylläpitäminen.	100 %	Toteutunut vuoden 2021 tasossa (liikevaihtototeuma 95,4 %). Ensimmäisen puolivuotiskauden aikana asuntojen kysyntä on vilkastunut.

Informatiiviset tunnusluvut

Asuntokanta

Arava- ja korkotukirahoitteiset vuokra-asunnot				
Kerrostalot	263 kpl	12 kiinteistöä	68 355 m ³	15 712 m ²
Rivitalot	320 kpl	20 kiinteistöä	63 723 m ³	17 180 m ²
Erytisryhmien asunnot	143 kpl	5 kiinteistöä	33 416 m ³	7 462 m ²
Yhteensä	726 kpl	37 kiinteistöä	165 494 m³	40 354 m²
Arava- ja korkotukirahoitteiset asumisoikeusasunnot (Siilinjärven Asumisoikeus Oy)				
Kerrostalot	80 kpl	3 kiinteistöä	20 404 m ³	4 547,5 m ²
Rivitalot	23 kpl	1 kiinteistöä	5 686 m ³	1 693,5 m ²
Yhteensä	103 kpl	4 kiinteistöä	26 090 m³	6 241,0 m²

Vapaarahoitteisesti toteutetut kohteet	
Anteronkierto 17 päiväkotia (tyhjä)	208 m ²
Honkarannantie 8 kerhorakennus	114 m ²
Sulkavantie 4 päiväkeskus *	152 m ²
Vuorelan hyvinvointineuvola, Vuorelantie 6 *	396 m ²
Vuorelantie 12 asuinkiinteistö 24 asuntoa	1 530 m ²
Risuharjuntie 5 valmistuskeittiö *	1 012 m ²
Risuharjuntie 2 asuinkiinteistö 45 asuntoa	2 130 m ²
Pajaharjuntie 3-5 asuinkiinteistö 20 asuntoa	1 119 m ²
Vattuahontie 3, erityisryhmien kohde 9 as.	287 m ²
Yhteensä	6 948 m²

*) vuokrattu Siilinjärven kunnalle.

Asukasvalinnat	2022	2021	2020
Normaalit vuokra-asunnot	98	90	120
Valmistunut uustuotanto**	67	0	0
Yhtiön sisäiset vaihtajat	14	17	18
Vanhusten asunnot (asukasvalinta SAS -työryhmä kunnassa) *	26	23	27
Kehitysvammaisten asunnot (asukasvalinta kunnassa)	0	2	2
Yhteensä	205	132	167

*) koskee Vanhan Pappilan palvelukodin ja Kaaripolun palvelukodin asukasvalintoja

***) Asematie 11 A ja B vapaarahoitteiset kerrostalot ja Metsontie 1 rivitalo

Talousarvion toteutuminen

	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Vuosikate t€	1 589	1992	1992
Poistot t€	1 768	2331	1978
Tilikauden tulos t€	-565	180	180
Kumulat. ali-/ylijäämä	-565	180	180

Nettoinvestoinnit t€	10 500	6 000	0
Lainakanta t€	38 954	36 105	35 852
Vuokravastuut t€	28	29	50

Muut ei-taloudelliset asiat

Siilinjärven Kotipolku Oy noudattaa toiminnassaan Siilinjärven Kotipolku Oy:n hallituksen vahvistamaa työjärjestystä, toimintasääntöä ja hyväksymismatriisia ja Siilinjärven kunnan konserniohjeistusta, omistajaohjauksen toimintaohjeita ja -periaatteita sekä soveltuvin osin Siilinjärven kunnan hallintosääntöä ja talousarvion täytäntöönpano-ohjetta sekä osakeyhtiölakia ja muuta osakeyhtiön toimintaa ohjaavaa lainsäädäntöä. Siilinjärven kunnan konserniohjeistus käsitellään ja hyväksytään yhtiön hallituksessa ja yhtiökokouksessa.

Ympäristöasiat

Siilinjärven Kotipolku Oy huomioi kaikessa toiminnassaan Siilinjärven kunnan kuntastrategian ja yhtiön hallituksen määrittämän strategian mukaisen vision, mission ja arvojen toteutumisen. Yhtiö noudattaa ympäristöasioihin liittyviä lakeja toiminnassaan ja yrittää vaikuttaa jätteen synnyn ehkäisyyn sekä kiertotalouteen.

Yhtiön strategian mukaisesti toiminnassa huomioidaan kiinteistöjen elinkaariajattelu ja terveellisyys, energiatehokkuus, uusiutuvan energian käyttöönotto (esim. aurinko- ja geoenergia), turvallisuus ja uusien teknologioiden hyödyntäminen. Kiinteistöjen ylläpidossa kiinnitetään huomiota taloudellisuuteen ja ennalta ehkäisevään toimintaan. Rakentamisessa on käytössä Kuivaketju 10 -toimintamalli.

Toimintamalli

Yhtiö kehittää toimintaansa siten, että digitalisaatiota hyödynnetään enenevässä määrin kiinteistöjen ylläpidossa, hankkeissa ja päivittäistoiminnoissa. Sähköiset allekirjoitukset asiakkaiden ja yhtiön sisäisten asiakirjojen osalta on käytössä. Muita käytössä olevia tapoja ovat sähköinen raportointi huoneistotarkastusten osalta, sähköinen piirustusarkisto, sähköiset projektipankit/ huoltokirjat rakennuttamisessa ja kilpailuttamisessa. Kokoukset on toteutettu enenevässä määrin etäkokouksina.

Henkilöstöasiat

Siilinjärven Kotipolku Oy on laatinut työterveyshuollon toimintasuunnitelman Kallaveden Työterveys Oy:n työterveyspalvelujen kanssa. Tavoitteena on terveellinen ja turvallinen työympäristö, hyvin toimiva työyhteisö, työhön liittyvien sairauksien ehkäisy sekä työntekijän työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen ja seuranta työuran eri vaiheissa. Yhtiö tukee henkilökunnan työkykyä ylläpitävää toimintaa.

Yhtiö on huomioinut työtilojen, työvälineiden ja -laitteiden osalta ergonomian ja työturvallisuuden sekä toimialakohtaiset erityispiirteet.

Riskien hallinta

Yhtiö toimittaa Siilinjärven kunnalle vuosittain sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteot.

Korruptiota ja lahjontaa ei ole esiintynyt. Sisäinen tarkastus on tehnyt selvitykset yhtiön johdon ja hallituksen esteellisyydestä. Hankinnat suoritetaan hankintalakia noudattaen avoimena menettelynä. Hallitus seuraa yhtiön riskejä.

Kiinteistö Oy Isoharja

Toiminta-ajatus

Yhtiön päätehtävänä on tuottaa arvoa asiakkaille vuokraamalla tarpeenmukaiset toimitilat sekä kehittää omistamiaan kiinteistöjä ja koko INNOCUMin aluetta yrityskeskuksena.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Elämme jatkuvasti muuttuvassa maailmassa mikä väistämättä vaikuttaa myös Yrityskeskus Innocumin toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Etätyö on tullut jäädäkseen osaksi arkea, jolloin toimitiloilta vaaditaan asiakastarpeen huomioivaa muuntojoustavuutta ja entistä tehokkaampaa tilan käyttöä. Kotona tehtävän etätyön rinnalle on tullut etätyön tekeminen yrityskeskuksesta vuokrattavassa sopivan kokoisessa työtilassa. Työntekemisen paikka ei enää välttämättä olekaan yrityksen kotipaikka vaan, työtehtävistä riippuen, se voi myös sijoittua työntekijän kotipaikkakunnan mukaisesti.

Euroopassa käytävä sota aiheuttaa epävarmuutta yleiseen taloudelliseen tilanteeseen ja ennustettavuus on heikentynyt. Lähinnä johtuen voimakkaasti nousseista energiahinnoista, kiinteistöjen ylläpitokustannukset ovat kasvaneet merkittävästi, mikä aiheuttaa paineita vuokrien nostamiseen. Kiinteistöjen ylläpidon kustannusten nousun siirtäminen täysimääräisesti vuokriin voi vaikuttaa tilojen taloudellista vuokrausastetta heikentävästi. Lähiajan tavoitteena onkin kiinteistöjen energiataloudellisuuden parantaminen kilpailukyvyyn säilyttämiseksi hyvällä tasolla.

Vuosittaisista suunnitelluista korjauksista huolimatta, vanhat rakennukset muodostavat yllättävien korjaustöiden kustannusriskin. Riskien hallitsemiseksi kiinteistöjen kuntoa ja toimintaa seurataan päivittäin ja poikkeamiin reagoidaan välittömästi. Vuosittaisia kunnossapito- ja peruskorjauksia jatketaan investointisuunnitelman mukaisesti ottamalla huomioon aiemmat rakennusten kuntoa koskevat selvitykset.

Taloudellisia riskejä vältetään tekemällä vuosittaiset korjaustyöt ja investoinnit tulo-rahoituksella. Yhtiön pitkäaikaiset lainat ovat 80 %:sti korkosuojattuja. Vuokralaisten maksutapaa ja erääntyneitä myyntisaatavia seurataan säännöllisesti ja poikkeamiin puututaan luottotappioiden välttämiseksi.

Vuoden 2022 syksyn tärkeimpänä tavoitteena oli uuden monitoimitalon I1 rakennushankkeen käynnistäminen.

Uusi rakennus täydentää yrityskeskuksen tilatarjontaa merkittävästi ja nostaa Innocumin alueen yhä merkittävämmäksi toimijaksi Pohjois-Savossa.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Kiinteistöjen käyttöasteen pitäminen taloudellisesti kannattavalla tasolla	Vastata niin uusien kuin nykyisten asiakkaiden tilatarpeisiin ylläpitämällä sekä parantamalla	Yli 92 %. Yli 4 %.	vuoden 2022 keskimääräinen taloudellinen käyttöaste 96,0% Sijoitetun pääoman tuotto 5,84%

Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
	vuokrattavien tilojen tasoa.		
Markkinointinimen INNOCUM tunnettavuuden lisääminen	Järjestetään yritystapahtumia, verkottamalla sekä käytetään sähköisiä kanavia.	Vähintään yksi merkittävä tapahtuma /vuosi, yksi maakunnallisesti merkittävä kumppani (KalPa 2021-22), INNOCUM uutiset vähintään 4 krt. vuodessa.	INNOCUM Yrityscup siirretty vuodelle 2023 johtuen koronariskistä. Kalpa verkostokumppanuu s kaudet 2021 – 2023. INNOCUM uutiset toteutuneet kuukausittain
Nykyisen rakennuskannan vuosittaisten suunniteltujen korjausten ja investointien toteuttaminen siten, ettei velkapääoma kasva nykyisestäään	Korjaussuunnitelman jatkuva päivittäminen kiinteistöjen korjaustarpeet huomioiden.	Yli 400 m ² /vuosi vuosittaisen budjetin toteutuminen.	S1 Länsisiiven kunnostustyöt n. 500 m ² . Budj. 2022; 320 t€ tot. 274 t€
Uuden monitoimitalon rakentaminen yhtiön resurssit ja vuonna 2020 laaditun asemakaavan mahdollisuudet huomioiden	Uuden toimitalon tilojen tarjoaminen uusille ja nykyisille asiakkaille sekä tehdä päätös rakentamisen aloittamisesta.	Vuokrauksen tavoitetaso 60 % suunnitelluista neliöistä.	Uuden toimitalon tiloista vuokrattu n. 58%. Uuden monitoimitalon rakentaminen aloitettu lokakuussa 2022

Talousarvion toteutuminen

	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Vuosikate t€	904	819	884
Poistot t€	520	630	515
Tilikauden tulos t€	248	93	235
Kumulat. ali-/ylijäämä	3263	3207	3398
Nettoinvestoinnit t€	262	4200	2120
Lainakanta t€	6182	9847	7318
Leasing vuokravastuut t€	3	2	1

Muut ei-taloudelliset asiat

Toiminnan hallittavuus

Kiinteistöyhtiön toiminnan hallittavuus pienellä organisaatiolla perustuu toimiviin sähköisiin järjestelmiin, joita ovat Maestro taloushallintojärjestelmä, Eners kiinteistöjen sähköinen

huoltokirja ja INNOCUM asiakashallintajärjestelmä liitettynä sähköisiin kokoustilojen infotauluihin. Lisäksi käytössä on Honeywell Oy:n toimittama kiinteistövalvomokeskus, joka on liitetty ISS:n energiahallintakeskukseen. Tällä järjestelyllä on varmistettu 24/7 tapahtuva kiinteistöjen päivystystoiminta ja samalla lyhyt vasteaika mahdollisen ongelman ilmaantuessa. Yleisesti ottaen sähköisten järjestelmien ja ohjelmien käytön tehostaminen on mahdollistanut tilojen tehokkaan käytön ja hallittavuuden pienillä henkilöresursseilla.

Riskien hallinta

Toimintaa suunniteltaessa ja eri tehtäviä toteutettaessa on riskienhallintaan kiinnitetty erityistä huomiota. Taloudellisten riskien hallitsemiseksi vuokraustoiminnassa on määritelty vuokravakuudet sekä hallituksen hyväksymä perintäohjeistus. Rakennusten korkean iän tuomat taloudelliset riskit pyritään hallitsemaan tarkkailemalla rakennusten kuntoa, tekemällä niissä tarvittavia kuntotutkimuksia sekä suunnitelmallisella pitkäjänteisellä korjaus- ja kunnostustyöllä. Turvallisuusriskien osalta tietotekniset suojausratkaisut ovat jatkuvassa päivityksessä. Alueen vartiointia on tehostettu aina tarpeen mukaan etenkin kesäaikoina ja kesällä asennettu tallentava ja etävalvonnan mahdollistama kameravalvontajärjestelmä lisää valvonnan kattavuutta edelleen. Kiinteistöjen turvallisuuteen liittyvien riskien kartoitus on päivittäiseen toimintaan liittyviä ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä korkean turvallisuustason säilyttämiseksi. Myös asianmukaiset rakennusten turvallisuuteen liittyvät viranomaistarkastukset on suoritettu ajallaan. Niukat henkilöstöresurssit muodostavat toiminnalle riskin, jota on pyritty hallitsemaan lisäämällä työhyvinvointia.

Konsernin talous

Konsernin avainluvut	2022	2021
Tilikauden tulos	-3 094	1 769
Vuosikate	-3 129	13 669
Omavaraisuusaste, %	26,1	27,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	84,4	84,4
Kertynyt yli-/alijäämä	2 030	5 020
Kertynyt yli-/alijäämä, €/as	96	236
Lainat, €/as	7 218	7 294

Kuntien taloudellista asemaa tarkastellaan konsernikokonaisuuden perusteella. Tällöin kunnan alijäämien piilottaminen tytäryhtiöihin ja yhteistyöorganisaatioihin estyy ja kuntakokonaisuuksia tarkastellaan entistä vertailukelpoisemmalta pohjalta. Kuntien taloudellista asemaa arvioidaan uusien kriisikuntakriteerien (voimaan 1.3.2019) perusteella ensimmäistä kertaa vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätöksen tunnuslukujen perusteella.

Konsernituloslaskelman tilikauden tulos osoittaa alijäämää noin -3,094 milj. euroa (ed.v. ylijäämä 1,769 milj.). Konsernin vuosikate painui alijäämäiseksi -3,129 milj. euroa ja poistojen määrään suhteutettuna tunnusluvuksi muodostui vain 77,9 % (ed.v. 109,3 %). Vuosikate supistui n. -3,443 milj. euroa edellisestä vuodesta. Taustalla oli kunnan oman vuosikatteen muodostuminen edellisvuotta pienemmäksi. Konserniyhtiöistä vuosikatetta kasvattivat Kotipolku Oy, Savon koulutus kuntayhtymä ja Pohjois-Savon Liitto. Muiden konserniyhtiöiden vuosikatteen heikkenivät. Valtakunnan tasolla konserneissa vuosikatteen

osuus poistoista oli vuonna 2021 yht. 140,0 %. Ennakkotietoja vuodesta 2022 ei ole käytettävissä. Vuosikatteen osuuden ylittäessä 80 % poistoista, kriisikuntakriteeri ei täyty.

Negatiivisen tuloksen teki kunnan ohella myös Pysäköinti Oy, Uimala konserni, ja Savon koulutus kuntayhtymä. Alijäämät näissä jäivät kuitenkin yht. n. -0,136 milj. euroon. Myös sairaanhoitopiiri jäi alijäämäiseksi ja kunnan osuus tästä alijäämästä muodostui konsernissa -0,274 milj. euroon. Miinusta kertyi edellisvuoteen nähden n. -0,721 milj. euroa.

Bruttoinvestoinnit olivat rahoituslaskelman mukaisesti yhteensä 16,743 milj. euroa. Summasta Kotipolku Oy:n investoinnit olivat 3,4 milj. euroa, Isoharja Oy 2,2 milj. euroa, Uimala konserni 0,2 milj. euroa ja peruskunnan osuus 4,9 milj. euroa. Loppuosa oli kuntayhtymistä kertyvää investointiosuutta, josta suurin oli Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin osuus 5,4 milj. eurolla ja Savon koulutus kuntayhtymä 0,6 milj. eurolla. Investointien tulo rahoitusprosentti aleni 61,5 %:iin (ed. v. 78,1 %). Tunnusluku kuvaa kuinka paljon tehtyjen investointien omahankintamenoista on pystytty kattamaan toiminnan tuottamalla rahoituksella. Valtakunnan tasolla keskimääräinen luku oli vuonna 2021 yht. 81 %.

Konsernitaseen loppusumma oli 257,187 milj. euroa ja siinä oli lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna vain 1,160 milj. euroa. Lisäys muodostui käytännössä rakennuksiin ja muihin kiinteisiin laitteisiin sekä lyhytaikaisten saamisten kasvuun. Kotipolku Oy:llä oli keskeneräisissä hankinnoissa edellisenä vuonna n. 8,5 milj. euron vuokratalokohteet, jotka nyt on siirtyneet valmiisiin rakennuksiin. Kunnan osuus sairaanhoitopiirin keskeneräisistä on kasvanut 6,2 milj. euroon ja Savon koulutus kuntayhtymän osuus käytännössä poistunut valmistuneiden kohteiden myötä. Lyhytaikaiset saamiset kasvoivat käytännössä sairaanhoitopiirissä ja Isoharja Oy:ssä. Rahavaroissa rahastosijoitukset likvidoitettiin sekä kunnassa että sairaanhoitopiirissä. Rahavarat supistuivat yht. n. -1,917 milj. eurolla.

Konsernin omavaraisuus- % mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona on pidetty keskimäärin 70 %:n omavaraisuutta. Jos omavaraisuusaste on 50 % tai sitä alempi, merkitsee se merkittävän suurta velkarasitetta. Vuonna 2022 omavaraisuusaste jatkoi heikkenemistään 26,1 %:iin eli pysyi edelleen hyvin heikolla tasolla (ed. 27,4 %). Kuntien keskimääräinen konsernitason omavaraisuusaste oli 42,3 % vuonna 2021. Uudempia lukuja ei ole saatavilla. Omavaraisuusaste on poistunut erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn kriteeristön tunnusluvuista (kuntalaki 118 §).

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kuntakonsernin käyttötuloista tarvittaisiin konsernin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet koko kuntakonsernilla on selviytyä velkojen takaisinmaksuista tulo rahoituksella. Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli pysynyt aivan samana kuin edellisenä vuonna eli 84,4 %. Käytännössä tulo rahoitusta jää hyvin niukasti varsinaisen toiminnan pyörittämiseen, lähes kaikki tarvittaisiin vieraan pääoman takaisin maksamiseksi. Kuntien keskimääräinen konsernitason suhteellinen velkaantuneisuus oli samalla tasolla eli 82,6 % vuonna 2021. Uudempia lukuja ei ole saatavilla.

Koko konsernin lainamäärä oli tilinpäätös vuonna 153,327 milj. euroa. Lainamäärän sisälsi nettovähennystä n. -2,020 milj. euroa. Lainamäärä lisääntyi Isoharja Oy:ssä 1,1 milj. euroa, sairaanhoitopiirissä (kunnan osuus) 6,2 milj. euroa ja koulutus kuntayhtymässä (kunnan osuus) 0,4 milj. euroa. Muut konserniin kuuluvat pystyivät alentamaan lainakantaansa; kunta -6,8 milj. euroa, Kotipolku Oy -2,6 milj. euroa ja Uimala konsernikin n. -0,4 milj.

euroa. Lainat asukasta kohti olivat vuoden lopussa 7 218 euroa (ed. 7 294 euroa). Kuntien keskimääräinen konsernivelka asukasta kohden oli 7 681 euroa vuonna 2021. Uudempia lukuja ei ole vielä saatavissa.

Lainojen ja vuokravastuiden yhteismäärä konsernissa oli yht. 233,653 milj. euroa eli 10 999 euroa per asukas. Yhteismäärässä tapahtui kasvua edellisestä vuodesta peräti 22,047 milj. eurolla. Peruskunnan osuus tästä kasvusta oli 16,855 milj. euroa, joten loppu 5,192 milj. euroa muodostui konserniyhtiöiden puolelta. Tunnusluvun ylittäessä koko maan asukaskohtaisen keskiarvon yli 50 %:lla, kriisikuntakriteeri täyttyy. Vuoden 2021 kuntien keskimääräinen tunnusluku oli 9 065 euroa per asukas.

Vuoden 2021 konserniin kertynyt 5,123 milj. euron ylijäämä supistui nyt kertyneellä alijäämisellä tuloksella yht. 2,030 milj. euroon. Asukasta kohden ylijäämää jäi vuoden lopussa 96 euroa. Kriisikuntakriteeristön raja-arvot alijäämästä ovat -1 000 euroa per asukas viimeisessä konsernitilinpäätöksessä (tilivuosi) ja -500 euroa per asukas sitä edeltäneenä vuonna.

Konsernitarkastelussa rahoituksen riittävyyttä ja vakavaraisuutta koskevista raja-arvoista ylittyi kaksi. Lainanhoitokatteen tunnusluku jäi alle 0,8 ollen vain 0,6. Vuosikate ei myöskään kattanut 80 % poistoista, vaan jäi hivenen alle ollen 77,9 %. Lainojen ja vuokravastuiden valtakunnallista lukua ei ole tiedossa, mutta se tuskin ylittää vielä toistaiseksi tunnuslukuarvoa. Tuloveroprosentti on niukasti kriteeriarvojen alapuolella.

Kunta maksaa konserniyhtiöille toiminta-avustuksena tai vuokravastikkeina mm. osakaslainojen korkokuluihin, rahoitusvastikemenoihin ja ylläpitomenoihin seuraavasti (netto):

	TP 2022	TP 2021
Uimala Oy	856 047	1 030 549
Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus	321 240	528 138
Pysäköinti Oy	40 000	50 850
Siilinjärven Kotipolku Oy	0	0
Yhteensä	1 217 287	1 609 537

Konserniyhtiöiden antolainasaamisten kokonaismäärä tilinpäätöksessä

	TP 2022	TP 2021
Uimala Oy	1 614 603	1 614 603
Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus	1 537 614	1 537 614
Pysäköinti Oy	1 510 768	1 510 768
Siilinjärven Kotipolku Oy	169 517	169 517
Yhteensä	4 832 501	4 832 501

1.6.4 Konsernivalvonnan selonteko

Konsernivalvonnan selonteko on annettu kunnan sisäisen valvonnan selonteon yhteydessä.

1.6.5 Konsernitilinpäätös ja tunnusluvut

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut 2022–2021

1000 euroa	2022	2021
Toimintatuotot	76 173	76 063
Toimintakulut	-211 781	-202 752
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	152	119
Toimintakate	-135 456	-126 569
Verotulot	99 755	97 505
Valtionosuudet	45 232	42 167
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	686	705
Muut rahoitustuotot	1 298	1 061
Korkokulut	-1 167	-1 179
Muut rahoituskulut	-122	-20
	696	567
Vuosikate	10 226	13 669
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 126	-12 477
Omistusten eliminointierot	-233	0
Arvonalentumiset	0	-28
Satunnaiset erät	3	606
Tilikauden tulos	-3 129	1 770
Tilinpäätössiirrot	15	41
Tilikauden verot	-83	-73
Laskennalliset verot	102	40
Vähemmistöosuudet	2	-8
Tilikauden ylijäämä	-3 094	1 769
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / Toimintakulut %	36,0	37,5
Vuosikate / Poistot %	77,9	109,3
Vuosikate, €/as	481	642
Asukasmäärä	21 243	21 297

Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut 2022–2021

1000 euroa	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	10 226	13 669
Satunnaiset erät	3	606
Tilikauden verot	-83	-73
Tulorahoituksen korjauserät	-1 355	-2 894
	8 791	11 309
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-16 743	-17 657
Rahoitusosuudet investointimenoihin	104	151
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 545	4 160
	-14 095	-13 345
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 304	-2 037
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-63
Antolainasaamisten vähennykset	347	334
	346	270
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	16 499	20 890
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 937	-17 977
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-583	480
	-2 020	3 393
Oman pääoman muutokset	103	-77
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-180	206
Vaihto-omaisuuden muutos	14	-40
Saamisten muutos	-1 600	-1 499
Korottomien velkojen muutos	6 724	1 143
	4 958	-190
Rahoituksen rahavirta	3 387	3 396
Rahavarojen muutos	-1 917	1 360
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	25 115	27 032
Rahavarat 1.1.	27 032	25 673
	-1 917	1 360
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	7 188	11 072
Investointien tulorahoitus, %	61,5	78,1
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	0,8
Kassan riittävyys, pv	37	41

Konsernitase ja sen tunnusluvut 2022–2021

VASTAAVA, 1000 euroa	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 338	1 838
Muut pitkävaikutteiset menot	805	793
Ennakkomaksut	622	639
	2 765	3 270
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	26 879	26 137
Rakennukset	117 552	111 348
Kiinteät rakenteet ja laitteet	23 365	22 501
Koneet ja kalusto	4 975	4 668
Muut aineelliset hyödykkeet	362	332
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	9 949	16 264
	183 081	181 249
Sijoitukset		
Osakkuusyhtiö osakkeet ja osuudet	1 271	1 045
Osakkeet ja osuudet	8 155	7 950
Joukkovelkakirjalainasaamiset	2	7
Muut lainasaamiset	21 670	22 012
Muut saamiset	722	722
	31 820	31 736
Pysyvät vastaavat	217 666	216 256
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	573	559
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	332	262
Muut toimeksiantojen varat	77	79
	982	900
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	554	518
Muut vaihto-omaisuus	379	429
	934	947
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0	72
Muut saamiset	70	73
Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	4 906	5 000
Lainasaamiset	84	366
Muut saamiset	2 673	1 872
Siirtosaamiset	4 756	3 508
	12 490	10 891
Rahoitusarvopaperit	0	4 599
Rahat ja pankkisaamiset	25 115	22 434
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	38 539	38 871
VASTAAVAA	257 187	256 027

VASTATTAVAA, 1000 euroa	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	62 575	62 575
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	2	2
Muut omat rahastot	1 905	1 850
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	5 123	3 251
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 094	1 769
	66 511	69 448
VÄHEMMISTÖOSUUDET	515	595
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 507	1 843
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	734	884
Lahjoitusrahastojen pääomat	464	404
Muut toimeksiantojen pääomat	86	84
	1 283	1 372
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	127 917	128 880
Lainat julkisyhteisöiltä	6 204	7 290
Siirtovelat	79	51
Laskennalliset verovelat	410	513
	134 610	136 733
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	66	266
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18 813	17 971
Lainat julkisyhteisöiltä	327	940
Saadut ennakot	725	731
Ostovelat	13 674	8 558
Liittymismaksut ja muut velat	3 687	3 485
Siirtovelat	15 404	14 022
Laskennalliset verovelat	65	64
	52 761	46 036
Vieras pääoma yhteensä	187 371	182 769
VASTATTAVAA	257 187	256 027
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Konsernin omavaraisuusaste, %	26,1	27,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	84,4	84,4
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	2 030	5 020
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	96	236
Konsernin lainat, €/asukas	7 218	7 294
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	153 327	155 347
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	233 653	211 606
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	10 999	9 936
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	21 672	22 019
Kunnan asukasmäärä 31.12.	21 243	21 297

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Voimassa olevan kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Talousarvio- ja taloussuunnitelma on kuitenkin laadittava niin, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Vuoden 2022 tilinpäätös muodostui tilikauden tuloksen osalta -2 385 081 euroa alijäämäiseksi. Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Tilikauden tulokseen kirjataan vahinkorahastosta vähennystä 16 453 euroa kattamaan tilikauden aikana tapahtuneita vahinkoja. Vahinkorahastossa on tämän jälkeen yhteensä 201 619 euroa.
- Tilikaudelle muodostunut alijäämä yhteensä -2 368 628 euroa kirjataan taseessa Oman pääoman erään Edellisten vuosien yli-/alijäämä.

Vuoden 2022 alkavassa taseessa on edellisiltä vuosilta kertynyttä ylijäämää yhteensä 6 053 798 euroa. Yhdessä tilikauden alijäämän kanssa taseen oman pääoman ylijäämäksi muodostuu yhteensä 3 685 170 euroa.

Tuloksen käsittely vuosina 2020–2025

1000 euroa	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Edellisten kausien ylijäämä	4 975	5 485	6 054	3 685	4 248	2 311
Tilinpäätös	510	569	-2 369			
Talousarvio/taloussuunnitelma				563	-1 937	-3 328
Ylijäämä vuoden lopussa	5 485	6 054	3 685	4 248	2 311	-1 017

Vuoden 2022 tilinpäätös toteutui talousarviota paremmin, mutta tuloksen painuminen peräti -2,369 milj. euroa alijäämäiseksi, oli pettymys. Se sisälsi 0,800 milj. euroa ylimääräisiä lisäpoistoja Ahmon koulukeskuksen investointihankkeen tasearvoihin, mutta alijäämän suuruuden vuoksi ei ollut enää mahdollista tehdä muita alaskirjauksia (Uimala). Vuoden 2022 tulos jää nykymuotoisen kunnan viimeiseksi vuoden 2023 alussa toteutuneen sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen vuoksi. Vuoden lopussa on tasattu sairaanhoitopiiriin kertynyttä tulosta kuntiin, mutta jääkö tasaus lopulliseksi, vai kertyykö kuntien tulokseen vaikuttavia eriä sairaanhoitopiiriin vielä tilinpäätöksen jälkeen?

Vuoteen 2026 saakka valtuusto on hyväksynyt 14.12.2020 pitkän tähtäimen suunnitelma (PTS) joka tuo vuosittain kasvavan summan säästöä, mikäli siihen merkityt kohteet toteutetaan suunnitelman mukaisesti. Valtuusto on kuitenkin edellyttänyt toteuttamisista erilliset päätökset. Vuoden 2022 tavoiteltu vuosivaikutus tasapainottamissuunnitelmassa oli 0,750 milj. euroa tulosta vahvistava ja vuoden lopussa piti olla vuosilta 2021 ja 2022 yht. 1,165 milj. euroa säästetty. Tämä ei kuitenkaan ole toteutunut suunnitellulla tavalla, koska suurimmaksi säästökohteeksi merkitty työmarkkinatuen kuntaosuuden alentaminen on molemmilla vuosilla jäänyt tavoitteesta yht. 0,417 milj. euroa, työterveysmenot kasvoivat 2022 yht. 0,104 milj. euroa, hulevesilaskutuskin on jäänyt molempina vuosina tavoitteesta yht. 0,049 milj. euroa ja myöskään henkilöstöä ei ole vähennetty. Säästötavoite on näin ollen kääntynyt nettona 0,066 milj. euron verran kulujen puolelle.

Vuoden 2023 lopussa kertyvää säästöä pitäisi olla koossa 2,044 milj. euroa, mutta käytännössä se tarkoittaisi em. summan säästymistä ao. vuodelta kokonaan, jotta tavoitteessa pysyttäisiin. Vuoden 2024 ja 2025 taloussuunnitelmassa huomioitiin molempien vuosien toimintakuluihin n. 2,0 %:n kasvu. Tulopohjaa ko. vuosille rakennettiin niiden ennakkotietojen varaan mitä Kuntaliitto ja Valtiovarainministeriö julkaisivat sote-uudistuksen jälkeisestä tulokehityksestä. Tulokehitys tulee niiden tietojen mukaan taantumaan ja menokehitys jatkaisi kasvuaan.

PTS suunnitelman ohella on edelleen löydettävä lisää keinoja alijäämän välttämiseksi. Sivistyspalveluiden kustannuskehityksen on arvioitu aiempaan taloustarkasteluun perustuen olevan maltillisen ja talouden vakauden kannalta uhka olisi toimitila- ja investointikustannusten talouden kestokykyä kovemmassa kasvussa. Viimeaikaiset tapahtumat ovat kuitenkin lisänneet tekijöitä, joilla on edelleen kustannuskehitystä kasvattava vaikutus. Näitä ovat kohonneet energiakustannukset ja nopeasti nousut korkotasot. Kunnan talouden hallinta kaipaa edelleen terävöittämistä ja pitkäjänteisiä, vaikuttavia toimenpiteitä koko konsernin tasolla.

	TOT 2021	2022	TOT 2021 - 2022	2023	2024	2025
Toimitilat						
Toimitilojen vähentäminen	50 000	100 000	50 000	150 000	250 000	250 000
Energia ja valaistus						
Uudet rakennukset						250 000
Led ulkovalaistus		50 000	0	50 000	50 000	50 000
Kahden keskuskeittiön malli						
Cook and chill keittiöt						200 000
Henkilöstön vähentäminen (5,10,15,20 hlö)		200 000	0	400 000	600 000	800 000
Uudet digiratkaisut ja etätyö	50 000	100 000	50 000	150 000	200 000	200 000
Työmarkkinatuen alentaminen						
max v. 2021 budjettitaso 1,050 milj.	-268 026	150 000	-417 265	150 000	150 000	150 000
Työterveyskustannusten alentaminen		50 000	-104 603	50 000	50 000	50 000
Poistojen lakkaaminen						
Päivärinteen pk				64 000	64 000	64 000
Päiväkotiverkko						
Toivalan viipaleesta luopuminen				100 000	100 000	100 000
Kunnonpaikan toimitilasta luopuminen				165 000	165 000	165 000
Harjamäen päiväkodin lakkautus	65 000	65 000	65 000	65 000	65 000	65 000
Kiinteistöveroselvitys ja veron tarkistus		250 000	340 096	400 000	450 000	500 000
Hulevesilaskutuksen kustannusvastaavuus	-25 493	200 000	-49 198	300 000	400 000	400 000
Kumulatiivinen vaikutus	-128 519	1 165 000	-65 970	2 044 000	2 544 000	3 244 000
Tavoiteltu vuosivaikutus	415 000	750 000		879 000	500 000	700 000
TOTEUTUNUT / TOTEUTUVA KUMULAT.	-128 519	621 481	-65 970	813 030	1 313 030	2 013 030

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Strategisten tavoitteiden toteutuminen

KASVU

Väestön ja työpaikkojen kasvu

Väestön ja työpaikkojen kasvu on Siilinjärvellä harkittu strateginen valinta. Kunta on kasvanut ja haluaa kasvaa edelleen. Vuoden 2015 jälkeen väestön kasvu on nollassa. Nykyisen strategian mukaan Siilinjärven vahva tahto on tehdä kasvua, jotta kunnan kehitys mahdollistuu. Kasvun mittareita ovat väestön määrä ja uusien asuntojen vuosittaisen määrän kasvu sekä työpaikkojen määrä ja kasvu. Työpaikkaomavaraisuusaste on hyvä mittari kehyskunnalle, kuten Siilinjärvi on.

Kunnan kasvu vaatii paljon työtä ja kehittämistä. Tarvitaan raakamaan hankintaa vuosittain, jotta kunnalla on riittävät maa-alueet kaavoitukseen. Kaavoituksen onnistuminen takaa uusien asuntoalueiden rakentamisen. Kunnan imago yhdessä viihtyisän elinympäristön ja hyvien palveluiden kanssa houkuttelee kuntaan uusia asukkaita ja yritystä.

Tämä strateginen tavoite koskettaa koko kuntaa ja konserniyhtiöistä Kotipolku Oy:tä ja Kiinteistö Oy Isoharjaa (Innocum).

Monimuotoinen asuminen

Kasvuun ja kuntalaisten hyvinvointiin liittyy oleellisesti monimuotoinen asuminen. Kunnassamme tarvitaan omakotitaloja, rivitaloja ja kerrostaloja.

Toisaalta kuntalaiset haluavat asua niin kaava-alueilla kuin myös haja-asutusalueilla. Siilinjärvi kehittyy kahdella kärjellä, kirkonkylän keskustan ja eteläisen Siilinjärven osalta. Molempia alueita kehitetään yleis- ja asemakaavoituksella. Kehittyvillä kylillä kehitystä ohjaavat mm. kyläkaavat. Maaseutualueilla rakentamista toteutetaan suunnittelutarveratkaisuilla.

Osa kuntalaisista omistaa asuntonsa, osa haluaa asua vuokralla ja asumisoikeusasuntojen kysyntä on viime vuosina kasvanut merkittävästi Siilinjärvellä. Tarvetta on myös hyvin erikokoisille asunnoille. Mittareita ovat eri asuntomuotojen valmistuneet asunnot.

Tämä strateginen tavoite ohjaa kunnan eri toimintoja ja myös konserniyhtiö Kotipolku Oy:tä.

Vetovoimainen ja yrittäjäaktiivinen kunta

Vetovoima perustuu mm. hyvän liikenteellisen aseman hyödyntämiseen, tonttitarjontaan, toimivaan yhteistyöhön kunnan, yritysten ja sidosryhmien välillä, sekä toimiviin palveluihin joita yritykset ja niiden työntekijät tarvitsevat.

Kunta huolehtii siitä, että pääteiden läheisyydessä molempien taajamien tuntumassa on rakennuskelpoisia yritystontteja saatavissa. Kunta jalostaa tontteja silloin kun on tarpeen niiden saattamiseksi helposti käyttöönotettavaan tasoon.

Kunta tekee yhteistyötä yritysten, koulutusorganisaatioiden, rahoittajaorganisaatioiden ja muiden kuntien kanssa sekä oman että maakunnan kasvutavoitteiden saavuttamiseksi. Jatkossa entistä tärkeämpää on huolehtia eläköityvien yrittäjien osaamisen säilyttämisestä maakunnassa.

Kunta tekee yhteistyötä yritysten, yrittäjäjärjestön ja yrittäjyyttä lähellä olevien toimijoiden kanssa palvelujen ja puitteiden kehittämiseksi yritysten tarpeita vastaavasti.

Tämä strateginen tavoite koskettaa koko kuntaa ja konserniyhtiöistä Kotipolku Oy:tä ja Innocumia.

Kasvun valtuustokauden tavoitteet ja vuositavoitteet

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022	Tavoitetaso	Riski-arvio	TOTEUTUMINEN
Väestön kasvu	Uusien asuntojen määrä +150/vuosi. Väestömäärä pysyy nykyisellään.	Raakamaan saatavuus. Kuopion seudun vetovoimaisuus. Syntyvyyden lasku ja Kuopion seudun vetovoimaisuus.	Raakamaan saatavuudessa ollut puutteita ja neuvotteluita ei saatu avattua. Rakentamisen hinnannousu vaikutti rakentamisaikojen pitenemiseen ja tonttien luovutuksen määrään ja siten myös rakennuslupien hakemisen määrään. Uusia asuntoja +200 Väestö väheni -50 hlö
Työpaikkojen kasvu	50 työpaikkaa / vuosi.	Työvoiman saatavuus. Kuopion seudun vetovoimaisuus.	Kasvu 119 työpaikkaa 2020 – 2021 (tilastoinnissa vuoden viive)

Informatiiviset tunnusluvut

<i>KASVU</i> <i>Mittari / vuodet</i>	TOT 2022	2022 TA	2021	2020	2019	2018
<i>Väestön kasvu</i>	-50	+58	+42	-172	-251	+17
<i>Kunnan väkiluku</i>	21 243	21 350	21 293	21 251	21 423	21 674
<i>Valmistuneet asunnot</i>	200	164	51	86	113	152
<i>Rakennuslupien määrä</i>	231	360	271	285	287	302
<i>Tonttireservi</i>	35/5/7	42/6/6	36/7/7	29/6/1* *	21/5/1*	35/0/1*

*omakotitalot / rivitalot / kerrostalot

**rakentamiskelpoinen rakennuspaikkareservi

***arvio vuoden lopussa kunnallistekniikan piirissä olevista jaettavissa olevista rakennuspaikoista

HYVINVOINTI

Sivistyksen, sosiaalisen toimintakyvyn ja terveyden edistäminen

Siilinjärvi edistää asukkaiden hyvinvointia tuottamalla laadukkaita sivistyspalveluita, sosiaalista toimintakykyä vahvistavia monipuolisia vapaa-ajan palveluja sekä ennaltaehkäiseviä sosiaali- ja terveystalvveluja.

Hyvinvoinnin edistämistä toteutetaan laaja-alaisesti, poikkihallinnollisesti ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Keskeistä on johdetut, oikein kohdennetut ja oikea-aikaiset hyvinvointia tukevat palvelut. Hyvinvoinnin edistämistä ohjaa hyvinvointikertomus (<https://storage.googleapis.com/siilinjarvi-production/2019/06/058426b8-siilinjarven-kunnan-hyvinvointikertomus-final.pdf>). Tavoitteena on tukea ja vahvistaa elämän eri tilanteissa hyvinvoinnin edellytyksiä: edistää psyykkistä hyvinvointia ja päihteettömyyttä, terveellisiä elintapoja kansansairauksien ehkäisemiseksi sekä työ- ja toimintakyvyn tukemiseksi sekä osallisuutta yhteenkuuluvuuden lisäämiseksi, yksinäisyyden vähentämiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Viihtyisä elinympäristö

Viihtyisä elinympäristö muodostuu yhteisöllisyydestä, yhdenvertaisuudesta, turvallisuudesta sekä terveellisyydestä. Päätöksenteossa otetaan huomioon avoimen ja luottamuksellisen vuorovaikutuksen kautta asukkaiden ja ympäristön terveyteen vaikuttavia asioita: kuntalaisten tarpeet ja ympäristöterveyden huomioiva yhdyskuntasuunnittelu parantaa viihtyvyyttä ja elämänlaatua. Kuntalaisten osallisuutta, osallistumista ja yhteenkuuluvuutta edistetään erilaisin tapahtumin ja monimuotoisia kanavia hyödyntäen. Siilinjärvellä kannustetaan kuntalaisia osallistumaan oman kunnan toimintaan ja kehittämiseen huomioiden hyvinvointi ja kestävä kehitys.

Monipuoliset harrastusmahdollisuudet

Harrastukset pitävät yllä intoa elämään ja tarjoavat mahdollisuuden toteuttaa itselle mieluisia asioita. Ne tarjoavat vastapainoa työlle, koululle ja muuhun arkeen. Harrastaa voi yksin tai ryhmässä. Harrastus voi liittyä tieteeseen, taiteeseen, musiikkiin, yhteistoimintaan, ohjattuun tai omatoimiseen liikkumiseen liikuntakeskuksissa ja ulkona luonnossa. Itselle mieluisat, hyvää mieltä tuottavat harrastukset lisäävät hyvinvointia ja elämänlaatua. Siilinjärvi tarjoaa monipuolisia harrastusmahdollisuuksia kaiken ikäisille ja kannustaa kuntalaisia arjen aktiivisuuteen.

Osaava ja innostunut henkilöstö

Osaava ja innostunut henkilöstö kuvaa positiivisen työhyvinvointitoiminnan tavoitetta. Mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön, avoin ja kehittämismyönteinen vuorovaikutus sekä esimiehen ja työyhteisön tuki lisäävät henkilöstön innostusta.

Henkilöstöpolitiikan tavoitteena on työhyvinvoinnin ja tuloksellisuuden parantaminen. Tuottavuusajattelussa pyritään kokonaisvaltaiseen toiminnan kehittämiseen ja uudistamiseen. Siihen yhdistyvät työhyvinvointi, laatu ja innovatiivisuus. Henkilöstön osaamisen suunnitelmallisella ja johdonmukaisella kehittämisellä voidaan parantaa kuntataloutta. Organisaation, työyksikön ja työntekijän ratkaisukeskeinen ja ennakoiva toimintatapa auttaa etsimään uusia ja innovatiivisia toimintatapoja tavoitteiden saavuttamiseksi. Keskittymällä hyvään ja miten sitä voidaan vahvistaa, saadaan aikaan myönteistä uudistumisen ja parantamisen kierrettä.

Yhteiskunnan ja työelämän muutoksessa mukana pysyminen edellyttävät kokeilemista ja uuden oppimista. Kokeilukulttuuri syntyy halusta ja rohkeudesta kokeilla ja valita erilaisia lähestymistapoja, joiden avulla on mahdollista parantaa työn sujuvuutta ja asiakaspalvelua. Kehittävän kokeilukulttuurin rakentamiseksi organisaatioon tarvitaan kokeilut ja mahdolliset epäonnistumiset salliva organisaatiokulttuuri.

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen taloussuunnitelmassa

Siilinjärven hyvinvoinnin edistämistä ohjaa hyvinvointikertomus. Sen mukaan siilinjärveläiset voivat pääosin hyvin. Esimerkiksi THL:n sairastavuusindeksi Siilinjärvellä on 111,5 (THI 2022), ollen hieman valtakunnan tasoa (100) korkeampi, mutta Pohjois-Savon hyvinvointialueen keskitasoa alhaisempi (129,6). Hyvinvoinnin edistämässä on edelleen kiinnitettävä huomiota kuntalaisten mielen hyvinvoinnin tukemiseen ja osallisuuden parantamiseen. Hyvinvoinnin edistämisen yhteistyörakenteet ja -käytännöt erityisesti hyvinvointialueelle tarvitsevat huomiota.

Kuntalaisten mielen hyvinvointia edistetään tukemalla erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien voimavaroja, tukemalla yhteisöllisyyttä sekä mahdollistamalla kuntalaisille hyvinvointia tukevien valintojen tekeminen. Mielen hyvinvointia pyritään tukemaan kohdennetusti myös paikallisten (*Tapaamo, Siilin Nuoret, Ospa*) ja alueellisten (*Hyvän mielen kunta, Hyvällä mielellä Pohjois-Savo 2030*) hankkeiden avulla.

Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet tuottavat osaltaan hyvinvoinnin kokemusta. Osallisuutta pyritään edistämään vahvistamalla viestintää osallistumismahdollisuuksista, matalankynnyksen vaikuttamisrakenteita sekä vaikuttamistoimielinten toimintaa (esim. lapsiparlamentti, vanhus- ja vammaisneuvosto).

Kuntalaisten hyvinvointia edistetään pitkäjänteisellä työllä, joka vaatii yhteistyötä kunnan eri sektoreiden, päättäjien ja 3. sektorin kanssa. Hyvinvoinnin edistämisen rakenteita vahvistetaan selkeyttämällä hyte-toiminnan organisointia ja eri toimijoiden roolia siinä. Lisäksi vahvistetaan päätösten ennako- vaikutusten arvioinnin (EVA) toteuttamista.

Hyvinvoinnin valtuustokauden tavoitteet ja vuositavoitteet

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022	Tavoitetaso	Riski-arvio	TOTEUTUMINEN
Kuntalaisten mielen hyvinvointi paranee ja päihteiden käyttö vähenee	Hyvän mielen kunta -hankkeen toteuttaminen: tarkistuslistan käyttöönotto ja toiminnan kehittäminen sen mukaisesti.	Psyykkisen pahoinvoinnin, ja päihteiden käytön sekä niihin liittyvien palveluntarpeiden turvattomuuden lisääntyminen.	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvän mielen kunta -hankkeessa on täsmennetty tarkistuslistaa kuntien käyttöön. Täsmennetty tarkistuslista otetaan käyttöön kunnan laajassa hyvinvointikertomus ja -suunnitelmatyössä. • IPC- koulutuksiin on osallistunut oppilas- ja opiskelijahuollossa
	IPC (Interpersonaalinen ohjanta) -menetelmäkoulutus ja menetelmän käyttöönotto masennuksesta kärsivien nuorten varhaiseen tukeen		

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022	Tavoitetaso	Riskiarvio	TOTEUTUMINEN
	Perhekeskus-toimintamallin käyttöönotto		toimivia sote-ammattilaisia.
	Ehkäisevän päihdetyön suunnitelman jalkauttaminen		<ul style="list-style-type: none"> Perhekeskustoimintamalli on otettu käyttöön. Lisäksi toteutettiin perhekeskustoimintaa arvioiva kysely keväällä 2022. Ehkäisevän päihdetyönsuunnitelman toteuttaminen on käynnissä.
Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamis-mahdollisuudet paranevat	Kuntalaisten osallistumisessa hyödynnetään sähköisiä kanavia, kuntalaisraateja ja Siilinjärvellä toimii lapsiparlamentti.	Kuntalaisten osallisuus ja yhteisöllisyyden tunne heikkenee ja syrjäytymiskehitys lisääntyy. Tämän myötä sekä hyvinvointi, että tyytymättömyys kuntaan heikkenevät.	<ul style="list-style-type: none"> Lapsiparlamentin toiminta käynnistyi keväällä 2022, jolloin järjestettiin lapsiparlamentin kokous. Lisäksi toteutettiin päättäjien alakouluvierailut osana parlamentin toimintaa. Pääsääntöisesti sähköisellä alustalla toteutettavan osallistuvan budjetoinnin -kokeilun suunnittelu käynnistyi. Lisäksi toteutettiin useita kuntalaiskyselyitä (esim. asiakastyytyväisyys kysely sivistyspalveluissa, perhekeskustoimintaa ja jätehuoltoa koskevat kyselyt)
Hyvinvoinnin edistämistä toteutetaan monialaisesti yhteistyössä tulevan hyvinvointialueen, 3. sektorin sekä muiden paikallisten ja	Kunnan palvelurakenne mahdollistaa toimivan ja vaikuttavan hyvinvoinnin edistämisen toteutumisen.	Erilaisia palveluja tuotetaan erillään toisistaan tai päällekkäisesti eivätkä kuntalaiset löydä oikeita palveluita oikea-aikaisesti.	<ul style="list-style-type: none"> Kunnassa toimii monialaisia yhteistyöryhmiä yhteistyön ja palveluiden koordinoimiseksi. Esim. Lape-ryhmä ja Hyte-ryhmä.

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET

Valtuustokauden tavoite 2022	Tavoitetaso	Riskiarvio	TOTEUTUMINEN
alueellisten toimijoiden kanssa	Kunnassa toteutetaan systemaattisesti päätösten ennakko-vaikutusten arviointia (EVA).		<ul style="list-style-type: none"> Vaikutusten ennakkoarvioinnin toteutuksen tueksi järjestettiin kaksi työpajaa, joiden perusteella arviointiohjeistusta ja -lomaketta muokattiin. EVAusta toteutetaan

Informatiiviset tunnusluvut

HYVINVOINTI Mittari / vuodet (koko maa)	2022	2021	2020	2019	2018
Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista *)	-	24,9 (25,7)	-	22,6 (20,9)	-
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista *)	-	21,4 (19,4)	-	13,9 (12,9)	-
Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista *)	-	10,8 (9,4)	-	8,7 (9,1)	-
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista *)	-	6,0 (6,0)	-	5,9 (5,5)	-
Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25–64-vuotiaat /1000 vastaavan ikäistä **)	-	35,8 (30,4)	33,7 (26,9)	30,7 (26,5)	29,3 (23,6)
Tupakoi päivittäin, % 8.–9. -luokan oppilaista *)	-	6,3 (5,3)	-	8 (5,6)	-
Kokeillut huumeita ainakin kerran, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista *)	-	32,8 (17,7)	-	21,2 (20,1)	-
Kokeillut huumeita ainakin kerran, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista *)	-	6,5 (12,6)	-	6,0 (14)	-
Menetetyt elinvuodet (PYLL) 0–80 v./100 000 asukasta **)	-	4 877 (5 685)	4 629 (5 728)	4 456 (5 771)	4 215 (5 862)
Kokee pystyvänsä vaikuttamaan joihinkin elinympäristönsä asioihin, % 8.–9. -luokan oppilaista *)	-	67,4 (70,4)	-	74,5 (74,7)	-
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, % (tilasto päivitetty 2021)	-	50,4 (55,1)	-	-	-
Terveyden edistämisen aktiivisuus (TEAvisari, yhteispisteet max 100) ***)	70 (68)	70 (68)	64 (67)	61 (68)	67 (70)

*) Lähteenä Kouluterveyskysely. Uusimmat tulokset ovat vuodelta 2021. Tulokset saatavilla joka toinen vuosi.

***) Vuoden 2022 tietoa ei vielä saatavilla maaliskuussa 2023.

****) Lähteenä THL:n Terveyden edistämisen aktiivisuus -selvitys (TEAvisari, max. pisteet 100). Esitetään yhteispisteet sisältäen: kuntajohto, perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, liikunta, perusterveydenhuolto ja kulttuuri).

Investointikyky

Investointikyvyn ylläpitäminen on edellytys kunnan kehittymiselle. Kyvyn mittarina on vuosikatteen riittävyys investointien toteuttamiseen. Vuosikatteen ylittävät investoinnit joudutaan rahoittamaan ulkoisella rahoituksella, minkä seurauksena velkamäärä kasvaa ja toimintaedellytykset heikkenevät. Kunnan investointikykyä tulee heikentämään myös hyvinvointialueiden perustaminen vuoden 2023 alusta lukien.

Valtaosa välttämättömistä investoinneista rahoitetaan leasing-rahoituksella elinkaarimallia hyödyntäen. Samalla kasvavat myös kunnan käyttötaloutta rasittavat leasingkulut. Rahoituksesta aiheutuva leasingkulu kirjautuu tulosvaikutteisesti ennen vuosikatetta ja on vuosikatetta alentava. Kun rahoituskulu ajoitetaan poistokäytäntöä vastaavalle aikajänteelle, vaikutus tulokseen on käytännössä marginaalinen. Investoinnista aiheutuva kulu kirjautuu tuloslaskelmaan vuokrana, millä on talouden hallinnan kannalta myönteinen vaikutus, kun vuokra kirjautuu muihin kuluihin rinnasteisena kuluna laskennallisen poiston sijasta.

Alueiden käyttöönoton tapahtuessa hallitusti, käyttöönotosta saatavilla tuloilla (tontin myynnit, maanvuokrat ja lohkomismaksut) katetaan käyttöönotosta aiheutuvat kulut keskipitkällä aikajänteellä. Keskeisenä tekijänä on investointien oikea-aikainen ajoittuminen suhteessa tuottavaan käyttöönottoon.

Talouden pitkän tähtäimen tarkasteluun (PTS) perustuen investointivaraa suunniteltujen leasingkohteiden lisäksi aikavälillä 2022–2025 ei ole, ellei talouden tasapainotusohjelmassa vuosille 2021–2022 ja talouden PTS-ohjelmassa vuosille 2021–2025 asetettuja tavoitteita saavuteta.

Tulokselliset palveluprosessit

Palvelutuotannon tuloksellisuus ilmenee palveluiden vaikuttavuutena ja tuottavuutena. Vaikuttavuus painottuu tuotannon laadullisiin tekijöihin (onnistumiseen/asiakaskokemukseen), kun tuottavuus kuvaa palveluprosessien resurssien käyttöä (€/suorite) ja kulurakenteeseen liittyvien tekijöiden kehittymistä.

Siilinjärven kunta on ollut kärkisijoilla kuntien palveluiden asiakaskokemusta mittaavissa tutkimuksissa. Kunnan palvelutuotannon kulut suhteessa asukasmäärään ovat maakunnan alhaisimmat. Em. perustuen kunnan palveluprosessien voidaan olettaa olevan tuloksellisia suhteessa kuntiin keskimäärin. Sote-palveluiden siirtyminen hyvinvointialueelle "pakottaa" edelleen tarkastelemaan palvelutuotannon rakenteellisia muutoksia ja tuottavuutta parantavien toimenpiteitä. Päätöksenteon tueksi on avattava vaihtoehtoisia pitkän tähtäimen kehitysnäkymiä, joiden toteutumisesta seurataan ja kehityskulkuun tarvittaessa puututaan. Myös tuloksellisuuden tarkasteluun ja palvelutuotannon benchmarkkaukseen on tarvetta panostaa nykyistä enemmän.

Talouden valtuustokauden tavoitteet ja vuositavoitteet

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022	Tavoitetaso	Riskiarvio	TOTEUTUMINEN
Velkamäärä €/asukas alle kuntien keskiarvon	Taseluonteisten nettoinvestointien omarahoitusosuus on taloussuunnitelma kaudella keskimäärin vähintään 80 %.	Toimintakate ei kehity suunnitellusti. Verotulojen kehitysarvio on virheellinen. Muutokset valtionosuuksien perusteissa. Äkilliset, ennustamattomat investointitarpeet	Tavoite toteutui: Velat €/asukas kunnassa 3 170 (kunnat keskimäärin 3 363) Taseen investointien tulorahoitusosuus tilinpäätöksen ja vuosien 2023–2024 perusteella olisi 88 %. Verotulot ja valtionosuudet toteutuivat talousarviota paremmin. Poistamattomat tasearvot aiheuttavat tulosriskin.

Informatiiviset tunnusluvut

TALOUS Mittari / vuodet	TOT 2022	2022 TA	2021	2020	2019	2018
Tilikauden yli-/alijäämä (M€)	-2,4	-5,2	+0,6	+0,5	+3,2	-4,5
Taseen kumulatiivinen yli-/alijäämä (M€)	3,7	-2,7	+6,1	+5,5	+5,0	+1,7
Vuosikate (M€)	4,3	1,5	+7,4	+9,5	-2,3	+3,3
Lainamäärä / asukas (€)	3 170	3 632	3 480	3 809	3 653	3 220
Konsernilainat / asukas (€)	7 218	7 600	7 294	7 151	6 944	6 152

2.2 Käyttötalouden toteutuminen

Kuntalaissa on säädetty talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden asettamisesta eli kunnan tulee määrärahojen ja tuloarvioiden lisäksi seurata myös sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutumista.

Tilinpäätöksen käyttötalousosassa valtuustolle esitettävät määrärahat, tuloarviot ja toiminnalliset tavoitteet esitetään palvelualueiden mukaisessa järjestyksessä valtuuston hyväksymänä kokonaisuuksina. Käyttötalouden talousarvio on valtuustoon nähden sitova pääsääntöisesti lautakuntatasoisena tai tulosalueitasoisena (kv 8.6.2015 § 13). Kunkin sitovuustason talousarviovertailu esitetään tiliryhmittäin eriteltynä siten, että sitovat erät on taulukoissa merkitty harmaalla (toimintatuotot ja toimintakulut). Myös sisäiset erät sisältyvät tulosalueiden loppusummiin valtuustoon nähden sitovina erinä. Erikseen varsinaisten menojen jälkeen tulosaluekohtaisissa taulukoissa esitetään poistot.

Valtuuston sitovuustasojen jälkeen on esitetty informatiivisena myös toimielinten omat sitovat tulosalueet sekä tavoitteiden että talouden osalta. Tulosalueet jakautuvat edelleen tulosityksiköihin, joiden määrärahoista ja tuloarvioista (= käyttösuunnitelmat) ja tavoitteista päättävät asianomaiset toimielimet.

Talouden vertailuissa esitetään valtuuston talousarviossa hyväksymät määrärahat ja tuloarviot, valtuuston hyväksymät muutokset talousarvioon ja talousarvio näiden muutosten jälkeen. Muutossarakkeen jälkeen taulukoissa esitetään tilivuoden toteutuma sekä poikkeama muutettuun talousarvioon nähden.

Henkilöstöpalvelut, Tietotekniikkapalvelut, Talouspalvelut sekä Hankinnat ja Muista tukipalveluista keskitetty asiakaspalvelu on laskutettu sisäisinä menoina eri yksiköistä käytettyjen määrien perusteella. Uutena yksiköistä laskutettava palvelu on viestintä. Työllistämistoiminta on laskutettu sisäisinä menoina niiltä yksiköiltä, jotka ovat työllistäneet työttömiä, opiskelijoita ja koululaisia. Koulutoimen hallinto on vyöryttänyt omat kustannuksensa opetuspalveluihin ja vastaavasti sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteiset palvelut (johto, toimisto, atk) on vyörytetty eri yksiköille ja varahenkilöstö ao. resurssia käyttäville yksiköille.

ELINVOIMA- JA KONSERNIPALVELUT

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Vesa Lötjönen

Elinvoima- ja konsernipalvelut palvelualue on yksi kunnan viidestä palvelualueesta. Palvelualue tuottaa koko kunnan hallinto-, kehittämis- ja elinkeinopalvelut, sisäisen tarkastuksen, kaavoituksen ja maankäytön. Lisäksi palvelualue vastaa maaseutu- ja ympäristöterveyspalveluiden tuottamisesta yhteistoiminta-alueilla, joiden isäntäkuntana Siilinjärvi toimii. Palvelualueen vastuulla on lisäksi kunnan kokonaiskehityksen, kunnan toiminnan ja talouden sekä alueellinen kehitys sekä konsernijohtaminen. Palvelualueelle sijoittuvat myös keskusvaalilautakunnan alaisten vaalien järjestäminen sekä tarkastuslautakunnan alainen tilintarkastus.

Palvelualue sisältää seuraavat valtuustoon nähden sitovat kokonaisuudet:

<i>SITOVUUSTASOT</i>	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
<i>Keskusvaalilautakunta</i>			
Vaalit	-65 251	44 180	-21 071
<i>Tarkastuslautakunta</i>			
Tilintarkastus (brutto)	-69 770	-	-69 770
<i>Ympäristöterveyslautakunta</i>			
Ympäristöterveyspalvelut (netto)	-2 301 858	1 751 009	-550 849
<i>Maaseutulautakunta</i>			
Maaseutuhallinto (netto)	-726 240	634 365	-91 874
<i>Kunnanhallitus</i>			
Joukkoliikenne	-2 745 497	1 724 406	-1 021 091
Pelastustoimi (brutto)	-1 999 260	-	-1 999 260
Elinvoima- ja konsernipalvelut	-5 821 701	3 650 279	-2 168 874
Sitovuustasot yhteensä	-13 729 578	7 804 240	-5 922 790

Tuloslaskelma

ELINVOIMA- JA KONSERNIPALVELUT

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	2 685 529	2 963 321	0	2 963 321	3 061 099	97 778	3,3
Myyntituotot (sis)	280 901	336 668	0	336 668	399 829	63 161	18,8
Maksutuotot	175 373	232 000	0	232 000	201 092	-30 908	-13,3
Tuet ja avustukset	898 321	601 207	0	601 207	815 308	214 101	35,6
Vuokratuotot (ulk.)	2 007 180	1 913 345	0	1 913 345	2 514 930	601 585	31,4
Muut toimintatuotot	1 796 692	1 531 550	0	1 531 550	811 982	-719 568	-47,0
Toimintatuotot	7 843 995	7 578 091	0	7 578 091	7 804 240	226 149	3,0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	2 548	2 548	0,0
Henkilöstökulut	-3 885 671	-4 071 272	0	-4 071 272	-4 005 607	65 666	-1,6
Palvelujen ostot	-6 209 122	-6 277 254	0	-6 277 254	-6 568 485	-291 231	4,6
Palvelujen ostot (sis.)	-167 802	-191 749	0	-191 749	-201 090	-9 341	4,9
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-236 645	-71 352	0	-71 352	-106 246	-34 894	48,9
Avustukset	-1 076 858	-949 800	0	-949 800	-787 297	162 503	-17,1
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 671 978	-1 431 671	0	-1 431 671	-1 995 451	-563 780	39,4
Muut toimintakulut (sis.)	-65 402	-65 665	0	-65 665	-65 402	263	-0,4
Toimintakulut	-13 313 478	-13 058 763	0	-13 058 763	-13 729 578	-670 814	5,1
Toimintakate	-5 469 483	-5 480 672	0	-5 480 672	-5 922 790	-442 117	8,1
Poistot ja arvonalentumiset	-130 797	-115 898	0	-115 898	-207 224	-91 326	78,8

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

jäsen	Varajäsen (kutsutaan järjestysnumeron mukaisessa järjestyksessä)	varajäsenen järjestysnumero
Hirvonen Heidi, pj	Heikkinen Kaarina	1.
Niskanen Tuula, vpj	Ruotsalainen Olavi	2.
Jäykkä Raimo	Savolainen Kalle	3.
Konttinen Heidi	Ratilainen Aleks	4.
Rasi Hannu	Savolainen Pirkko	5.
	Kuosmanen Mari	6.
	Roivainen Aira	7.
	Berg Pauli	8.

Vaalit

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: hallintoasiantuntija Ella Kauppinen

Toiminta-ajatus

Valtuuston on vaalilain mukaan asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta. Keskusvaalilautakunta kokoontuu vaalilaissa säädettyinä aikoina sekä muulloin lautakunnan puheenjohtajan kutsusta tarvittaessa. Keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Keskusvaalilautakunnan esittelijänä ja sihteerinä toimii hallintoasiantuntija. Keskusvaalilautakunnan tehtävä on ylläpitää valmiutta vaalien ja kansanäänestysten järjestämiseen, vastata vaalien ja kansanäänestysten järjestämisestä sekä suorittaa vaalien alustava tuloksen laskenta valtakunnallisten ohjeaikojen puitteissa. Kuntavaaleissa keskusvaalilautakunta huolehtii lisäksi ehdokasasettelusta ja tuloksen laskennasta.

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Talousarvion toteutuminen

Vuoden 2022 osalta on toimitettu ensimmäistä kertaa aluevaalit. Toimintatuotot ylittyivät oikeusministeriön kunnille osoittaman suuremman vaalikorvauksen myötä. Henkilöstökulut kasvoivat ennakoidusta. Henkilöstökuluja kasvattivat koti- ja laitosäänestysten ja keskusvaalilautakunnan aiempaa suurempi työmäärä. Vaalien terveysturvallisuuteen liittyviä pakollisia hankintoja ei ollut budjetoitu.

Keskusvaalilautakunta

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	22 869	0	0	0	44 180	44 180	0,0
Tuet ja avustukset	0	19 000	0	19 000	0	-19 000	-100,0
Toimintatuotot	22 869	19 000	0	19 000	44 180	25 180	132,5
Henkilöstökulut	-106 223	-55 041	0	-55 041	-59 098	-4 057	7,4
Palvelujen ostot	-8 903	-5 200	0	-5 200	-3 888	1 312	-25,2
Palvelujen ostot (sis.)	-153	0	0	0	-255	-255	0,0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-25 672	0	0	0	-2 010	-2 010	0,0
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 308	0	0	0	0	0	0,0
Toimintakulut	-142 259	-60 241	0	-60 241	-65 251	-5 010	8,3
Toimintakate	-119 390	-41 241	0	-41 241	-21 071	20 170	-48,9

TARKASTUSLAUTAKUNTA

TARKASTUSLAUTAKUNTA VUONNA 2022

Jäsen:

Laatikainen Tarja, pj.

Lyytinen Simo, vpj.

Aallosvirta Veijo

Oksman Mika

Väätäinen Liisa

Henkilökohtainen varajäsen

Juvonen Toni

Savolainen Kalle

Niemitz Pirjo

Gröhn Matti

Demirhan Kirsi

Tilintarkastus

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Tarja Laatikainen

Toiminta-ajatus

Siilinjärven kunnan hallintosäännön mukaan lautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kolme muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kuntalain mukaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunta seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja muutoinkin tehtävien suorittamista. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta on

jakanut keskuudessaan seurantavastuut hallinto-organisaation päävastuualueiden mukaisesti.

Tarkastuslautakunta esittelee tilintarkastajan antaman tilintarkastuskertomuksen ja oman arviointikertomuksensa suoraan valtuustolle. Valtuusto päättää vastuuvapauden myöntämisestä hyväksyessään tilinpäätöksen.

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Tarkastuslautakunnan tai lakisääteisen tilintarkastuksen osalta ei tapahtunut toiminnallisia muutoksia eikä realisoitunut mitään riskejä.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
<i>Suunnittelukauden tavoite 2022–2024</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>Riski-arvio</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla	Tulostavoitteiden selvittäminen ja raportointi.	Resurssien käytettävyys.	Koko vuoden arviointitoiminta toteutettu arviointisuunnitelman mukaisesti, resurssointi ollut riittävä
	Arviointikertomuksen laatiminen ja käsittely lain vaatimusten mukaisesti.		Arviointikertomus käsitelty KV 23.5.2022 § 19 Vastaukset arviointikertomuksen havaintoihin ja suosituksiin KV 17.11.2022 § 35
	Tilinpäätöksen käsittely lain vaatimusten mukaan.	Aikataulutus, resurssien käytettävyys.	Tilinpäätös käsitelty KV 23.5.2022 § 20
Valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi	Sidonnaisuusilmoitusten riittävyys ja ajantasaisuus.	Sidonnaisuusilmoitusten puutteellisuus, esteellisyys päätöksenteossa.	Sidonnaisuustiedot julkisesti saatavilla reaaliaikaisessa sidonnaisuusrekisterissä

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kokousten lukumäärä	13	13	13

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutui hivenen arvioitua pienempänä (-12,9 %). Suurin säästö syntyi palveluiden ostoissa, n. 25 % budjetoiduista menoista.

Tarkastuslautakunta

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Henkilöstökulut	-38 345	-36 776	0	-36 776	-36 041	735	-2,0
Palvelujen ostot	-26 791	-42 830	0	-42 830	-32 355	10 475	-24,5
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-159	-300	0	-300	-198	102	-34,1
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 235	-140	0	-140	-1 122	-982	701,4
Muut toimintakulut (sis.)	-55	-55	0	-55	-55	0	-0,7
Toimintakulut	-66 584	-80 101	0	-80 101	-69 770	10 330	-12,9
Toimintakate	-66 584	-80 101	0	-80 101	-69 770	10 330	-12,9

YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA

YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA VUONNA 2022 (22.2.2022 alkaen)

Jäsen

Henkilökohtainen varajäsen

Kröger Risto, Siilinjärvi, pj
Miettinen Antti, Kaavi
Järnfors Seija, Rautavaara
Karinen Päivi, Tuusniemi vpj
Räsänen Riku, Lapinlahti

Iskala Jonna
Räsänen Ari
Ahonen Matti
Heiskanen Liisa
Väänänen Harri

Ympäristöterveyspalvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: ympäristöterveysjohtaja Kaisa Hartikainen

Toiminta-ajatus

Tulosalue vastaa kunnan viranomaiselle määrättyjen ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoitamisesta ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen kunnissa (Kaavi, Lapinlahti, Rautavaara, Siilinjärvi ja Tuusniemi). Lisäksi hoidetaan Kuopion kaupungin eläinlääkintähuollon tehtäviä Kuopion ja Siilinjärven välisen ostopalvelusopimuksen mukaisesti.

Ympäristöterveyspalveluiden tarkoituksena on turvata lainsäädännön vaatimusten mukainen suunnitelmallinen, säännöllinen, laadukas, terveyshaittoja ja -vaaroja sekä kuluttajien taloudellisia tappioita ehkäisevä paikalliseen riskinarvioon ja valtakunnalliseen valvontaohjelmaan perustuva ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoito. Tähän sisältyy myös laadukas ja tarkoituksenmukainen kunnallinen eläinlääkintähuolto sekä eläinlääkäripäivystys. Yhteistoiminta-alueella turvataan koko ympäristöterveydenhuollon riittävien palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista sekä avointa.

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Vuoden 2023 alusta mahdollisesti voimaantuleva uusi eläinlääkintähuoltolaki tuo pieniä muutoksia kuntien velvoitteisiin eläinlääkintähuollon osalta. Lain voimaantulo todennäköisesti siirtyy ainakin vuoden 2024 alkuun mahdollisesti pidemmällekin. Tarkka aikataulu ei ole vielä tiedossa.

Vuoden 2023 aikana todennäköisesti tarkentuu ympäristöterveydenhuollon mahdollisen siirtyminen hyvinvointialueille ja sen aikataulu.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Yhteneväiset toimintatavat ja osaamisen varmistaminen	Laatujärjestelmän käyttöönotto	Laatujärjestelmän toimivuus ja käyttöaste	Laatujärjestelmän käyttö käynnistetty
	Henkilöstö osallistuu sisäiseen ja ulkoiseen täydennyskoulutukseen n koronavirustilanteen sallimissa puitteissa. Ulkoisessa koulutuksessa saatu tieto jaetaan organisaatiossa eteenpäin	Jokainen osallistuu oman toimialansa koulutukseen/ Aluehallintoviraston työ- kokouksiin vuosittain. Osa koulutuksista etäkoulutuksia	Toteutui suunnitellusti
Riittävien resurssien varaaminen koko yhteistoiminta-alueelle	Luodaan käytännöt töiden tasaamiseksi ja varmistetaan riittävät resurssit	Työmäärä jakautuu mahdollisimman tasaisesti työntekijöiden kesken, jolloin myös sijaisten tarve voidaan optimoida Valvontasuunnitelmaa voidaan toteuttaa riittävällä tasolla ennaltaehkäisevästi	Työnjakoa on kehitetty, terveydensuojeluun saatiin lisäresursseja vuoden 2022 aikana Valvontasuunnitelma toteutui 71 %

Informatiiviset tunnusluvut

Valtuuston hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Tuotantotavoitteet			
Terveysvalvonta -tulosityksikön menot €/asukas (Siilinjärvi)*	7,26	11,10	8,34
Eläinlääkintähuolto-tulosityksikön menot (Siilinjärvi)**			
€/asukas	17,67	18,70	16,99
€/eläinyksikkö	92,87	96,46	87,64
Ympäristöterveyspalveluiden eläinlääkintähuolto -tulosityksikön bruttokustannus***			
€/yhteistoiminta-alueen asukas	17,79	21,17	19,62
€/eläinyksikkö	42,71	45,98	44,72
Ympäristöterveyspalveluiden terveysvalvonta - tulosityksikön bruttokustannus****			
€/yhteistoiminta-alueen asukas	10,06	13,54	13,36

* Siilinjärven osuus ulkoisista bruttokustannuksista (kustannuspaikka 5630)

** TA 2022: Siilinjärven osuus yhteistoiminnan ulkoisista bruttokustannuksista + muut eläinlääkintähuollon ulkoiset brutto-kustannukset eli kustannuspaikat 5610, 5611, 5612 ja 5621

***Ainoastaan kustannuspaikka 5610 eli ei sisällä eläinsuojaa, pieneläinpäivystystä eikä toimitilakuluja, mutta sisältää yleiskustannukset (Siilinjärven sisäiset jaettavat kustannukset). Vain yhteistoiminta-alue; ei Kuopio

**** Kustannuspaikka 5630, sisältää myös yleiskustannukset (=Siilinjärven sisäiset jaettavat kustannukset)

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet Eläinlääkärikäyntien määrä kunnittain	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kaavi , suureläimet	207	212	166
pieneläimet	583	554	554
AVIn viranomaistarkastukset	18	8	15
terveydenhuoltokäynnit	14	16	13
nautaeläintilat*	35	31	28
Lapinlahti , suureläimet	843	1 053	969
pieneläimet	967	920	1078
AVIn viranomaistarkastukset	46	45	68
terveydenhuoltokäynnit	37	32	67
nautaeläintilat*	131	122	112
Rautavaara , suureläimet	170	139	92
pieneläimet	220	207	232
AVIn viranomaistarkastukset	2	4	9
terveydenhuoltokäynnit	12	11	13
nautaeläintilat*	19	19	18
Siilinjärvi , suureläimet	1187	1 171	1001
pieneläimet	1609	1 685	1603
AVIn viranomaistarkastukset	69	65	62
terveydenhuoltokäynnit	27	30	18
nautaeläintilat*	60	56	53
Tuusniemi , suureläimet	122	169	114
pieneläimet	294	271	336
AVIn viranomaistarkastukset	5	10	11
terveydenhuoltokäynnit	4	4	4
nautaeläintilat*	25	23	22
Kuopio , suureläimet	3407	3632	3308
pieneläimet	2611	2300	2708
AVIn viranomaistarkastukset	138	160	159
terveydenhuoltokäynnit	189	208	197
nautaeläintilat*	310	290	259

*TP 2022: Luke tilasto 2021 luvut tarkastettu helmikuu 2023

Talousarvion toteutuminen

Kokonaisuutena ympäristöterveyspalveluiden talous toteutui ennakoitua paremmin. Ennakoitua parempi tilinpäätös johtui pääosin paremmista myyntituotoista ja ennakoitua pienemmistä palveluiden ostoista ja henkilöstökuluista. Henkilöstökulujen pienuuteen vaikutti osaltaan myös henkilöstön saatavuus. Pieneläinpäivystyksen osto-osuus Kuopiolta toteutui ennakoitua pienempänä.

Ympäristöterveyslautakunta

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	1 442 979	1 556 549	0	1 556 549	1 586 448	29 899	1,9
Myyntituotot (sis)	5 460	6 540	0	6 540	12 480	5 940	90,8
Maksutuotot	94 684	163 000	0	163 000	152 081	-10 919	-6,7
Toimintatuotot	1 543 124	1 726 089	0	1 726 089	1 751 009	24 920	1,4
Henkilöstökulut	-1 639 792	-1 847 857	0	-1 847 857	-1 835 754	12 103	-0,7
Palvelujen ostot	-167 560	-175 513	0	-175 513	-148 561	26 952	-15,4
Palvelujen ostot (sis.)	-86 388	-104 929	0	-104 929	-100 705	4 224	-4,0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-47 377	-32 100	0	-32 100	-38 132	-6 032	18,8
Avustukset	-53 077	-55 000	0	-55 000	-50 054	4 946	-9,0
Muut toimintakulut (ulk.)	-97 750	-104 450	0	-104 450	-127 439	-22 989	22,0
Muut toimintakulut (sis.)	-1 213	-1 213	0	-1 213	-1 213	0	0,0
Toimintakulut	-2 093 158	-2 321 062	0	-2 321 062	-2 301 858	19 203	-0,8
Toimintakate	-550 034	-594 973	0	-594 973	-550 849	44 124	-7,4

MAASEUTULAUTAKUNTA VUONNA 2022

Jäsen

Toivanen Tomi, Siilinjärvi, pj.
 Suihkonen Mikko, Suonenjoki, vpj.
 Haukka Raija, Rautalampi
 Huuskonen Sirje, Vesanto
 Hänninen Pirjo, Tervo
 Kilpeläinen Johanna, Varkaus
 Konttinen Timo, Leppävirta
 Luostarinen Eija, Kuopio
 Pursiainen Rauni, Rautavaara
 Räsänen Reijo, Tuusniemi
 Tiilikainen Hilikka, Kaavi

Henkilökohtainen varajäsen

Mykkänen Timo
 Nuutinen Kirsi
 Ilomäki Emma
 Jäntti Eeva
 Farin Anja
 Martikainen Olavi
 Havukainen Heikki
 Laitinen Taina
 Kukkonen Eero
 Holopainen Teuvo
 Kostilainen Päivi

Maaseutuhallinto

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: maaseutujohtaja Juha Nykänen

Toiminta-ajatus

Kuopion, Suonenjoen ja Varkauden kaupunkien sekä Kaavin, Leppävirran, Rautalammin, Rautavaaran, Siilinjärven, Tervon, Tuusniemen ja Vesannon kuntien alueella toimivan Sydän-Savon maaseutupalvelujen tehtävänä on huolehtia maaseudun elinkeinojen, elinolosuhteiden ja palvelujen kehittämisestä sekä maaseutuelinkeinoja koskevien viranomaistehtävien hoitamisesta.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toimielimiä ovat maaseutulautakunta, sen mahdollisesti asettamat jaostot sekä sen alainen palveluorganisaatio, Sydän-Savon maaseutupalvelu.

Yhteistoiminta-alueella turvataan maaseutuhallinnon palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista ja avointa.

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella on pystytty vastaamaan toimintaympäristön muutoksen tuomiin haasteisiin ja turvaamaan EU-lainsäädännön vaatimusten täyttyminen maataloustukihallinnon viranomaistehtävien osalta. Hallinnolliset tehtävät on pystytty hoitamaan yhteistoiminta-alueen osalta niin, etteivät tuotantotukien maksut ole yhteistoiminta-alueen toiminnan vuoksi viivästyneet. Maaseutuhallinnossa on käytössä maksajaviraston tietoturvallisuuden hallintamalli ISO/IEC 27001:2013.

Maaseutupalvelun henkilöstö työskentelee monipaikkaisesti. Asiakaspalvelu on hoidettu ajanvarauksella ja asiakkaita on ohjattu käyttämään sähköisiä palveluita. Palvelut ovat toimineet hyvin ja henkilöstö kokee monipaikkaisen työskentelyn mielekkäänä

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

MAASEUTUTULAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
<i>Kehitetään aktiivisesti maatilataustaista yritystoimintaa ja toimintaympäristöä</i>	Osallistutaan aktiivisesti yhteistyökumppaneiden kanssa tehtäviin kehittämistoimenpiteisiin.	Osallistutaan maatilayritysten investointeja, omistajanvaihdoksia ja yrittäjien hyvinvointia edistäviin kehittämishankkeisiin sekä maaseudun elinkeinojen toimintaympäristön ja työvoiman saantia edistäviin kehittämistoimenpiteisiin.	Toteutunut tavoitteiden mukaisesti. Yhteistyössä maakunnan maaseudun kehittämistoimijoiden kanssa toteutettu em. tavoitteita tukevia kehittämishakkeita.
<i>Henkilöstön ammattitaidon hyödyntäminen ja kehittäminen</i>	Uuden maaseutuohjelman toimeenpanoon liittyvät koulutukset	Riittävä, asiakkaiden tarpeisiin vastaava, osaaminen uuden ohjelmakauden toimeenpanoon	Uuden ohjelmakauden koulutukset alkoivat syksyllä 2022 ja jatkuvat alkuvuodesta 2023
<i>Palveluiden hallittu kustannuskehitys / tehostaminen</i>	Uuden ohjelmakauden toimeenpanon vuoksi resursseja enemmän viranomaistehtäviin Jatketaan yhteistyön tiivistämistä sidosryhmien kanssa kehittämällä asiakaskeskeisiä palvelupolkuja	Toimintamenot edellisen vuoden tasolla, painopiste viranomaistehtävissä Sydän-Savon maaseutupalvelu toimii entistä tiiviimmin osana täydentyvää verkostoa, missä maatalouden eri viranomais- ja kehittämistahot sekä sidosryhmät tekevät yhteistyötä asiakaslähtöisesti, valmentajamaisella otteella.	Toteutui tavoitteiden mukaisesti. Toimintakulut -1 % edellisen vuoden toimintakuluista. Maatilataustaisen yritystoiminnan kehittämispalveluja kehitetty yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan asettamat tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Yhteistoiminta-alueen aktiivimaatilat	1650	1650	1610
Maksetut maataloustuet, M€	60	58	62
Maaseutuviranomaistehtävät			
- Maatila / htv	184	179	171
- €/aktiivimaatila	344	354	358
- €/peruslohko	14,81	15,24	15,15
Maaseutuyritysten kehittäminen*			
- €/aktiivimaatila	95,86	97,75	87,01
- €/maaseutualueen asukas	2,27	2,30	2,10

*ei sisällä erillisten kehittämishankkeiden kuntavastinrahaa

Talousarvion toteutuminen

Toteutunut toimintakate 96 % budjetoidusta.

Maaseutulautakunta

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	629 759	653 442	0	653 442	627 960	-25 482	-3,9
Vuokratuotot (ulk.)	7 729	27 730	0	27 730	6 405	-21 325	-76,9
Toimintatuotot	637 487	681 172	0	681 172	634 365	-46 807	-6,9
Henkilöstökulut	-579 405	-592 407	0	-592 407	-583 874	8 533	-1,4
Palvelujen ostot	-13 889	-46 001	0	-46 001	-21 597	24 404	-53,1
Palvelujen ostot (sis.)	-29 935	-36 653	0	-36 653	-38 962	-2 309	6,3
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-20 154	-9 472	0	-9 472	-4 802	4 670	-49,3
Avustukset	-4 421	-10 000	0	-10 000	-14 397	-4 397	44,0
Muut toimintakulut (ulk.)	-86 223	-82 730	0	-82 730	-62 608	20 122	-24,3
Toimintakulut	-734 027	-777 263	0	-777 263	-726 240	51 023	-6,6
Toimintakate	-96 539	-96 091	0	-96 091	-91 874	4 216	-4,4

Joukkoliikenne

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: kehitysjohtaja Pekka Kauhanen

Toiminta-ajatus

Kuopion kaupunki ja Siilinjärven kunta muodostavat yhteisen joukkoliikennealueen ja toimivaltaisena joukkoliikenneviranomaisena toimii kuntien yhteinen joukkoliikennelautakunta. Joukkoliikenteen tulosalueen tehtävänä on edistää ja ylläpitää joukkoliikennettä yhteistyössä toimivaltaisen joukkoliikenneviranomaisen, liikennöitsijöiden, naapurikuntien ja ELY-keskuksen kanssa niin, että se tarjoaa hyvät ja riittävät yhteydet niin työssäkäyntiin kuin erilaisten palveluiden hyväksikäyttöön. Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennealueelle on hyväksytty Joukkoliikenne 2030 -ohjelma tavoitteellisena ohjelmana joukkoliikenteen kehittämistyölle.

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Matkustajamäärät paikallisliikenteen Siilinjärvi-Kuopio yhteysväylillä ovat palautuneet ja osin ylittyneet korona-aikaa edeltävälle tasolle. Matkustajamäärät ovat kasvaneet vuodesta 2021 34 % ja vuodesta 2019 13,6 %. Matkustajamäärien myönteiseen kehittymiseen on vaikuttanut myös helmikuun alussa 2022 voimaan tullut hintojen alentaminen A-B vyöhykkeellä yhden vyöhykkeen hinnan tasolle. Samalla poistui käytöstä A ja B-vyöhykkeiden sisäiset liput ja Siilinjärven kuntakausi-ilippu. Muutoksen jälkeen on hyväksytty 60 minuutin vaihtoaika, joka on osoittautunut riittäväksi myös siilinjärveläisille. Matkustajamääriä lisäsi myös keväällä polttoaineen hinnan merkittävä kallistuminen. Lisäksi elokuussa 2021 tapahtuneen koulumatkatuki uudistuksen vaikutus näkyi edelleen lisääntyneinä Kela-tuettujen matkojen määränä.

Maaliskuussa ukrainalaisille sotapakolaisille myönnettiin maksuton matkustusoikeus Viikku-liikenteessä syyskuun loppuun saakka. Oikeutta jatkettiin syyskuussa vuoden 2022 loppuun saakka. Slava Ukraini!

Yhteisen liikenteen kustannustenjakoselvitys valmistui ja hyväksyttiin joukkoliikennelautakunnassa kesäkuussa 2022. Matkan pituuteen perustuva malli perustuu nousumäärien lisäksi kunnan asukkaiden tekemien matkojen pituuksiin. Liikennöintikustannukset jaetaan kuntalaisten tekemien matkustajakilometrien suhteessa. Lipputulot jaetaan kuten nousuihin perustuvassa jakomallissa.

Muutoksessa Kuopion ja Siilinjärven välisen liikenteen (kohde K5) kustannuksista Kuopion osuus kasvoi 48,6 %:sta 50,4 %:iin ja Siilinjärven osuus puolestaan pieneni 51,4 %:sta 49,7 %:iin. Lipputulojen jakamisessa tässä kohteessa malli lisäsi Kuopion lipputuloja 23,0 %:sta 56,0 %:iin ja vähensi Siilinjärven lipputuloja 77,0 %:sta 44,0 %:iin. Maaseutukohteessa M6 Kuopion kustannukset nousivat 59,0 %:sta 80,8 %:iin ja Siilinjärven laskivat 41,0 %:sta 19,2 %:iin. Lipputulosta tässä kohteessa uusi malli kohdentaa Kuopiolle 71,7 % (ennen 23,0 %) ja Siilinjärvelle 28,3 % (ennen 77,0 %).

Joukkoliikenteestä annettiin vuoden aikana palautejärjestelmän kautta palautteita 1 075 kappaletta, joka oli reilut 3 % edellistä vuotta enemmän. Palautteita tuli myös puhelimitse. Asiakastyytyväisyyskyselyjä tehtiin tammikuussa, maaliskuussa, elokuussa ja marraskuussa. Yleisarvosana pysytteli yli neljässä (asteikolla 1-5) kaikissa kyselyissä.

Kyselyissä kartoitettiin myös matkustajien kokemien järjestyshäiriöiden yleisyyttä sekä vaihtomatkojen tarvetta ja niiden sujuvuutta.

Joukkoliikenneyksikkö osallistui MAL-sopimuksen mukaisen Kuopion kaupunkiseutusuunnitelman laatimiseen. Suunnitelma sisältää linjauksen mm. seudun joukkoliikennejärjestelmälle. Työryhmän esitys oli, että alueen joukkoliikennejärjestelmä perustuu jatkossa runkolinjastoon. Siitä käynnistyi erillinen selvitystyö toukokuussa 2022. Kuopio-Siilinjärvi-välille ei tässä vaiheessa nähty potentiaalia runkolinjalle, mutta sinne on esitetty runkolinjamaista vuorotarjonnan keskittämistä nykyistä harvemmille linjoille. Tavoitteena on saada selvitys päätöksentekoon alkuvuodesta 2023. Pohjois-Savon maakuntahallitus myönsi selvityksen laatimiselle avustusta 80 %. Selvityksen valmistumisen viivästymisen vuoksi rahoituksen hakemiselle on anottu jatkoaikaa.

Kuntatalouden tiukkuuden vuoksi lippujen hintojen nostamiseen syntyi kovat paineet. Loppuvuodesta 2022 käynnistettiin selvitystyö matkustuskäyttäytymisen muutoksesta ja lippuhintojen tarkistamisesta.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
<i>Suunnittelukauden tavoite 2022–2024</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>Riskiärvio</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Kasvu: Kasvavan työssäkäyntiliikenteen vaatimukset huomioidaan joukkoliikennetarjonnassa	Palvelutason / vuorotarjonnan säilyttäminen.	Nykyinen palvelutaso / vuorotarjonta ei pysty houkuttelemaan lisää joukkoliikenteen käyttäjiä työssäkäyntiliikenteessä	Palvelutaso ja vuorotarjonta pysynyt entisellään.
Hyvinvointi: Väestön ja työpaikkojen kasvua sekä sijoittumista vastaava joukkoliikennetarjonta	Asumisen, työpaikkojen ja palveluiden suunnittelemista siten, että ne ovat saavutettavissa joukkoliikenteellä	Linjastojen karsiminen heikentää joukkoliikenteen saavutettavuutta. Joukkoliikenteen käytön väheneminen riittämättömien linjastojen seurauksena.	Pieniä, ei merkittäviä, linjastomuutoksia tehty aikatauluvarmuuden ja liikenteen sujuvuuden parantamiseksi.
Talous: Siilinjärvi-Kuopio yhteysvälin hintojen yhtenäistäminen	Sama yhden vyöhykkeen hinta Siilinjärvi-Kuopio yhteysvälinällä.	Yhden vyöhykkeen hinnan toteutuksen pitkittyminen.	Yhden vyöhykkeen hinta Siilinjärvi-Kuopio yhteysvälinällä on otettu käyttöön 1.2.2022

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Myydyt Waltti-kausiliput (kpl)	1 880*	3 200	---**
Joukkoliikenteen nettokustannukset (€/asukas)	51,29	53,35	48,07

* Waltti-kausilipuista puuttuvat loppuvuoden tunnistepohjaiset kausilipputuotteet, lippujärjestelmään tehdyn muutoksen takia

** Waltti-kausiliput ovat kokonaisuudessaan siirtyneet tunnistepohjaiseen lippujärjestelmään, josta ei ole kotikuntatietoa ei ole käytössä.

Talousarvion toteutuminen

Kuljetuskustannukset kasvoivat vuodesta 2021 yhteensä 85 879 euroa (+3,8 %). Vastaavasti joukkoliikenteen **lipputulot** lisääntyivät vuodesta 2021 227 404 euroa (41,8 %). Kela-tuettujen koulumatkojen tulot kasvoivat edellisestä vuodesta 175 487 euroa (63,2 %)

Siilinjärven osuus valtionavustuksesta vuonna 2022 oli yhteensä 276 653 euroa. Valtio avusti liikennekustannusten noususta aiheutuvaa kustannusten nousua erilliselle 136 136 euron valtionavustuksella.

Kuopio-Siilinjärvi lähiliikenteen kuljetuskustannukset nousivat 104 537 euroa (+6,7 %) vuodesta 2021. Talousarvioon nähden ylitystä kertyi 109 190 €. Lähiliikenteen lipputulot lisääntyivät vuoteen 2021 verrattuna 229 916 € (+44,8 %). Talousarvio ylittyi lipputulojen osalta 62 908 €. Lipputuloihin on tuloutettu n. 150 000 euroa vuosien 2020-21 tulouttamaton mobiililipputuloa. Lähiliikenteen nettokustannukset olivat 246 366 euroa. Nettokustannukset pienenevät edellisestä vuodesta 90 490 €.

Siilinjärven sisäisen maaseutuliikenteen kuljetuskustannukset vuonna 2022 olivat yhteensä 510 357 € (-6,2 %) ja lipputulot kertyi yhteensä 179 484 € (-2,1 %). Maaseutuliikenteen nettokustannukseksi muodostui 330 873 €. Nettokustannukset pienenevät edellisestä vuodesta 29 777 € (-8,3 %).

Palveluautoliikenteen kuljetuskustannukset vuonna 2022 olivat 201 138 euroa. Lisäystä edellisestä vuodesta kustannuksissa kertyi 15 036 € (+8,1 %).

Toimivaltaisen viranomaisen asiantuntijakulut Siilinjärven osalta kasvoivat edellisestä vuodesta +22 898 € (+12,4 %) ja talousarvio ylittyi 40 881 €.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon:

Tulot

- Kuopio-Siilinjärvi lähiliikenteen lipputulot .....+ 62 908 €
- KELA:n koulumatkatuet .....+ 233 188 €

Menot

- Kuopio-Siilinjärvi lähiliikenteen kuljetuskustannukset ..... + 109 190 €

- Siilinjärven maaseutuliikenteen kuljetuskustannukset ml. Nilsiä suunta + 33 695 €
- Siilinjärven kuntakaasilipun kuntaosuus ..... - 18 000 €
- Linja-autoaseman odotustilan kunnostus ja vuokrat..... + 17 329 €
- ELY-liikenteen kuntaosuus ..... + 25 372 €

Joukkoliikenne

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	544 625	717 200	0	717 200	772 029	54 829	7,6
Myyntituotot (sis)	216 244	226 000	0	226 000	222 536	-3 464	-1,5
Tuet ja avustukset	779 713	504 800	0	504 800	729 841	225 041	44,6
Toimintatuotot	1 540 583	1 448 000	0	1 448 000	1 724 406	276 406	19,1
Henkilöstökulut	-4 475	-4 809	0	-4 809	-5 147	-339	7,0
Palvelujen ostot	-2 599 949	-2 555 800	0	-2 555 800	-2 720 981	-165 181	6,5
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-41	0	0	0	0	0	0,0
Avustukset	-13 650	-18 000	0	-18 000	-2 040	15 960	-88,7
Muut toimintakulut (ulk.)	-14 840	0	0	0	-17 329	-17 329	0,0
Toimintakulut	-2 632 955	-2 578 609	0	-2 578 609	-2 745 497	-166 889	6,5
Toimintakate	-1 092 372	-1 130 609	0	-1 130 609	-1 021 091	109 517	-9,7

Pelastustoimi

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Vesa Lötjönen

Toiminta-ajatus

Pohjois-Savon kunnat ovat sopineet pelastustoimen järjestämisestä siten, että Pohjois-Savon alueella pelastustoiminnasta vastaa Kuopion kaupunki. Pelastustoimi toteutetaan alueellisesti lainsäädännön, sisäministeriön päätösten ja ohjeiden, kuntien erityisolosuhteiden sekä aluepelastuslautakunnan päättämän palvelutason mukaisesti.

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Pelastuslaitoksen uusien toimitilojen rakentaminen käynnistyi.

Talousarvion toteutuminen

Pelastuslaitos laskutti sekä varallaolojärjestelmän vahvistamisesta aiheutuneet kustannukset että aiemmin toiminnastaan muodostuneen ali-/ylijäämän (siirto hyvinvointialueelle), minkä vuoksi talousarvio ylittyi 0,231 milj. eurolla. Henkilöstökuluissa eläkekustannuksia toteutui arvioitua enemmän.

Pelastustoimi

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Henkilöstökulut	-23 265	-18 500	0	-18 500	-25 665	-7 165	38,7
Palvelujen ostot	-1 673 867	-1 742 706	0	-1 742 706	-1 973 595	-230 889	13,2
Toimintakulut	-1 697 132	-1 761 206	0	-1 761 206	-1 999 260	-238 054	13,5
Toimintakate	-1 697 132	-1 761 206	0	-1 761 206	-1 999 260	-238 054	13,5

Elinvoima- ja konsernipalvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Vesa Lötjönen

Toiminta-ajatus

Elinvoima- ja konsernipalvelut sitovuustason tehtävänä on tuottaa keskitetysti kunnan hallinto- ja kehittämispalvelut, viestintä, sisäinen tarkastus, elinkeinopalvelut, maankäyttö, kaavoitus ja konserniyhtiöille maksettavat avustukset ja muut korvaukset.

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet

Tulosalueet	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Hallinto ja kehittäminen	-1 940 493	228 178	-1 712 315
Elinkeinot	-1 004 477	647 891	-356 586
Maankäyttö	-971 270	2 581 423	1 610 153
Kaavoitus	-471 384	6 368	-465 016
Sisäinen tarkastus	-104 693	76 871	-27 822
Konserniyhtiöt	-1 329 384	112 096	-1 217 288
Sitovuustaso yhteensä	-5 821 701	3 652 827	-2 168 874

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Vuonna 2022 toimintaympäristöön vaikuttivat koronan lisäksi helmikuussa 2022 alkanut Ukrainan sota, energiakriisi sekä yleinen hinnannousu. Ukrainalaisille sotapakolaisille tarjottiin mm. kunnan vuokrataloyhtiöstä asuntoja. Väestönkasvu kääntyi syksyllä negatiiviseksi. Uusia yrityksiä perustettiin edellisten vuosien tapaan runsaasti ja työllisyystilanne säilyi hyvänä. Tilastot työpaikkamääristä vuodelta 2022 valmistuvat vuoden 2023 aikana. Henkilöstössä oli toimintavuoden aikana vajeausta.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Riskiarvio	TOTEUTUMINEN
Kasvu: Väestön kasvu	Uusien asuntojen määrä +150/vuosi.	Raakamaan saatavuus. Kuopion seudun vetovoimaisuus.	Uusien asuntojen tuotannossa näkyvissä hidastumista rakennusmateriaalien hinnan nousun vuoksi. Rakennuspaikkoja luovutettu 23 kpl vuoden 2022 loppuun mennessä.
	Väestömäärä pysyy nykyisellään.	Syntyvyyden lasku ja Kuopion seudun vetovoimaisuus.	Vuoden lopussa luonnollinen väestönlisäys -32. Muuttotappion vuoksi kokonaisuutos oli - 50 asukasta.
Työpaikkamäärän kasvu	+50/vuosi.	Työvoiman saatavuus. Kuopion seudun vetovoimaisuus.	Perustettujen yritysten (108 kpl) ja hyvän työllisyystilanteen perusteella työpaikkojen määrä on kasvussa.
Talous: Talouden tasapainottamisohjelman onnistuminen	Talousarviossa pysyminen.	Tulotason heikkeneminen ja menojen kasvu.	Talousarvio ylittyi Ukrainan sotapakolaisille tarjottujen asuntojen vuokramenojen takia.
Hyvinvointi: Viihtyisä elinympäristö	Laadukas yhdyskuntasuunnitelu	Pystyykö kunta vastaamaan muuttuvan yhteiskunnan vaateisiin? Turvattomuuden lisääntyminen.	Valmistuneissa ja valmisteilla olevissa kaavoissa huomioidaan elinympäristön viihtyisyys (mm. viher- ja virkistysalueiden läheisyys) ja arkiympäristön turvallisuus (mm. melu). Ympäristöhäiriöiden selvittäminen ja ehkäiseminen on osa vakiintunutta toimintatapaa. Lisäksi

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Riskiarvio	TOTEUTUMINEN
			ympäristösuunnittelussa pyritään ennakoimaan väestörakenteen ja palveluntarpeiden muutokset.

Talousarvion toteutuminen

Toimintakate heikkeni lähes 400 000 talousarvioon nähden. Toimintakuluja kasvatti Ukrainan sotapakolaisille tarjottujen asuntojen vuokratulot. Toimintatuotot olivat 53 000 pienemmät.

Elinvoima- ja konsernipalvelut sitovuustaso

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	45 296	36 130	0	36 130	30 482	-5 648	-15,6
Myyntituotot (sis.)	59 197	104 128	0	104 128	164 813	60 685	58,3
Maksutuotot	80 689	69 000	0	69 000	49 011	-19 989	-29,0
Tuet ja avustukset	118 607	77 407	0	77 407	85 467	8 060	10,4
Vuokratuotot (ulk.)	1 999 451	1 885 615	0	1 885 615	2 508 524	622 909	33,0
Muut toimintatuotot	1 796 692	1 531 550	0	1 531 550	811 982	-719 568	-47,0
Toimintatuotot	4 099 933	3 703 830	0	3 703 830	3 650 279	-53 551	-1,4
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	2 548	2 548	0,0
Henkilöstökulut	-1 494 167	-1 515 884	0	-1 515 884	-1 460 028	55 856	-3,7
Palvelujen ostot	-1 718 163	-1 709 204	0	-1 709 204	-1 667 507	41 697	-2,4
Palvelujen ostot (sis.)	-51 326	-50 167	0	-50 167	-61 168	-11 001	21,9
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-143 243	-29 480	0	-29 480	-61 104	-31 624	107,3
Avustukset	-1 005 711	-866 800	0	-866 800	-720 806	145 994	-16,8
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 470 622	-1 244 351	0	-1 244 351	-1 786 953	-542 602	43,6
Muut toimintakulut (sis.)	-64 134	-64 397	0	-64 397	-64 134	263	-0,4
Toimintakulut	-5 947 365	-5 480 283	0	-5 480 283	-5 821 701	-341 418	6,2
Toimintakate	-1 847 432	-1 776 453	0	-1 776 453	-2 168 874	-392 421	22,1
Poistot ja arvonalentumiset	-130 797	-115 898	0	-115 898	-207 224	-91 326	78,8

Hallinto ja kehittäminen

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Vesa Lötjönen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Uutena toimielimenä perustettiin kunnanhallituksen alainen hyvinvointijaos koordinoimaan kunnan hyvinvoinnin edistämistyötä 1.1.2023 alkaen. Kunnan strategia uudistettiin kesäkuussa ja brändiuudistus lanseerattiin joulukuussa 2022.

Alkuvuosi järjestettiin hallinnon osalta sijaisjärjestelyin. Uusi hallintoasiantuntija aloitti virassa elokuussa 2022.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Kuntastrategian toteuttaminen	Kuntastrategian uudistaminen / päivittäminen	Toukokuu 2022	Uusi kuntastrategia on hyväksytty kunnanvaltuustossa kesäkuussa 2022.
Kunnan kehitystoiminnan (projektit ja hankkeet) edistäminen kuntastrategian näkökulmasta	Kehityshankkeiden eteenpäin vieminen yhteisen tiedon paremmalla jakamisella ja toimintatapojen kehittämällä.	Kuntastrategiaa tukevat projektit ja hankkeet.	Vuonna 2022 on ollut käynnissä 50 hanketta. Valmistelussa 3 hanketta.
Tuetaan kolmannen sektorin projekteja ja rahoituksen saamista	Osallistuminen kolmannen sektorin projektin suunnitteluun ja rahoittamiseen	Kunnan erillisrahoitus vähintään kahdessa hankkeessa.	Kunta mukana erillisrahoittamassa kylien imago-investointihanketta ja Vuorelan kunnan Simpan avantosaunahanketta.
Uuden kuntabrändin toteuttaminen	Kuntabrändin uudistaminen	Vuoden 2022 loppuun mennessä.	Brändiuudistus on valmis ja julkaistu joulukuussa 2022.
Kunnan hyte-rakenteiden kehittäminen	Määritellään ja päivitetään hyte-rakenteet ennakoimaan tulevaa hyvinvointialueuudistusta	Vuoden 2022 loppuun mennessä	Kunnanhallituksen alainen hyvinvointijaoksen perustaminen on hyväksytty kunnanvaltuustossa kesäkuussa 2022 sekä puheenjohtaja ja jäsenet valittu syksyllä 2022.

Talousarvion toteutuminen

Luottamushenkilöpalkkiot ylittyivät 24 850 €. Leasingkohteiden kiinteistöverojen läpilaskutusta ei ollut huomioitu talousarvion laadinnan yhteydessä. Läpilaskutettujen

kiinteistöverojen osuus on n. 124 000 €. Palvelujen ostoissa ylityksen syynä on Kunnallisen osakeyhtiön hallitusosaaja -koulutuksen kulut 26 720 €.

Hallinto- ja kehittäminen

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	1 200	0	0	0	0	0	0,0
Myyntituotot (sis)	0	0	0	0	134 171	134 171	0,0
Tuet ja avustukset	118 607	77 407	0	77 407	65 727	-11 680	-15,1
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	28 280	28 280	0,0
Toimintatuotot	119 807	77 407	0	77 407	228 178	150 771	194,8
Henkilöstökulut	-618 497	-616 124	0	-616 124	-638 848	-22 724	3,7
Palvelujen ostot	-1 030 634	-980 086	0	-980 086	-996 226	-16 140	1,6
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-13 182	-13 310	0	-13 310	-10 071	3 239	-24,3
Avustukset	-10 301	-36 800	0	-36 800	-51 545	-14 745	40,1
Muut toimintakulut (ulk.)	-130 118	-45 885	0	-45 885	-191 784	-145 899	318,0
Muut toimintakulut (sis.)	-52 018	-52 264	0	-52 264	-52 018	246	-0,5
Toimintakulut	-1 854 749	-1 744 469	0	-1 744 469	-1 940 493	-196 024	11,2
Toimintakate	-1 734 942	-1 667 062	0	-1 667 062	-1 712 315	-45 253	2,7
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	-2 917	-2 917	0,0

Elinkeinot

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: elinkeinopäällikkö Pekka Turunen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset vuonna 2022

Rakennuskustannusten nousu ja yleinen hintatason nousu (inflaatio) vaikuttivat yritysten rakentamisen määrään negatiivisesti, joka näkyy yritysten rakennushankkeissa vuoden 2022 aikana. Yritysten tekemiä varauspöytäkirjoja on jatkettu varauksen loppumisesta noin kuusi (6) kuukautta eteenpäin ja toisinaan on yhdessä yritysten kanssa mietitty rakentamisen aikataulutusta. Osa varauksista siirtyy vuoden 2023 aikana toteutettavaksi ja osasta yritykset joutuvat normaaliin tapaan luopumaan.

Pankkilaitoksien varovaisuus ja kustannusten hintakehityksen ennakoimattomuus heijastui yritysten rakentamisen määrään pääsääntöisesti heikentävästi. Yritykset hakivat investoinneille avustuksia (mm. ELY-keskus, Kalakukko Ry), mutta rahoituspäätöksiä niihin ei ole vielä myönnetty mm. yritysten oman rahoituksen keskeneräisyyden johdosta. Ne yritykset joilla, on mahdollisuus talouden osalta rakentaa, odottavat rakentamiseen liittyvien materiaalihintojen laskua.

Siilinjärven elinkeinoalueiden keskeisimmät kehittämistoimenpiteet koskettivat Etelä-Siilinjärvellä Padel Vision Oy ja Vuorelan kerrostalojen esirakentamista. Hankkeen kokonaisbudjetti oli 658 270 € ja toteutus oli 897 679,05 €. Hankkeen budjetti ylittyi 239 409,05 €.

Toinen merkittävä hankekokonaisuus oli Siilinjärven kirkonkylän alueella olevan Radantauksen alueen esirakentaminen. Alueen pohjavesien takia suunnittelua jouduttiin muuttamaan aikaisemmasta. Suunnitelmat alueen esirakentamisesta ovat valmistuneet vuodenvaihteen aikana (2023). Alueen esirakentamisessa hyödynnetään Yara-Suomi Oy:n kanssa tehtyä sopimusta sivukiven ostosta.

Tavoitteet 2022–2023 ja toimenpiteet 2022

Informatiiviset tunnusluvut

Valtuuston hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Työpaikkamäärän muutos	0	+40	-*
Teollisten työpaikkojen määrä	7 103	+80	-*
Luovutetut tontit ja toimitilat	+12	+5	+5

*Työpaikkamäärän ja -teollisten työpaikkojen määrä saadaan vuoden 2023 aikana.

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2023	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Työpaikkamäärän kasvu	Rakentamisen edistäminen.	Kolme rakennushanketta.	Kolme hanketta käynnissä
Liikekeskustojen vetovoimaisuuden parantaminen	Investointien edistäminen.	Uudet erikoistavara-kaupan/palveluyritysten liikerakennuspaikat / 1 hanke/vuosi	Linja-autoaseman korttelin käynnistyminen ei toteutunut vielä vuoden 2022 aikana.

Talousarvion toteutuminen (olennaiset poikkeamat)

Tulot

- Vuokratuottojen ylitys (Attendo Oy) + 66 257 €

Menot

- Palveluiden ostossa säästöä (painatukset ja ilmoitukset) - 27 604 €
- Säästöt muissa yhteistoiminta osuuksissa - 21 685 €
- Ylitys rakennusten ja huoneistojen vuokramenoissa (Attendo Oy) + 41 384 €

Elinkeinot

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	12 639	5 500	0	5 500	11 059	5 559	101,1
Vuokratuotot (ulk.)	594 568	570 575	0	570 575	636 832	66 257	11,6
Toimintatuotot	607 207	576 075	0	576 075	647 891	71 816	12,5
Henkilöstökulut	-69 465	-81 283	0	-81 283	-77 753	3 530	-4,3
Palvelujen ostot	-270 033	-298 658	0	-298 658	-265 917	32 741	-11,0
Palvelujen ostot (sis.)	-1 994	0	0	0	-290	-290	0,0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-13 897	-3 100	0	-3 100	-7 680	-4 580	147,7
Avustukset	-20 000	-20 000	0	-20 000	-20 000	0	0,0
Muut toimintakulut (ulk.)	-587 492	-601 430	0	-601 430	-632 655	-31 225	5,2
Muut toimintakulut (sis.)	-182	-182	0	-182	-182	0	0,0
Toimintakulut	-963 063	-1 004 653	0	-1 004 653	-1 004 477	176	0,0
Toimintakate	-355 855	-428 578	0	-428 578	-356 586	71 992	-16,8
Poistot ja arvonalentumiset	-40 898	-40 898	0	-40 898	-40 898	0	0,0

Maankäyttö

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: maankäyttöpäällikkö Heikki Pietikäinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Rakennuskustannusten nousu ja yleinen hintatason nousu vaikuttaa rakentamisen määrään negatiivisesti, joka näkyy yksityisten rakennushankkeissa ensin. Varaussopimuksista ja rakennuspaikoista luopumisia on tullut enemmän. Edellä mainituista johtuen rakennuspaikkojen luovutuksissa tapahtui notkahdus, joka näkyy myös tuloksessa. Talousarviossa oli varauduttu muutaman kerrostalopaikan luovutukseen ja niiden viivästyminen vaikutti tulokseen heikentävästi. Yleisesti rahoituslaitosten varovaisuus ja kustannusten hintakehityksen ennakoimattomuus heijastui rakentamisen määrään heikentävästi. Ukrainalaisten majoittaminen toi lisähaastetta yksikön henkilöstön resursseihin ja työmäärään. Uusien työntekijöiden rekrytointi on haasteellista työvoiman saatavuuden vuoksi.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Maankäyttöpolitiikka, maanhankinta ja -luovutus on suunnitelmallista ja tukee kunnan kokonaiskehitystä ja kasvu-tavoitetta	Maankäyttöpoliittisen ohjelman päivittämisen valmistelu ohjausryhmän hyväksymän suunnitelman mukaisesti.	Ohjelman päivittäminen etenee aikataulun mukaisesti (luonnos kevät 2021, käsittely syksy 2021, hyväksyminen	Toteutunut KV 7.11.2022 § 36

<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
		kuntastrategian yhteydessä)	
	Raakamaan hankinta reservin ylläpitämiseksi tavoitetasolla.	Kymmenen vuoden tarvetta vastaava.	Hankittu 0 ha
Riittävä ja monipuolinen rakentamiskelpoinen rakennuspaikkavaran to asuntorakentamiselle	Pyöreälahden asemakaavan rakennuspaikkojen ja Taivallahden asemakaava-alueen rakennuspaikkojen jakaminen.	40 asuinrakennuspaikkaa	47 kpl jaettavissa
		80 %	57 % toteutunut
	Rivitalorakennuspaikkojen jakaminen.	2-4 paikkaa	2-4 paikkaa toteutunut
	Kerrostalarakennuspaikkojen jakaminen.	2 paikkaa	2 paikkaa toteutunut
Paikkatietopalvelut turvaa maaomaisuuden hallinnan, karttatuotannon, kaavoituksen, lupaviranomaisten sekä kunnallistekniikan suunnittelun paikkatietoteknisen palvelukyvyn	Paikkatietojärjestelmän hankinta ja käyttöönotto suunnitellun vaiheistuksen mukaan.	Järjestelmä käyttöönotettu 2021-2022 maaomaisuuden (maaomaisuuden hallinta, kaavoituksen, rakennusvalvonnin ja ympäristönsuojelun (lupakäsittely ja sähköinen asiointi)	Järjestelmä käyttöönotettu ja kehitystyötä jatketaan lisäosilla laajentamalla ja toiminnallisuutta lisäämällä.

Informatiiviset tunnusluvut

Kunnanhallituksen hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Hankittu raakamaata (ha)	84,4	50	0
Jaettavissa olevat asuinrakennuspaikat (kpl)	48	50	47
Luovutetut asuinrakennuspaikat (kpl)	50	40	23
Ajantasaistettua kaavan pohjakarttaa hyväksymisvalmiudessa (ha)	275	50	40

Talousarvion toteutuminen

Täysin uusia rakennuspaikkoja ei ollut tarjolla edellisvuosiin verrattuna samaa määrää. Rakennuspaikka-arvontaan osallistuneita rakennuspaikkojen hakijoita oli edellisvuosia vähemmän. Rakentajien varovaisuus näkyi rakennuspaikkojen hakijoissa ja rakennuspaikkojen saajissa. Tulos jäi ennakoitua pienemmäksi suurilta osin rakennuspaikkojen huonon menekin vuoksi, joka näkyi myös ammattirakentajien

rakennuspaikkojen hakemisen osalta. Menot kasvoivat rakennuspaikkojen esirakentamiseen osallistumisen myötä. Näissä rakennuskustannusten nousu tuotti odotettua suuremmat kulut. Vuokratuottojen kasvu johtui osaltaan asuntojen täyttöasteen kasvun myötä. Vuokrattavat asunnot on käytännössä täytetty kokonaan ukrainalaisten tilapäisen suojelun myötä, jonka vuoksi vuokratulot ovat kasvaneet.

Maankäyttö

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	10 813	9 430	0	9 430	1 368	-8 062	-85,5
Maksutuotot	68 640	57 000	0	57 000	43 251	-13 749	-24,1
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	19 739	19 739	0,0
Vuokratuotot (ulk.)	1 293 139	1 200 040	0	1 200 040	1 759 597	559 557	46,6
Muut toimintatuotot	1 786 246	1 530 800	0	1 530 800	755 528	-775 272	-50,6
Toimintatuotot	3 158 838	2 797 270	0	2 797 270	2 579 483	-217 787	-7,8
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	1 940	1 940	0,0
Henkilöstökulut	-443 994	-447 432	0	-447 432	-390 933	56 499	-12,6
Palvelujen ostot	-106 636	-91 125	0	-91 125	-112 681	-21 556	23,7
Palvelujen ostot (sis.)	-34 903	-35 132	0	-35 132	-45 096	-9 964	28,4
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-114 813	-10 920	0	-10 920	-42 289	-31 369	287,3
Muut toimintakulut (ulk.)	-112 707	-101 596	0	-101 596	-368 465	-266 869	262,7
Muut toimintakulut (sis.)	-11 807	-11 824	0	-11 824	-11 807	17	-0,1
Toimintakulut	-824 859	-698 029	0	-698 029	-971 270	-273 241	39,1
Toimintakate	2 333 978	2 099 241	0	2 099 241	1 610 153	-489 088	-23,3
Poistot ja arvonalentumiset	-89 899	-75 000	0	-75 000	-163 409	-88 409	117,9

Kaavoitus

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kaavoituspäällikkö Timo Nenonen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

MAL-sopimukseen perustuva seutuyhteistyö on tuonut lisää tehtäviä ja toimenpiteitä yhteisiin kaupunkiseudun suunnitelmiin, ohjelmiin ja selvityksiin. Yleiskaavoituksessa on aloitettu taajamayleiskaavojen päivittämiset Etelä-Siilinjärven yleiskaavasta. Kylä- ja rantayleiskaavoitusta on valmisteltu Luoteis-Siilinjärven alueella. Asemakaavoitus on painottunut lähivuosien uusien asuin- ja työpaikka-alueiden mahdollistamiseen. Asemakaavavarannon suhteen ollaan edelleen osittain jäljessä tavoitteesta. Niukka kunnan maaomaisuus ei mahdollista uusien elinkeino- ja kerrostalorakentamiseen tarvittavien maiden kaavoittamista Etelä-Siilinjärvellä.

Etätyöskentely ja -kokoukset tuoneet joustavuutta kaavoitusprosessiin ja kuulemismenettelyihin. Tulossa oleva digitalisaatio ja rakennetun ympäristön tietojärjestelmä edellyttävät jatkossa resurssointia, kun siirrytään yhteiseen

valtakunnalliseen toimintamalliin. Kaavoituskokemusta omaavan työvoiman saatavuus haastaa kaavoitusta lähivuosina.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Yleiskaavat ohjaavat asemakaavoitusta taajamissa sekä rakentamista kylä- ja ranta-alueilla	Etelä-Siilinjärven yleiskaavan päivittäminen	Yleiskaava hyväksytty	Toteutunut.
	Yaran yleiskaava	Yleiskaava valmisteilla	Yleiskaavan valmistelu aloitetaan vuoden 2023 aikana.
	Pohjois-Pöljän ranta- ja yleiskaava	Yleiskaava valmisteilla	Toteutunut.
Riittävä asemakaavavaranto asuntorakentamiselle	Kirkonkylän uusi asuinpientaloalue (Kasurila).	Asemakaava hyväksytty.	Asemakaavaehdotus ollut nähtävillä. Hyväksyminen kesäkuussa 2023.
	Etelä-Siilinjärven uusi asuinpientaloalue (Haapämäki).	Asemakaava hyväksytty.	Toteutunut.
	Kaavallinen valmius asuntorakentamiseen	Kolmen vuoden tarvetta vastaava	Etelä-Siilinjärvellä ei ole vapaita kerrostalo-rakennuspaikkoja.
Riittävä asemakaavavaranto palvelu- ja yritysraikentamiselle	Rissalan yritysalueen asemakaavan muutos	Asemakaava hyväksytty	Toteutunut.
	Radantauksen yritysalueen laajentaminen	Asemakaavaluonnos	Asemakaavan valmistelu aloitettu.
	Kaavallinen valmius palvelu- ja yritysraikentamiseen.	Viiden vuoden tarvetta vastaava.	Etelä-Siilinjärvi jäljessä tavoitteesta.

Informatiiviset tunnusluvut

Valtuuston hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kaavapäätösten pitävyys (valituksia / hyväksytty kaava)	-/3	-	-/3
<i>Tuotantotavoitteet</i>			
Hyväksytyjen kaavojen mitoitus (asukkaita)	500	800	500
Hyväksytyjen yleiskaavojen määrä	-	1	1

Kunnanhallituksen hyväksymät tavoitteet			
Hyväksytyt asemakaavoja (ha)	17,62	70	107,17
Asemakaavoitettu pinta-ala (ha)	1 791	1860	1815
Hyväksytyjen yleiskaavojen määrä (kpl)	-	1	1

Talousarvion toteutuminen

Suunnitellut kaavoitushankkeet toteutuivat pääosin suunnitellusti. Kasurilan asuinpientaloalueen asemakaavatyössä jäätiin jälkeen lisäselvitystarpeiden vuoksi. Yaran yleiskaavoittamisen käynnistäminen on tarkoitus aloittaa, kun YVA:ssa tehtävät vaihtoehtojen arviointit ja jatkosuunnittelun pohjaksi valittu vaihtoehto on tiedossa. Maksutuottoja kertyi ennakoitua vähemmän, koska suunnittelutarve- ja poikkeamislupia haettiin vähän. Palvelujen ostoissa selvityksiin varattua rahaa jäi käyttämättä, kun kaavojen valmistelun aloittaminen lykkääntyi.

Kaavoitus

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	14	200	0	200	0	-200	-100,0
Maksutuotot	12 130	12 000	0	12 000	5 760	-6 240	-52,0
Toimintatuotot	12 144	12 200	0	12 200	5 760	-6 440	-52,8
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	608	608	0,0
Henkilöstökulut	-326 024	-334 509	0	-334 509	-330 763	3 746	-1,1
Palvelujen ostot	-89 175	-113 315	0	-113 315	-95 480	17 835	-15,7
Palvelujen ostot (sis.)	-14 429	-15 035	0	-15 035	-15 782	-747	5,0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 041	-1 800	0	-1 800	-671	1 129	-62,7
Muut toimintakulut (ulk.)	-25 827	-22 500	0	-22 500	-28 688	-6 188	27,5
Toimintakulut	-456 497	-487 159	0	-487 159	-471 384	15 775	-3,2
Toimintakate	-444 353	-474 959	0	-474 959	-465 016	9 943	-2,1

Sisäinen tarkastus

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Vesa Lötjönen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopisteissä ei ole tapahtunut muutoksia.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Sisäisen valvonnan vuosisuunnitelma	Vuosisuunnitelman vahvistaminen ja toteuttaminen. Erikseen kohdennetut tarkastukset.	Vuosisuunnitelman mukaisten tarkastusten toteuttaminen. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko.	Vuosisuunnitelman toteutus suunnittelun mukaisesti. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko annettu KH 14.3.2022 § 54

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutui sekä tuotoissa (-38,9 %) että kuluissa (-27,4 %) budjetoitua pienempinä. Palveluiden ostoja toteutui vajaa 29.000 € ennakoitua vähemmän, samaten henkilöstökuluissa syntyi säästöä vajaa 15.000 € viranhaltijan hoitaessa noin viiden kuukauden ajan toisen yksikön virkaa.

Sisäinen tarkastus

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	20 630	21 000	0	21 000	18 054	-2 946	-14,0
Myyntituotot (sis)	59 197	104 128	0	104 128	30 642	-73 486	-70,6
Maksutuotot	-81	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintatuotot	10 446	750	0	750	28 175	27 425	3 656,7
Toimintatuotot	90 192	125 878	0	125 878	76 871	-49 007	-38,9
Henkilöstökulut	-36 187	-36 536	0	-36 536	-21 731	14 805	-40,5
Palvelujen ostot	-85 538	-106 020	0	-106 020	-77 204	28 816	-27,2
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-310	-350	0	-350	-393	-43	12,2
Muut toimintakulut (ulk.)	-4 753	-1 240	0	-1 240	-5 238	-3 998	322,4
Muut toimintakulut (sis.)	-127	-127	0	-127	-127	0	0,3
Toimintakulut	-126 915	-144 273	0	-144 273	-104 693	39 580	-27,4
Toimintakate	-36 723	-18 395	0	-18 395	-27 822	-9 427	51,2

Konserniyhtiöt

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Vesa Lötjönen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Fontanellan peruskorjauksen siirtyminen ja toiminnan jatkuminen vielä 5 vuotta

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tavoitteet 2022-2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Riittävä määrä vuokra-asuntoja / Kotipolku Oy	Uusien asuntojen rakentaminen.	25 asuntoa/vuosi	Uudisrakennuskohta isiin on valmistunut vuoden 2022 aikana 67 huoneistoa.
Työpaikkojen määrän kasvu / Koy Isoharja	Käyttöasteen pitäminen nykyisellä 95%:n tasolla, uuden monitoimirakennuksen investointipäätös ja rakennuttaminen	Nykytaso tai parempi Rakentamisen aloittaminen	Käyttöaste 95,4 % 30.6.2022
Laadukkaat palvelut / Siilinjärven Uimala Oy ja Siilinjärven Vapaa-aika-keskus Oy	Palveluiden ja toimintaympäristön ylläpitäminen sekä kehittäminen. Peruskorjauksen toteuttaminen.	Hyvä Tarvittavat päätökset on tehty ja rahoitus on saatu sekä työmaa on käynnissä.	Kävijämäärä palautunut lähes kokonaan koronaa edeltävälle tasolle. Peruskorjaus siirtyi valtuuston päätöksellä ja Fontanellan toimintaa jatketaan vielä 5 vuotta.
Talous / Siilinjärven Pysäköinti Oy	Talouden seuranta ja tarvittavat toimenpiteet.	Yhtiön talous pysyy nykytasossa.	Yhtiön tulos -27 781 €

Talousarvion toteutuminen

--

Konserniyhtiöt

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Vuokratuotot (ulk.)	111 744	115 000	0	115 000	112 096	-2 904	-2,5
Toimintatuotot	111 744	115 000	0	115 000	112 096	-2 904	-2,5
Palvelujen ostot	-136 147	-120 000	0	-120 000	-120 000	0	0,0
Avustukset	-975 410	-810 000	0	-810 000	-649 261	160 739	-19,8
Muut toimintakulut (ulk.)	-609 724	-471 700	0	-471 700	-560 123	-88 423	18,7
Toimintakulut	-1 721 281	-1 401 700	0	-1 401 700	-1 329 384	72 316	-5,2
Toimintakate	-1 609 537	-1 286 700	0	-1 286 700	-1 217 288	69 412	-5,4

SIVISTYSLAUTAKUNTA

SIVISTYSLAUTAKUNTA VUONNA 2022

<i>Jäsen</i>	<i>Henkilökohtainen varajäsen</i>
Hiltunen Henna, pj.	Roininen Johanna
Jäppinen Tommi, vpj.	Heino Jari
Haapala Waltteri	Kekäläinen Petri
Iskala Jonna	Manninen Soili
Juha Kinnunen	Haaranen Ari
Niina Laitinen	Suhonen Raija
Morko Miina	Karjalainen Juha
Pitkänen Katja	Ollikainen Milla
Reinikka Niko	Holopainen Jani

SIVISTYSPALVELUT

Sitovuus: valtuusto, brutto, koko palvelualue

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Antti Jokikokko

Toiminta-ajatus

Sivistyspalvelut tuottaa kunnan kasvatus, opetus sekä vapaa-ajanpalvelut ja se sisältää seuraavat tulosalueet; *opetuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut, kansalaisopisto, kirjasto, liikuntapalvelut sekä nuoriso- ja kulttuuripalvelut.*

Sivistyspalvelujen tehtävänä on tukea lasten ja nuorten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista. Sivistyspalvelut tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja virikkeelliseen vapaa-aikaan.

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Opetuspalvelut	-29 596 294	1 251 396	-28 344 898
Varhaiskasvatuspalvelut	-18 831 909	1 253 266	-17 578 644
Kansalaisopisto	-1 053 047	193 024	-860 023
Kirjasto	-1 132 610	34 723	-1 097 888
Liikuntapalvelut	-1 649 841	70 871	-1 578 970
Nuoriso- ja kulttuuripalvelut	-1 165 420	89 100	-1 076 320
Sitovuustaso yhteensä	-53 429 121	2 892 380	-50 536 742

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Vuoden 2022 talousarviossa arvioitiin keskeisiksi toiminnan muutosten taustatekijöiksi ja toiminnan muutoksiksi mm. seuraavat:

- syntyvyyden lasku
- lakimuutosten vaikutus toimintaan
- liikuntaneuvonnon tarve ja kohtaavan nuorisotyön tarve

- hyvinvointialueeseen valmistautuminen ja perhekeskustoimintamallin käyttöönotto
- sisäilmaongelmien ratkaiseminen.

Syntyvyys on ollut Siilinjärvellä laskeva vuodesta 2014 lähtien (v. 2013 syntyi 269 lasta, v. 2016 syntyi 222 lasta, v. 2020 syntyi 164). Muuttoliike on kuitenkin osittain kompensoinut syntyvyyden laskua. Vuonna 2022 syntyvyys oli 174 lasta. Toistaiseksi lasten määrän vähentyminen on näkynyt ennen kaikkea varhaiskasvatuksessa. Lasten määrän vähentyessä varhaiskasvatuksen asiakaspaikkojen määrää on vähennetty ja tullaan jatkossakin vähentämään palvelutarvetta vastaavasti. Toimintavuoden 2021–22 alussa lopetettiin toiminta Harjamäen ja Päivärinteen päiväkodeissa. Lakkautuksesta huolimatta varhaiskasvatuksen asiakaspaikkoja on pystytty tarjoamaan lakisääteisessä ajassa. Jatkossa lasten määrän väheneminen tulee näkymään myös perusopetuksen oppilasmäärissä.

Sivistyspalveluiden tehtäväkentässä on tullut voimaan useita lakimuutoksia vuoden 2022 aikana, joilla on ollut vaikutusta toimintaan tai talouteen. Keskeiset muutokset ovat:

- muutokset varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin
- varhaiskasvatuksessa olevan lapsen oikeus saada tarvitsemaansa pedagogista tukea
- oppivelvollisuuden asteittainen kohoaminen
- sitova kuraattorimitoitus.

Talousarviossa varauduttiin varhaiskasvatuksen asiakasmaksukertymän pienentymiseen lakimuutoksista johtuen. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksukertymä pienentyi noin 205 000 € vuodesta 2021.

Varhaiskasvatuslain muutoksella on säädetty varhaiskasvatuksessa olevan lapsen oikeudesta saada tarvitsemaansa pedagogista tukea sekä annettavan tuen rakenteesta. Lakimuutos tuli voimaan 1.8.2022 alkaen.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain muutoksella lakiin on sisällytetty sitova kuraattorimitoitus. Muutoksen johdosta kuraattoriresurssia on lisätty vuoden 2022 aikana. Lisäykset kuraattoriresurssissa tapahtuivat 1.1. ja 1.8.2022 alkaen.

Sivistyspalveluissa hyvinvointialueen toiminnan aloituksella on merkitystä ennen kaikkea oppilashuollon yksilökohtaisiin palveluihin. Vuoden 2022 aikana valmisteltiin yksilökohtaisten oppilashuoltopalveluiden siirtymistä hyvinvointialueelle sekä otettiin käyttöön perhekeskustoimintamallia. Koulukuraattorit ovat olleet suoraan opetuspalveluiden työntekijöitä. Vuoden 2022 aikana valmisteltiin heidän siirtymistensä hyvinvointialueelle.

Sisäilmaongelmien ratkaiseminen on edennyt vuoden 2022 aikana Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun rakentamishankkeiden osalta sekä Siilinkosken päiväkotihankkeen osalta. Kouluhankkeissa hankkeissa on käynnistetty kilpailullinen neuvottelumenettely kahden toimijan kanssa. Valtuusto on päivittänyt koulurakentamiseen liittyviä suunnitelmia ja rahoituskehystä kokouksessaan 23.5.2022 § 18 ja 29.8.2022 § 32. Siilinkosken päiväkotihanke on edennyt kilpailutukseen.

Talousarviossa tunnistetut toiminnan riskit eivät ole pääsääntöisesti realisoituneet. Tunnistetuista riskeistä ovat osin toteutuneet koronan seuraukset palvelutuotannossa sekä kelpoisen henkilöstön saatavuus erityisesti varhaiskasvatuspalveluissa. Alkuvuoden 2022 aikana palvelutoimintaa jouduttiin koronan johdosta järjestämään poikkeavasti (esim. korona-altistusten johdosta oppilaita oli etäopetuksessa).

Ukrainan kriisin seuraukset ovat näkyneet myös sivistyspalveluissa odottamattomana palvelutarpeena. Kevästä 2022 lähtien perusopetuksessa on ollut ukrainalaisia lapsia maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, ja varhaiskasvatuksen palveluiden piiriin on myös tullut ukrainalaisia lapsia.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
<i>Suunnittelukauden tavoite 2022–2024</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>Riskiarvio</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
<i>Kasvu: Oikein mitoitettu kuntalaisten tarpeita vastaava palveluverkko</i>	<p>Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita alueellisesti ja määrällisesti</p> <p>Asiakastyytyväisyyskyselyissä keskiarvo vähintään 3, jos käytössä on 4 portainen asteikko. Vastaava taso, mikäli käytössä jokin muu asteikko.</p>	<p>Mikäli väestöennusteet eivät pidä paikkaansa, niin tämä voi johtaa palveluverkon yli- tai aliresursointiin.</p> <p>Taloudellisten resurssien niukkuus voi vaikeuttaa kuntalaisten tarpeita vastaavien palveluiden tuottamista.</p>	<p>Vuoden 2022 aikana ei ole tehty muutoksia palveluverkkoon. Nykyisen palveluverkon riittävyden varmistamiseksi sivistyslautakunta on muuttanut koulunkäyntialueiden rajoja kokouksessaan 21.6.2022.</p> <p>Asiakasmäärien ennusteet on päivitetty ta23 valmistelun yhteydessä, jolloin ennusteita on peilattu palveluverkkoon.</p> <p>Varhaiskasvatuksen asiakas- ja henkilöstökyselyssä saavutettu tavoitetaso.</p>
<i>Hyvinvointi: Terveelliset ja tarkoituksenmukaiset tilat, monipuoliset oppimisympäristöt</i>	<p>Kaikki yksiköt toimivat sisäilmaltaan turvallisissa toimitiloissa viimeistään vuonna 2025.</p> <p>Nykyisen oppimiskäsityksen mukaiset oppimisympäristöt kaikissa kouluissa ja varhaiskasvatuksessa.</p>	<p>Kunnan voimavarojen rajallisuus toteuttaa tarvittavat hankkeet.</p> <p>Uusien sisäilmaongelmien syntyminen.</p> <p>Resurssien niukkuus estää oppimisympäristöjen kehittämisen.</p>	<p>Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulujen rakentamishankkeet ovat edenneet kilpailullisen neuvottelumenettelyn vaiheeseen.</p> <p>Siilinkosken päiväkodin rakentamisen edellyttämä kaavamuuotos on saanut lainvoiman, mikä mahdollisti</p>

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Riskiarvio	TOTEUTUMINEN
			hankkeen suunnittelun jatkamisen.
Virikkeellinen asuin- ja toimintaympäristö	Vuorelan sivukirjaston omatoimiasioinnin kehittäminen ja juurruttaminen	Resurssien niukkuus voi vaikuttaa palvelun laatuun.	Asiakkaita on opastettu aktiivisesti omatoimen käytössä, palvelua markkinoidaan asiakkaille.
	Tarvetta vastaava liikuntapaikkaverkosto, lähiliikuntapaikkojen kehittäminen.	Mahdollinen harrastustoiminnan vähentyminen vaikuttaa negatiivisesti kuntalaisten hyvinvointiin.	Vuoden 2022 aikana parannettu Kuilun ulkokuntoilualuetta ja Suininlahden koulun pihan liikuntamahdollisuuksia
	Kansalaisopiston toimipisteiden määrä säilyy vuoden 2019 tasolla ja opetustuntien määrä lukuvuoden 2020–2021 tasolla.	Koronaepidemia voi vaikuttaa kansalaisopiston kurssien opiskelijamääriin ja siten opetustunteihin.	Toimipisteiden määrä oli 30 eli v. 2019 tasolla. Lv. 2021–2022 toteutui 59 tuntia enemmän opetusta kuin ed. lukuvuonna.
	Kuntalaisten osallistaminen ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen.	Kyselyllä tavoitetaan vain pieni joukko, eikä asiakasraatia saada laaja-alaiseksi.	Hyvää tuovan kulttuurin Pohjois-Savo, kulttuuristrategia 2022–2030 valmistui. Osallisuushankkeita ja -toimia vahvistettu kulttuuritoimessa, samoin nuorten ohjaus ja neuvontapalveluja
Osaava ja motivoitunut henkilöstö	Henkilöstön työtyytyväisyys vähintään samalla tasolla kuin kunnassa keskimäärin.	Sisäilmaongelmat voivat näkyä sairauspoissaolojen lisääntymisenä.	Seuraava henkilöstökysely toteutetaan vuonna 2023. Vuoden 2022 aikana on toteutettu vuoden 2020 kyselyn perusteella laadittuja kehittämistoimia.
	Työtapaturmista ja ammattitaudeista johtuvia sairaspöissaoloja alle 150 päivää.	Henkilöstön saatavuus. Toteutettavat säästötoimenpiteet voivat heijastua negatiivisesti työtyytyväisyyteen.	Henkilöstön sairaspöissaolot ovat olleet tavanomaista korkeammat vuonna 2022. Työtapaturmien osalta ei onnistuta

VALTUUSTON SITOAVAT TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Riskiarvio	TOTEUTUMINEN
			saavuttamaan talousarvion tavoitetta. Sivistyspalveluissa työtaturmat johtuvat merkittävässä määrin liukastumisista. Vuoden 2022 aikana työtaturmat ovat aiheuttaneet 386 poissaolopäivää.
Talous: Taloudellinen palvelurakenne ja toimintatavat. Tilojen käytön tehostaminen. Monikäyttöisyyden huomioiminen uusien tilojen suunnittelussa.	Toiminta on Pohjois-Savon mittakaavassa kustannustehokasta. Kokonaiskäyttöasteen kasvu	Väistötilat ja leasing-kustannukset lisäävät kiinteistökustannuksia, mikä vaikuttaa kustannustehokkuuteen. Monipuolisen käytön yhteensovittaminen ei onnistu.	Toimintojen kustannustehokkuutta on eritelty tulosalueiden kohdalla. Uusien koulutilojen suunnittelussa on huomioitu myös muun kuin koulukäytön tarpeet.

Talousarvion toteutuminen

Sivistyspalveluiden ulkoiset toimintatuotot ylittivät talousarvion noin 336 000 eurolla. Toimintatuottojen ylittyminen johtui arvioitua laajemmasta hanketoiminnasta (avustukset 256 000 €) sekä varhaiskasvatuspalveluiden myymisestä muille kunnille (myyntituotot kunnilta 48 000 €).

Ulkoiset toimintakulut ylittivät talousarvion noin 937 000 eurolla. Kun huomioidaan myös sisäiset kulut, ylitys on 857 000 euroa. Henkilöstökulujen ylittyminen (n. 297 000 €) selittyy arvioitua suuremmista hankekuluista, ukrainalaisten lasten opetuksesta aiheutuneista kuluista sekä arvioitua suuremmista sijaiskuluista.

Ulkoiset palvelun ostot ylittivät talousarvion noin 1 018 000 eurolla. Merkittävin ylitys tapahtui varhaiskasvatuksen palvelusetelikuluissa, jotka ylittivät 617 000 eurolla. Ylittyminen johtuu mm. asiakasmaksujen alenemisesta, joka nostaa palvelusetelikustannuksia sekä yksityisessä hoidossa olevien lasten määrän arvioitua suuremmasta määrästä. Muiden palveluiden osalta ylitystä oli mm. alueiden kunnossapidossa ja koulukuljetuksissa. Alueiden kunnossapidossa ylitys johtui ennen kaikkea lumisesta talvesta, jolloin liikuntapaikkoja kunnostettiin tavanomaista talvea enemmän. Lisäksi kohonneet polttoainekustannukset heijastuivat näiden palveluiden kustannuksiin.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat alittivat talousarvion noin 151 000 eurolla. Alittuminen johtui kohtuullisen lämpimästä talvesta, jolloin sähkö- ja lämmityskustannukset olivat arvioitua pienemmät. Lisäksi kalustohankintoja toteutettiin suunniteltua vähemmän, jotta säästöllä pystytään kattamaan osa muista ylityksistä.

Ulkoiset vuokrat alittivat talousarvion noin 235 000 eurolla. Ennen kaikkea alittui vuokratkustannukset, mikä johtuu siitä, että vuokraviipaleiden jatkovuokrat saatiin aikaisempaa edullisemmin. Koneiden ja laitteiden vuokrissa saavutettiin myös säästöjä, jotka johtuvat siitä, että laitekantaa on uusittu aikaisempaa edullisimmin laittein (esim. kouluissa kannettavien tietokoneiden tilalla ChromeBook).

Tulot

• Myyntituotot	+ 55 000 €
○ myyntituotot kunnilta	+ 48 000 €
• Avustukset.....	+ 256 000 €

Menot

• Henkilöstökulut	+ 297 000 €
• Palvelujen ostot (ulk)	+ 1 018 000 €
○ varhaiskasvatuksen palveluseteli	+ 617 000 €
○ rakennusten ja ulkoalueiden kunnossapito.....	+ 111 000 €
○ koulukuljetukset	+ 62 000 €
• Aineet, tarvikkeet, tavarat.....	- 151 000 €
○ sähkö ja lämpö.....	- 26 000 €
○ kalusto.....	- 57 000 €
• Vuokrat (ulk).....	- 235 000 €
○ Rakennukset.....	- 181 000 €
○ Koneet ja laitteet	- 50 000 €

SIVISTYSPALVELUT

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	1 040 777	810 067	0	810 067	864 765	54 698	6,8
Myyntituotot (sis)	42 351	34 000	0	34 000	30 208	-3 793	-11,2
Maksutuotot	1 449 050	1 233 700	0	1 233 700	1 266 729	33 029	2,7
Tuet ja avustukset	612 695	439 686	0	439 686	696 056	256 370	58,3
Vuokratuotot (ulk.)	25 722	31 500	0	31 500	29 985	-1 515	-4,8
Muut toimintatuotot	8 533	3 350	0	3 350	4 638	1 288	38,4
Toimintatuotot	3 179 128	2 552 303	0	2 552 303	2 892 380	340 077	13,3
Henkilöstökulut	-27 971 437	-28 095 740	0	-28 095 740	-28 393 063	-297 323	1,1
Palvelujen ostot	-5 618 510	-5 449 201	0	-5 449 201	-6 466 773	-1 017 572	18,7
Palvelujen ostot (sis.)	-5 142 749	-5 182 214	0	-5 182 214	-5 255 142	-72 928	1,4
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 264 386	-1 312 916	0	-1 312 916	-1 161 458	151 458	-11,5
Avustukset	-1 089 762	-1 146 225	0	-1 146 225	-1 155 563	-9 338	0,8
Muut toimintakulut (ulk.)	-4 631 278	-4 719 703	0	-4 719 703	-4 484 291	235 412	-5,0
Muut toimintakulut (sis.)	-6 662 244	-6 666 013	0	-6 666 013	-6 512 831	153 182	-2,3
Toimintakulut	-52 380 366	-52 572 012	0	-52 572 012	-53 429 121	-857 109	1,6
Toimintakate	-49 201 237	-50 019 709	0	-50 019 709	-50 536 742	-517 033	1,0
Poistot ja arvonalentumiset	-937 317	-702 388	0	-702 388	-598 806	103 582	-14,7
Vyörytystulot	442 056	0	0	0	405 572	405 572	0,0
Vyörytysmenot	-442 056	0	0	0	-405 572	-405 572	0,0

Opetuspalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Antti Jokikokko

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Vuoden 2022 talousarviossa on todettu mm. seuraavat opetuspalveluiden toiminnan muutokset:

- sisäilmaongelmien ratkaiseminen
- kehittämishankkeet
- oppivelvollisuuden laajeneminen
- sitova kuraattorimitoitus
- oppilasmäärien ja tuen oppilasmäärien kehitys.

Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun rakentamishankkeiden toteutus on edennyt kilpailullisen neuvottelumenettelyn vaiheeseen. Teknisen lautakunnan päätöksen mukaisesti neuvottelut käynnistettiin huhtikuussa 2022 Yit:n ja LujaTalon kanssa. Neuvottelujen yhteydessä todettiin tarve päivittää rakentamiseen liittyviä suunnitelmia ja kustannusarviota. Valtuusto on päivittänyt koulurakentamiseen liittyviä suunnitelmia ja rahoituskehystä kokouksessaan 23.5.2022 § 18 ja 29.8.2022 § 32. Neuvottelujen pohjalta on laadittu lopullinen tarjouspyyntö alkuvuodesta 2023, jonka jälkeen tarjoavat jättävät lopullisen tarjouksen ja tekninen lautakunta valitsee rakentajan toukokuussa 2023.

Opetuspalveluissa on ollut käynnissä useita kehittämishankkeita, joilla pyritään parantamaan palvelun laatua. Vuoden 2022 aikana on toteutettu mm. seuraavia hankkeita:

- Harrastamisen Suomen malli ja koulujen kerhotoiminnan kehittäminen.
- Sitouttava koulu yhteistyön pilottihanke, jota toteutetaan yhteistyössä Iisalmen, Sonkajärven ja Lapinlahden kanssa. Hankkeen keskiössä on ehkäistä koulupudokkuutta lisäämällä koulujen yhteisöllisyyttä.
- Oppimisen tuki ja inklusion kehittämisen hanke, jota toteutetaan yhteistyössä Kuopion, Iisalmen ja Varkauden kanssa.
- Koronaepidemian vaikutusten tasoittaminen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa
- Yksilökohtaisen opiskeluhoollon kehittäminen.

Edellä mainitut ovat euromääräisesti opetuspalveluiden merkittävimmät hankkeet. Näiden lisäksi opetuspalveluissa ja eri kouluilla on käynnissä useita pienempiä hankkeita (esim. koulujen KV-hankkeet). Lisäksi vuoden 2022 aikana on haettu ja saatu jatkorahoitusta Harrastamisen Suomen mallin mukaisten kerhojen toteuttamiseen ja oppimisen tuen hankkeen jatkoon.

Oppivelvollisuusikä nousee portaittain vuosien 2021–23 aikana 18 ikävuoteen. Lukiokoulutuksessa aloitti syksyllä 2022 uusi ikäluokka, joka kuuluu maksuttomuuden piiriin. Talousarvio sisälsi määrärahan tähän tarkoitukseen. Maksuttoman lukiokoulutuksen lisäksi oppivelvollisuuden nouseminen liittyy kunnan velvollisuus valvoa, että oppivelvolliset suorittavat oppivelvollisuuttaan. Valvontavastuu koskee kaikkia Siilinjärven kunnan alueella olevia oppivelvollisia. Mikäli valvonnassa havaitaan oppivelvollisuuden laiminlyöntiä, ensisijainen toimenpide on ohjauksen avulla saada nuori takaisin opintojen pariin. Viime sijaisena keinona kunta voi määrätä oppivelvollisen suorittamaan opintoja. Toistaiseksi Siilinjärvellä on riittänyt ohjaukselliset toimenpiteet ja kehenkään oppivelvolliseen ei ole ollut tarpeen kohdistaa määräystä koulupaikasta.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain muutoksella lainsäädäntöön on sisällytetty sitova kuraattorimitoitus. Yhtä kuraattoria kohti voi olla enintään 670 oppilasta ja opiskelijaa. Mitoitukseen pääseminen edellytti Siilinjärvellä kahden uuden kuraattorin palkkaamista.

Toinen uusista kuraattoreista aloitti työnsä tammikuussa 2022 ja toinen aloitti elokuussa 2022. Uusien kuraattoreiden palkkaamiseen on saatu hankerahoitusta.

Perusopetuksen piirissä olevien oppilaiden määrä on kasvanut 11 oppilaalla vuodesta 2021. Perusopetuksen valmistavaan opetuksen oppilasmäärä kasvanut 41 oppilaalla (ukrainalaiset lapset). Kokonaisuudessaan oppilasmäärä on siis kasvanut 52 oppilaalla. Kevään 2022 aikana perusopetukseen valmistavaa opetusta järjestettiin yhden ryhmässä Vuorelan koulussa. Syyslukukaudella 2022 valmistavaa opetusta järjestettiin Ahmon ja Siilinlahden kouluissa (molemmissa kouluissa yksi opetusryhmä). Talousarviossa ei ollut osattu varautua valmistavaan opetukseen tarvittavassa mittakaavassa, mikä aiheutti talousarvion ylittymistä henkilöstökulujen osalta. Toisaalta valmistavan opetuksen oppilaista kunta tulee saamaan jälkirahoitteisena valtionosuutta, joka kattaa annetun opetuksen kulut.

Lukion opiskelijamäärä on vähentynyt 45 oppilaalla vuodesta 2021. Opiskelijamäärän vähentymiseen on useita syitä: mm. Ikäluokkien koon vaihtelu sekä lukion vetovoimaisuuden hiipuminen sisäilmaongelmien vuoksi.

Peruskoululaisten oppimisen tuki jaetaan yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. Mikäli tehostettu tuki ei riitä, annetaan erityistä tukea. Tehostettua tukea ja erityistä tukea saaneiden oppilaiden osuus on kasvanut vuosittain niin Siilinjärvellä, kuin koko maassa. Tukea saavien oppilaiden määrän kasvaminen tuo haasteita resurssien näkökulmasta, kun erityisopetuksen resurssia ei ole ollut mahdollista lisätä tuen tarpeisten oppilaiden määrän lisääntyessä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että yhä harvemmalle erityistä tukea saavalle oppilaalle pystytään järjestämään opetus erityisluokkaopetuksena. Syksyllä 2022 koulunsa aloittavien oppilaiden osalta erityisluokkapaikkahakemuksia oli kaksi kertaa enemmän, kuin mitä oli mahdollista ottaa oppilaita erityisluokkiin. Vuoden aikana Siilinjärvelle on muuttanut useita perheitä, joissa on erityislapsia, joiden koulunkäynti on järjestetty erityiskouluissa. Oppilaan kotikunta maksaa opetuksen näissä kouluissa. Näiden lasten opetuspalveluiden ostoon ei ollut osattu varautua talousarviossa, joten opetuspalveluiden ostoon tarkoitetut määrärahat ylittyivät.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Oikein mitoitettu ja alueellisesti kattava kouluverkko	<p>Palveluverkkoselvityksen koulukohtaisten oppilasennusteiden päivittäminen.</p> <p>Koulukohtaisten oppilasmäärien muutosten hallinta.</p>	<p>Tarkistaminen tehty.</p> <p>Kouluverkko ja koulujen tilat vastaavat oppilasennusteita.</p> <p>Opetuksen saavutettavuus on vähintään samaa tasoa kuin Pohjois-Savossa keskimäärin.</p>	<p>Oppilasennusteet tarkistettu TA 23 laadinnan yhteydessä. Ennustetta on tällöin peilattu palveluverkkoon.</p> <p>Nykyisen palveluverkon tilojen riittävyys varmistamiseksi sivistyslautakunta on muuttanut koulunkäyntialueiden rajoja kokouksessaan 21.6.2022.</p>

Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
			Opetuksen saavutettavuus (alle 5 km:n etäisyys koulusta) on Siilinjärvellä alakouluissa 87 % ja yläkouluissa 71 % koululaisista. Vastaavat luvut Pohjois-Savossa ovat 81 % ja 67 %.
Oppilaiden/opiskelijoiden terveen kasvun ja hyvän oppimisen mahdollistaminen	Ajanmukaisten oppimisympäristöjen suunnittelu rakentamishankkeiden yhteydessä; Ahmon koulukeskus, Siilinlahden koulu	Hankkeet kilpailutettu. Opetussuunnitelman mukaiset oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta ja yhteistyötä.	Kilpailullinen neuvottelumenettely käynnistynyt huhtikuussa 2022. Koulujen vanhenevaa kalustoa on uusittu investointimäärärahan puitteissa.
	Oppivelvollisuuden laajentuminen: lukiokoulutuksen maksuttomuus, varmistetaan, että kaikki suorittavat oppivelvollisuuden	Lukiokoulutus maksutonta 1. ja 2. vuositasen opiskelijoille. Koulupaikkamääräyksiä ei tarvitse antaa.	Maksuttomuus toteutunut suunnitellusti. Koulupaikkamääräyksiä ei ole annettu vuonna 2022.
	Koulukiusaamiseen puuttumisen tehostaminen ja kiusaamisen ennaltaehkäisy. Ennalta ehkäisyssä keskeistä tunne- ja vuorovaikutukseen liittyvän osaamisen lisääminen ja yhteishenki.	Koulukiusaaminen vähenee ja siihen puuttuminen tehostuu.	Koulukiusaaminen on edelleen koko maassa huolestuttava ilmiö ja vuoden –21 kouluterveyskyselyn perusteella kiusaamisen yleisyys on lisääntynyt koko maassa. Siilinjärven kouluissa puututaan kaikkeen kiusaamiseen, mikä tulee henkilökunnan tietoon. Osassa kouluja on otettu käyttöön lv. 2022–23 Hyvän mielen taitomerkki, joka on Mieli ry:n kehittämä mielenterveys- ja tunne-elämätaitojen opetusaineisto.

<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
	Koulupudokkuuden ehkäisy	Kaikki oppilaat suorittavat perusopetuksen.	4 oppilasta ei suorittanut perusopetusopetusta säädettyssä ajassa
Henkilöstön työhyvinvoinnin parantaminen	Työhyvinvointikyselyn perusteella valittujen toimenpiteiden toteuttaminen. Koronan negatiivisten vaikutusten poistaminen työyhteisöistä (eristäytymisestä yhdessä tekemiseen)	Työhyvinvointi vastaava tai parempi kuin kunnassa keskimäärin Suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet toteutettu	Suunnitelman toimenpiteitä toteutettu vuoden 2022 aikana. Työyhteisöjen toiminnassa kiinnitetty huomiota yhteisöllisyyteen ja yhdessä tekemiseen.
Taloudellinen palvelurakenne ja toimintatavat	Kustannustehokas toiminta.	Perusopetus ja lukiokoulutus järjestetään Pohjois-Savon mittakaavassa kustannustehokkaasti.	Vuoden 2021 (tuorein käytössä oleva valtakunnallinen tilasto) perusopetuksen kustannukset Pohjois-Savossa olivat 9 802 € / oppilas, josta opetuksen kustannukset 5 293 €/oppilas. Vastaavat kustannukset Siilinjärvellä olivat 8 931 €/oppilas ja 4 574 €/oppilas. Kuopiossa kustannukset olivat 9 537 €/oppilas ja 5 087 €/oppilas. Lukion osalta kustannukset olivat Siilinjärvellä 7 735 €/opiskelija ja Pohjois-Savossa keskimäärin 8 666 €/opiskelija

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Valtuuston hyväksymät tavoitteet			
Opettajien lukumäärä	215	215	217
Kustannukset euroa / oppilas			
– peruskoulu	7 202*	7 388*	7 359*
– lukio	5 881*	6 287*	6 714*
Täydennyskoulutuspäivät / henkilö	0,5	4	0,9

	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Sairauspoissaolopäivät / henkilö	10	-	12,5
Opetustunnit peruskoulussa	178 370	178 391	178 577
Opetustunnit lukiossa	13 263	12 107	12 748
Peruskoulun päättäneet	281	304	291
Lukion päättäneet	75	93	94
Lukion keskeyttäneet	20	-	21
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet			
Oppilaita peruskoulussa, joista vieraskuntalaisia	2 754 65	2757 56	2 765 63
Opiskelijoita lukiossa, joista vieraskuntalaisia	276 71	276 70	231 57
Kuljetusoppilaat	663	664	694,5
Peruskoulun tuntikehys / oppilas	1,75	1,75	1,74
Lukion tuntikehys/opiskelija	1,59	1,59	1,90

* Ei sisällä sisäisiä eriä.

Talousarvion toteutuminen

Opetuspalveluiden ulkoiset toimintatuotot ylittävät talousarvion noin 142 000 eurolla. Toimintatuottojen ylittyminen johtui pääosin arvioitua laajemmasta hanketoiminnasta (avustukset 123 000 €).

Ulkoiset toimintakulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti (ylitys noin 8000 €). Kun huomioidaan myös sisäiset kulut, ylitys on 64 000 euroa. Ulkoisten toimintakulujen osalta ylitystä oli palvelun ostoissa. Talousarvio alittui sen sijaan vuokrissa, avustuksissa sekä aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa. Palvelun ostojen ylittyminen johtui lähinnä siitä, että oppilaille jouduttiin ostamaan arvioitua enemmän opetuspalveluilta muilta koulutuksen järjestäjiltä. Lisäksi koulukuljetukset ja muiden palveluiden ostot ylittivät talousarvion. Koulukuljetusten ylittyminen johtui kuljetuspalveluiden hintojen indeksikorotuksesta. Muiden palveluiden osalta ylitys johtui Harrastamisen Suomen mallin kerhojen kustannuksista, johon oli varattu rahat avustuksissa. Tämän johdosta avustukset alittivat talousarvion. Aineet, tarvikkeet ja tavarat alittivat talousarvion, mikä johtui lämpimästä talvesta (sähkö ja lämmitys) sekä kalustohankinnoista saaduista säästöistä. Ulkoiset laitevuokrat alittivat talousarvion, koska kouluille on hankittu aikaisempaa edullisempaa opetusteknologiaa, kun kannettavia tietokoneita on korvattu Chromebook-laitteilla.

Tulot

- Avustukset..... + 123 000 €

Menot

- Palvelujen ostot (ulk) ..... + 176 000 €
  - asiakaspalvelut ..... + 53 000 €
  - koulukuljetukset ..... + 68 000 €
  - muut palvelut..... + 58 000 €
- Aineet, tarvikkeet, tavarat..... - 82 000 €
  - sähkö ja lämpö..... - 30 000 €
  - kalusto..... - 33 000 €
- Avustukset..... - 38 000 €
- Vuokrat (ulk) ..... - 59 000 €
  - Koneet ja laitteet ..... - 54 000 €

Opetuspalvelut

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	904 105	698 197	0	698 197	701 924	3 727	0,5
Maksutuotot	98 450	92 000	0	92 000	107 170	15 170	16,5
Tuet ja avustukset	483 587	319 686	0	319 686	442 252	122 566	38,3
Muut toimintatuotot	425	0	0	0	50	50	0,0
Toimintatuotot	1 486 567	1 109 883	0	1 109 883	1 251 396	141 513	12,8
Henkilöstökulut	-16 314 908	-16 637 455	0	-16 637 455	-16 645 539	-8 084	0,0
Palvelujen ostot	-1 676 064	-1 684 795	0	-1 684 795	-1 861 254	-176 459	10,5
Palvelujen ostot (sis.)	-2 898 962	-2 933 725	0	-2 933 725	-2 989 393	-55 668	1,9
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-727 621	-772 145	0	-772 145	-689 992	82 153	-10,6
Avustukset	-177 961	-216 975	0	-216 975	-179 237	37 738	-17,4
Muut toimintakulut (ulk.)	-2 984 513	-3 026 233	0	-3 026 233	-2 969 804	56 429	-1,9
Muut toimintakulut (sis.)	-4 261 076	-4 261 016	0	-4 261 016	-4 261 076	-60	0,0
Toimintakulut	-29 041 105	-29 532 344	0	-29 532 344	-29 596 294	-63 950	0,2
Toimintakate	-27 554 537	-28 422 461	0	-28 422 461	-28 344 898	77 563	-0,3
Poistot ja arvonalentumiset	-498 606	-297 999	0	-297 999	-250 714	47 285	-15,9
Vyörytystulot	442 056	0	0	0	405 572	405 572	0,0
Vyörytysmenot	-442 056	0	0	0	-405 572	-405 572	0,0

Varhaiskasvatuspalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

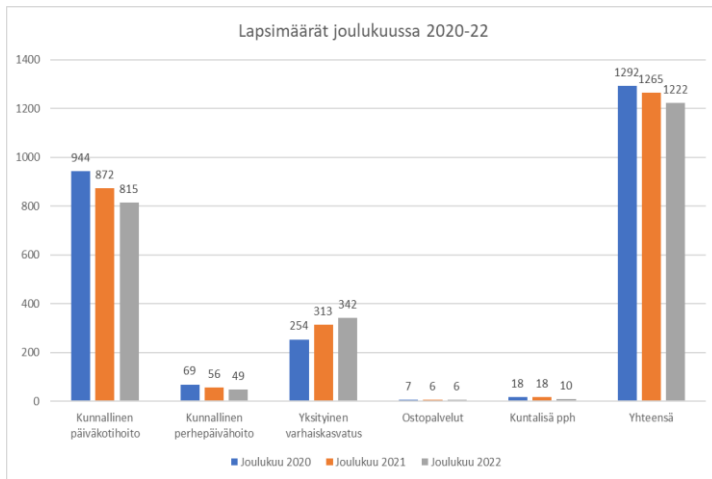
Vastuuhenkilö: varhaiskasvatusjohtaja Sinikka Hyvärinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Varhaiskasvatuksen asiakasmäärä on kääntynyt lievään laskuun, koska Siilinjärvellä syntyvyys on ollut alhaisempi jo useamman vuoden peräkkäin. Syntyvyys näyttää nyt vakiintuvan hieman alle 200 lapseen vuodessa. Kuten tavallista, keväällä 2022 varhaiskasvatuspaikat olivat todella täynnä ja silloin varhaiskasvatuspaikkaa hakevat lapset saatiin nipin napin mahtumaan lapsiryhmiin. Mutta syksyllä 2022 lapsiryhmiin jäi tilaa, jolloin vuoden vaihteen ruuhkassa tulevat lapset saatiin hyvin mahtumaan lapsiryhmiin lain mukaisissa lapsimäärissä. Päiväkotien tai lapsiryhmien määriin ei ole vuoden aikana tullut muutoksia ja yksityinenkin palvelutuotanto säilyi ennallaan; neljä päiväkotia, kaksi ryhmäperhepäiväkotia ja kuusi perhepäivähoitajaa.

Lasten määrästä eri palvelutuotannoissa on alla oleva vertailu, jossa näkyy lasten vähenevä määrä ja kunnallisen ja yksityisen palvelutuotannon suhteen muutokset.

Talousarviossa varauduttiin varhaiskasvatuksen asiakasmaksukertymän pienentymiseen lakimuutoksista johtuen. Varautuminen onnistui kohtuullisen hyvin ja maksualennuksista huolimatta asiakasmaksuja kertyi hivenen enemmän kuin talousarviossa arvioitiin.

Varhaiskasvatuslain muutoksella on säädetty varhaiskasvatuksessa olevan lapsen oikeudesta saada tarvitsemaansa pedagogista tukea sekä annettavan tuen rakenteesta. Lakimuutos tuli voimaan 1.8.2022 alkaen. Alkuvuoden 2022 aikana valmistauduttiin lakimuutokseen mm. lisäämällä hallintosäätöön toimivaltasäännökset (valtuusto 16.6.2022 § 27) sekä muuttamalla Siilinjärven kunnan varhaiskasvatussuunnitelma valtakunnallista varhaiskasvatussuunnitelmaa vastaavaksi. Siilinjärven kunta sai OKM:ltä 420 000 € avustusta uudistuksen toimeenpanoa varten vuosiksi 2022–23, vuodelle 2022 ko. hankerahaa on talousarviossa 104 101 €. Hankerahalla on palkattu henkilökuntaa; resurssiopettajia, varhaiskasvatuksen sosionomi ja toimintaterapeutti sekä lapsiryhmiin resurssilastenhoitajia. Koko varhaiskasvatuksen henkilöstölle on myös järjestetty tuen koulutusta.

Uuden Siilinkosken päiväkodin suunnittelu saatiin päätökseen syksyllä 2022 ja päiväkotihanke pääsee jatkumaan kilpailutukseen ja rakentamiseen. Uudella päiväkodilla korvataan sisäilmaongelmista kärsivä Leppäkaarten päiväkotitoimitus ja päiväkodin viipalerakennus.

Ukrainan kriisin johdosta varhaiskasvatukseen tuli vuonna 2022 ukrainalaisia lapsia. Esioppilaita on enimmillään ollut kuusi lasta ja alle esiopetusikäisiä on ollut yksityisessä päiväkotitoimituksessa Norlandia Poukamassa neljä lasta. Näiden lasten hoito on toteutettu palvelusetelillä.

Varhaiskasvatuksen hoitopäivän hinnat ovat vuoden 2022 tilinpäätöksestä laskettuna kunnallinen varhaiskasvatus 64 €/hoitopäivä (sisältää päiväkodit, vuorohoidon, perhepäivähoidon ja avoimen päiväkodin) ja yksityinen palvelutuotanto 59 €/hoitopäivä (päiväkodit ja palvelusetelillä tuotettu perhepäivähoito). Kustannuksiin on vyörytetty myös varhaiskasvatuksen hallinnon kuluja.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Riittävä ja monipuolinen palveluntarjonta	Päiväkotien ryhmiä muunnellaan tarpeen mukaan. Tarjonta suhteutetaan kysyntään.	Vähintään 40 %:n vastausten keskiarvo on 3 koskien palvelujen monipuolisuutta ja järjestämistä.	Asiakaskyselyn vastausten keskiarvo oli 3,5.
Houkuttelevat ja laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut	Palvelutuotannon laadusta pidetään huolta säännöllisillä arvioineilla ja kehittämistoimenpiteillä.	Vähintään 80 % 1–6 vuotiaista osallistuu varhaiskasvatukseen.	Osallistumisaste 84 %
	Toimintaympäristöön (ml. henkilöstön palveluhenkisyys) kiinnitetään erityistä huomiota.	Vähintään 40 %:n vastausten keskiarvo on 3 koskien toimintaympäristön laatua.	Asiakaskyselyn vastausten keskiarvo oli 3,6.
Pätevä, motivoitunut ja osaava henkilökunta	Koulutukset ajankohtaisista asioista.	Vähintään 40 %:n vastausten keskiarvo on 3.	Henkilöstökyselyn keskiarvo 3,3
	Kehittämisisillat yksiköittäin.	Vähintään kaksi kertaa (/iltapäivä/ilta) / vuosi.	Kaikissa yksiköissä on pidetty vuoden aikana vähintään kaksi kehittämisiltai - iltapäivää
	Kelpoisen henkilöstön palkkaaminen.	100 % vakansseista täytetty kelpoisilla henkilöillä.	Kolme varhaiskasvatuksen opettaja korvattu lastenhoitajalla, yksi erityisopettaja korvattu varhaiskasvatuksen opettajalla
Taloudellinen palvelurakenne	Suunnitellaan palveluja ennakkoon ja tarkemmin; palveluprosessien kuvaus.	Käyttöasteen keskiarvo vähintään 80 % ja täyttöasteen 95 %.	Käyttöaste 68,22 %, syksyllä 2022 ryhmissä tilaa, täyttyvät vuoden vaihteessa), Täyttöaste 90,45 %
	Kartoitetaan erilaisia vaihtoehtoja tuottaa palveluja.	Kunnallinen 75 % / yksityinen 25 %.	Kunnallinen 72,3 % ja yksityinen 27,7 %
	Laaditaan varhaiskasvatuksen palveluverkkosuunnitelma	Suunnitelma päivitetty.	Päivitetään tarvittaessa

Tavoitteet 2022-2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
	Varhaiskasvatus on Pohjois-Savon mittakaavassa kustannustehokasta.	Hinnaltaan keskiarvolla oleva palvelu.	Ajantasaista vertailutietoa ei ole käytettävissä.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TP 2022
1-6-vuotiaiden määrä	1441	1327	1388
Lapsia % varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa	83	85	84
Lapsia kunnallisissa päiväkodeissa	873	900	815
Lapsia kunnallisessa perhepäivähoidossa	56	52	49
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	332	300	352
Lapsia esiopetuksessa (sis. päiväk. lapsimäärään)	311	265	279
Lapsia vuorohoidossa (sis. päiväk. lapsimäärään)	47	45	46
Lapsia avoimessa päiväkodissa keskimäärin/päivä	10	20	10
Päiväkotien täyttöaste % (keskiarvo vuodelta)	93	95	90

Talousarvion toteutuminen

Varhaiskasvatuksen ulkoiset toimintatuotot ylittävät talousarvion 202 506 eurolla. Toimintatuottojen ylittyminen johtui suurelta osin VakaTuki hankkeesta. Lisäksi tulot ylittyivät muille kunnille myytävistä palveluista, lähinnä kysymys on ollut lastensuojelun Siilinjärvelle sijoittamista lapsista sekä maksutuotoista, joita kertyi hieman ennakoitua enemmän.

Ulkoiset toimintakulut ylittyivät noin 815 000 euroa. Kun huomioidaan myös sisäiset kulut, ylitystä on noin 673 000 euroa. Suurin ylitys oli palvelujen ostoissa varhaiskasvatuksen palvelusetelikuluissa sekä asiakaspalvelujen ostoissa muilta. Varhaiskasvatuksen palvelusetelimäärärahoja lisättiin merkittävästi vuoden 2022 talousarviossa. Lisäys ei kuitenkaan ollut riittävä, koska palvelusetelikuluihin vaikuttavat asiakasmaksulain muutokset (elokuussa asiakasmaksut laskivat), jolloin huoltajien maksama omavastuu/asiaksmaksu on pienempi ja kunnan maksama palveluseteli on tällöin vastaavasti suurempi. Lisäksi perheet käyttävät palveluja aiempaa enemmän asiakasmaksujen pienennyttyä. Muilta ostetuissa asiakaspalveluissa on esiopetuksen ostopalvelut yksityisiltä sekä lähinnä lastensuojelun sijoittamista lapsista muihin kuntiin, joka on kovin vaikeasti ennakoitava asia.

Varhaiskasvatuksen henkilöstökulut ylittyivät 266 501 €, tämä johtui osaltaan hanketyöntekijöiden palkoista, työntekijöiden pitkistä sairauslomista ja äitiyslomista, joihin on palkattu sijaiset, sekä uusista erityislapsista, joille tarvittiin avustajat.

Talousarvio alittui aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa sekä muissa toimintakuluissa, jotka lähinnä ovat vuokratuloja. Vuokratulot alittuivat, koska Leppäkaarten ja Toivalan päiväkotien viipaleissa tehtiin jatkosopimukset, joiden myötä vuokrat laskivat.

Tulot

- Myyntituotot..... + 41 252 €
- Maksutuotot..... + 20 084 €
- Tuet ja avustukset .....+ 140 164 €

Menot

- Henkilöstökulut ..... + 266 501 €
- Asiakaspalvelujen ostot
  - asiakaspalveluostot kunnilta ..... + 7 256 €
  - varhaiskasvatuksen palvelusetelikulut..... + 617 382 €
  - asiakaspalvelujen ostot muilta ..... + 96 343 €
- Muiden palvelujen ostot ..... - 32 525 €
- Aineet, tarvikkeet, tavarat..... - 29 446 €
- Avustukset kotitalouksille..... + 55 284 €
- Vuokrat (ulk.)..... - 155 516 €

Varhaiskasvatuspalvelut

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	95 590	80 760	0	80 760	122 012	41 252	51,1
Maksutuotot	1 195 908	970 000	0	970 000	990 084	20 084	2,1
Tuet ja avustukset	33 388	0	0	0	140 165	140 165	0,0
Muut toimintatuotot	1 500	0	0	0	1 005	1 005	0,0
Toimintatuotot	1 326 385	1 050 760	0	1 050 760	1 253 266	202 506	19,3
Henkilöstökulut	-9 525 029	-9 244 594	0	-9 244 594	-9 511 095	-266 501	2,9
Palvelujen ostot	-3 351 344	-3 178 600	0	-3 178 600	-3 859 981	-681 381	21,4
Palvelujen ostot (sis.)	-1 962 033	-1 991 858	0	-1 991 858	-1 998 933	-7 075	0,4
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-199 957	-205 290	0	-205 290	-175 843	29 447	-14,3
Avustukset	-841 823	-851 000	0	-851 000	-906 284	-55 284	6,5
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 292 786	-1 307 230	0	-1 307 230	-1 148 602	158 628	-12,1
Muut toimintakulut (sis.)	-1 380 584	-1 380 584	0	-1 380 584	-1 231 171	149 413	-10,8
Toimintakulut	-18 553 555	-18 159 156	0	-18 159 156	-18 831 909	-672 754	3,7
Toimintakate	-17 227 170	-17 108 396	0	-17 108 396	-17 578 644	-470 248	2,7
Poistot ja arvonalentumiset	-103 168	-61 311	0	-61 311	-52 657	8 654	-14,1

Kansalaisopisto

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: rehtori Anita Heino

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Korona on vaikuttanut vielä kevätkaudella 2022 ihmisten osallistumisaktiivisuuteen. Keväällä kurssija peruuntui edelleen normaalia enemmän. Kurssimaksukertymässä ja kurssien toteutumisasteessa oli kuitenkin jo havaittavissa elpymisen merkkejä. Syksyn osalta paluu normaalimpaan toimintavolyymiin tapahtui. Opiskelijamäärät olivat vielä hieman alhaisemmat kuin ennen koronaa, mutta juuri ennen koronaa tehty opetustuntimäärän supistus vaikuttanee opiskelijamäärään myös. Suunta kohti normaalia toiminnan aktiivisuutta oli kuitenkin selkeä ja opiskelijamäärä kasvoi edellisestä vuodesta.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Oikein mitoitettu, kuntalaisten tarpeita vastaava palveluverkko	Liian vähäisen oppilasmäärän takia peruuntuneiden kurssien määrän seuranta	Peruuntuneiden kurssien määrä korkeintaan v. 2021 tasolla tai pienempi	V. 2022 peruuntui opetusta 468 tuntia vähemmän kuin v. 2021. Muutos on yli 20 %.
Terveelliset ja tarkoituksenmukaiset tilat	Ryhmien pääsy terveellisiin tiloihin	Kaikki ryhmät toimivat sisäilmaltaan terveellisissä tiloissa.	Tavoitteeseen ei päästy, koska mm. Taitolan tiloja, Salmin ja Päivärinteen koulun saleja joudutaan edelleen käyttämään.
Osaava ja motivoitunut henkilöstö	Erasmus-hankkeet ja kouluttautuminen	8 henkilöä.	Erasmus-liikkuvuuksiin osallistui v. 2022 kuusi opettajaa
Taloudellinen palvelurakenne ja toimintatavat	Kustannustehokkuus	Nettotuntihinta ei ylitä vuoden 2020 tasoa	Nettotuntihinta v. 2022 oli 74,71 €, kun v. 2020 se oli 105 €.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Opiskelijoiden osuus toimialueen asukkaista (%)	9,8	11	11,2
Yli 60-vuotiaiden osuus opiskelijoista (%)	28	30	26,4
Alle 20-vuotiaiden osuus opiskelijoista (%)	29	28	26,6
Opiskelijapalautteen keskiarvo (1-5)	4,2	4,5	4,3
Brutto-opiskelijamäärä	3 751	4 400	4 157
Netto-opiskelijamäärä	2 084	2 400	2 375

Henkilöstön täydennyskoulutuspäivien määrä	19	30	78
Kurssimäärä	356	350	365
Opetustuntimäärä	8 222	8 400	8 199
- josta normaaliopetuksen tunnit	6 369	6 840	6 617
- josta taiteen perusopetuksen tunnit	1 455	1 500	1 296
- josta myyntipalvelun tunnit	398	60	286
Toimipaikkojen määrä	30	28	30

Talousarvion toteutuminen

Ulkoiset toimintatuotot ylittyivät 10 900 € (106 %). Ylitys koostui koulutuskorvausten arvioitua suuremmasta tulosta (kieltenopetuksen myynti), tarvikemyyntitulojen ylityksestä, kurssimaksukertymästä ja avustusten/tukien suuremmasta määrästä.

Ulkoiset toimintakulut alittuivat 1 700 € (100 %). Säästöä syntyi palkkojen sivukuluista ja aineista ja tarvikkeista, mutta palveluiden ostot ylittyivät, samoin ulkoiset vuokrat. Palveluiden suurimmat yksittäiset ylitykset tapahtuivat henkilökunnan matkakorvauksissa ja ulkoisissa vuokrissa.

Ulkoisen nettotulos oli 12 600 € (98,5 %)

Tulot

- Myyntituotot: koulutuskorvaukset ja tarvikemyynti opiskelijoille ..... +7 650 €
- Maksutuotot: kurssimaksut ja tuet ja avustukset ..... +3 250 €

Menot

- Henkilöstökulut, säästö sivukuluista..... -1 800 €
- Palvelujen ostot (ulk) ..... +2 000 €
  - Asiantuntijapalvelut ylittyivät ..... +2 800 €
  - Työmatkakorvaukset ylittyivät ..... +6 600 €
  - Säästöä painatuksesta ja jakelusta ..... -3 400 €
  - Säästöä puhtaanapidosta, atk-palveluista ..... -1 000 €
  - Säästöä majoituksesta, koulutus- ja kulttuuripalveluista ..... -3 000 €
- Aineet, tarvikkeet, tavarat..... -3 800 €
  - toimistotarvikkeet, työaineet, atk-tarvikkeet, monistustarvikkeet, lahjat ..... -1 800 €
  - vesi, sähkö ja kaasu, sekalaiset tarvikkeet ..... -1 200 €
- Vuokrat (ulk) ylitys..... +5 300 €

Kansalaisopisto

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	35 799	26 200	0	26 200	33 849	7 649	29,2
Myyntituotot (sis)	32	0	0	0	0	0	0,0
Maksutuotot	135 437	146 000	0	146 000	147 557	1 557	1,1
Tuet ja avustukset	23 764	9 500	0	9 500	11 336	1 836	19,3
Muut toimintatuotot	471	400	0	400	282	-118	-29,4
Toimintatuotot	195 503	182 100	0	182 100	193 024	10 924	6,0
Henkilöstökulut	-595 852	-620 625	0	-620 625	-618 819	1 805	-0,3
Palvelujen ostot	-48 938	-54 270	0	-54 270	-56 275	-2 005	3,7
Palvelujen ostot (sis.)	-73 777	-47 871	0	-47 871	-48 666	-795	1,7
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-32 933	-34 925	0	-34 925	-31 166	3 759	-10,8
Avustukset	-694	-750	0	-750	-721	29	-3,8
Muut toimintakulut (ulk.)	-96 872	-93 830	0	-93 830	-98 746	-4 916	5,2
Muut toimintakulut (sis.)	-198 653	-202 483	0	-202 483	-198 653	3 830	-1,9
Toimintakulut	-1 047 719	-1 054 754	0	-1 054 754	-1 053 047	1 706	-0,2
Toimintakate	-852 216	-872 654	0	-872 654	-860 023	12 631	-1,4
Poistot ja arvonalentumiset	-16 154	0	0	0	0	0	0,0

Kirjastopalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kirjastotoimenjohtaja Jarkko Nevalainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kirjastopalvelujen toiminnan keskeisenä painopisteenä ja tavoitteena on kunnioittaa ja edistää kaikkien ikäryhmien sivistyksellisiä, kielellisiä ja kulttuurisia oikeuksia. Edellisten lisäksi pysyvänä painopisteenä on edistää kuntalaisten osallisuutta, kannustaa oppimiseen, kehittymiseen ja aktiiviseen toimijuuteen.

Koronaepidemia muokkasi ja vaikutti kirjaston toimintaan edelleen vuonna 2022. Vuoden alkupuoli oli ajoittain edelleen hiljainen fyysisten asiakaskäyntien suhteen, mutta koronaepidemian vaikutus kirjaston toimintaan väheni vuoden kuluessa. Erilaisia tapahtumia pystyttiin jälleen järjestämään kirjaston tiloissa ja toiminta normalisoitui muutenkin. Aineistojen lainaustilastoissa ja fyysisissä kirjastokäynneissä nousu jatkui edellisen vuoden tapaan.

E-aineistojen lainauksen ja verkkokäyntien kasvu jatkui vuonna 2022. Yksi merkittävä tekijä verkkokäyntien kasvuun oli loppuvuodesta käyttöön otettu Siilinjärvi-sovelluksen kirjastopalvelujen laajennus. Vuorelan omatoiminen lähikirjasto kasvatti kävijämääriään edelleen ja omatoimisosimuksia on tehty yhteensä noin 800 kappaletta. Omatoimiasiakkuutta kehitettiin myös pääkirjastolla lisäämällä kirjastoautomaatteihin uusia toimintoja.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Monipuoliset ja kuntalaisten tarpeita vastaavat palvelut	Vuorelan kirjaston omatoimiasioinnin kehittäminen ja juurruttaminen.	Toimivat omatoimiasioinnin palvelut.	Asiakkaita on opastettu aktiivisesti omatoimen käytössä, palvelua markkinoidaan asiakkaille
Kirjastopalveluiden kehittäminen	Pääkirjaston omatoimiasioinnin uudelleen järjestelyt ja uusien toimintojen käyttöönotto, asiakaspalvelupisteen uudistaminen	Lisääntynyt omatoimiasiointi pääkirjastossa, joustava ja tarpeita vastaava asiakaspalvelu	Asiakaspalvelupisteitä muokattu, kirjastoautomaateilla otettu käyttöön uusia toimintoja, opastusta automaattien käyttöön lisätty
	Henkilökunta on mukana sekä Finna-tiedonhakupalvelun että Koha-kirjastojärjestelmän kansallisessa kehittämisessä.	Ammatillisen osaamisen jatkuva kehittyminen, verkostoituminen ja tiedon jako muiden kirjastokentän toimijoiden kanssa.	Henkilökunta on osallistunut kansallisissa ryhmissä sekä Kohan että Finnan kehittämiseen sekä on osallistunut koulutuksiin.
Uusien palvelumuotojen kokeilu	Hankerahoituksella toimintatapojen käynnistäminen ja kehittäminen.	Vähintään kaksi hanketta käynnissä vuosittain.	Kaksi hanketta ollut käynnissä, yhteen uuteen hankkeeseen saatu rahoitus.
Taloudellinen palvelurakenne ja toimintatavat	Kustannustehokas toiminta kirjaston palvelutaso huomioiden.	Hinnaltaan keskitasoa olevat palvelut.	Vuosittelastoinnin yhteydessä talouslukuja on verrattu muihin Pohjois-Savon keskisuuriin ja suuriin kirjastoihin. Siilinjärvi on tässä vertailussa kustannustehokas.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Valtuuston hyväksymät tavoitteet			
Kokonaislainaus / vuosi	357 050	380 000	362 226
Kirjastokäynnit / vuosi	151 282	220 000	185 552
Kirjastoaineistoa / asukas	6,71	7	6,72
Lainat / asukas	16,8	18	17,01
Verkkopalvelun käyttökerrat	104 021	130 000	107 298

	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet			
Kirjastonkäytön opetus ja kirjavinkkaus / järjestyskerrat	37	75	75
Osallistuneet oppilaat	938	1500	1 484

Talousarvion toteutuminen

Kirjaston talousarvio toteutui kokonaisuudessaan talousarvion mukaisesti. Toimintatuotot toteutuivat ennakoitua paremmin johtuen lähinnä elpyneestä kirjaston käytöstä koronaepidemian väistyttyä. Yleinen inflaatiosta johtuva hintojen nousu näkyi toisaalta esimerkiksi varovaisemmassa kirjastoaineiston ja kirjastokaluston hankinnassa, mutta myös lisääntyneinä kuluina esimerkiksi kirjastoauton polttoaineissa sekä kirjastoauton kunnossapitokustannuksissa. Henkilöstökuluissa erityisesti sijaiskuluissa oli selvää ylitystä henkilöstön poissaoloista johtuen. Kokonaisuutena henkilöstökulutkin kuitenkin toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Menot

- Palvelujen ostot
  - Koneiden ja laitteiden kunnossapito + 3 600 €
  - Sisäiset palvelumenot + 7 500 €

Kirjastopalvelut

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	3 437	3 510	0	3 510	6 799	3 289	93,7
Maksutuotot	16 219	18 000	0	18 000	16 888	-1 112	-6,2
Tuet ja avustukset	3 733	9 000	0	9 000	9 154	154	1,7
Muut toimintatuotot	2 897	1 700	0	1 700	1 881	181	10,7
Toimintatuotot	26 287	32 210	0	32 210	34 723	2 513	7,8
Henkilöstökulut	-577 560	-591 586	0	-591 586	-596 605	-5 019	0,8
Palvelujen ostot	-42 981	-43 800	0	-43 800	-44 933	-1 133	2,6
Palvelujen ostot (sis.)	-47 925	-48 784	0	-48 784	-56 371	-7 587	15,6
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-171 629	-178 300	0	-178 300	-168 234	10 066	-5,6
Muut toimintakulut (ulk.)	-10 584	-9 775	0	-9 775	-10 401	-626	6,4
Muut toimintakulut (sis.)	-256 066	-256 065	0	-256 065	-256 066	-1	0,0
Toimintakulut	-1 106 744	-1 128 310	0	-1 128 310	-1 132 610	-4 300	0,4
Toimintakate	-1 080 457	-1 096 100	0	-1 096 100	-1 097 888	-1 787	0,2
Poistot ja arvonalentumiset	-12 155	-11 450	0	-11 450	-11 450	0	0,0

Liikuntapalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: liikuntatoimenjohtaja Timo Hyötyläinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Liikuntapalveluiden tehtävänä on edistää liikuntaa kaikilla osa-alueilla korostaen väestön terveyttä, hyvinvointia sekä lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla luomalla edellytyksiä omatoimiselle liikunnan harrastamiselle ja monipuoliselle järjestötoiminnalle.

Liikuntapalveluiden ohjaustoimintaa pystyttiin alkuvuoden jälkeen toteuttamaan normaalisti, samoin tapahtumia järjestettiin suunnitellusti. Uutena tapahtumana toteutettiin kesäkuun alussa kolmipäiväinen torisport tapahtuma. Tapahtuma liikutti arviolta n. 1500 siilinjärveläistä, kohderyhmänä lapsiperheet. Perheliikuntatoimintaa jatkettiin laajalla seurayhteistyöllä. Matalankynnyksen liikuntatoimintaan saatiin vielä vuonna 2022 pientä lisäresurssia Siilinjärven Ikiliikkuja hankkeen kautta. Hankerahotus mahdollisti mm. tehokuntosali-toiminnan tehokkaamman toteutuksen.

Liikuntapaikkarakentamisessa painopiste oli ulkoliikuntamahdollisuuksien kehittämisessä. Kuilun ulkoilualueen kehittäminen jatkui ulkokuntosalin rakentamisella. Tarinaharju – Patakukkula alueen ulkoilureittien kehittämistä jatkettiin ja alueelle valmistui kaksi uutta tulipaikkaa. Kalettoman lammen rantaan valmistui ensimmäinen esteetön taukopaikka esteettömän ulkoilureitin varteen. Paasisalon kuntoradan yhteyteen valmistui uusi luontopolku, toteutuksesta vastasivat Sakkyn ympäristöhoitajalinjan opiskelijat. Samalla suunniteltiin ja merkittiin yhdysreitti Kunnonpaikka – Paasisalo väliille. Suininlahden koulun piha-alueella toteutettiin pienimuotoisia liikuntamahdollisuuksien parannustoimia ja Mantun pysäköintialueen päällystystyöt valmistuivat alku syksystä.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Riittävä ja monipuolinen liikuntapaikkaverkosto	Uuden lähiliikuntapaikan / liikuntaympäristön rakentaminen. Esteettömien liikuntamahdollisuuksien parantaminen	Vähintään 1 hanke / vuosi. Uusia esteettömiä ulkoliikuntapaikkoja otetaan käyttöön	Kuilun ulkokuntoilualue valmis. Esteetön ulkoilureitti ja taukopaikka valmis.
Urheiluseurojen yhteistyöfoorumin aktiivinen toiminta	Tapaamisten lisääminen ja sisällön kehittäminen.	Vähintään kaksi tapaamista ja yksi toiminnallinen palvelu yhteistyönä.	Kolme tapaamista, perheliikuntatoimintaa järjestettiin
Liikunta- ja hyvinvointineuvonnan vakiintuminen	Toimintamallin laatiminen hyvinvointialue huomioiden	Neuvontapalvelu käytössä 2023	Toimintamallin valmistelua toteutettu
Taloudellinen palvelurakenne ja toimintatavat	Erilaisten toimintatapojen kehittäminen kunnossapidossa.	Kahdeksalla luistelukentällä talkoapurit.	Talkoapu toteutui kahdeksalla kentällä.

Tavoitteet 2022-2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
	Kustannustehokkuus palvelutaso huomioiden.	Hinnaltaan keskitasoa olevat palvelut.	Vertailukelpoisia lukuja ei ole saatavilla.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Valtuuston hyväksymät tavoitteet			
Toteutuneet lähiliikuntapaikat	2	2	2
Erityisliikunnan tilaisuudet	820	650	781
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet			
Tilaisuudet	953	750	971
Osanottajia*	12 579	13 000	17 510

*Osanottajien määrästä jätetty pois Uimalan tuetut käyntikerrat

Talousarvion toteutuminen

Liikuntapalveluiden tulot toteutuivat arvioidun mukaisesti. Menojen osalta kunnossapidon palvelujen ostot ylittyivät pääosin pitkän ja lumisen talven seurauksena sekä yleisen kustannustason nousun vaikutuksesta.

Menot

Rakennusten ja alueiden rakentaminen ja kunnossapito.....	+ 111 000 €
Koneiden ja laitteiden rakentaminen ja kunnossapito.....	+ 29 745 €

Liikuntapalvelut

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	-69	0	0	0	0	0	0,0
Myyntituotot (sis)	42 205	34 000	0	34 000	30 054	-3 947	-11,6
Maksutuotot	0	4 500	0	4 500	3 290	-1 210	-26,9
Tuet ja avustukset	6 970	0	0	0	8 809	8 809	0,0
Vuokratuotot (ulk.)	22 970	26 000	0	26 000	28 318	2 318	8,9
Muut toimintatuotot	2 340	0	0	0	400	400	0,0
Toimintatuotot	74 416	64 500	0	64 500	70 871	6 371	9,9
Henkilöstökulut	-442 505	-454 366	0	-454 366	-436 636	17 730	-3,9
Palvelujen ostot	-344 510	-312 917	0	-312 917	-446 972	-134 055	42,8
Palvelujen ostot (sis.)	-102 406	-115 475	0	-115 475	-101 973	13 502	-11,7
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-102 187	-86 466	0	-86 466	-78 045	8 421	-9,7
Avustukset	-47 868	-55 000	0	-55 000	-48 948	6 052	-11,0
Muut toimintakulut (ulk.)	-108 221	-113 633	0	-113 633	-100 462	13 171	-11,6
Muut toimintakulut (sis.)	-436 805	-436 803	0	-436 803	-436 805	-2	0,0
Toimintakulut	-1 584 501	-1 574 660	0	-1 574 660	-1 649 841	-75 181	4,8
Toimintakate	-1 510 085	-1 510 160	0	-1 510 160	-1 578 970	-68 810	4,6
Poistot ja arvonalentumiset	-303 898	-331 474	0	-331 474	-283 831	47 643	-14,4

Nuoriso- ja kulttuuripalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: nuoriso- ja kulttuuritoimenjohtaja Tuula Pärnänen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Nuorisotoimessa kohtaavan nuorisotyön toimintoja laajennettiin mm. talviajan Wolkkari-kahvilatoimintaan ja nuorisotaloilla aloitettiin uusia kerhoja ja toimintaryhmiä. Tilojen aukioloaikoja laajennettiin ja talotoimintoja kohdennettiin erilaisille asiakas- ja ikäryhmille. Tämä vaikutti myös henkilöstökulujen nousuun. Kaikki pienryhmät eivät toteutuneet täysin suunnitellusti ja saatuja avustuksia jouduttiin osin palauttamaan. Skeittitoiminnassa vuosia jatkunut panostus lisäsi lajiharrastajien määrää ja mahdollisti ko. yhdistystoiminnan laajetessa myös sisähallin etenemisen.

Työntekijäresurssi oli pääosin riittävä, mutta ajoittain haasteellinen mm. museoiden kesätyössä. Kulttuuritoimessa tapahtumatuotanto kasvoi edelleen ja Kiertoliittymän ympäristötaideteos -hanke eteni. Pöljän kotiseutumuseon kesäkauden avaaminen viivästyi hieman savutuvan remontin laajentuessa. Jatkokorjauksiin haetaan Museovirastolta lisäävustusta vuodelle - 23 ja varataan omarahoitussuutta.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Monipuoliset lasten ja nuorten tarpeita vastaavat palvelut kustannustehokkaasti tuotettuna	Nuorisotilojen käyttöasteen lisääminen ja toimintojen asiakaslähtöisyys.	Tarjottujen palvelujen ja asiakkaiden oikea-aikainen kohtaaminen.	Käyttöaste nousi nuorisotaloilla, toiminnot jaettiin ikäryhmittäin. Walkers kohtaavaa nuorisotyötä lisättiin.
Tukipalvelujen lisääminen lapsille ja nuorille	Ennaltaehkäisevä tukityö ja palvelujen järjestäminen.	Ennaltaehkäisevä toiminta, riittävät tukitoimet asiakkaille	Panostettiin lasten ja nuorten harrastus- ja pienryhmiin.
Erityisnuorisotyön ja ehkäisevän päihdetyön sekä etsivän nuorisotyön ennaltaehkäisevän palvelutarjonnan lisääminen	Kohdennettua yksilö-pienryhmätyöskentelyä, oppilaitosyhteistyötä. Neuvonta- ja ohjaustyö osaksi perustyötä.	Syrjäytymisen ehkäiseminen ja kehittyvät tukitoimet, 3. ENT ja Siilin nuoret -hanke Nuorisotakuun toteutuminen.	Siilin Nuoret -hanke ja etsivät jatkavat havaittujen palvelukatveiden kartoitusta. 3. ENT vakinaistettu. Tiivistetty edelleen yhteistyötä NuVaan.
Uusien palvelujen tarjoaminen asiakkaille	Kulttuuritoimi/ museot, arkistoaineistojen digitalisoinnin jatkumo	Digitalisoitu aineisto asiakkaiden käytettävissä.	Aineiston digit. siirtyi; osa-aikaisen henkilön palkkaus siirtyi v -23
Järjestöyhteistyön syventäminen	HYTE-yhteistyön sekä toimijafoorumien, järjestöjen, Tapaamon kanssa yhteistyön kehittäminen	Tapahtumatuotannon vakinaistaminen ja lisääminen talousresurssien puitteissa.	Osa tapahtumien järjestelyvastuusta ostopalvelujen kautta toimijoilla. Kulttuuritilatoiveista avattu keskustelu.
Uusien toimintamallien tarjoaminen asiakkaille	Nuorten tieto- ja neuvontatyön syventäminen, nuorten osallistaminen, jalkautuvan työn toimintamalli.	Tieto- ja neuvontatyö sekä jalkautuva, kohtaava nuorisotyö osana nuorten osallistavaa arkea.	Tieto- ja neuvontatyö palvelupistemallia vahvistetaan osaksi perustyötä ja Siilin nuoret hanketyötä.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Valtuuston hyväksymät tavoitteet			
Tilaisuudet	1 393	650	654
Osanottajat	20 721	22 000	20563
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet			
Nuorisotalotoimintaan osallistuneet / ilta	72	140	89

Etsivä- ja erityisnuorisotyö sekä ehkäisevä päihdetyö / kk	255	250	252
--	-----	-----	------------

Talousarvion toteutuminen

Nuoriso- ja kulttuuritoimen talousarviossa lisäkuluja aiheuttivat asiakaslähtöiset nuorisotalojen aukioloaikojen/-päivien lisäämiset, ostopalvelujen kasvaminen mm. tapahtumatuotannossa, esiintyjäkiinnityksissä ja sopimusperusteiset lisäkulut. Näitä ylityksiä kompensoi muiden hankintojen alittuminen. Tuloissa vuokratuotot ja avustukset alittivat talousarvion. Avustuksia siirtokirjattiin vuodelle 2023.

Tulot

- Tuet ja avustukset; siirtokirjauksia henkilömuutosten/vuositason takia..... -17 000 €
- Ulkoiset vuokratuotot..... - 4 000 €

Menot

- Henkilöstökulut (lisäpalkatut nuoriso- ja museon kesätyöntekijät) ..... + 37 000 €
- Ulkoiset palveluostot (esiintyjät, tapahtumatuotanto, pesula, vartija) ..... + 23 000 €
- Sisäiset palveluostot (ATK) ..... + 15 000 €
- Muut ulkoiset kulut ja avustukset ..... - 14 000 €
- Aineet, tarvikkeet, tavarat..... - 18 000 €
- Vuokrat ..... - 12 000 €

Nuoriso- ja kulttuuripalvelut

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	1 915	1 400	0	1 400	180	-1 220	-87,1
Myyntituotot (sis)	114	0	0	0	154	154	0,0
Maksutuotot	3 036	3 200	0	3 200	1 740	-1 460	-45,6
Tuet ja avustukset	61 254	101 500	0	101 500	84 340	-17 160	-16,9
Vuokratuotot (ulk.)	2 752	5 500	0	5 500	1 667	-3 833	-69,7
Muut toimintatuotot	900	1 250	0	1 250	1 019	-231	-18,5
Toimintatuotot	69 970	112 850	0	112 850	89 100	-23 750	-21,0
Henkilöstökulut	-515 584	-547 114	0	-547 114	-584 368	-37 254	6,8
Palvelujen ostot	-154 674	-174 819	0	-174 819	-197 359	-22 540	12,9
Palvelujen ostot (sis.)	-57 645	-44 501	0	-44 501	-59 806	-15 305	34,4
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-30 058	-35 790	0	-35 790	-18 178	17 612	-49,2
Avustukset	-21 416	-22 500	0	-22 500	-20 372	2 128	-9,5
Muut toimintakulut (ulk.)	-138 304	-169 002	0	-169 002	-156 276	12 726	-7,5
Muut toimintakulut (sis.)	-129 061	-129 062	0	-129 062	-129 061	1	0,0
Toimintakulut	-1 046 742	-1 122 788	0	-1 122 788	-1 165 420	-42 631	3,8
Toimintakate	-976 772	-1 009 938	0	-1 009 938	-1 076 320	-66 381	6,6
Poistot ja arvonalentumiset	-3 336	-154	0	-154	-154	0	0,1

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA 2022	
<i>jäsen</i>	<i>henkilökohtainen varajäsen</i>
Seppo Kiiski, pj	Riitta Korhonen
Terhi Holm, vpj	Tanja Pitkäjoki
Ari Haaranen	Juha Kinnunen
Pia Hämäläinen 7.2.2022 saakka	Pirjo Niemitz
Milla Ollikainen 8.2.2022 alkaen	
Petri Kekäläinen	Anneli Parviainen
Karita Lehikoinen	Markku Jäntti
Heikki Miettinen	Veijo Aallosvirta
Hannu Vartiainen	Jukka Tuppurainen
Karoliina Vikki	Osmo Niskanen

SOSIAALI- ja TERVEYSPALVELUT

Sitovuus: valtuusto, brutto, koko palvelualue

Vastuuhenkilö: sosiaali- ja terveysjohtaja Kati Kantanen

Toiminta-ajatus

Sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelualue vastasi sosiaali- ja terveyslautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelualueeseen kuuluivat sosiaali- ja terveyspalveluiden hallinto, sosiaali- ja perhepalvelut, hoiva- ja vanhuspalvelut, sekä terveyspalvelut. Lisäksi palvelualue vastasi erikoissairaanhoidon järjestämisestä ja kustannuksista sekä yhteistyöstä erikoissairaanhoidon kanssa. Erikoissairaanhoidon tuotti pääosin Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelualue järjesti palvelut omana tuotantona sekä kumppanuuksia hyödyntäen yhteistyössä kuntien, kuntayhtymien, yritysten ja järjestöjen kanssa.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelualueen toiminta, strategia ja tavoitteet suunnittelukaudella pohjautuivat Siilinjärven kunnan strategiaan. Toiminnan asiakaslähtöinen ja pitkäjänteinen kehittäminen jatkui kuntalaisten terveyden, omatoimisuuden, toimintakyvyn, sosiaalisen hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen osalta. Asiakkaiden palvelujen laatu, turvallisuus ja kustannusvaikuttavuus olivat kehittämisen keskiössä, mikä painotti asiakaslähtöisen toiminnan, asiakkaan kuulemisen ja hyvän hoidon toteuttamista kaikissa tilanteissa.

Valtuustoon sitova palvelualue käsitti seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Sosiaali- ja terveyspalveluiden hallinto	-5 957 286	989 165	-4 968 121
Sosiaali- ja perhepalvelut	-17 284 655	1 079 641	-16 205 015
Hoiva- ja vanhuspalvelut	-22 145 677	4 171 224	-17 974 453
Terveyspalvelut	-15 003 070	3 952 125	-11 050 945
Erikoissairaanhoido	-31 612 289	0	-31 612 289
Sitovuustaso yhteensä	-92 002 978	10 192 155	-81 810 823

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Lainsäädännön muutoksia

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusta ja hyvinvointialueiden perustamista koskeva lainsäädännön voimaantulaki ja muut samaan kokonaisuuteen liittyvät lait tulivat pääosin voimaan 1.7.2021. Väliaikainen valmistelutoimielin toimi uusien aluevaltuustojen käynnistymiseen, eli maaliskuun 2022 puoliväliin asti. Tämän jälkeen hyvinvointialueen valtuusto ja hallitus huolehtivat hyvinvointialueiden käynnistymisen kannalta välttämättömistä toimista ja valmistelusta.

Vanhuspalvelulain muutoksen myötä henkilöstömitoitus nousi vuoden 2022 alusta alkaen ympärivuorokautisessa hoidossa 0,6 työntekijää asiakasta kohti. Henkilöstömitoituksen vaatimat rekrytoinnit saatiin kevään 2022 aikana toteutettua.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja koskevan lainsäädännön maksukattoa koskevat muutokset tulivat voimaan vuoden 2022 alussa.

Talouden muutokset

Sosiaali- ja terveyspalveluiden taloudellinen tilanne vuodelle 2022 oli palveluiden turvaamisen kannalta haastava, sillä talouden heikko tilanne sekä koronasta johtuvan poikkeustilanteen pitkittyminen ja sen ennakoimattomuus aiheuttivat epävarmuutta sosiaali- ja terveyspalveluiden taloudelle. Lisäksi talousarvion laadinnan yhteydessä raamiin pääsemiseksi sosiaali- ja terveyspalveluista leikattiin henkilöstökuluja muun muassa poistamalla palkankorotusvaraus ja viivästyttämällä rekrytointeja sekä leikkaamalla vuokratyövoiman kustannuksia ja lisäämällä asiakasmaksutuottoja.

Haastavasta tilanteesta huolimatta sosiaali- ja terveyspalveluiden toimintakate oli noin 1,4 miljoonaa euroa talousarviota parempi, mikä johtui toimintatuottojen merkittävästä kasvusta.

Toiminnan muutokset

Sosiaali- ja terveyspalveluiden suunnitellut henkilöstölisäykset saatiin valtaosin rekrytoitua, vaikka rekrytoinneissa oli todellisia haasteita. Henkilöstön rekrytointi ja osaavan työvoiman saaminen sekä olemassa olevan henkilöstön pysyvyys huonontui merkittävästi. Rekrytointien viiveet ja poissaolojen sijaistamattomuudet näkyivät taloudessa merkittävänä henkilöstökulujen säästöinä, mutta jonoina palveluihin sekä kasvuna palveluiden ostoissa, kuten vuokratyövoiman käytössä. Lisäksi henkilöstövajeen takia kesäkaudella jouduttiin keskeyttämään henkilöstön vuosilomia.

Maaliskuussa 2020 alkanut koronaepidemia ja sen jälkihoito heijastuivat sosiaali- ja terveydenhuoltoon kohdistuvina palveluvaateina, mikä näkyi läpi palvelutuotannon. Epidemian kokonaisvaikutukset eivät tosiasiallisesti vielä näkyneet sosiaali- ja terveyspalveluissa, sillä rajoitustoimenpiteiden vuoksi yksinäisyys, lasten ja nuorten psyykinen hyvinvointi, hoitamatta jääneet sairaudet, liikkumattomuus ja mielenterveyden oireilu voivat näkyä lisääntyvänä palvelutarpeena vasta pidemmällä aikajänteellä.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden toiminnassa näkyi isot hankekokonaisuudet (¹Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskushanke, ²Ikäihmisten asumisen kehittäminen ja ³Ydinasia) toiminnan kehittämisen lisäksi resursseissa. Näiden hankkeiden lisäksi vuoden 2022 aikana oli RRP ja Tulkoti-hankkeet, joissa Siilinjärven sosiaali- ja terveyspalvelut olivat

osatoteuttajana. Hankkeilla kehitettiin vahvasti palvelutuotantoa ja toimintamalleja kohti hyvinvointialuetta.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden talousarviossa esitettyjä muita riskejä on hallittu riskienhallintaan liittyvillä toimenpiteillä, kuten sosiaali- ja terveydenhuollon rakennusinvestoinnin (sote-keskuksen) edistämällä suunnitelman mukaisesti sekä tehtävien ja organisaatorakenteiden uudelleenjärjestelyillä.

Tavoitteet ja toimenpiteet 2022

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022	Tavoitetaso	Riski-arvio	TOTEUTUMINEN
<p>Kasvu: Sosiaali- ja terveyspalveluiden tehtävä on varmistaa kuntalaisten tarpeisiin vastaavat sote-palvelut.</p>	<p>Palvelut ovat lähellä kuntalaisia ja helposti saatavissa.</p> <p>Vastaanotto-palvelut ja suunterveydenhuolto hoitotakuun mukaisesti</p> <p>Keskimääräinen hoitoaika 7 vrk</p> <p>Käyttämättä ja peruuttamatta jääneiden vastaanottoaikojen osuus 1,2 % - 1,5 %</p> <p>Peittävyys 6,5 %</p>	<p>Sosiaali- ja terveyspalvelut eivät pysty vastaamaan kuntalaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeeseen lakisääteisessä ajassa, jolloin palvelutuotanto siirtyy aiempaa enemmän ulkoisten palvelujen varaan.</p> <p>Sosiaali- ja terveyspalvelut eivät pysty kohdentamaan voimavaroja oikein ja kehittämään toiminnan kustannusvaikuttavuutta, jolloin palveluiden saatavuus huonontuu.</p>	<p>Palvelutuotantoa pystyttiin järjestämään palveluverkon mukaisesti lähellä kuntalaisia ja helposti saavutettavissa. Palvelutuotantoon vaikutti henkilöstösaatavuus, jonka vuoksi vastaanottoaikoja jouduttiin perumaan sekä vastaanottoajan saaminen ja palveluiden järjestäminen viivästyi.</p> <p>Vastaanottopalvelut ja suun terveydenhuolto on pystytty järjestämään hoitotakuun mukaisesti lukuun ottamatta suunkirurgian ajoittaista hoitotakuun ylittämistä.</p> <p>Keskimääräinen hoitoaika 5,7 vrk.</p> <p>Käyttämättä ja peruuttamatta jääneiden vastaanottoaikojen osuus 0,34 %</p> <p>Toistaiseksi peittävyyttä ei saada teknisistä syistä johtuen.</p>

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022	Tavoitetaso	Riski-arvio	TOTEUTUMINEN
<p>Hyvinvointi: Henkilöstön työhyvinvoinnin ja saatavuuden parantaminen henkilöstön osallisuutta vahvistaen, ammatillisia kehittymismahdollisuuksia lisäten ja lähiesimiestyötä tukien</p>	<p>Ammattitaidon ylläpitäminen 3,0 kpv/v</p> <p>Avoimna olevaan tehtävään ka 3 hakijaa</p>	<p>Työntekijöiden pito- ja vetovoima on heikko, johtuen ammattitaitoisen henkilökunnan saatavuus haasteista.</p> <p>Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökunta on vastannut poikkeusolojen aiheuttamiin velvoitteisiin erinomaisesti, ja henkilöstön kyky uuden oppimiseen on osoittautuneet palvelualueen suureksi vahvuudeksi. Poikkeustilanteen aiheuttaman henkilöstön psykososiaalisen kuormituksen vähentäminen vaatii kuitenkin toimenpiteitä myös pandemian väistyttyä.</p>	<p>Ammattitaidon ylläpitämisen osalta aikavälillä 1.1.-31.12.2022 koko henkilöstön osalta on ollut keskimäärin 2,9 kpv. Vakinaisen henkilöstön osalta on 2,3 kpv.</p> <p>Sosiaali- ja terveyspalveluissa on ollut ajanjaksolla 1.1-16.10.2022 rekrytointeja 172, joihin hakijoita on ollut yhteensä 501, eli keskimäärin 2,9 hakijaa/rekrytointi.</p> <p>Huomattavaa on, että osaan avoimna oleviin tehtäviin/virkoihin ei ole ollut yhtään hakijaa.</p> <p>Rekrytoinnit siirtyivät hyvinvointialueen hoidettavaksi 17.10.2022, josta ei ole saatavissa rekrytointien määriä ja hakijoita.</p>
<p>Talous: Sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannusvaikuttava järjestäminen</p>	<p>Toiminta on Pohjois-Savon alueella kustannustehokasta.</p> <ul style="list-style-type: none"> - terveydenhuollon ikävakioidut kustannukset / asukas - sosiaalihuollon ikävakioidut kustannukset / asukas. 	<p>Palvelutuotanto siirtyy aiempaa enemmän ulkoisten palvelujen varaan mm. henkilöstövajeet, palvelutarpeeseen ei pystytä vastaamaan lakisääteisessä ajassa.</p>	<p>Kuntaliitto ilmoitti huhtikuussa 2022 etteivät he enää kerää tietoja ja julkista yhteenvetoa 44 suurimman kunnan sekä kahdeksan kuntayhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon ja sen eri toimintojen nettotoimintamenoista. Näin ollen Pohjois-Savon alueen terveyden- ja sosiaalihuollon ikävakioiduista kustannuksia/asukas ei ollut saatavilla.</p>

Talousarvion toteutuminen

Sosiaali- ja terveyspalveluiden toimintatuotoissa myyntituottoja kertyi 414.884 euroa enemmän (mm. kotikuntakorvaukset, myyntituotot kunnilta, muut korvaukset valtiolta) ja maksutuottoja 202.894 euroa enemmän. Avustuksia kertyi 1 913.490 euroa enemmän, johtuen muun muassa Covid-19-epidemiasta aiheutuneista korvauksista. Asuntojen vuokratuotot jäivät 36.736 euroa talousarviotavoitteesta, muita toimintatuottoja kertyi sitä vastoin 22.646 euroa talousarviotavoitetta enemmän. Näitä tuottoja olivat mm. vakuutusyhtiöiden vahinkovakuutuskorvaukset.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden toimintakuluissa henkilöstömenojen 856.946 euron säästö johtuu pääosin rekrytointihaasteista ja henkilöstövajauksesta. Palvelujen ostoissa ylitettiin talousarvio 777.251 euroa. Suurimpina menoerinä olivat koronatestausten ostot ja työvoiman vuokraus. Avustukset ylittyivät 503.650 euroa, johtuen sairaanhoitopiirin alijäämän kattamisesta. Muissa toimintakulut toteutuvat lähes talousarvion mukaisesti.

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	1 786 480	1 716 480	0	1 716 480	2 131 364	414 884	24,2
Myyntituotot (sis)	55 419	30 000	0	30 000	78 579	48 579	161,9
Maksutuotot	4 093 876	4 417 782	0	4 417 782	4 620 676	202 894	4,6
Tuet ja avustukset	3 695 555	664 262	0	664 262	2 577 752	1 913 490	288,1
Vuokratuotot (ulk.)	656 318	683 075	0	683 075	646 339	-36 736	-5,4
Muut toimintatuotot	184 529	114 800	0	114 800	137 446	22 646	19,7
Toimintatuotot	10 472 176	7 626 399	0	7 626 399	10 192 155	2 565 756	33,6
Henkilöstökulut	-24 691 023	-27 766 746	0	-27 766 746	-26 909 800	856 946	-3,1
Palvelujen ostot	-49 913 777	-51 322 581	0	-51 322 581	-52 099 832	-777 251	1,5
Palvelujen ostot (sis.)	-2 281 560	-2 716 635	0	-2 716 635	-2 891 901	-175 266	6,5
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 536 549	-2 245 727	0	-2 245 727	-2 780 082	-534 355	23,8
Avustukset	-2 766 021	-2 938 954	0	-2 938 954	-3 442 604	-503 650	17,1
Muut toimintakulut (ulk.)	-2 447 930	-2 996 142	0	-2 996 142	-2 974 486	21 656	-0,7
Muut toimintakulut (sis.)	-1 078 349	-847 309	0	-847 309	-904 273	-56 964	6,7
Toimintakulut	-85 715 207	-90 834 095	0	-90 834 095	-92 002 978	-1 168 883	1,3
Toimintakate	-75 243 031	-83 207 696	0	-83 207 696	-81 810 823	1 396 873	-1,7
Poistot ja arvonalentumiset	-447 643	-292 849	0	-292 849	-343 024	-50 175	17,1
Vyörytystulot	2 022 242	0	0	0	4 900 023	4 900 023	0,0
Vyörytysmenot	-2 022 242	0	0	0	-4 900 023	-4 900 023	0,0

Sosiaali- ja terveystalouden hallinto

Sitovuus: sosiaali- ja terveystaloudet, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuhenkilö: sosiaali- ja terveystalouden johtaja Kati Kantanen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Erikseen palkatut koronarokotuksen rokottajat olivat henkilöstöhallinnollisesti sijoitettu sosiaali- ja terveystalouden hallinnon alle sosiaali- ja terveystalouden alaisuuteen. Koronarokottajat olivat koko vuoden rokotustehtävissä.

Sosiaali- ja terveystalouden hallinnon alle tuli vuoden 2022 aikana kaksi uutta hanketta; RRP- ja Tulkoti-hankkeet. Hankkeiden rekrytoinnit viivästyivät, eikä hankkeet kaikilta osin päässet suunnitellusti käynnistymään.

Sosiaali- ja terveystalouden hallinnon alla oli myös resurssivajasta ja vaikeutta saada rekrytoida pitempiin poissaoloihin tekijää. Tämä näkyi työkuorman kasvamisena ja asioiden valmistumisten viiveinä. Tilanteen teki haastavaksi myös se, että normaalin työn lisäksi tehtiin useamman yhtäaikaisen hankkeen hallinnointia ja valmisteltiin sosiaali- ja terveydenhuollon siirtymistä hyvinvointialueelle.

Talousarvion toteutuminen

Sosiaali- ja terveystalouden hallinnon toimintatuotoissa näkyy hankkeiden rahoitus sekä korona korvaukset koronarokottajien osalta.

Toimintakulujen ylitys johtui henkilöstökulujen kasvusta. Sosiaali- ja terveystalouden hallinnon henkilöstökulut sisältävät koronarokotuksiin tarvittuun henkilöstöön (erikseen palkatut rokottajat) ja hankehenkilöstön palkkakustannukset, mitkä kasvoivat uusien hankkeiden myötä.

Soten hallintopalvelut

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	50 492	0	0	0	162 612	162 612	0,0
Maksutuotot	650	0	0	0	500	500	0,0
Tuet ja avustukset	727 000	664 262	0	664 262	746 318	82 056	12,4
Muut toimintatuotot	38 638	34 800	0	34 800	79 735	44 935	129,1
Toimintatuotot	816 780	699 062	0	699 062	989 165	290 103	41,5
Henkilöstökulut	-1 936 504	-4 009 767	0	-4 009 767	-4 659 709	-649 943	16,2
Palvelujen ostot	-1 044 589	-1 042 534	0	-1 042 534	-978 462	64 072	-6,1
Palvelujen ostot (sis.)	-94 717	-103 747	0	-103 747	-206 776	-103 029	99,3
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-24 339	-30 372	0	-30 372	-39 072	-8 700	28,6
Muut toimintakulut (ulk.)	-53 707	-93 286	0	-93 286	-60 771	32 515	-34,9
Muut toimintakulut (sis.)	-16 604	-11 068	0	-11 068	-12 495	-1 427	12,9
Toimintakulut	-3 170 460	-5 290 774	0	-5 290 774	-5 957 286	-666 513	12,6
Toimintakate	-2 353 680	-4 591 712	0	-4 591 712	-4 968 121	-376 410	8,2
Poistot ja arvonalentumiset	-141 259	-275 167	0	-275 167	-292 273	-17 106	6,2
Vyörytystulot	2 022 242	0	0	0	4 900 023	4 900 023	0,0
Vyörytysmenot	-13 603	0	0	0	0	0	0,0

Sosiaali- ja perhepalvelut

Sitovuustaso: sosiaali- ja terveyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: sosiaali- ja perhepalveluiden johtaja Minna Pitkänen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Henkilöstön saatavuus muodostui suurimmaksi riskiksi palvelutuotannossa. Kaikissa henkilöstöryhmissä sijaisten saanti muodostui lähes mahdottomaksi lyhyissä sijaisuuksissa mm. lähihoitajat ja terveydenhoitajat, joihin sijaisia otetaan ja vakinaisen henkilöstön rekrytointi sosiaalityöntekijän ja sosiaaliohjaajan virkoihin ja psykologien tehtäviin oli erityisen hankalaa. Psykologien osalla päädyttiin käyttämään ostopalveluja, mutta virkatehtävissä ei ostopalvelujen käyttö mahdollistunut. Henkilöstövajeet heikensivät palvelutuotantoa ja vastaanottoajan saaminen ja palveluiden järjestäminen viivästyivät. Asiakkailta saatiin huolestunutta palautetta tilanteesta ja valvovalle viranomaiselle annettiin selvitys lasten psykologisten tutkimusten tilanteesta.

Psykologipalveluissa ostettiin tutkimuksia sekä opiskeluhoillon palveluiden järjestämiseksi psykologin sekä sairaanhoitajan palveluja.

Kuntaan saapui ukrainalaisia pakolaisia keväästä alkaen ja neuvolapalveluiden vastuulle tuli lasten terveystarkastuksien järjestäminen.

Lapset puheeksi keskustelujen tarjoamisen käynnistäminen 4-vuotiaiden neuvolassa oli kirjattu toiminnalliseksi tavoitteeksi ja terveydenhoitajien kouluttautuminen toimintamalliin mahdollistui, mutta säännönmukainen keskustekujen tarjoaminen ei käynnistynyt

työtilanteesta johtuen. Terveystieteiden sijaisuuksia oli ajoittain täyttämättä ja lasten ikäkausitarkastuksien toteuttaminen priorisoitiin toiminnassa.

Hyvinvointialueen valmistelu on vaatinut esihenkilöiden ja henkilöstön työaikaa valmistelutyöryhmissä ja toiminnan tietojen keräämisessä. Valmistelutyö oli työtä omien työtehtävien ohella ja henkilöstövajeiden lisäksi vaikutti henkilöstöä kuormittavasti.

Sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmä vaati taustojen muutoksia sekä lomakkeiden yhtenäistämistä ja työskentely sitoi myös esihenkilöiden työaikaa asiakastietojärjestelmien sovellusasiiantuntijoiden lisäksi.

Tavoitteet ja toimenpiteet 2022

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Kasvu: Lapsi- ja perhelähtöiset, yhtenäiset ja toimivat palvelukokonaisuudet lapsiperheille	Luodaan toimivat yhteistyörakenteet perheille palveluja tuottavien yksiköiden välille, mallinnusta haetaan kokeilujen kautta.	Monitoimijainen asiakassuunnitelma mahdollistuu perheille, jotka ovat useiden palveluiden käyttäjiä.	Yhdessä-aika toimii, perhesosiaalityön ja vammaispalvelun yhteistä mallinnusta on tehty.
Hyvinvointi: Monipuolistetaan sosiaalisen toimintakyvyn ja terveyden edistämisen toimintoja	Strategia-menetelmä, vanhempainohjausryhmä adhd:n tukimuotona kaksi kertaa vuodessa Zones of Regulation-ohjelmaryhmä (tunnetilojen ja vireystason itsesäätelyn opettelu ohjelma) lasten toimintaterapiassa kaksi kertaa vuodessa Vahvuutta vanhemmuuteen ryhmä kerran vuodessa Aikuissosiaalityössä Kykyviisarin (työ- ja toimintakyvyn itsearviointimenetelmä) käyttöönotto Lapset puheeksi-keskustelu tarjotaan	Ennaltaehkäisevät vertaistuelliset ryhmät tarjotaan vakiintuneesti osana palvelutuotantoa. Kykyviisari tehdään työikäisten palveluissa kaikille asiakkaille palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä	Kaksi ryhmää toteutui. Kevään ryhmä on toteutunut. Vahvuutta vanhemmuuteen ryhmää ei tarjottu neuvolasta, Perheentalo toteutti ryhmän. Kykyviisari on otettu käyttöön ja sitä käytetään aikuissosiaalityön asiakkuuksissa, joissa työväline on arvioitu tarkoituksenmukaiseksi asiakkaan tilanteen kartoittamisessa

Tavoitteet 2022	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
	äitiys- ja lastenneuvolassa	Lapset puheeksi-keskustelu tarjotaan ensisynnyttäjille ja 4-vuotisneuvolassa	Keskustelujen tarjoaminen ei käynnistynyt.
Talous: Taloudellinen palvelurakenne	Kuvataan monialainen palvelupolku	Mallinnetut asiakaspolut, joista tunnustetaan sujuvuutta edistäviä ja ehkäiseviä toiminnat, joihin vaikuttamalla palvelua tehostetaan	Hyvinvointialueen valmistelussa on kuvattu palvelupolkuja palveluittain. Yhteistyön muotoja ja asiakastyön sujuvuutta on käsitelty yksiköiden omissa tiimeissä.

Informatiiviset tunnusluvut (tulosalueen yhteiset infoluvut)

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Laajojen terveystarkastusten määrä äitiysneuvolassa	*	165	130
Laajojen terveystarkastusten määrä lastenneuvolassa	*	500	545
Laajojen terveystarkastusten määrä kouluterveydenhuollossa	*	900	795
Aluepsykologin asiakkaat	549	530	407
Sairaanhoidajan asiakkaat, nuorten mielenterveyspalvelut	109	120	126
Lastenpsykiatriin asiakkaat	181	165	201
Puheterapian asiakkaat	275	330	253
Toimintaterapian asiakkaat	197	175	234
Lastensuojelun avohuollon asiakkaat	114	120	139
Huostassa olevien määrä (31.12.)	32	32	39
Lapsiperheiden kotipalvelun asiakkaat	39	45	65
Perhesosiaalityön asiakkaat	219	230	257
Päivänkierron käyttövuorokaudet (asumisyksikkö)	4256	4 380	4618
Toimintakeskuksen käyttöpäivät (Harjamäen työ- ja päivätoimintakeskus)	3653 1676	Päivätoiminta 2400 Avotyö 1720	3270 1737
Henkilökohtaisen avun asiakkaat	162	160	166
Kuljetuspalvelun asiakkaat	390	390	374

*potilastietojärjestelmästä tietoa ei ole voitu muodostaa

Talousarvion toteutuminen

Sosiaali- ja perhepalveluiden tilikauden tulos oli 97,3 %.

Tulot

Toimintatuottojen toteuma oli 121,9 %, suunniteltu tulokertymä ylittyi 193 535 €.

Kotikuntakorvauksien sekä myyntituotot kunnilta olivat kertymältään suunniteltua parempia 171 695 € e, yhteistoimintakorvauksia palautettiin Pohjois-Savon lastensuojelun kehittämissyksikössä 63 720 €, koska toimintakulut jäivät alle suunnitellun. Maksutuotoissa kertymä oli 97 546 € suunniteltua parempi ja lisäksi toimintatuotoissa on lastensuojelun menoihin saatua maahanmuuton kuntakorvausta 115 118 €, joka nostaa tulokertymää. Vuokratuotot alittuivat 34 946 € ja vakuutuskorvaukset jäivät alle suunnitellun 23 735 €.

Menot

Toimintakulujen toteuma oli 94,4 %, suunnitellut menot alittuivat 1 025 322 €.

Henkilöstökulujen kertymä oli 5 307 544 €, alitusta syntyi 333 891 €. Suurin alitus henkilöstökuluissa oli hyvinvointineuvolassa 321 855 €, johtuen erityishenkilöstön rekrytointivajeista sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon suunnitellun palkkabudjetin alituksesta. Muiden yksiköiden osalla toteumat olivat suunnittelun mukaiset.

Avustuksia myönnettiin 2 234 942 €, toteuma 93,2 %.

Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki alittui 24 989 €, toteuma 81 % (105 011 €), toimeentulotukimenot kasvoivat edellisvuodesta.

Vammaispalveluissa asiakkaille annettavat avustukset toteuma oli 94,8 % (1 914 362 €), kustannukset laskivat lievästi edellisvuodesta (1 999 211 €), lisäksi palvelusetelillä henkilökohtaista apua ostettiin 133 746 €, joka on ostopalveluja.

Lapsiperheiden sosiaalipalveluissa avustukset alittuivat 30 258 € (197 196 €), alitus syntyi lastensuojelun avustuskissa, lasten omaishoidontuki toteutui lähes suunnitellusti.

Palveluja ostettiin 8 921 113 € toteuma 94,6 %, joista asiakaspalveluja ostettiin 7 325 883 € ja kasvua edellisvuoteen oli 504 717 € ja ulkoiset muiden palvelujen ostot olivat 1 076 183 € ja sisäiset ostot olivat 519 048 €.

Ylitystä syntyi hyvinvointineuvolassa 115 905 € ja alitusta lapsiperheiden sosiaalipalveluissa 275 462 €, kehittämissyksikössä 69 580 € ja sosiaali- ja vammaispalveluissa 275 274 €.

Hyvinvointineuvolan asiakaspalveluiden ostojen ylitys muodostui psykologipalvelujen ostoista, jossa ylitys 187 178 € suunniteltuun, säästöt muodostuivat ostojen alituksista terveydenedistämisen seulonnoissa 54 164 €.

Lapsiperheiden sosiaalipalveluissa alitusta muodostui lastensuojelun laitoshoidon ostoissa 256 365 € (1 378 275 €), avohuollon tukitoimissa, perhetyön ja ammatillisen tukihenkilöpalvelun ostoissa 35 097 € (164 903 €) ja ylitystä muodostui ammatillisten perhekotien ostoissa 65 919 € (316 919 €). Lastensuojelun perhehoidon kustannukset alittuivat suunnitellusta 114 931 € (700 084 €).

Kehitysvammaisten laitoshoidon ostot Vaalijalasta alittuivat 73 690 € (167 010 €) suunnitellusta.

Kehitysvammaisten asumispalveluiden ostot yksityisilta palveluntuottajilta ja Vaalijalasta alittuivat 470 524 € (2 650 774 €), kasvua edellisvuoteen 162 616 €. Ostot Vaalijalasta ylittivät kehitysvammaisten kuntoutusjaksoissa 339 911 € (692 911 €), kasvua edellisvuoteen 67 306 € ja poliklinikka palveluissa 7 133 € (67 133 €), laskua edellisvuoteen 4 782 euroa.

Ulkoisissa muiden palvelujen ostoissa muodostui ylitystä 22 157 €. Merkittävimmät ylitykset syntyivät terveystalveissa 36 104 € ja vammaispalvelulain mukaisissa kuljetuspalveluissa 75 806 € (375 806 €), kuljetuspalveluiden käyttö vilkastui edellisvuodesta ja kustannukset nousivat, vaikka asiakasmäärä oli laskeva. Säästöä syntyi henkilöstön koulutuspalveluissa 47 897 € ja asiantuntijapalveluissa 27 822 € sekä vakuutuksissa 20 319 €.

Sisäiset palvelumenot alittuivat 42 821 € (519 048 €) suunnitellusta.

Muut toimintakulut alittuivat 12 238 € (702 315 €).

Tulot	
Myyntituotot (ulkoiset ja sisäiset)	+ 23 756 €
Kotikuntakorvaukset.....	+ 94 557 €
Muut yhteistoimintakorvaukset	- 63 720 €
Myyntituotot kunnilta.....	+ 77 139 €
Maksutuotot.....	+ 97 546 €
Tuet ja avustukset.....	+ 129 611 €
Vuokratuotot.....	- 34 946 €
Muut tuotot	- 22 431 €
Menot	
Henkilöstökulut.....	- 338 477 €
Palvelujen ostot (ulkoiset ja sisäiset)	- 504 410 €
Asiakaspalveluiden ostot	- 483 746 €
Muiden palvelujen ostot ulkoiset	+ 22 157 €
Muiden palvelujen ostot sisäiset.....	- 42 821 €
Aineet, tavarat tarvikkeet.....	- 6 185 €
Avustukset.....	- 164 012 €
Muut toimintakulut	- 12 238 €

Sosiaali- ja perhepalvelut

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	520 739	456 740	0	456 740	494 971	38 231	8,4
Myyntituotot (sis.)	18 322	30 000	0	30 000	15 840	-14 160	-47,2
Maksutuotot	264 296	226 882	0	226 882	324 522	97 640	43,0
Tuet ja avustukset	112 301	0	0	0	129 611	129 611	0,0
Vuokratuotot (ulk.)	61 674	92 075	0	92 075	57 129	-34 946	-38,0
Muut toimintatuotot	145 831	80 000	0	80 000	57 569	-22 431	-28,0
Toimintatuotot	1 123 162	885 697	0	885 697	1 079 641	193 944	21,9
Henkilöstökulut	-5 617 298	-5 641 435	0	-5 641 435	-5 307 544	333 890	-5,9
Palvelujen ostot	-7 742 330	-8 863 654	0	-8 863 654	-8 402 066	461 588	-5,2
Palvelujen ostot (sis.)	-477 209	-561 869	0	-561 869	-519 048	42 821	-7,6
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-97 793	-124 925	0	-124 925	-118 741	6 184	-5,0
Avustukset	-2 275 198	-2 398 954	0	-2 398 954	-2 234 942	164 012	-6,8
Muut toimintakulut (ulk.)	-608 291	-624 110	0	-624 110	-611 706	12 404	-2,0
Muut toimintakulut (sis.)	-97 473	-90 443	0	-90 443	-90 609	-166	0,2
Toimintakulut	-16 915 592	-18 305 390	0	-18 305 390	-17 284 655	1 020 734	-5,6
Toimintakate	-15 792 429	-17 419 693	0	-17 419 693	-16 205 015	1 214 678	-7,0
Poistot ja arvonalentumiset	-22 262	-249	0	-249	-1 015	-766	307,6
Vyörytysmenot	-527 490	0	0	0	-742 695	-742 695	0,0

Hoiva- ja vanhuspalvelut

Sitovuus: sosiaali- ja terveyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: hoito- ja vanhustyön johtaja Marja Kavilo

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Hoiva- ja vanhuspalveluiden suurimmaksi riskiksi on muodostunut työvoiman saatavuus. Koulutetun henkilökunnan saatavuus määräaikaisiin tehtäviin on ollut erittäin heikkoa ja myös vakinaisia tehtäviä on ollut haasteellista täyttää erityisesti kotihoidossa. Henkilöstövaje on kuormittanut vakituista henkilökuntaa, joka näkyy sairauslomien lisääntymisenä. Tilanne voi johtaa toiminnan supistamiseen asumispalveluissa, mikäli lain edellyttämään henkilöstömitoitusta ei kyetä täyttämään.

Henkilökunnan osalta covid-19 tartuntojen osuus merkittävästi vähentyi loppuvuotta kohden. Pandemiatilanne on kuitenkin vaikuttanut yksiköiden toimintaan mm. asumispalveluissa ja kotihoidossa on edelleen käytetty ohjeiden mukaisesti kasvomaskeja hoitotilanteissa. Taloudellisia vaikutuksia COVID 19- tilanteella on edelleen ollut mm. maskien, koronatestien ja siivouskulumien kasvun myötä.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa aloitti oma oppisopimusryhmä syksyllä 2021. Tästä ryhmästä valmistui vuoden 2022 lopussa lähihoitajia, jotka työllistyivät hoiva- ja vanhuspalveluihin. Tämän ryhmän lisäksi on hoiva- ja vanhuspalveluissa ollut myös muita oppisopimusopiskelijoita suorittamassa pitkiä harjoittelujaksoja.

Asumispalvelut

Ympäri vuorokautisen hoivan yksiköihin on vahvistettu henkilöstömitoitusta portaittain lain edellyttämälle tasolle. Koulutetun henkilöstön saatavuuden haasteet ovat näyttäytyneet rekrytointihaasteina, jonka vuoksi henkilöstön riittävyyttä on turvattu vuokratyövoiman käytöllä.

Syksyn aikana henkilöstöä koulutettiin mm uusien ohjelmien käyttöön valmistauduttaessa uuden Pohjois-Savon hyvinvointi käynnistymiseen. Loppuvuoden aikana Covid19-tilanteen hieman hellittäessä mahdollistui taas ulkopuolisten vierailijoiden ja esiintyjien käynnit yksiköissä ilahduttamassa asukkaita. Asumispalveluiden henkilöstö järjesti vuoden aikana monipuolisesti toimintaa ja erilaisia tapahtumia hoitokotien asukkaille, joilla hoitokotien arkea piristettiin.

Vetovoimainen Vanhustyö -hankkeen myötä yksiköissä aktivoitiin sosiaalisen median käyttöön jakamalla arjen hetkistä ja tapahtumista mukavia tilannekuvia.

Kotihoito

Kotihoidon palveluja monipuolistettiin aloittamalla keväällä virtuaalipotihoidon eli etähoivan palvelu. Palvelun piirissä oli vuoden lopussa 20 asiakasta. Tämä palvelu on koettu hyvänä ja toimivana ratkaisuna, joten sitä tullaan laajentamaan. Virtuaalipotihoidossa otettiin käyttöön myös omaisyhteys.

Kotihoidon henkilöstö osallistui useaan kehityshankkeeseen vuoden aikana. Hankkeissa kehitettiin mm. toimintamallia kotihoidon asiakkaiden suun- ja ravitsemuksen hoidon parantamiseksi ja ikääntyneiden osallisuuden lisäämistä (OSPA-hanke). Vetovoimainen Vanhustyö-hankeessa henkilöstö työsti videomateriaalia, joissa tuotiin esille positiivisesta näkökulmasta hoitotyötä ikäihmisten parissa sekä työskentelyä kotihoidossa.

Henkilöstön rekrytointihaasteet ovat edelleen pahentuneet niin määräaikaisiin kuin vakituisiin työsuhteisiin. Henkilöstövajasta korvattiin ostamalla palvelua yksityisiltä palveluntuottajilta sekä vuokratyövoimaa käyttämällä. Työvoimapula on näyttäytynyt kuormituksena työyhteisössä ja henkilöstön jaksamisessa.

Tavoitteet ja toimenpiteet 2022

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Kasvu: Palveluvalikon monipuolistaminen sähköisillä palveluilla	Etäkotihoito osaksi palvelurakennetta (pilotointi)	Pilotointiin osallistuneista asiakkaista 90 % tyytyväisiä palveluun.	Etäkotihoidon piirissä on 20 asiakasta. Asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä palveluun.
Hyvinvointi: sosiaalisen toimintakyvyn ja terveyden edistäminen	Asumispalveluiden asukkaiden osallisuuden edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> • 1 kertaa /viikko • 2 kertaa/vuosi	Kaaripolun palvelukoti ja Vanhan pappilan palvelukoti: <ul style="list-style-type: none"> • 1x/vko: Toiminnalliset tuokiot asukkaiden kanssa (mm. musiikki, laulaminen, piirtäminen, maalaaminen,

Tavoitteet 2022	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
			leipominen, lukeminen, ulkoilu) • 2x/vuosi: erilaisia tapahtumia vuodenajan mukaan (mm. kesäjuhlat, Alpakoiden vierailut, artistivierailut, musiikkituokiot, hartaudet, vanhusten viikon ohjelmat, joululaulut) Viriketoiminnan ohjaajan työpanos oli käytettävissä vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Työntekijän työpanos jakautui kaikkien yksiköiden kesken.
Talous: Taloudellinen palvelurakenne ja toimintatavat	Säännöllisen kotihoidon asiakkaan luona käyvien eri hoitajien määrä vähenee.	Viisi tutuinta hoitajaa tekee 60 % käynneistä.	Viisi tutuinta hoitajaa on tehnyt 46 % käynneistä.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TP 2022
SAS	87	100	98
• SAS päätösten määrä (tehostetun palveluasumisen päätös)			
• Keskimääräinen jonotusaika palveluasumiseen (vuorokautta)	37	90	30
Kotihoito			
• Säännöllinen kotihoito (tunteina)	51 621	53 000	56 017
• Säännöllinen kotihoito (käyntimäärä)	138 327	138 000	15 1661
• Kotihoidon asiakkaat /kk	263	280	254
Kotihoidon tukipalvelut			
• Turvapalvelut (käyntimäärä)	1745	1000	-
• Ateriapalvelu asiakkaat / kk	152	150	151
Asumispalvelut			
• Mummon Kammarin lyhytaik. + pitkäaik. hoitop.	7 815	10 000	8 447
• Kaaripolun lyhytaikaishoitopäivät	1 132	1 800	1 011

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TP 2022
• Kaaripolun pitkäaikaishoitopäivät	9 010	8 760	9 276
• Vanhan Pappilan pitkäaik. hoitopäivät	20 231	21 900	21 638
Ostopalvelut			
• Kotihoidon ostot (tunteina)	7 233	6 000	17 975
• Perhehoitopäivät	1 515	1 600	1 464
• Erityisryhmien pitkäaikaishoitopäivät	8 999	8 800	8 467
• Ikäihmisten pitkäaikaishoitopäivät	29 097	29 250	28 769

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuottoja kertyi yli 730 000 euroa talousarvioita enemmän.

Tuloja kertyi erityisesti asiakasmaksutuottojen osalta 365 000 euroa arvioitua enemmän, avustusten osuudesta 189 000 euroa ja kotikuntakorvauksina 200 000 euroa.

Toimintakulut ylittyivät noin miljoona euroa talousarvioon verrattuna.

Henkilöstökuluissa säästöä syntyi yli 730 000 euroa, koska rekrytointien osalta tilanne on vaikeutunut vuosi vuodelta koulutetun henkilöstön saatavuudessa. Tehtäviä on täyttämättä niin kotihoidossa kuin asumispalveluissakin.

Palveluiden ostoissa ylitystä muodostui lähes 1,5 miljoonaa euroa. Merkittävin osuus, noin 1,1 miljoonaa, muodostui työvoiman vuokrauksesta, jolla on osittain onnistuttu paikkamaan henkilöstövajetta kotihoidossa ja asumispalveluissa. Vuokratyövoiman kuluja kasvatti myös rekrytointihaasteet vahvistettaessa asumispalveluiden henkilöstömitoitusta lain edellyttämälle tasolle.

Muut ostot tilikauden aikana ylittyi noin 197 000 euroa, josta 176 000 euroa johtui hoitotarvikkeiden osuudesta ja 13 700 euroa lääkekulujen ylityksestä.

Avustuksissa säästöä syntyi 17 000 euroa.

Tulot

• Myyntituotot.....	+ 121 496 €
○ Kotikuntakorvaukset.....	+ 202 815 €
○ Ateriakorvaukset.....	- 83 825 €
• Maksutuotot.....	+ 365 806 €
○ Muut kodinhoitoapumaksut.....	+ 144 594 €
○ Vanhainkotimaksut.....	+ 19 963 €
○ Muut sosiaalitoimenmaksut.....	+ 193 055 €
• Tuet ja avustukset.....	+ 189 436 €
○ tuet ja avustukset valtiolta koronan hoitoon liittyen	

Menot

• Henkilöstökulut.....	- 732 479 €
• Palvelujen ostot.....	+1 497 672 €
○ Asiakaspalveluiden ostot.....	+ 346 462
○ Muiden palveluiden ostot.....	+ 1 151 209 €
▪ Työvoiman vuokraus.....	+ 1 105 032 €

- Ostot tilikauden aikana..... + 196 945 €
  - Hoitotarvikkeet..... + 175 851 €
  - Lääkkeet..... + 13 700 €
- Avustukset (Omaishoidontuki)..... - 17 358 €

Hoiva- ja vanhuspalvelut

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	285 398	354 595	0	354 595	476 091	121 496	34,3
Myyntituotot (sis)	37 097	0	0	0	62 739	62 739	0,0
Maksutuotot	2 271 590	2 487 800	0	2 487 800	2 853 606	365 806	14,7
Tuet ja avustukset	331 448	0	0	0	189 436	189 436	0,0
Vuokratuotot (ulk.)	594 644	591 000	0	591 000	589 210	-1 790	-0,3
Muut toimintatuotot	60	0	0	0	142	142	0,0
Toimintatuotot	3 520 236	3 433 395	0	3 433 395	4 171 224	737 829	21,5
Henkilöstökulut	-9 260 709	-9 861 565	0	-9 861 565	-9 200 614	660 951	-6,7
Palvelujen ostot	-6 531 573	-6 574 340	0	-6 574 340	-8 072 012	-1 497 672	22,8
Palvelujen ostot (sis.)	-1 132 204	-1 446 793	0	-1 446 793	-1 504 950	-58 157	4,0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 166 819	-1 041 344	0	-1 041 344	-1 238 289	-196 945	18,9
Avustukset	-485 929	-540 000	0	-540 000	-557 358	-17 358	3,2
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 322 857	-1 368 599	0	-1 368 599	-1 369 708	-1 109	0,1
Muut toimintakulut (sis.)	-181 579	-180 730	0	-180 730	-202 746	-22 016	12,2
Toimintakulut	-20 081 670	-21 013 371	0	-21 013 371	-22 145 677	-1 132 306	5,4
Toimintakate	-16 561 434	-17 579 976	0	-17 579 976	-17 974 453	-394 477	2,2
Poistot ja arvonalentumiset	-170 146	-766	0	-766	-11 500	-10 734	1 401,3
Vyörytysmenot	-871 525	0	0	0	-3 031 313	-3 031 313	0,0

Terveyspalvelut

Sitovuus: sosiaali- ja terveyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)
Vastuuhenkilö: johtava lääkäri Katri Hollmén

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Vuosi 2022 on ollut edelleen hankala terveyspalveluiden toteuttamiselle. Koronapandemian vaikutukset ovat olleet vaihtelevia kuukaudesta toiseen ja toimintaa on jouduttu jatkuvasti sopeuttamaan kulloiseenkin tilanteeseen. Tartunnanjäljitys, rokotukset ja infektiopotilaiden hoito muista eristettynä suojavaatteisiin pukeutuneena ovat sitoneet resurssia ja vieneet aikaa eri yksiköissä. Henkilökunta on sairastunut muun kansan lailla runsain määrin koronaan, ja henkilökunnan poissaolot ovatkin olleet runsaita tästä johtuen. Aikoja on peruttu ja siirretty ennen näkemättömän paljon. Lääkäritilanne on ollut enimmäkseen hyvä mutta useampi pitkä äkillinen poissaolo ja parin sovitun sijaisen peruuntuminen aiheuttivat kesäksi hyvin heikon tilanteen. Muun valtakunnan lailla hoitajatilanteen heikkeneminen näkyy voimakkaasti Siilinjärvelläkin. Vakituisiin paikkoihin on saatu hyvin hakijoita ja

työntekijöitä mutta sijaisten saaminen on hankalaa ja aiheuttaa työkuorman kasaantumista töissä olijoille. Esimiesten aikaa on mennyt huomattavan paljon äkillisten poissaolojen paikkaamisen järjestämiseen. Vastaanottoaikoja ei ole ollut riittävästi. Työvoimapula on väistämättä vaikuttanut palvelutasoon.

Koronanäytteiden oton hoitaa edelleen ISLAB. Testausmäärät ovat vaihdelleet koronatilanteen mukaisesti.

Koko alkuvuoden ajan työpanosta on käytetty paljon erilaisiin hyvinvointialueen valmisteluun liittyviin palavereihin ja suunnitteluun. Huomattavasti ja enenevästi aikaa on vienyt myös lähestyvä uuden terveyskeskuksen valmistelu ja muutto. Tähän liittyen olemassa olevia varastoja on pyritty käyttämään loppuun ja uutta tavaraa tilaamaan mahdollisimman vähän. Hankinnat on pyritty siirtämään muuton jälkeiseen aikaan. Laitteiden pitkä käyttöaika on valitettavasti vaatinut pakollisia korjauksia mm. röntgenlaitteeseen vielä kevään aikana.

Tavoitteet ja toimenpiteet 2022

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
<i>Ryhmämuotoiseen fysioterapiaan osallistuvien henkilöiden kuntoutuksen tavoitteellisuuden vahvistaminen.</i>	Asiakkaan, fysioterapeutin ja muiden tarvittavien osallisten kanssa mietitään yhdessä tavoite ja tavoitteen saavuttamisen keinot sekä kirjataan tavoite fysioterapialehdelle.	80 % pitkäaikaiskuntoutujista.	Tavoitteellisuuden vahvistamisesta muotoutunut pysyvä käytäntö, joka toteutuu lähes 100 %:sti. Ryhmätoimintaan osallistumisen tavoitteet kirjataan asiakkaan fysioterapiasuunnitelmaan.
<i>Henkilöstön osallistuminen täydennyskoulutuksiin ja tuoreen tiedon ja hoitokäytäntöjen tuominen työyhteisöön</i>	Luodaan seuranta- ja koulutuspalautemalli	Suurin osa osallistuu täydennyskoulutukseen STM:n suosituksen mukaan ja antaa koulutuspalautteen työyhteisölle.	Edelleen koulutusten määrä on selvästi pandemian alkua vähäisempi.

Informatiiviset tunnusluvut

Lääkäreiden ja hoitajien vastaanotto toiminta	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Lääkäreiden vastaanottokäynnit	23 628	30000	15 445
Lääkäreiden akuuttivastaanottokäynnit	6 899	5500	7 741
Hoitajien vastaanottokäynnit	58 893	38000	38 559
Hoitajien akuuttivastaanottokäynnit	338	1500	241
Radiologiset tutkimukset röntgen / UÄ	5 131 / 1 334	5000 / 1500	4 686 / 1149
Terveyskeskuksen sairaala			
Hoitopäivät	8 472	9800	10 282
Hoitajaksot	1 281	1400	1 254
Keskimääräinen hoitoaika	6,6	7	141
Täyttöaste (huom. paikkamäärä)	77	90	961
Suun terveydenhuolto			
Käynnit	28 558	24000	26 271
Kuntoutus			
Apuvälinelainaukset	2 018	2200	1 990
Lääkinnäll. kuntoutuksen päätökset	61	65	79
Apuvälinepäätökset	283	340	310
Yksilökäynnit	2 428	4000	2 753
Ryhmäkäynnit	594	2000	523
Ryhmät	419	550	
Mielenterveys- ja päihdepalvelut			
Käynnit vastaanotolla	4 649	7000	5 111
Kotikuntoutuksen käynnit	lakkautettu	-	-

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuottoja kertyi kokonaisuudessa 1 343 880 euroa talousarviota enemmän johtuen myyntituottojen kasvusta sekä korona korvauksista.

Toimintakulut olivat 633 510 euroa talousarviota enemmän johtuen palvelujen ostoista ja muista toimintakuluista. Palvelujen ostoissa ylitys aiheutui päihdelääkärin ja geriatriin palveluiden ostoista sekä koronatestausostoista. Muissa toimintakuluissa ylitys johtui koronan vuoksi ostetuista tarvikkeista sekä Uuden terveyskeskuksen muuton yhteydessä aiheutuneista uusimiskustannuksista hoitotarvikkeissa. Lisäksi toimitiloista maksettiin sisäisiä ja ulkoisia vuokria päällekkäin elo-syyskuun ajan, kun uuden terveyskeskuksen muutosta johtuen vanhat toimitilat olivat syyskuun loppuun asti ja uuden terveyskeskuksen kustannukset lähtivät juoksemaan elokuussa 2022.

Terveyspalvelut

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	929 551	905 145	0	905 145	997 690	92 545	10,2
Maksutuotot	1 557 340	1 703 100	0	1 703 100	1 442 048	-261 052	-15,3
Tuet ja avustukset	2 336 806	0	0	0	1 512 387	1 512 387	0,0
Toimintatuotot	4 823 698	2 608 245	0	2 608 245	3 952 125	1 343 880	51,5
Henkilöstökulut	-7 699 911	-8 100 455	0	-8 100 455	-7 570 618	529 838	-6,5
Palvelujen ostot	-4 199 833	-3 140 578	0	-3 140 578	-3 856 622	-716 044	22,8
Palvelujen ostot (sis.)	-577 430	-604 226	0	-604 226	-661 127	-56 901	9,4
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 247 598	-1 049 086	0	-1 049 086	-1 383 980	-334 894	31,9
Muut toimintakulut (ulk.)	-463 075	-910 147	0	-910 147	-932 302	-22 155	2,4
Muut toimintakulut (sis.)	-782 693	-565 068	0	-565 068	-598 422	-33 354	5,9
Toimintakulut	-14 970 539	-14 369 560	0	-14 369 560	-15 003 070	-633 510	4,4
Toimintakate	-10 146 842	-11 761 315	0	-11 761 315	-11 050 945	710 371	-6,0
Poistot ja arvonalentumiset	-113 976	-16 667	0	-16 667	-38 236	-21 569	129,4
Vyörytysmenot	-609 624	0	0	0	-1 126 015	-1 126 015	0,0

Erikoissairaanhoito

Sitovuus: sosiaali- ja terveyslautakunta, brutto

Vastuhenkilö: johtava lääkäri Katri Hollmén

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

KYS:n toiminta on jatkunut koronasta huolimatta normaalina. Sen sijaan hoitajapula vaikuttaa ja kesän 2022 aikana paikoista onkin ollut pulaa ja toimintoja on jouduttu supistamaan. Toistaiseksi sekä KYS:n että muun erikoissairaanhoidon käyttö näyttäisi toteutuvan ennakkoidusti.

Talousarvion toteutuminen

Erikoissairaanhoidon kustannukset toteutuivat 242 710 € vähemmän kuin talousarviossa oli varauduttu. Sairaanhoitopiirin alijäämän kattaminen on kirjattu avustuksiin.

Erikoissairaanhoito

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	300	0	0	0	0	0	0,0
Tuet ja avustukset	188 000	0	0	0	0	0	0,0
Toimintatuotot	188 300	0	0	0	0	0	0,0
Henkilöstökulut	-176 601	-153 525	0	-153 525	-171 314	-17 790	11,6
Palvelujen ostot	-30 395 452	-31 701 475	0	-31 701 475	-30 790 671	910 804	-2,9
Avustukset	-4 894	0	0	0	-650 304	-650 304	0,0
Toimintakulut	-30 576 946	-31 855 000	0	-31 855 000	-31 612 289	242 710	-0,8
Toimintakate	-30 388 646	-31 855 000	0	-31 855 000	-31 612 289	242 710	-0,8

TEKNINEN LAUTAKUNTA

TEKNINEN LAUTAKUNTA VUONNA 2022

<i>Jäsen</i>	<i>Henkilökohtainen varajäsen</i>
Syväys Katariina (SDP), pj.	Räsänen Reijo (SDP)
Apell Harri (PS)	Holopainen Jani (PS)
Jääskeläinen Heikki (VIHR)	Santti Ulla (VIHR)
Markkanen Tapio (KESK)	Mononen Satu (KESK)
Puurunen Jukka (KOK)	Pellikka Jussi (KOK)
Puustinen Ritva (KESK)	Korhonen Ritva (KESK)
Timonen Pirjo (KD)	Kuivalainen Ville (KD)

TEKNISET PALVELUT

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ari Kainulainen

Tekniset palvelut ovat yksi kunnan viidestä palvelualueesta. Tekniset palvelut tuottavat tukiluonteisia palveluita muille palvelualueille toimitiloihin, varikkopalveluihin ja hankintoihin liittyvissä tehtävissä sekä vastaa kuntatekniikasta. Palvelualueeseen kuuluvat lisäksi lakisääteisinä viranomaistoimintoina rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu sekä yksityistieasiat.

Palvelualueen ydintoiminta-alueet ovat:

- toimitilojen ja kuntatekniikan uudisrakentaminen ja rakennuttaminen, peruskorjaus ja ylläpito
- ydintoimintoja tukevat tekninen hallinto- ja varikkopalvelut (ml. pysäköinninvalvonta)
- viranomaislautakunnan alaisuudessa viranomaispalveluina toimivat rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu sekä
- yksityistieasiat (teknisen lautakunnan jaosto).

Palvelualue sisältää seuraavat valtuustoon nähden sitovat kokonaisuudet:

SITOVUUSTASOT	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
<i>Tekninen lautakunta</i>			
Tekniset palvelut (brutto)	-3 576 814	1 164 111	-2 412 703
<i>Teknisen lautakunnan jaosto</i>			
Yksityistieasiat (brutto)	-102 847	0	-102 847
<i>Viranomaislautakunta</i>			
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu (brutto)	-661 896	338 061	-323 835
<i>Laskennallisesti eriytetyt taseyksiköt</i>			
Toimitilojen ylläpito (tilikauden tulos)	-4 755 137	6 664 564	1 909 427
Sitovuustasot yhteensä	-9 096 694	8 166 735*	-929 959

*sis. valmistus omaan käyttöön

Palvelualueen tuloslaskelma

TEKNISET PALVELUT

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	1 686 630	945 800	0	945 800	1 100 911	155 110	16,4
Myyntituotot (sis.)	206 280	141 620	0	141 620	179 491	37 871	26,7
Maksutuotot	338 148	328 000	0	328 000	336 902	8 902	2,7
Tuet ja avustukset	4 476	0	0	0	10 148	10 148	0,0
Vuokratuotot (ulk.)	250 376	289 295	0	289 295	254 821	-34 474	-11,9
Vuokratuotot (sis.)	6 227 721	6 096 002	0	6 096 002	5 993 477	-102 525	-1,7
Muut toimintatuotot	148 845	100 000	0	100 000	142 732	42 732	42,7
Toimintatuotot	8 862 476	7 900 717	0	7 900 717	8 018 482	117 765	1,5
Valmistus omaan käyttöön	124 571	135 000	0	135 000	148 253	13 253	9,8
Henkilöstökulut	-2 657 658	-2 558 056	0	-2 558 056	-2 604 248	-46 191	1,8
Palvelujen ostot	-2 895 728	-2 181 703	0	-2 181 703	-2 500 051	-318 348	14,6
Palvelujen ostot (sis.)	-465 473	-464 381	0	-464 381	-476 562	-12 181	2,6
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 316 722	-2 196 869	0	-2 196 869	-2 238 127	-41 258	1,9
Varastojen lisäys/vähennys	-373	0	0	0	-29	-29	0,0
Avustukset	-141 958	-169 848	0	-169 848	-95 420	74 428	-43,8
Muut toimintakulut (ulk.)	-552 670	-547 570	0	-547 570	-694 971	-147 401	26,9
Muut toimintakulut (sis.)	-501 905	-482 180	0	-482 180	-487 287	-5 107	1,1
Toimintakulut	-9 532 487	-8 600 607	0	-8 600 607	-9 096 694	-496 087	5,8
Toimintakate	-545 440	-564 890	0	-564 890	-929 959	-365 069	64,6
Poistot ja arvonalentumiset	-5 091 433	-5 419 105	0	-5 419 105	-5 412 362	6 743	-0,1

Palvelualueen toimintatuottojen muutos oli +1,5 % ja toimintakulujen muutos +5,8 % talousarvioon verrattuna.

Tekniset palvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ari Kainulainen

Toiminta-ajatus

Teknisten palveluiden sitovuustaso sisältää ydintoimintoja tukevat teknisen hallinnon ja varikkopalvelut sekä kuntatekniikan uudisrakentamisen, saneerauksen ja ylläpidon.

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Tekninen hallinto ja varikkopalvelut	-881 956	432 544*	-449 411
Kuntatekniikka	-2 694 858	731 567*	-1 963 292
Sitovuustaso yhteensä	-3 576 814	1 164 111*	-2 412 703

*sis. valmistus omaan käyttöön

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Merkittävimmät toiminnallisia muutoksia ja riskejä ovat kustannuseriä, joihin emme juurikaan pysty vaikuttamaan: sähköenergia, lämpö ja kunnossapidosta aiheutuvat kustannukset. Henkilöstöresurssit ovat edelleen niukat eikä varahenkilöitä ole tietyissä tehtävissä edelleenkään ole.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
<i>Suunnittelukauden tavoite 2022–2024</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>Riskiarvio</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Kasvu: Vastataan rakentamisella kunnan väestönkasvun tavoitteeseen	Pitkántähtäimen mukainen suunnittelu ja hallittu kasvu. Asemakaavojen toteuttaminen.	Kunnan talous, resurssit.	Radantauksen teollisuusalueen katujen rakentaminen hyväksytyn työohjelman mukaisesti: toteutui v. 2022 ei ollut uutta asemakaava-alueen rakentamista
Hyvinvointi: Vanhoista alueista huolehtiminen	Pitkántähtäimen mukainen kunnossapito: huonokuntoisten katurakenteiden korjaukset yms.	Kunnan talous, resurssit.	Infran saneerausta jatkettiin hyväksytyn työohjelman mukaisesti Leppäkaarteentiellä.
Talous: Tiukka talouskuri	Talousarvion mukainen toiminta.	Voimakkaat sääilmiöt ja ilmastonmuutos tuovat yllättäviä kustannuksia käyttötalouteen mm. talvikunnossapidon osalle	Käyttötalous on ylitysriski: runsas lumen talvi aiheutti lisää avaruskertoja ja lumenajoa.

Talousarvion toteutuminen

Sitovuustason talousarvio toteutui lähes suunnitellulla tavalla, vaikka talvikausi aiheutti ylimääräisiä talvikunnossapidon kustannuksia. Lisäksi polttoaineiden hinta lähti v. 2022 voimakkaaseen nousuun.

Sitovuustason toimintatuottojen muutos oli -12,2 % ja toimintakulujen muutos -5,5 % talousarvioon verrattuna.

Tekninen hallinto ja varikkopalvelut, Kuntatekniikka

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	977 788	893 300	0	893 300	675 739	-217 561	-24,4
Myyntituotot (sis.)	202 120	141 620	0	141 620	178 511	36 891	26,0
Maksutuotot	35 818	35 000	0	35 000	36 456	1 456	4,2
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	2 981	2 981	0,0
Vuokratuotot (ulk.)	3 159	4 000	0	4 000	5 479	1 479	37,0
Muut toimintatuotot	83 856	100 000	0	100 000	131 523	31 523	31,5
Toimintatuotot	1 302 741	1 173 920	0	1 173 920	1 030 690	-143 230	-12,2
Valmistus omaan käyttöön	124 571	135 000	0	135 000	133 421	-1 579	-1,2
Henkilöstökulut	-1 397 199	-1 281 128	0	-1 281 128	-1 321 808	-40 680	3,2
Palvelujen ostot	-1 415 367	-1 407 677	0	-1 407 677	-1 240 340	167 337	-11,9
Palvelujen ostot (sis.)	-333 839	-283 056	0	-283 056	-306 835	-23 779	8,4
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-475 110	-512 539	0	-512 539	-426 854	85 685	-16,7
Varastojen lisäys/vähennys	-373	0	0	0	-29	-29	0,0
Avustukset	-28 689	-50 000	0	-50 000	-20	49 980	-100,0
Muut toimintakulut (ulk.)	-71 614	-98 720	0	-98 720	-128 714	-29 994	30,4
Muut toimintakulut (sis.)	-152 215	-152 213	0	-152 213	-152 215	-2	0,0
Toimintakulut	-3 874 406	-3 785 333	0	-3 785 333	-3 576 814	208 519	-5,5
Toimintakate	-2 447 094	-2 476 413	0	-2 476 413	-2 412 703	63 710	-2,6
Poistot ja arvonalentumiset	-2 123 065	-2 201 918	0	-2 201 918	-2 185 770	16 148	-0,7

Tekninen hallinto ja varikkopalvelut

Sitovuustaso: tekninen lautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ari Kainulainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Vuonna 2021 päätetyt kalustohankinnat (toteutus yhteistyössä Sansia Oy:n kanssa) toteutuivat v. 2022. Leasing-mallilla hankitut traktorit ja kuorma-auto saatiin tuotantokäyttöön.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutui lähes suunnitellulla tavalla. Polttoaineiden voimakas kallistuminen näkyi toimintakulujen kasvuna. Tulosityksikkötason toimintatuottojen muutos oli +26,6 % ja toimintakulujen muutos 17,2 % talousarvioon verrattuna.

Tekninen hallinto ja varikkopalvelut

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	4 947	3 000	0	3 000	1 273	-1 727	-57,6
Myyntituotot (sis.)	193 887	141 620	0	141 620	176 994	35 374	25,0
Vuokratuotot (ulk.)	-15	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintatuotot	84 323	100 000	0	100 000	131 515	31 515	31,5
Toimintatuotot	283 142	244 620	0	244 620	309 782	65 162	26,6
Valmistus omaan käyttöön	83 986	135 000	0	135 000	122 762	-12 238	-9,1
Henkilöstökulut	-403 669	-366 471	0	-366 471	-410 070	-43 599	11,9
Palvelujen ostot	-128 441	-80 150	0	-80 150	-95 520	-15 370	19,2
Palvelujen ostot (sis.)	-32 989	-41 087	0	-41 087	-37 049	4 038	-9,8
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-79 025	-64 400	0	-64 400	-99 891	-35 491	55,1
Varastojen lisäys/vähennys	-373	0	0	0	-29	-29	0,0
Muut toimintakulut (ulk.)	-30 914	-74 720	0	-74 720	-113 690	-38 970	52,2
Muut toimintakulut (sis.)	-125 707	-125 706	0	-125 706	-125 707	-1	0,0
Toimintakulut	-801 118	-752 534	0	-752 534	-881 956	-129 422	17,2
Toimintakate	-433 990	-372 914	0	-372 914	-449 411	-76 498	20,5
Poistot ja arvonalentumiset	-8 253	-7 624	0	-7 624	-3 624	4 000	-52,5

Kuntatekniikka

Sitovuus: tekninen lautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kuntatekniikan päällikkö Timo Korhonen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Käyttötalouden osalla kulunut talvi aiheutti kustannuspainetta lumen aurauksesta ja sen pois ajosta johtuen. Kevään aikana henkilöstöresurssit supistuivat entisestään, kun kaksi puistojen esihenkilöä irtisanoutui tehtävistään: puisto- ja viheralueita hoidettiin tilapäisjärjestelyillä. Em. henkilöstömuutoksien vuoksi kunnossapidossa tehtiin organisaatiomuutoksia, joilla vahvistettiin osaamista, varauduttiin paremmin kunnossapitoriskeihin henkilöstöresursseissa ja jatkossa parannetaan omaisuudenhallinnan tasoa.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Uusien asuinalueiden infran rakentaminen	Uusien asuinalueiden esirakentaminen heti vuoden alusta.	Työohjelman mukaisesti jatketaan Radantauksen yritystonttialue ja	Toteutui Suutarintien osalta Päivärinne/ Mutkajuoheen ja

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
määrärahojen puitteissa		varaudutaan Siilinkoskentien jatkon rakentamiseen sekä Mutkajuoheen kevyen liikenteen väylän saneeraukseen.	Siilinkoskentien osalta urakka kilpailutettiin v. 2022 (toteutus 2023)
Jatketaan vanhojen asuinalueiden infran saneeraamista määrärahojen puitteissa	Uusien saneerauskohteiden osalta rakennustyöt käynnistyvät keväällä 2022.	Työohjelman mukaisesti: jatkettiin Leppäkaarteentien saneerausta.	Toteutui: Leppäkaarteentien saneeraus viimeistelytöitä vaille valmis Ei toteutunut: Pyylampi (Suruttomankierto); Kuopion Vesi Oy vesihuollon ja kadunrakentamisen työmaan yhteensovittamisvaikeus: Tilalle Sulkavanniitty/Niittytien saneeraus, joka on viimeistelytöitä vaille valmis
Säilytetään katujen ja muiden yleisten alueiden kunnossapidon nykyinen taso	Huolehditaan kunnossapidosta määrärahojen puitteissa.	Negatiivisen kuntalaispalautteen väheneminen.	Varaudutaan ja reagoidaan: esim. tiedottamisella tulevaan talvikauteen ja myös siihen mitkä ovat kiinteistön velvollisuudet. Negatiivisen palautteen määrä vähentynyt. Julkaistiin talvikunnossapidon video.
Säilytetään olemassa olevan liikenneväylien infra-omaisuuden arvo ylläpitokorjauksilla	Tehdään liikenneturvallisuus- ja käytettävyyssparannuksia liikenneväylille (mm. Harjamäentien kevyen liikenteen alikulkusilta).	Liikenneväylien infra-omaisuuden arvo ei laske.	Harjamäentien kevyen liikenteen alikulkusilta saneerattiin. Vahvistettiin infraomaisuuden hallintaa Trimble/ Locus-järjestelmässä

Informatiiviset tunnusluvut

Teknisen lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kadut, m	108 640	108 670*	109 186
Valaistus, m	101 040	101 070*	101 586
Erilliset kevyenliikenteen väylät, m	27 700	27 750*	28 099
Kevyenliikenteen väylien valaistus	15 100	15 150*	15 499
Puistot, ha	46,5	48,2	48,2
Leikkikentät, kpl	38	38	38
Hakkuut m ³	2 515	2 400	2200

*) tilanne 31.12.2022

Talousarvion toteutuminen

Tuottojen ja palvelujen ostot väheneminen johtui pääasiassa rakentamisen lopettamisesta 31.6.2022 Kuopion Vesi Oy:lle (läpilaskutus). Talvikunnossapitokuluissa ei pysytty budjetissa. Inflaation takia em. palvelujen ostojen muutos oli +12,7 %. Uusi (syksyllä v. 2022 voimaan tullut) talvikunnossapitosopimuksen konetuntihinnat kasvoivat aikaisemmasta. Säästöjä saatiin puistopuolen henkilöstökuluissa. Myöskään avustuksiin (esim. vesiosuukuntien hankkeet) ei v. 2022 tullut suuria avustusta edellyttäviä hakemuksia.

Tulosityksikkötason toimintatuottojen muutos oli -22,4 % ja toimintakulujen muutos -11,1 % talousarvioon verrattuna.

Kuntatekniikka

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	972 841	890 300	0	890 300	674 466	-215 834	-24,2
Myyntituotot (sis.)	8 233	0	0	0	1 517	1 517	0,0
Maksutuotot	35 818	35 000	0	35 000	36 456	1 456	4,2
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	2 981	2 981	0,0
Vuokratuotot (ulk.)	3 174	4 000	0	4 000	5 479	1 479	37,0
Muut toimintatuotot	-467	0	0	0	7	7	0,0
Toimintatuotot	1 019 599	929 300	0	929 300	720 908	-208 392	-22,4
Valmistus omaan käyttöön	40 585	0	0	0	10 659	10 659	0,0
Henkilöstökulut	-993 530	-914 657	0	-914 657	-911 738	2 919	-0,3
Palvelujen ostot	-1 286 926	-1 327 527	0	-1 327 527	-1 144 820	182 707	-13,8
Palvelujen ostot (sis.)	-300 850	-241 969	0	-241 969	-269 786	-27 817	11,5
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-396 086	-448 139	0	-448 139	-326 963	121 176	-27,0
Avustukset	-28 689	-50 000	0	-50 000	-20	49 980	-100,0
Muut toimintakulut (ulk.)	-40 699	-24 000	0	-24 000	-15 024	8 976	-37,4
Muut toimintakulut (sis.)	-26 508	-26 507	0	-26 507	-26 508	-1	0,0
Toimintakulut	-3 073 288	-3 032 799	0	-3 032 799	-2 694 858	337 941	-11,1
Toimintakate	-2 013 103	-2 103 499	0	-2 103 499	-1 963 292	140 208	-6,7
Poistot ja arvonalentumiset	-2 114 813	-2 194 294	0	-2 194 294	-2 182 146	12 148	-0,6

V I R A N O M A I S L A U T A K U N T A

VIRANOMAISLAUTAKUNTA VUONNA 2022

Jäsen

Rojo Petri, pj
Klemelä Taina, vpj
Halonen Jukka
Hartikainen Joni
Hynynen Tuulikki
Korhonen Leena
Pennanen Vesa

Henkilökohtainen varajäsen

Manninen Soili
Virtanen Tiina
Rissanen Viljo
Utriainen Eero
Järvinen Sanna
Hakkarainen Heikki
Raatikainen Jari-Pekka

Rakennusvalvonta ja Ympäristönsuojelu

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilöt: rakennusvalvontapäällikkö Kari Nuutinen ja ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen

Toiminta-ajatus

Viranomaislautakunta hoitaa lainsäädännössä kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle määrättyjä tehtäviä.

Valtuuston sitovuustaso sisältää seuraavat tulosalueet

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Rakennusvalvonta	-356 225	268 175	-88 051
Ympäristönsuojelu	-305 671	69 886	-235 785
Sitovuustaso yhteensä	-661 896	338 061	-323 835

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Viranomaistyöhön liittyvät lupa- ja valvontaviranomaisen tehtävät on hoidettu suunnitellusti. Ympäristönsuojelu on ollut mukana useissa ympäristönsuojelun edistämishankkeissa (mm. ilmastonmuutoksen hillintä ja vesistökuunnostukset). Rakennusvalvonnassa on otettu kokonaisuudessaan käyttöön sähköinen asiointi lupahakemusten vastaanotossa ja käsittelyssä. Ympäristönsuojelussa sähköinen asiointi on ollut käytössä lähes kaikissa hakemusasioissa. Muu Trimble-ohjelmisto on molemmilla tulosalueilla tuotantokäytössä.

Tarkastustoiminnassa on palattu epidemian jälkeen normaaleihin käytäntöihin. Etätyö ja -palaverit sekä koulutuksiin osallistuminen etänä ovat muotoutuneet osaksi normaalia toimintaa.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
<i>Suunnittelukauden tavoite 2022–2024</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>Riskiarvio</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Lakiperusteiset ja sujuvat palvelut	Valitusviranomainen pysyttää viranomaislautakunnan ja sen alaisten viranhaltijoiden päätökset muutoksenhaussa.	Riskit hallittavissa, kun varmistetaan henkilökunnan riittävyys ja hyvä ammattitaito.	Kahteen MRL:n mukaiseen viranhaltijapäätökseen haettiin oikaisua lautakunnalta. Lautakunta pysytti päätökset. Toiseen lautakunnan päätöksistä haettiin muutosta hallinto-oikeudelta. Hallinto-oikeus kumosi kohteen suunnittelutarvepäätöksen, jonka myötä myös lautakunnan päätös kumottiin.

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Riskiarvio	TOTEUTUMINEN
			Yhteen YSL:n mukaiseen vi- ranhaltijapäätökseen ja lautakunnan yhteislupapäätökseen haettiin muutosta hallinto-oikeudelta. Näistä hallinto-oikeus ei ole vielä antanut ratkaisua. Hallinto-oikeus antoi ratkaisun lautakunnan yhteislupapäätöksestä vuonna 2020 tehdystä valituksesta hyläten valituksen ja tarkentaen lupamääräyksiä.
	Sähköinen asiointi on käytössä ja pääosa hakemuksista jätetään sähköisesti.	Riskinä on, että hakemukset jätettäisiin edelleen pääosin paperisina, mikä aiheuttaisi lisätyötä. Käyttöönotto vaatii henkilöstön koulutusta sekä asiakkaille laajaa tiedotusta ja neuvontaa, millä riskiä pienennetään.	Rakennusvalvonnassa sähköinen asiointi on käytössä kaikissa hakemusasioissa. Lähes kaikki hakemukset jätettiin sähköisesti. Ympäristönsuojelussa sähköinen asiointi on käytössä lähes kaikissa hakemusasioissa. Noin puolet hakemuksista jätettiin sähköisesti.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutui lähes suunnitellusti. Talousarvioon verrattuna toimintatuotot ylittyivät noin 42 000 € ja toimintakulut alittuivat noin 6 000 €.

Viranomaislautakunta

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	4 488	2 500	0	2 500	3 620	1 120	44,8
Myyntituotot (sis)	4 160	0	0	0	980	980	0,0
Maksutuotot	302 329	293 000	0	293 000	300 446	7 446	2,5
Tuet ja avustukset	3 750	0	0	0	7 166	7 166	0,0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	11 016	11 016	0,0
Toimintatuotot	314 728	295 500	0	295 500	323 228	27 728	9,4
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	14 833	14 833	0,0
Henkilöstökulut	-472 017	-510 522	0	-510 522	-503 734	6 788	-1,3
Palvelujen ostot	-47 226	-64 192	0	-64 192	-53 374	10 818	-16,9
Palvelujen ostot (sis.)	-29 473	-31 550	0	-31 550	-36 221	-4 671	14,8
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-5 451	-3 580	0	-3 580	-4 983	-1 403	39,2
Muut toimintakulut (ulk.)	-55 680	-49 700	0	-49 700	-55 045	-5 345	10,8
Muut toimintakulut (sis.)	-8 538	-8 579	0	-8 579	-8 538	41	-0,5
Toimintakulut	-618 386	-668 123	0	-668 123	-661 896	6 227	-0,9
Toimintakate	-303 658	-372 623	0	-372 623	-323 835	48 788	-13,1

Rakennusvalvonta

Sitovuus: viranomaislautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: rakennusvalvontapäällikkö Kari Nuutinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Rakennusvalvonnassa on otettu käyttöön sähköinen asiointipalvelu kokonaisuudessaan käsittäen lupahakemusten vastaanottamisen ja käsittelyn palvelussa. Rakennusluvan hakijat ovat ottaneet palvelun erittäin hyvin vastaan. Vain muutamia hakemuksia on tullut perinteiseen tapaan paperihakemuksina. Asiakkaan näkökulmasta lupaprosessi on helpottunut, kun hakemusta koskevat asiat voidaan käsitellä yhdessä kanavassa hankkeen osallisten kesken.

Uudisomakotirakentamisen lupahakemusten määrä on ollut lähes puolet vähäisempi edellisen vuoteen verrattuna. Syynä tähän on inflaatio ja korkojen nousu, mistä johtuen osa rakennushankkeisiin ryhtyvistä on odottavalla kannalla, eikä aloituspäätöksiä tehdä. Kuitenkin suuria kohteita on käynnissä ja suunnittelun alla mm. useita kerros- ja rivitalohankkeita sekä keskustassa että Vuorelassa.

Rakennusvalvonnasta on osallistuttu Metropolia AMK:n täydennyskoulutukseen liittyen tietomallien käsittelyyn rakennusvalvonnassa. Koulutus antaa valmiudet käsitellä ja tarkastaa rakennuslupasunnitelmia tietomallien avulla, jota myös tuleva lakimuutos edellyttää (Laki Rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä RYTJ).

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

VIRANOMAISLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Asiakaslähtöiset, lakiperusteiset ja asiantuntevat viranomaispalvelut	Valitusviranomaisen muuttamien lupapäätösten määrä suhteessa tehtyihin lupapäätöksiin.	Muutoksen haku ei muuta päätöstä.	Kahteen MRL:n mukaiseen viranhaltijapäätökseen on tehty oikaisuvaatimus, jotka viranomaislautakunta on hylännyt. Toisessa tapauksessa näistä jätettiin valitus Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Ko. kohteen suunnittelu-tarvapäätöksestä valitettiin myös hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeudessa suunnittelutarvapäätös kumottiin ja sen myötä kumottiin myös rakennuslupapäätös.
	Lupapäätökset	Päätökset 360 kpl	231 kpl
	Sähköinen lupasiointi	50 % hakemuksista käsitellään sähköisen asiointipalvelun kautta.	Hakemukset ovat tulleet 95 %:sti sähköisen asiointipalvelun kautta.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Lautakunnan muuttamien lupapäätösten määrä suhteessa tehtyihin lupapäätöksiin (kpl/kpl)			
- viranhaltijat	0/271	0/360	0/231
Lupapäätöksiä, kpl	271	360	231
Myönnettyt luvat, asuntoja	114	150	108
Valmistuneet asunnot	51	130	200
Nettomenot €/asukas	2,45	4,48	4,14
Maksujen kattavuus menoista, %	83,9	71,9	75,3

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutui suunnitellusti.

Rakennusvalvonta

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	4 478	2 500	0	2 500	3 620	1 120	44,8
Myyntituotot (sis)	1 120	0	0	0	0	0	0,0
Maksutuotot	266 032	242 000	0	242 000	246 682	4 682	1,9
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	3 040	3 040	0,0
Toimintatuotot	271 630	244 500	0	244 500	253 342	8 842	3,6
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	14 833	14 833	0,0
Henkilöstökulut	-248 176	-283 767	0	-283 767	-282 449	1 317	-0,5
Palvelujen ostot	-18 191	-28 092	0	-28 092	-18 183	9 909	-35,3
Palvelujen ostot (sis.)	-14 575	-15 098	0	-15 098	-18 166	-3 068	20,3
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-3 461	-1 780	0	-1 780	-3 903	-2 123	119,3
Muut toimintakulut (ulk.)	-30 596	-26 300	0	-26 300	-28 112	-1 812	6,9
Muut toimintakulut (sis.)	-5 412	-5 438	0	-5 438	-5 412	26	-0,5
Toimintakulut	-320 411	-360 475	0	-360 475	-356 225	4 249	-1,2
Toimintakate	-48 781	-115 975	0	-115 975	-88 051	27 924	-24,1

Ympäristönsuojelu

Sitovuus: viranomaislautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: Ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Ympäristönsuojelu- tulosalueen toiminnan painopisteenä olevat lakisääteiset lupa- ja valvontaviranomaisen tehtävät on hoidettu vuonna 2022 suunnitellusti. Viranomaislautakunnassa on käsitelty kaksi maa-aines- ja ympäristölupa- sekä kaksi ympäristölupahakemusta. Viranhaltijat ovat käsitelleet lautakunnan viranhaltijoille delegoimat maa-aines-, ympäristönsuojelu- ja vesihuoltolain mukaiset päätösaasiat. Valvontaohjelman mukaiset säännöllisen valvonnan tarkastukset tehtiin lähes kaikkiin ohjelman mukaisiin valvontakohteisiin, joilla oli toimintaa. Viranomaislautakunta teki kesän alussa teollisuusalueiden siisteysvalvontaohjelman mukaiset tarkastukset ja viranhaltijat tekivät roskaantumisen valvontaa kuntalaisten yhteydenottojen perusteella sekä lautakunnan siisteysvalvonnan jälkivalvontaa. Lautakunta on päättänyt mm. lopettaneen maa-ainesalueen jälkihoidosta ja antanut lausuntoja mm. Yara Suomi Oy:n ympäristölupa- ja ympäristövaikutusten arviointiasioista sekä vesilain mukaisista hakemusasioista ja ympäristölupiin liittyvistä valitusasioista.

Ympäristönsuojelun edistämistehtäviin liittyen Ympäristönsuojelu-tulosalue on järjestänyt kunnan ekotukitoiminnan käynnistämisen ja ollut mukana valmistelemaan ilmastotyön jatkohanketta yhdessä Kuopion kaupungin kanssa. Uusi kolmivuotinen ilmastohanke on tarkoitus alkaa vuoden 2023 alkupuolella. Ilmanlaadun mittausta tehdään osana Kuopion kaupungin mittausverkostoa. Vuoden aikana 2022 aikana mittausasema oli keskuskorttelissa ja asema on tarkoitus sijoittaa samalle paikalle myös seuraavina

vuosina. Siilinjärven ekologisen tilan huononemiseen johtavia syitä selvitettiin vuonna 2021 alkaneella tutkimushankkeella. Hankkeeseen liittyen selvitettiin keväällä Siilinlahteen laskevien hulevesien aiheuttamaa kuormitusta. Hankkeen loppuraportti valmistui alkusyksystä.

Tarkastustoiminnassa on palattu vuoden 2022 aikana normaaleihin toimintatapoihin. Epidemia-aikana laajasti käyttöön otetut etäpalaverit – myös tarkastustoimintaan liittyen – ovat edelleen käytössä.

Ympäristönsuojelussa on sähköinen asiointi otettu käyttöön lähes kaikissa lupa- ja ilmoitusmenettelyissä. Valtionhallinnon ympäristönsuojelun tietojärjestelmä (YLVA) päivitettiin ajan tasalle Siilinjärven lupa- ja valvontakohteiden osalta vuonna 2022. Kunnan oman sähköisen ympäristönsuojelun tietojärjestelmän (Trimble) käyttöönottoa jatkettiin vuonna 2022.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

VIRANOMAISLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
<i>Terveellisen ja viihtyisän elinympäristön turvaaminen</i>	Roskaantumisen suunnitelmallinen valvonta.	20	Tarkastuksia tehty 28 kpl
	Kunnan ympäristönsuojelumääräysten valmistelu.	Viranomaislautakunta hyväksynyt määräysten luonnoksen.	Määräysten jatkovalmistelu odottaa Harjamäki-Kasurila pohjavesialueen rajauksen tarkistamista.
<i>Kunnan ilmastotyön tavoitteiden ja toimenpiteiden seurannan järjestäminen</i>	Osallistuminen seudulliseen ilmastotyön jatkohankkeeseen.	Jatkohanke käynnistetty	Hanketta on valmisteltu Kuopion kaupungin kanssa. Kunnanhallitus on hyväksynyt hankkeeseen osallistumisen. Hanke käynnistyy vuonna 2023.
	Kunnan ekotukihenkilöverkoston perustaminen	Ekotukihenkilöverkosto perustettu	Ekotukihenkilöverkosto on perustettu

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Maa-aines- ja ympäristölupahakemusten käsittelyaika keskimäärin (kk)	3,8	3,5	2,7
Valvontaohjelman mukaisten tarkastusten toteuma (%)	73*	100	79**

*) Tarkastukset toteutuivat suunnitellusti niiden kohteiden osalta, joilla oli ympäristöluvan mukaista toimintaa.

**) Tarkastukset toteutuivat 94 % niiden kohteiden osalta, joissa oli toimintaa.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutui lähes suunnitellusti. Toimintatuotot ylittyivät kaikkiaan noin 19 000 €. Maksutuotot ylittyivät hiukan ja pääosin tuottojen ylitykset aiheutuivat vesienhoitohankkeeseen liittyvästä avustuksesta ja maa-ainesalueen jälkihoitotyöhön liittyneestä takauksen realisoinnista. Toimintamenot alittuivat hiukan.

Ympäristönsuojelu

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	10	0	0	0	0	0	0,0
Myyntituotot (sis)	3 040	0	0	0	980	980	0,0
Maksutuotot	36 297	51 000	0	51 000	53 764	2 764	5,4
Tuet ja avustukset	3 750	0	0	0	4 126	4 126	0,0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	11 016	11 016	0,0
Toimintatuotot	43 097	51 000	0	51 000	69 886	18 886	37,0
Henkilöstökulut	-223 841	-226 755	0	-226 755	-221 285	5 471	-2,4
Palvelujen ostot	-29 035	-36 100	0	-36 100	-35 191	909	-2,5
Palvelujen ostot (sis.)	-14 898	-16 452	0	-16 452	-18 055	-1 603	9,7
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 990	-1 800	0	-1 800	-1 080	720	-40,0
Muut toimintakulut (ulk.)	-25 084	-23 400	0	-23 400	-26 933	-3 533	15,1
Muut toimintakulut (sis.)	-3 127	-3 141	0	-3 141	-3 127	14	-0,5
Toimintakulut	-297 974	-307 648	0	-307 648	-305 671	1 978	-0,6
Toimintakate	-254 877	-256 648	0	-256 648	-235 785	20 864	-8,1

TEKNISEN LAUTAKUNNAN JAOSTO

TEKNISEN LAUTAKUNNAN JAOSTO VUONNA 2022	
<i>Jäsen</i>	<i>Henkilökohtainen varajäsen</i>
Ritva Puustinen	Pirjo Timonen
Katariina Syväys	Reijo Räsänen
Heikki Jääskeläinen	Jukka Puurunen

Yksityistiet

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: maaseutuasiamies Erkki Väätäinen

Toiminta-ajatus

Yksityistiehallinnon tehtävänä on kehittää ja toteuttaa toimenpiteitä yksityistieverkon parantamiseksi.

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Uusi yksityistielaki astui voimaan 1.1.2019. Kuntien tielautakunnat lakkasivat toimimasta yksityistielain mukaisena tiehallintoviranomaisena 31.12.2019. Investoinnin- ja kunnossapidon avustukset ovat kuitenkin edelleen tarpeen. Teknisen lautakunnan tiejaos jatkaa valtuustokaudella hallintosäännön ja kuntalain mukaisesti ja päättää kunnan varoista (investointien ja kunnossapidon avustaminen) yksityisteille myönnettävästä avustuksista ja jakoperiaatteista. Tiekuntien yhdistämiset, jakamiset ja perustamiset voidaan päättää tiekuntien omilla päätöksillä tai maanmittaustoimiston toimituksessa. Tiekkunnan päätöksestä osakas voi nostaa kanteen tiekuntaa vastaan käräjäoikeudessa. Siilinjärvellä on yli puolen kilometrin mittaisia yksityisteitä noin 274 km ja 120 tiekuntaa. Yksityistieverkon kunnossapidossa ja parantamishankkeissa tiekuntien ja sidosryhmien välinen yhteistyö korostuu eri hankkeissa.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET		
	Tavoitetaso	Riski-arvio	TOTEUTUMINEN
Yksityistieverkon ylläpito	5–6 investointihanketta / vuosi liikenteellisesti merkittävillä yksityisteillä.	Valtion rahoitus-ratkaisut.	Viisi tiehanketta on toteutunut

Talousarvion toteutuminen

Avustukset yhteisöille toteutuu pienempänä kuin on budjetoitu. Pöljän siltahanke siirtyi vuodelle eteenpäin yleisen hintatason ja vuodelle 2023 kasvavan valtion avustuksen

vuoksi. Pöljän tien siltaan oli budjetoitu 10 500 €. Itäkallion tien investoinnin kustannus oli 20 000 € pienempi kuin kustannusarvio ja liikaa maksettua investointiavustusta perittiin takaisin 6000 €. Tiemäärärahat päätettiin kesäkuun alun tiejaoksen kokouksessa ja tieto Itäkalliontien investointikustannuksesta ja takaisinperinnästä tuli syksyn alkuun samoin kuin valtion suuremmasta avustusprosentista seuraavalle vuodelle.

Yksityistieasiat

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Henkilöstökulut	-6 625	-6 507	0	-6 507	-6 082	426	-6,5
Palvelujen ostot	-630	-250	0	-250	-716	-466	186,4
Palvelujen ostot (sis.)	-231	-243	0	-243	-269	-26	10,6
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-107	0	0	0	0	0	0,0
Avustukset	-113 269	-119 848	0	-119 848	-95 400	24 448	-20,4
Muut toimintakulut (ulk.)	-879	-380	0	-380	-380	0	0,0
Toimintakulut	-121 741	-127 228	0	-127 228	-102 847	24 381	-19,2
Toimintakate	-121 741	-127 228	0	-127 228	-102 847	24 381	-19,2

YHTEISET PALVELUT

Sitovuus: valtuusto, brutto, koko palvelualue

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas

Toiminta-ajatus

Yhteiset palvelut palvelualue on yksi kunnan viidestä palvelualueesta. Yhteisten palveluiden (palvelualue) sitovuustaso tuottaa kunnan sisäisiä tukipalveluita sisältäen tulosalueina talouspalvelut, henkilöstöpalvelut, työllisyystoiminnan ja muut tukipalvelut, tietotekniikkapalvelut, ruoka- ja puhtauspalvelut sekä hankinnat. Kesken vuotta jouduttiin perustamaan myös Maahanmuuttopalveluiden tulosalue palvelualueen sisälle.

Valtuustoon sitova palvelualue käsittää seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Yhteisten palvelujen hallinto	-109 702	109 702	0
Henkilöstöpalvelut	-1 827 608	1 827 606	-2
Talouspalvelut	-552 494	572 558	20 064
Työllisyystoiminta ja muut tukipalvelut	-2 120 585	523 931	-1 596 654
Maahanmuutto	-104 047	7 891	-96 156
Tietotekniikkapalvelut	-1 628 873	1 757 591	128 718
Ruoka- ja puhtauspalvelut	-7 290 241	7 333 719	43 478
Hankinnat	-19 545	19 545	0
Sitovuustaso yhteensä	-13 653 095	12 152 544	-1 500 551

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Valtakunnallinen hyvinvointialue uudistus vaikutti merkittävästi yhteisten palveluiden kaikkien tulosalueiden toimintaan. Henkilöstöpalvelut vastasivat yhteistoimintaneuvotteluista ja henkilöstön siirroista hyvinvointialueelle. Kunnan oma toiminta päättyi sosiaali- ja terveysalan kohteiden ruoka- ja puhtaanapalveluissa 31.12.2022. Kuntaan jää omaksi toiminnaksi koulujen ja varhaiskasvatuksen ruoka- ja puhtauspalvelujen tuottaminen. Talouspalveluissa pyrittiin syksyn talousarvioprosessin yhteydessä huomiomaan hyvinvointialueuudistuksen taloudelliset vaikutukset "uuden kunnan" toimintaan vuodesta 2023 eteenpäin. Tietotekniikkapalveluissa digijohtajaa on osallistunut merkittäväällä työpanoksella Siilinjärven uuden terveyskeskuksen ICT-hankintoihin sekä näiden valmisteluun. Uusi terveyskeskus liitettiin suoraan Hyvinvointialueen toimialueeseen ja hyvinvointialueen verkkoon pilottikohteena syyskuussa 2022.

Ukrainan sodan seurauksena maahanmuuttopalveluiden tarve lisääntyi voimakkaasti. Maahanmuuttopalveluiden järjestäminen siirrettiin sosiaali- ja terveyspalveluista yhteisiin palveluihin maaliskuussa 2022, koska maahanmuuttopalvelut jäivät kunnan vastuulle hyvinvointialueuudistuksen jälkeen. Maahanmuuttopalveluissa työskentelee n. 2,5 henkilötyövuotta, mikä on riittävä resurssi 200 asiakkaalle. Sodan pitkittyminen on lisännyt tilapäisen suojelun tarvetta, mikä on samalla lisännyt kunnan maahanmuuttopalveluiden järjestämisen haasteita.

Ruokapalveluissa toteutettiin keittiöverkostosuunnitelman muutoksia. Syksyn 2022 aikana valmisteltiin Vanhan Pappilan keittiön toiminnalliset muutokset ja Suinlahden koulun keittiön ruokatuotannon siirtäminen Vanhan Pappilan keittiölle. Vanhan Pappilan keittiön toiminnan tulevat muutokset aiheuttivat epävarmuutta henkilöstössä ja yllättävien ennakoimattomien irtisanoutumisten vuoksi vuokratyövoiman tarve kasvoi loppu vuoteen. Ukrainan sodan seurauksena kaikkien ruoka- ja puhtauspalveluiden tarvitsemien raaka-aineiden ja tarvikkeiden hinnat nousivat voimakkaasti loppuvuonna.

Korona ja lukuisat koronaa seuranneet virustaudit kasvattivat sairauspoissaoloja 17,4 kalenteripäivään, mikä on osaltaan lisännyt merkittävästi työterveyskustannuksia. Työtaturmien osalta poissaoloja kertyi 665 kalenteripäivää eli asetettuun tavoitteeseen ei päästy. Työsuojeltupäällikön toimesta on käynnistetty toimenpiteitä, joilla työtaturmista johtuvat poissaolot saadaan alemmalle tasolle. Työllisyystoiminnassa Siilinjärven haasteena on pitkittynyt työttömyys, erityisesti kuntakoikeilun asiakkaiden piirissä.

Tietotekniikkapalveluissa riskien hallintaa tehtiin mm. Seuraavilla osa-alueilla. Kunnan kriittiset ja toiminnan kannalta keskeisimmät tiedonsiirtoliittymät siirrettiin Tieran integraatioalustalle. Tietosuoja- ja tietoturva koulutus alusta otettiin käyttöön. Tavoitteena on, että 100 % henkilöstöstä suorittaa pakolliset koulutukset. Vuoden 2022 lopussa 59 % peruskunnan henkilöstöstä on suorittanut pakolliset koulutukset.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Riskiarvio	TOTEUTUMINEN
Kasvu: Talouden hallinta ja kehittymisen arviointi perustuvat kehittymistä kuvaaviin skenaarioihin	Valitaan tavoiteltava kehityspolku väestötekijöiden muutokseen perustuvan skenaarion pohjalta.	Onnistuminen skenaarioiden peruslähtökohtien arvioinnissa.	Toteutuu osana talouden suunnittelua
Hyvinvointi: Palvelutuotannon tukena ovat ajanmukaiset ja toimintavarmat tietojärjestelmät. Edistetään rohkeasti keskitettyjä digitaalisen työnteon ja asiainn ratkaisuja palvelutuotannossa ja asiakaspalvelussa.	Palvelutuotannon tuki järjestetään kustannustehokkaasti ulkoistetun palvelutuottajan toimesta.	Riippuvuus ulkoisesta toimijasta sopimus- ja kustannushallinnassa kasvaa. Tiedostettu henkilöriski tietohallinnossa sisäisen viestinnän, yhteistyön ja kehityksen johtamisen näkökulmasta.	Henkilöstöllä modernit työvälineet käytössä Tiedonsiirron integraatio alusta otettu käyttöön Kuntalaisten verkkomaksaminen otettu käyttöön Omakunta –portaali viivästyi aikataulusta toimittaja viiveiden johdosta.

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Riskiarvio	TOTEUTUMINEN
Talous: Lainanhoitokuluissa ei tapahdu hallitsematonta muutosta mahdollisista korkovaihteluista huolimatta	Noin 2/3-osa lainasalkusta on sidottu 5/10 vuoden korkoon tai suojattu korkojohdannaisilla	Elvyttäminen ja löysä rahamarkkina lisää inflaation riskiä, mikä voi nostaa korkotasoa.	Inflaatio kohosi yli 7 %:iin ja korkotason nousu miinukselta oli yllättävän nopeaa. Euribor 12 kk -0,5 -> +3,3 %. Nykyisestä lainakannasta on suojattu 70 %. Korkotason nousu nostaa v. 2023 alkaen kustannuksia.

Taloustarvion toteutuminen

Toimintakulut työllisyys ja muissa tukipalveluissa ylittyi 121 736 eurolla. Ylitykset johtuivat pääasiassa työmarkkinatukimaksujen kasvusta, jonka aiheutti pitkittyneet työttömyysjaksoista. Siilinjärven työllisyysprosentti on alhainen, mutta pitkittynyt työttömyys tuo lisäkustannuksia kunnalle.

Tietotekniikkapalvelujen toimintakuluissa ylitystä oli 150 426 euroa. Suurin yksittäinen tekijä oli nollasumma-sopimus konesalikaupassa, jossa kunnan konesalilaitteiston omistajuus siirtyi Kuntien Tieralle. Kunta laskutti Tieralta jo vuonna 2021 konesalikauppaa mutta maksoi konesalin käytöstä Tieralle vuonna 2022 joka kuukausi 5500 euroa eli yhteensä vuoden aikana 66 000 euroa. Koneiden ja laitteiden vuokrat ylittyivät konesalikaupan lisäksi noin 30 000 eurolla johtuen vanhan terveyskeskuksen IT-laitteistojen käytöstä poistosta ja kesken sopimuskauden palauttamisesta rahoittajalle. Vanhan terveyskeskuksen IT-laitteita ei voinut siirtää uuteen terveyskeskukseen ja siten Hyvinvointialueen omistukseen, joten sopimukset ja niiden keskeytyskulut jäivät kunnalle. Palvelujen ostot ylittyivät reilulla 50 000 eurolla. Tähän sisältyi ennakoimattomia ostoja esim. brändiuudistukseen liittyen, pakollisia kuitumuutoksia ja vaarallisen jätteen poistokuluja (vanhan terveyskeskuksen käytöstä poistosta johtuen). Asiantuntijapalveluiden ostoissa tapahtui ylitystä noin 20 000 euroa muutaman kehityshankkeen ylittäessä budjetin.

Henkilöstöpalveluissa kuluja kertyi 158 290 euroa enemmän. Työterveyshuollon korvaukset kasvoivat 107 000 euroa. Ylitykset johtuivat edelleen koronasta ja sitä seuranneista virustaudeista. Hyvinvointialueuudistuksen seurauksena ilmeni myös jaksamishaasteita.

Ruoka- ja puhtauspalveluissa toimintakuluja kertyi peräti 388 574 euroa budjetoitua enemmän. Tähän vaikutti ruoka- ja puhtauspalveluiden tarvitsemien raaka-aineiden ja tarvikkeiden hintojen nousu ja vuokratyövoiman lisääntynyt käyttö.

Alkuvuodesta alkanut Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan johti Maahanmuuttopalveluiden toiminnan käynnistämiseen. Toimintakuluja kertyi 104 047 euroa ja ne koostuivat pääasiassa henkilöstökuluista.

Em. syistä johtuvia kuluja siirtyi 198 000 euroa kunnan muille yksiköille (sis.tulot).

YHTEISET PALVELUT

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	991 838	731 578	0	731 578	723 145	-8 433	-1,2
Myyntituotot (sis.)	7 873 621	8 404 059	0	8 404 059	8 602 449	198 390	2,4
Tuet ja avustukset	443 040	511 501	0	511 501	631 890	120 389	23,5
Vuokratuotot (sis.)	2 313 289	2 190 917	0	2 190 917	2 195 056	4 139	0,2
Muut toimintatuotot	144 109	0	0	0	4	4	0,0
Toimintatuotot	11 765 896	11 838 055	0	11 838 055	12 152 544	314 489	2,7
Henkilöstökulut	-5 271 821	-5 205 809	0	-5 205 809	-5 401 446	-195 636	3,8
Palvelujen ostot	-3 760 677	-3 770 024	0	-3 770 024	-4 085 733	-315 709	8,4
Palvelujen ostot (sis.)	-400 989	-391 368	0	-391 368	-465 860	-74 492	19,0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 707 153	-1 641 231	0	-1 641 231	-1 736 853	-95 622	5,8
Avustukset	-1 327 229	-1 050 000	0	-1 050 000	-1 158 870	-108 870	10,4
Muut toimintakulut (ulk.)	-512 469	-468 950	0	-468 950	-585 594	-116 644	24,9
Muut toimintakulut (sis.)	-233 110	-225 752	0	-225 752	-218 740	7 012	-3,1
Toimintakulut	-13 213 447	-12 753 134	0	-12 753 134	-13 653 095	-899 961	7,1
Toimintakate	-1 447 551	-915 079	0	-915 079	-1 500 551	-585 471	64,0
Poistot ja arvonalentumiset	-222 751	-192 519	0	-192 519	-178 347	14 172	-7,4

Yhteisten palvelujen hallinto

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

--

Talousarvion toteutuminen

Yhteisten palvelujen hallinto

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (sis.)	112 112	102 204	0	102 204	109 702	7 498	7,3
Toimintatuotot	112 112	102 204	0	102 204	109 702	7 498	7,3
Henkilöstökulut	-106 866	-100 134	0	-100 134	-103 286	-3 153	3,1
Palvelujen ostot	-345	-2 070	0	-2 070	-2 012	58	-2,8
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 095	0	0	0	-426	-426	0,0
Muut toimintakulut (ulk.)	-3 623	0	0	0	-3 796	-3 796	0,0
Muut toimintakulut (sis.)	-182	-182	0	-182	-182	0	0,0
Toimintakulut	-112 112	-102 386	0	-102 386	-109 702	-7 316	7,1
Toimintakate	0	-182	0	-182	0	182	-100,0

Henkilöstöpalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: henkilöstöjohtaja Tiina Veijola

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Uusi henkilöstöjohtaja aloitti tammikuussa 2022 ja alku vuotena panostettiin henkilöstöasioiden perehtymiseen ja tuleviin uudistustarpeisiin. Henkilöstön ja esimiesten tueksi uudistettiin intraa, jotta työtä ohjaavat ajantasainen tieto ja sopimukset ovat helposti kaikkien saatavilla. Lisäksi mm etätyösopimus uudistettiin ja uudistustyötä tullaan jatkamaan.

Matalan kynnyksen tukimuotojen kehittämiseen panostettiin, koska tarve niihin on ollut nousussa. Auntien kautta henkilöstölle on tarjottu ennaltaehkäisevät mielenterveyden liittyvät verkkovälitteiset palvelut. Auntien käyttöä jatkettiin, koska se on matalankynnyksen palvelua ja sen käyttäjiltä on saatu hyvää palautetta ja positiivista vaikutusta työhön ja jaksamiseen.

Henkilöstöpalvelut kävi Hyvinvointialueeseen liittyvät YT-neuvottelut ja hoiti henkilöstön siirtoon liittyvät käytännön tehtävät.

Sairauspoissaolo kehityksessä ei ole ollut poikkeavaa edellisiin vuosiin verrattuna. Sairauspoissaolot olivat edelleen korkealla tasolla johtuen koronasta ja muista infektioitaudeista.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Etätyön käytäntöjen kehittäminen ja vakiinnuttaminen normaalioloissa	Etäjohtamisen kehittäminen	Etätyön uudistettu ohjeistus on viety käytäntöön.	Etätyöohjeistus uudistettiin vuoden 2022 aikana.
Työkyvyttömyyden kustannusten vähentäminen	Työterveysyhteistyön ja psykososiaalisen tuen muotojen kehittäminen. Korvaavan työn käytäntöjen vakiinnuttaminen.	Sairauspoissaolot alle 13 kpv / työntekijä.	Sairauspoissaolot 17,4 kpv/kaikki työntekijät. Korvaavan työn päiviä yht. 665 päivää. Otettiin käyttöön matalan kynnyksen Auntie mielenhyvinvointipalvelu.
	Turvallisuuskulttuurin kehittäminen, riskien tunnistamisen ja ennaltaehkäisy kehittäminen.	Poissaolot työtaturmista alle 400 kpv. Tapaturmatutkinnat 100 % Riskien arvioinnit tehty 100 %	Työtaturmien poissaolot olivat 665 kpv. päivää. Tavoitteeseen ei päästy, vaan se ylittyi reippaasti. Työturvallisuuteen panostetaan entistä enemmän.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutui lähes arvion mukaisesti. Työterveyskustannukset nousivat edelleen koronasta ja sitä seuranneiden virustautien johdosta. Hyvinvointialueuudistuksen seurauksena ilmeni myös jaksamishaasteita, jotka heijastuvat sairauspoissaoloina. Työterveyshuollon korvaukset kasvoivat 107.000 euroa.

Henkilöstöpalvelut

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	14 248	15 269	0	15 269	14 597	-672	-4,4
Myyntituotot (sis.)	1 155 550	1 366 058	0	1 366 058	1 425 117	59 059	4,3
Tuet ja avustukset	288 977	284 000	0	284 000	387 893	103 893	36,6
Muut toimintatuotot	2	0	0	0	0	0	0,0
Toimintatuotot	1 458 776	1 665 327	0	1 665 327	1 827 606	162 279	9,7
Henkilöstökulut	-449 662	-549 912	0	-549 912	-541 448	8 463	-1,5
Palvelujen ostot	-985 712	-1 087 936	0	-1 087 936	-1 260 347	-172 411	15,8
Palvelujen ostot (sis.)	0	0	0	0	-733	-733	0,0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 423	-10 880	0	-10 880	-6 072	4 808	-44,2
Muut toimintakulut (ulk.)	-16 992	-16 600	0	-16 600	-15 032	1 568	-9,4
Muut toimintakulut (sis.)	-3 975	-3 990	0	-3 990	-3 975	15	-0,4
Toimintakulut	-1 458 764	-1 669 318	0	-1 669 318	-1 827 608	-158 290	9,5
Toimintakate	12	-3 991	0	-3 991	-2	3 989	-100,0

Talouspalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: taluspäällikkö Eeva Miettinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Talouspalveluiden oma toiminta oli vakiintunutta ja siihen ei kohdistunut muutoksia ja riskejä vuoden aikana. Syksyllä käydyssä vuoden 2023 talousarvioprosessissa huomioitiin kaikki se tieto mikä oli saatavissa sote-uudistuksen vaikutuksista ”jäljelle jäävän” kunnan toimintaan. Monetra Pohjois-Savon toiminnassa ei ollut olennaisia talouspalveluihin vaikuttavia muutoksia.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Soten irtautumisen talous- vaikutukset huomioitu	Soten irtautumisen talousvaikutukset on huomioitu ja viety suunnitelmiin	Realistinen kuva kunnan taloustilanteesta	Toteutui.
Sisäisten palveluiden jakoprosessin uudelleen tarkastelu	Selvitetty vaihtoehtoiset toteuttamistavat	Huomioitu talousarviossa 2023	Toteutui.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutui kulujen osalta n. 33 000 euroa pienempänä. Tämä johtui pääosin Monetra Pohjois-Savon palvelujen pienemmästä laskutuksen toteumasta ja osa toteutettavien uusien toimintojen käyttöönotoista siirtyi vuodelle 2023.

Talouspalvelut

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (sis)	577 530	598 800	0	598 800	572 558	-26 242	-4,4
Toimintatuotot	577 530	598 800	0	598 800	572 558	-26 242	-4,4
Henkilöstökulut	-152 205	-134 868	0	-134 868	-145 097	-10 229	7,6
Palvelujen ostot	-403 517	-436 700	0	-436 700	-395 586	41 114	-9,4
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-319	-500	0	-500	-55	446	-89,1
Muut toimintakulut (ulk.)	-14 717	-13 400	0	-13 400	-11 756	1 644	-12,3
Toimintakulut	-570 758	-585 468	0	-585 468	-552 494	32 974	-5,6
Toimintakate	6 772	13 332	0	13 332	20 064	6 732	50,5
Poistot ja arvonalentumiset	-6 688	-13 377	0	-13 377	-20 065	-6 688	50,0

Työllisyystoiminta ja muut tukipalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: henkilöstöjohtaja Tiina Veijola

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toimintakentän muutokset. Kustannukset (henkilöstökustannukset, palvelujen hinnat, energia, liikenne ym.) ovat nousseet, joka tulee näkymään budjetissa. Tämä on todellinen riski, jonka arvioiminen on vaikeaa.

Siilinjärven kunta on mukana Kuopion seudun kuntakokeilussa. Kuntakokeilun asiakkaita on nuoret, maahanmuuttaja ja pitkään työttömät olleet työnhakijat. Erityisesti kuntakokeilun asiakkaiden työttömyysjaksot ovat pitkiä. Siilinjärven työllisyysprosentti on alhainen, mutta pitkittynyt työttömyys tuo lisäkustannuksia kunnalle.

Siilinjärven työllisyyspalveluissa on panostettu perustoiminnan ja asiakasprosessien kehittämiseen sekä valmistauduttu TE24-uudistukseen. Lisäksi sidosryhmäyhteistyöhön kiinnitettiin huomiota erityisesti nuorten ja pitkäaikaistyöttömien osalta.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2024</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Nuorisotyöttömyyden vähentäminen	Eri toimijoiden yhteistyö, Nuoret Pystyy -hanke.	Nuorisotyöttömien määrä laskee 10 %.	Tavoitteeseen ei päästy, nuorisotyöttömien määrä nousi 14 hlö vuoden takaisesta.
Työmarkkinatuen kuntaosuuden vähentäminen	Työllisyyden kuntakokeilun aloitus ja kehittämistoimet, työmarkkinatuen kuntaosuudella olevien tehostettu ohjausaktivointitoimiin, Tapaamo-hanke.	Työmarkkinatuen kuntaosuuden vähentäminen 5 %.	Työmarkkinatukimaksun pienentäminen on haasteellista, eikä siinä onnisuttu vuonna 2022. Kasvu 108 870 €
Tiedonhallintalain sekä GDPR-lain viitekehysten hallinnoinnin sekä valvonnan kehittäminen	Otetaan käyttöön ratkaisu tai toimintamalli, joka auttaa lain asettamien vaatimusten hallinnassa sekä tehostaa digitaaliseen turvallisuuteen liittyvää hallinnointi- ja valvontatyötä	Saavutetaan GDPR- lain sekä tiedonhallintalain vaatimukset vähintään perustasolla.	
Sähköisen arkiston ja sähköisen allekirjoitusratkaisun käyttöönotto	Valitaan ja hankitaan sekä sähköinen arkistojärjestelmä että sähköinen allekirjoitus. Tehdään pysyvän sähköisen säilytyksen lupahakemus Kansallisarkistolle.	Sähköinen arkisto on hankittu ja otettu ainakin osittain käyttöön. Sähköinen allekirjoitus on vuoden loppuun mennessä käytettävissä.	Käyttöönotto on työn alla.

Talousarvion toteutuminen

Työttömyysjaksojen pitkittymisen takia työmarkkinatukimaksut ylittyivät yli 100 000 €.

Työllisyystoiminta ja muut tukipalvelut

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	438	0	0	0	561	561	0,0
Myyntituotot (sis.)	279 587	332 838	0	332 838	289 751	-43 087	-12,9
Tuet ja avustukset	152 988	227 501	0	227 501	233 615	6 114	2,7
Muut toimintatuotot	1 107	0	0	0	4	4	0,0
Toimintatuotot	434 120	560 339	0	560 339	523 931	-36 408	-6,5
Henkilöstökulut	-461 620	-552 843	0	-552 843	-526 003	26 840	-4,9
Palvelujen ostot	-247 807	-304 958	0	-304 958	-300 191	4 767	-1,6
Palvelujen ostot (sis.)	-47 548	-24 508	0	-24 508	-76 628	-52 120	212,7
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-11 863	-19 390	0	-19 390	-11 795	7 595	-39,2
Avustukset	-1 327 229	-1 050 000	0	-1 050 000	-1 158 870	-108 870	10,4
Muut toimintakulut (ulk.)	-19 932	-23 000	0	-23 000	-22 965	35	-0,2
Muut toimintakulut (sis.)	-24 132	-24 149	0	-24 149	-24 132	17	-0,1
Toimintakulut	-2 140 132	-1 998 848	0	-1 998 848	-2 120 585	-121 736	6,1
Toimintakate	-1 706 012	-1 438 509	0	-1 438 509	-1 596 654	-158 144	11,0
Poistot ja arvonalentumiset	0	-5 000	0	-5 000	0	5 000	-100,0

Tietotekniikkapalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: digijohtaja Tiia Häsä

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Raportointikaudella on kuormittanut ennakoitua enemmän Siilinjärven uuden terveyskeskuksen ICT-hankinnat sekä näiden valmistelu. Uusi terveyskeskus liitettiin suoraan Hyvinvointialueen toimialueeseen ja hyvinvointialueen verkkoon pilottikohteena syyskuussa 2022. Tähän liittyvä suunnittelutyö sekä valmistelu veivät merkittävästi työaika. Digijohtaja osallistui Hyvinvointialueen Perus-ICT ohjausryhmään jäsenenä koko vuoden 2022 ajan.

Raportointikaudella on otettu käyttöön myös seuraavat uudet tietojärjestelmäpalvelut: Dynasty10 asianhallintaratkaisu SaaS-palveluna, Ilmoituskanava -palvelu henkilöstölle (ns. Whistleblowing-direktiivin mukainen), Tiera Verkkokauppa Plus -hankintakanava ja Visma Sign -sähköiset allekirjoitukset. Lisäksi tiedonhallintalain määrittelemästä tiedonhallintamallista on laadittu tietosuojavastaavan kanssa 1. versio.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Perusopetuksen ict-arkkitehtuurin jatkokehitys	Siirretään ~1000 tablettilaitetta Tieran valtakunnalliseen hallintaympäristöön. Vaihdetaan työasemilla käytettävä virustorjuntaohjelmistö.	Laitteiden hallinta ja valvonta Tieran valtakunnallisessa ympäristössä. Kaikille työasemille muutos tehty.	Tavoitteet toteutuneet, muutokset tehty suunnitellusti.
Tieran integraatioalustalle liittymien siirrot	Siirretään kriittiset ja toiminnan kannalta keskeisimmät tiedonsiirtoliittymät Tieran integraatioalustalle.	Jatkuvan Tieran valvonnan piiriin saatu kaikki kunnan kriittiset tiedonsiirtoliittymät vuoden 2022 aikana.	Muutoksen 1. vaihe on valmistunut, 6 tiedonsiirtoliittymää on siirretty tuotantoon.
Tietosuoja- ja tietoturva koulutusalueen käyttöönotto	Otetaan käyttöön koulutusalue, joka sisältää monipuoliset raportointiominaisuudet ja suoritusten valvonnan.	70 % henkilöstöstä on suorittanut vuoden loppuun mennessä vähintään perustason koulutuksen.	Koulutusalue on otettu käyttöön, alustalla on kattava suoritusten raportointi. 59 % peruskunnan henkilöstöstä on suorittanut pakolliset koulutukset.
Verkkomaksamisen käyttöönotto	Otetaan käyttöön verkkomaksamisen mahdollistava alustaratkaisu.	2-5 toimintoa tarjolla verkkomaksamisen piirissä.	Verkkomaksaminen on käytössä kolmesta liiketoimintajärjestelmästä, yhteensä 4 eri tuoteryhmää.
OmaKunta-portaalin käyttöönotto	Kuntalaisen sähköisen asiointin keskitetty OmaKunta-portaali otetaan käyttöön	3-5 täysin uutta digitalisoitua palvelua julkaistaan portaaliin vuoden 2022 aikana.	Projekti on päättynyt, tuotantokäyttö viivästynyt suunnitellusta ja tarkoitus aloittaa maaliskuussa 2023.

Talousarvion toteutuminen

Tietotekniikkapalvelujen toimintakuluissa ylitystä oli 150 426 euroa. Suurin yksittäinen tekijä oli nollasumma-sopimus konesalikaupassa, jossa kunnan konesalilaitteiston omistajuus siirtyi Kuntien Tieralle. Kunta laskutti Tieralta jo vuonna 2021 konesalikauppaa mutta maksoi konesalin käytöstä Tieralle vuonna 2022 joka kuukausi 5500 euroa eli yhteensä vuoden aikana 66 000 euroa.

Koneiden ja laitteiden vuokrat ylittyivät konesalikaupan lisäksi noin 30 000 eurolla johtuen vanhan terveyskeskuksen IT-laitteistojen käytöstä poistosta ja kesken sopimuskauden palauttamisesta rahoittajalle. Vanhan terveyskeskuksen IT-laitteita ei voinut siirtää uuteen terveyskeskukseen ja siten Hyvinvointialueen omistukseen, joten ne jäivät kunnan kuluksi.

Kunta päätti keskeyttää leasing-sopimukset em. laitteiden osalta ja palauttaa ne rahoittajalle ennakkoon, tästä syntyi sopimuksen keskeytyskuluja yli 30 000 euroa.

Palvelujen ostot ylittyivät reilulla 50 000 eurolla. Tähän sisältyi ennakoimattomia ostoja esim. brändiuudistukseen liittyen, pakollisia kuitumuutoksia ja vaarallisen jätteen poistokuluja (vanhan terveyskeskuksen käytöstä poistosta johtuen). Asiantuntijapalveluiden ostoissa tapahtui ylitystä noin 20 000 euroa kehityshankkeiden ylittäessä budjetin, mm. TIA-käyttöönotto ja Vaka Effic -konesalimuutos.

Tietotekniikkapalvelut

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	1 585	53 607	0	53 607	6 821	-46 786	-87,3
Myyntituotot (sis)	1 562 132	1 553 951	0	1 553 951	1 750 769	196 818	12,7
Muut toimintatuotot	143 000	0	0	0	0	0	0,0
Toimintatuotot	1 706 718	1 607 558	0	1 607 558	1 757 591	150 033	9,3
Henkilöstökulut	-96 859	-84 241	0	-84 241	-87 905	-3 663	4,3
Palvelujen ostot	-1 225 297	-1 202 600	0	-1 202 600	-1 256 083	-53 483	4,4
Palvelujen ostot (sis.)	-194	0	0	0	0	0	0,0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-6 060	-11 605	0	-11 605	-2 868	8 737	-75,3
Muut toimintakulut (ulk.)	-199 011	-180 000	0	-180 000	-282 017	-102 017	56,7
Toimintakulut	-1 527 421	-1 478 446	0	-1 478 446	-1 628 873	-150 426	10,2
Toimintakate	179 296	129 112	0	129 112	128 718	-393	-0,3
Poistot ja arvonalentumiset	-179 296	-129 109	0	-129 109	-128 501	608	-0,5

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: ruoka- ja puhtauspalvelujohtaja Sirpa Kurki

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Terveyskeskuksen muutettua uusiin tiloihin syyskuussa 2022, kunnan puhtauspalvelun- ja henkilöstöruokalan toiminta kohteessa päättyi. Vakituiset työntekijät sijoituivat kunnan muihin kohteisiin vastaaviin tehtäviin. Valtakunnallinen hyvinvointialue uudistus vaikutti merkittävästi kunnan ruoka- ja puhtauspalvelujen toiminnan uudelleen järjestäytymiseen. Kaikkien kunnan sosiaali- ja terveysalan kohteiden ruoka- ja puhtaanapitopalvelut siirtyivät hyvinvointialueen vastuulle v. 2023 alusta alkaen. Pohjois – Savon hyvinvointialueen ruoka- ja puhtauspalvelujen tuottaja on Servica Oy. Tukipalvelujen tuottaminen kunnista hyvinvointialueelle ei ole lainsäädännöllisesti mahdollista. Hyvinvointialueelle / Servicalle siirtyi kaikki ao. kohteiden toimintaan liittyvät laitteet- ja välineet sekä suoraan työntekijät, joiden työajasta 50% tai enemmän kohdistui sosiaali- ja terveyspalvelujen tukitoimintoihin. Siirtyvän henkilöstön osalta käytiin yhteistoimintaneuvotteluja vuoden 2022 aikana. Kuntaan jää omaksi toiminnaksi koulujen ja varhaiskasvatuksen ruoka- ja puhtauspalvelujen tuottaminen. Vanhan Pappilan keittiö jää kunnan ruokapalvelun käyttöön. Syksyn 2022 aikana valmisteltiin Vanhan Pappilan keittiön toiminnalliset

muutokset ja Suininlahden koulun keittiön ruokatuotannon siirtäminen Vanhan Pappilan keittiölle. Ruokapalvelun muutokset ovat osa kunnan keittiöverkostosuunnitelmaa, jonka käytännön toteutusta oli aikaistettava, kun sosiaali- ja terveysalan ateriatuotanto kunnassa päättyi.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
<i>Ruoka- ja puhtauspalvelut</i> Talouden tasapainottaminen	Kustannusten säästöt.	Kustannusten sopeuttaminen muuttuviin tilanteisiin.	Kustannustasossa merkittäviä hinnankorotuksia loppuvuodesta.
<i>Ruoka- ja puhtauspalvelut</i> uuden terveyskeskuksen ja hyvinvointialueen toiminnan käynnistymisen myötä tulevien muutosten ennakointi ja suunnittelu	Henkilöstön hallittu siirto, resurssien arviointi ja kohdentaminen	TT Toimivat ja kustannustehokkaat resurssit kunnan ruoka- ja puhtauspalveluissa	Suunnitelmat ja toteutus HVALle siirtävistä tehty. Kuntaan jääviä määräaikaista tehtäviä vakinaistettu.
<i>Ruokapalvelut</i> Keittiöverkostosuunnitelman tarkentaminen	Palvelukeittiöihin tarvittavien muutosten suunnittelu ja laskenta. Tuotanto- ja palvelukeittiöiden prosessien kuvaaminen ja suunnittelu.	Suunnitelma palvelukeittiöiden investointeja varten vuodelle 2023.	Vaiheen 1. suunnitelmat aikaistuvat ennakoitusta, laitehankinnat tehty. Uusi tuotantomalli otettu käyttöön 2.1.2023 Vanhan Pappilan keittiöllä.
<i>Puhtauspalvelut</i> Laadunseuranta, toiminnan kehittäminen	INSTA – 800 puhtaustason laadunmittaus ja arviointijärjestelmän käyttöönotto.	Puhtauspalveluissa on aktiivisesti käytössä standardoitu siivouksen teknisenlaadun arviointimenetelmä. Tuloksia hyödynnetään systemaattisesti kehitystyössä.	Käytännön toteutus vuosina 2023 - 2024
<i>Puhtauspalvelut</i> Uusien koulujen tilojen ja materiaalivalintojen suunnittelun yhteistyö. Uusien koulujen puhtauspalvelun mitoittaminen	Aktiivinen osallistuminen suunnitteluun	Nykyaikaiset, viihtyisät tilat ja kalusteet, joiden suunnittelussa on huomioitu tilojen käyttäjien tarpeet sekä oikein mitoitettu puhtaanapito, joka varmistaa tilojen pysymisen kunnossa ja siistinä pitkään.	Suunnitelmat tehty ja osallistuttu suunnittelukokouksiin.

Talousarvion toteutuminen

Maailman tilanteesta johtuen kaikkien raaka-aineiden ja tarvikkeiden hinnat nousivat voimakkaasti loppuvuonna. Palvelujen ostoissa isoimpana kulueränä on vuokratyövoiman käyttö ja pesulapalvelut. Näissä kustannuksissa oli arvioitu tulevan säästöä terveyskeskuksen toiminnan päätyttyä. Vanhan Pappilan keittiön toiminnan vuoden vaihteessa tiedossa olevat muutokset aiheuttivat syksyllä henkilöstömuutoksia, joista tuli pakottava vuokratyövoiman tarve muutamalle kuukaudelle loppu vuodeksi. Sekä ruoka- että puhtauspalveluissa oli edellistä vuotta enemmän sairauspoissaoloja, jonka vuoksi vuokratyövoiman tarve oli arvioitua isompi.

Ruoka- ja puhtauspalvelut

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	975 566	662 702	0	662 702	701 166	38 464	5,8
Myyntituotot (sis)	4 159 523	4 433 208	0	4 433 208	4 435 006	1 798	0,0
Tuet ja avustukset	1 075	0	0	0	2 491	2 491	0,0
Vuokratuotot (sis.)	2 313 289	2 190 917	0	2 190 917	2 195 056	4 139	0,2
Toimintatuotot	7 449 453	7 286 827	0	7 286 827	7 333 719	46 892	0,6
Henkilöstökulut	-3 999 304	-3 778 528	0	-3 778 528	-3 900 984	-122 456	3,2
Palvelujen ostot	-873 199	-709 760	0	-709 760	-845 007	-135 247	19,1
Palvelujen ostot (sis.)	-353 247	-366 860	0	-366 860	-377 420	-10 560	2,9
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 688 308	-1 613 139	0	-1 613 139	-1 726 352	-113 213	7,0
Muut toimintakulut (ulk.)	-258 193	-235 950	0	-235 950	-250 028	-14 078	6,0
Muut toimintakulut (sis.)	-204 822	-197 431	0	-197 431	-190 451	6 980	-3,5
Toimintakulut	-7 377 073	-6 901 668	0	-6 901 668	-7 290 241	-388 573	5,6
Toimintakate	72 380	385 159	0	385 159	43 478	-341 681	-88,7
Poistot ja arvonalentumiset	-36 766	-45 033	0	-45 033	-29 781	15 252	-33,9

Hankinnat

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kehitysjohtaja Pekka Kauhanen

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Hankintojen osaamisen ja tehokkuuden lisääminen	Hankintakoulutukset	Vuoden aikana vähintään kolmeen koulutustilaisuuteen osallistuu kunnan eri palvelualueiden edustajia.	Koulutustilaisuuksia tarjottu hankintahenkilöille.

Talousarvion toteutuminen

Hankinnat

	TP 2021	TA 2022	Muutos	MB 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	m%
Myyntituotot (sis)	27 187	17 000	0	17 000	19 545	2 545	15,0
Toimintatuotot	27 187	17 000	0	17 000	19 545	2 545	15,0
Henkilöstökulut	-5 304	-5 283	0	-5 283	-5 252	31	-0,6
Palvelujen ostot	-24 799	-26 000	0	-26 000	-25 149	851	-3,3
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	2 916	14 283	0	14 283	10 855	-3 428	-24,0
Toimintakulut	-27 187	-17 000	0	-17 000	-19 545	-2 545	15,0
Toimintakate	0	0	0	0	0	0	-6,3

2.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Valtuusto hyväksyi alkuperäisen talousarvion 16.12.2021. Talousarviovuoden aikana ei ole tehty muutosbudjettia. Toteutuneen tuloksen muodostumiseen verrattuna talousarvioon vaikutti lopulta eniten verotulojen kehittyminen. Toimintakuluissa suurin ylitys muodostui palvelujen ostoihin ja toimintatuotoissa vastaavasti tukia ja avustuksia kertyi eniten näiden katteeksi. Alla olevat tekstiosuudet vertaavat tilinpäätöksen toteumaa käsiteltyyn talousarviokokonaisuuteen nähden.

Toimintatuotot

Toimintatuotot olivat kokonaisuudessaan n. 41,060 milj. euroa ja ylittyivät tehtyyn talousarvioon nähden noin 3,560 milj. eurolla (9,5 %). Tästä ulkoiset toimintatuotot muodostivat 23,581 milj. euroa ja niihin kohdistui 3,301 milj. ylitys. Loppuosa toimintatuotoista oli sisäistä, 17,479 milj. euroa ja niiden osuus puolestaan ylittyi 0,259 milj. euroa.

Myyntituotot sisältävät sekä ulkoisia että sisäisesti kunnan eri yksiköille myytyjä tuottoja. Ulkoisten myyntituottojen toteuma ylitti talousarvion 0,714 milj. eurolla. Suurimmasta ylityksestä vastasi sosiaali- ja terveystalouden saamat kotikuntakorvaukset yht. 0,512 milj. eurolla, joita muodostui etenkin terveystalouteen ja hoiva- ja vanhustalouteen arvioitua enemmän. Lisäksi myyntituotoissa kasvoivat seuraavaksi eniten valtiolta saadut korvaukset (mm. hankeavustukset), muilta kunnilta laskutetut tuotot (mm. päivähoitopaikat) sekä metsän myyntitulot yht. n. 0,347 milj. eurolla. Pienempiä lisäyksiä muodostui mm. joukkoliikenteen myyntituloihin ja jätteenkäsittelymaksuihin. Suurin myyntituottoja alittava poikkeama muodostui ateriamyyntiin n. -0,250 milj. euroa, mutta tämä johtui siitä, että asumispalveluissa ei peritty enää erillistä ateriamaksua (sisältyi palvelumaksuun) ja muutosta ei huomioitu budjetissa.

Sisäiset myyntituotot ylittyivät yht. 0,259 milj. euroa. Niissä merkittävimmät poikkeamat kohdistuivat tietotekniikkapalveluiden ylityksiin n. 0,197 milj. eurolla ja viestinnän kustannuksiin 0,134 milj. euroa, jonka jakoa ei budjetoitu. Lisäksi henkilöstöpalvelut ylitti budjettinsa 0,060 milj. eurolla ja kuljetuspalveluiden ja muiden sisäisten palveluiden kustannukset ylittyivät n. 0,052 milj. euroa. Toisaalta sisäisiä vuokria veloitettiin n. -0,100 milj. vähemmän ja vastaavalla summalla myös muut tukipalvelut (talous, sisäinen tarkastus, asiakaspalvelu) käyttivät budjetoitua vähemmän rahaa.

Maksutuottojen poikkeama jäi kokonaisuudessaan 0,214 milj. euron ylitykseen. Se muodostui lähinnä hoiva- ja vanhustalouden ja sosiaali- ja perhepalveluiden maksutuottojen kasvusta 0,466 milj. eurolla ja vastaavasti vastaanoton ja suun terveydenhuollon maksujen alittumisesta yht. n. -0,217 milj. eurolla.

Tuet ja avustukset ylittyivät 2,514 milj. euroa. Saadut ja haetut korona-avustukset olivat yht. 1,585 milj. euroa, ne ja n. 0,328 muita saatua avustuksia kohdistui sosiaali- ja terveystalouteen budjetoitua enemmän. Sivistystoimi sai n. 0,259 milj. enemmän avustuksia sisältäen mm. varhaiskasvatukseen myönnetyn VakaTuki avustuksen vuoden osuuden n. 0,140 milj. eurolla. Lisäksi mm. joukkoliikenteen koulumatkatukea saatiin 0,233 milj. arvioitua enemmän.

Muut toimintatuotot alittuivat yhteensä -0,222 milj. euroa. Ulkoisten tuottojen osuus tästä oli yht. -0,124 milj. euroa ja sisäiset vuokratuotot jäivät erotuksen verran pienemmiksi. Merkittävin alittuminen kohdistui käyttöomaisuuden (maa-alueet) luovutusvoittoihin, jotka jäivät yht. -0,706 milj. euroa arvioidusta. Ulkopuolisille vuokrattujen asuntojen ja maa-alueiden vuokrat sitä vastoin kasvoivat yht. 0,529 milj. eurolla. Suurin selitys tähän oli

tilapäistä suojelua saaville henkilöille vuokrattujen asuntojen tuotot (Kotipolku Oy:n laskuttamat). Muihin toimintatuottoihin kirjautui myös vakuutuskorvauksia ja muita sekalaisia tuottoja. Pysäköintivirhemaksuja kertyi edelleen arvioitua vähemmän.

Toimintakulut

Toimintakuluja kertyi kokonaisuudessaan n. 181,911 milj. euroa, josta ulkoisia toimintakuluja oli yht. 164,432 milj. euroa ja loput sisäisesti toisilta yksiköiltä siirtyviä kuluja yht. 17,479 milj. eurolla. Ulkoiset kulut ylittivät talousarvion 3,834 milj. eurolla ja sisäiset erät vastaavasti 0,259 milj. euroa. Kuluryhmien sisällä poikkeamia oli runsaasti suuntaan ja toiseen.

Henkilöstökulut toteutuivat yht. -0,383 milj. euroa pienempinä. Tästä varsinaiset palkkakulut ylittyivät 0,162 milj. eurolla. Henkilöstökorvauksia (sairausvakuutus, tapaturma) saatiin huomattavasti ennakoitua enemmän eli 0,361 milj. euroa. Eläkekulut ylittyivät 0,172 milj. eurolla ja muut henkilösivukulut jäivät yht. -0,357 milj. euroa pienemmiksi pääosin siksi, että tapaturmavakuutusmaksua palautui takautuvasti vuodesta 2019 asti n. -0,212 milj. euroa. Henkilöstökuluihin sisältyi yht. 0,250 milj. euron edestä työehtoneuvotteluissa sovittuja kertakorvauksia (korona) työntekijöille, jotka työskentelivät valmiuslain voimassaollessa ja soten siirtymiseen liittyviä vuorotyöisiä.

Palvelualueittain henkilöstökulujen suurin poikkeama toteutui sosiaali- ja terveystalouksissa, joissa kulut jäivät n. -0,857 milj. euroa budjetoitua pienemmäksi. Palvelualue käytti vastaavasti työvoiman vuokrauspalvelua (palveluostoja) peräti 1,236 milj. euroa budjetoitua enemmän. Henkilöstökulujen suurin ylitys kohdistui sivistyspalveluihin n. 0,297 milj. eurolla ja siellä käytännössä varhaiskasvatukseen. Tämän lisäksi myös yhteisten palvelujen henkilöstökulut ylittyivät 0,196 milj. eurolla ja täällä ne kohdistuivat ruoka- ja puhtaustalouksiin sekä maahanmuuttoon, jonka palvelut piti käynnistää uusina palveluina (aiemmin sote puolella). Lomapalkkajaksotuksen määrä pysyi käytännössä lähes ennallaan ja on nyt yht. 7,799 milj. euroa.

Palvelujen ostot kokonaisuutena ylittyivät kolmella miljoonalla eurolla (3,064 milj.). Tästä ulkopuolelta ostettujen palvelujen osuus oli 2,720 milj. euroa. Asiakaspalvelujen ostojen osuus tästä oli vain 0,141 milj. euroa. Ryhmän sisällä oli kuitenkin suurta vaihtelua. Erikoissairaanhoidon asiakaspalveluihin käytettiin -0,911 milj. euroa ja palveluasumisen palveluseteliostoihin -0,607 milj. euroa budjetoitua vähemmän. Toisaalta sosiaali- ja terveystalouksien muita asiakaspalveluostoja tehtiin 0,600 milj. euroa enemmän (lähinnä hoiva- ja vanhuspalvelut). Varhaiskasvatuksen palvelusetelikulut olivat jälleen voimakkaassa kasvussa (22 %) ylityspoikkeaman ollessa 0,617 milj. euroa, jonka lisäksi myös muihin varhaiskasvatuksen asiakaspalveluostoihin käytettiin 0,100 milj. aiottua enemmän.

Muihin kuin asiakaspalveluostoihin käytettiin 2,861 milj. arvioitua enemmän rahaa. Merkittävin ylitys kirjautui työvoiman vuokraukseen, jota käytettiin peräti 1,306 milj. euroa aiottua enemmän. Syynä tähän oli mm. henkilöstövajaus. Seuraavaksi eniten ylityspoikkeamaa syntyi terveystalouksien ostoihin 0,669 milj. eurolla, josta suoraan koronakuluihin oli kohdistettu 0,285 milj. euroa. Ylittyneitä kustannuksia oli myös asiantuntijapalvelut (0,300 milj.), kunnossapito (0,370 milj.), kuljetuskustannukset (0,217 milj.) ja muut maksetut yhteistoimintaosuudet (0,213 milj.). Kustannuksia säästyivät mm. koulutuspalveluista ja puhtaanapidosta.

Palveluiden ostoihin kirjautuvat sisäiset erät kasvoivat 0,344 milj. euroa. Niissä merkittävimmät poikkeamat kohdistuivat tietotekniikkapalveluiden ylityksiin n. 0,197 milj. eurolla ja viestinnän kustannuksiin 0,134 milj. euroa, jonka jakoa ei budjetoitu. Lisäksi henkilöstöpalvelut ylitti budjettinsa 0,060 milj. eurolla ja kuljetuspalveluiden ja muiden sisäisten palveluiden kustannukset ylittyivät n. 0,052 milj. euroa. Toisaalta muut tukipalvelut (talous, sisäinen tarkastus, asiakaspalvelu) käyttivät n. -0,100 milj. budjetoitua vähemmän rahaa.

Aineiden ja tarvikkeiden ostot toteutuivat 0,555 milj. euroa talousarviota suurempina. Suoraan koronasta johtuvia kuluja oli kirjattu 0,118 milj. euron edestä. Suurimpina poikkeamina olivat hoitotarvikkeet, lääkkeet ja hygieniamenot (0,439 milj.), energiakulut (0,155 milj.) ja elintarvikeostoihin (0,100 milj.) käytettyjen määrärahojen ylitykset. Toisaalta mm. rakennustarvikkeissa ja kalustomenoissa käytettiin vähemmän rahaa.

Myönnettyjen avustusten määrärahaylitysten kokonaisuus kohosi yhteensä 0,385 milj. euroon. Ryhmän sisällä muutokset kohdistuivat pääosin yhteisöille annettuihin avustuksiin, joita maksettiin yht. 0,479 milj. euroa aiottua enemmän. Konserniyhteisöille avustuksia maksettiin kuitenkin -0,161 milj. euroa aiottua vähemmän ja kuntatekniikan ja yksityisteiden avustuksia jäi käyttämättä -0,075 milj. euroa. Suurin ylitys muodostui P-S sairaanhoitopiirin laskuttamasta alijäämästä, jonka kuntaosuus käsitellään annettuna avustuksena, lasku oli yht. 0,650 milj. euroa. Työmarkkinatuen kuntaosuus ylittyi 0,100 milj. eurolla. Kotitalouksille annettujen avustusten käytöstä jäi kokonaisuudessaan n. -0,094 milj. euron verran käyttämättä. Säästö syntyi vammaisille annettavista avustuksista sekä ehkäisevästä toimeentulotuesta.

Muiden toimintakulujen n. 0,472 milj. euron ylitykseen sisältyy 0,343 milj. suurempina toteutuneet ulkoiset vuokratulot, 0,227 milj. suurempina toteutuneet muut kulut (luottotappioihin kirjattuja saamia yms.) ja -0,098 milj. pienempänä toteutuneet sisäiset vuokratulot.

Toimintatuottojen ylittyessä 3,564 milj. eurolla ja vastaavasti toimintakulujen toteutuessa 4,093 milj. euroa suurempina sekä investointeihin siirrettyjen sisäisten erien (valmistus omaan käyttöön) kasvaessa 0,016 milj. eurolla, muodostui toimintakate 0,513 milj. euroa talousarviota heikommaksi.

Verotulot

Verotuloja vuodelta 2022 kertyi yhteensä n. 100,115 milj. euroa ja verotulot ylittivät yhteensä 2,525 milj. euroa talousarvion. Kokonaisuudessaan verotulojen tuotto ylitti ensimmäisen kerran yli 100 milj. euron rajan. Samalla tämä jää myös viimeiseksi kerraksi, koska verotulot leikkaantuvat sosiaali- ja terveyspalvelujen hyvinvointialueelle siirron myötä merkittävästi.

Kunnan tuloveron tuotto oli 86,409 milj. euroa ja se jäi lopulta talousarviosta 0,971 milj. eurolla. Tähän vaikutti mm. se, että talousarviovalmistelun yhteydessä johtoryhmä päätti korottaa kehysarviota könttäsummalla 0,6 milj. euroa, koska toimintakatteen kasvua ei saatu hillittyä ja talousarvion tulos muodostui alijäämäiseksi. Tuo korotus osoittautui tuloveron osalta aiheettomaksi. Tuloveron kasvu oli edelliseen vuoteen verraten 2,9 %, valtakunnallisen kasvun ollessa 5,0 %. Kasvu oli kuitenkin kunnan omaan tilanteeseen nähden hyvää. Joulukuun oikaisuerä taittoi vuoden aikaisen kasvuvauhdin. Asukasmäärä kääntyi jälleen laskuun ja tällä tulee olemaan heikentävä vaikutus vuoden lopullisen verotuoton tilityksissä.

Yhteisöveron tuottoa kertyi 7,648 milj. euroa. Se toteutui lopulta 3,288 milj. ja 5,9 % paremmin. Kuntien korotettu kuntaryhmäosuus 10,0 prosenttiyksiköllä ei ollut enää voimassa. Sen sijaan varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen kompensointiin tarkoitettu 1,25 %-yksikön lisäys sisältyi kuntaryhmäosuuteen, joka oli 33,76. Yhteisöverojen tuotto oli yllättävän voimakasta, kumulatiivinen kasvu valtakunnallisesti 6,6 %. Tilanteeseen vaikutti yleinen talouden kasvu ja hyvä työllisyystilanne. Sen myötä koko maan tuottoarvio kasvoi yli 1,8 mrd. eurolla talousarviovaiheessa ennakoidusta verokehystä. Vielä keväällä huhtikuussa kuntaan ennakoitiin n. 6,5 milj. tuottokertymää, mutta sekin ylittyi loppuvuodesta vielä runsaalla miljoonalla eurolla.

Kiinteistöveron tuotto toteutui lopulta 0,207 milj. paremmin. Verovelvolliskohtainen valmistuminen (nk. josta valmistuminen) on siirtänyt kiinteistöverotuottoa seuraavalle vuodelle vähemmän kuin aiemmin ja verotusarvojen korottuminen rakennuskustannusindeksiin noustua on nostanut verotuottoa. Lisäksi kunnassa on päätetty kiinteistöveroselvityksestä, jonka pitäisi tuoda verottamattomia kohteita verotuksen piiriin. Kiinteistöveroprosentit ovat olleet kunnassa samat vuodesta 2014 lähtien.

Kunnan verotulot verolajeittain vuonna 2022

1 000 euroa	TA 2022	TA 2022 muutos	TA 2022 muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	87 380	-	87 380	86 409	-971
Kiinteistövero	5 850	-	5 850	6 057	207
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 360	-	4 360	7 648	3 288
Verotulot yhteensä	97 590	-	97 590	100 115	2 525

Kunnan veroprosentit ja verotettava tulo

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tuloveroprosentti	21,25	21,25	21,25	22,00	22,00	22,00
Verotettava tulo, milj. euroa	352,5	356,6	367,9	373,1	381,7	397,7*
Verotettavan tulon muutos %	-1,4	1,2	3,2	1,4	2,3	4,2*
<i>*ennuste</i>						
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25
Vakituinen asuinrakennus	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
Vapaa-ajan kiinteistöt	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Rakentamaton tontti	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00

Valtionosuudet

Valtionosuuksien yhteismäärä toteutui 43,830 milj. euroon. Valtionosuuksien määrä kasvoi yht. 0,715 milj. eurolla. Tähän vaikuttivat suurempana toteutuneet veromenetysten kompensatiot, ja hivenen budjetoitua pienempänä toteutunut opetus- ja kulttuuriministeriön maksettava valtionosuus, jota oikaistiin vielä aivan joulukuun lopussa. Peruspalvelujen valtionosuuteen ei syntynyt olennaista kokonaispoikkeamaa. Kokonaismäärän toteutumiseen vaikuttivat tehdyt indeksikorotukset, kertakorvaus jatkossa pysyväksi jäävästä ns. kiky-leikkauksesta (työajanpidennys) ja tekemättä jätetty kustannustenjaon tarkistus.

Käyttötalouden valtionosuudet vuonna 2022

1 000 euroa	TA 2022	TA 2022 muutos	TA 2022 muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Peruspalvelujen valtionosuus	30 443	-	30 443	30 416	-27
Verotuloihin perustuva valtionosuus	5 404	-	5 404	5 394	-10
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-2 152	-	-2 152	-2 042	110
Veromenetysten kompensatiot	9 420	-	9 420	10 063	643
Valtionosuudet yhteensä	43 115	-	43 115	43 830	715

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuottojen ja -kulujen netto toteutui 0,102 milj. euroa talousarviota suurempana. Muissa rahoitustuotoissa osinkotuottoja kertyi 0,296 milj. euroa arvioitua enemmän, mutta toisaalta lyhyen koron rahastosijoitukset tuottivat tappiota -0,097 milj. euroa. Lisäksi Kuopion Veden omistusosuuksien uudelleen järjestelyt 2021 vaikuttivat kertyvien korkotuottojen määrää vähentävästi 2022 yht. -0,086 milj. euroa (ei huomioitu budjetissa). Sisäisenä eränä kirjattava korvaus toimitilojen jäännöspääomasta toteutui budjetoidusti.

Vuosikate

Vuosikatetta muodostui lopulta 4,355 milj. euroa, mikä oli 2,829 milj. euroa talousarviota enemmän. Siihen vaikutti -0,513 milj. euroa heikompana toteutunut toimintakate ja ennakoitua suurempana kertynyt veroluonteisen rahoituksen lisäys yht. 3,240 milj. eurolla. Tulopohjan lisäykseen vaikutti eniten yllättävän vahvasti kehittynyt yhteisövero, vaikka sen kertymään vaikuttavaa kuntaryhmän jako-osuutta pienennettiin. Myös valtionosuuksien kasvulla oli oma vaikutuksensa tulopohjan kasvuun. Toimintakulujen kasvu oli 2,3 % talousarviota voimakkaampaa. Voimakkainten lisääntyi palvelujen ostot. Koronan vaikutus toimintakuluihin pieneni. Vuosikate ei riittänyt normaalipoistoihin eikä niiden lisäksi kirjattuihin, käytöstä poistuvan Ahmon koulukiinteistön menojäännöksistä tehtyihin lisäpoistoihin.

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelmanmukaisia poistoja kertyi 5,940 milj. euroa, ja ne muodostuivat talousarviota vastaavaksi. Lisäpoistoja em. Ahmon koulukeskuksen rakennuksiin kirjattiin yht. 0,800 milj. eurolla, jolla jatkettiin edellisvuonna aloitettujen lisäpoistojen / tasearvon alaskirjausten toteutusta kohteessa. Varsinaisia arvonalentumisia käyttöomaisuuteen ei kirjattu.

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2022

1000 euroa	Alkuperäinen TA 2022	Talousarvio- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	16 114	0	16 114	17 172	1 058
Maksutuotot	6 211	0	6 211	6 425	214
Tuet ja avustukset	2 217	0	2 217	4 731	2 514
Muut toimintatuotot	12 954	0	12 954	12 731	-222
	37 496	0	37 496	41 060	3 564
Valmistus omaan käyttöön	135	0	135	151	16
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-67 698	0	-67 698	-67 314	383
Palvelujen ostot	-77 947	0	-77 947	-81 011	-3 064
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 468	0	-7 468	-8 023	-555
Avustukset	-6 255	0	-6 255	-6 640	-385
Muut toimintakulut	-18 451	0	-18 451	-18 923	-472
	-177 819	0	-177 819	-181 911	-4 093
Toimintakate	-140 188	0	-140 188	-140 701	-513
s Verotulot	97 590	0	97 590	100 115	2 525
s Valtionosuudet	43 115	0	43 115	43 830	715
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	729	0	729	650	-79
Muut rahoitustuotot	2 377	0	2 377	2 677	300
Korkokulut	-345	0	-345	-364	-19
Muut rahoituskulut	-1 752	0	-1 752	-1 852	-100
s	1 009	0	1 009	1 111	102
Vuosikate	1 526	0	1 526	4 355	2 829
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 923	0	-5 923	-6 740	-817
Arvonalentumiset	-800	0	-800		800
	-6 723	0	-6 723	-6 740	-17
Tilikauden tulos	-5 197	0	-5 197	-2 385	2 812
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)				16	16
Tilikauden yli- tai alijäämä	-5 197	0	-5 197	-2 369	2 828

s =Sitova erä

2.4 Investointiosan toteutuminen

Investointeja toteutettiin yht. 4,917 milj. eurolla (brutto). Vuosikate riitti investointeihin, koska bruttomenoista jäi käyttämättä 1,768 milj. euroa. Käyttämätön osuus muodostui teknisen lautakunnan osalta lykkäytyneen Siilinkosken päiväkodin osuudesta (0,8 milj.) ja kuntatekniikan maa- ja vesirakenteiden osuudesta (0,6 milj.) jossa keskuskorttelin, Pyyllammin ja Päivärin alueiden sijasta panostukset kohdistuivat Radantaukselle ja Sulkavanniitylle. Kunnanhallituksen alaisissa investoinneissa säästy n. 0,4 milj., kun maa-alueiden hankintaan varattuja määrärahoja voitiin kohdistaa elinkeinoelämän kehittämiseen ja Kotipolku Oy:n vähemmistöosakkuuden hankintaan. Lisäksi sivistyslautakunnan alaisia määrärahoja säästy n. 0,2 milj., koska palloiluhallihanke lykkäytyi.

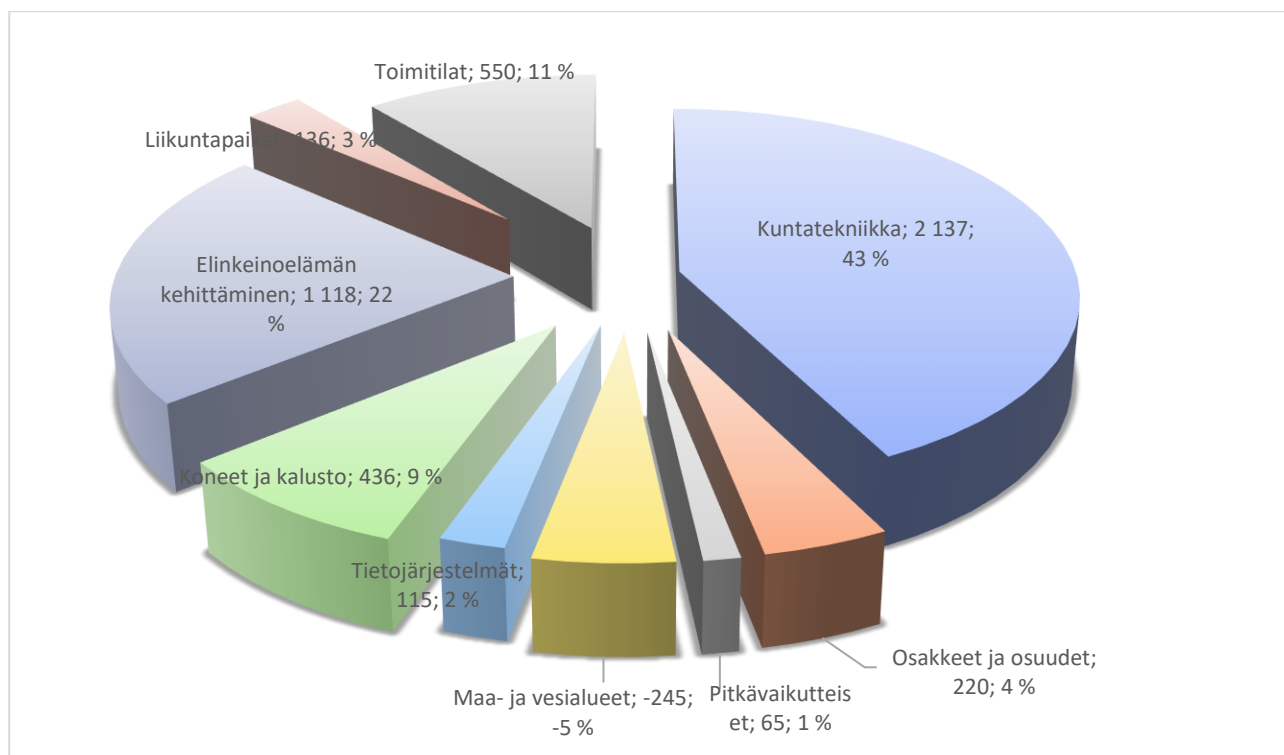
Suurimmat investoinnit kohdistuivat kuntatekniikan maa- ja vesirakenteisiin (2,137 milj.) joita toteutettiin Leppäkaarre, Radantaukselle, Sulkavanniity ja Metsäkoulun alueella. Kunnanhallituksen maa- ja vesialuehankinnat jäivät hyvin pienimuotoiseksi, joten varattuja määrärahoja kohdennettiin sen sijaan elinkeinoelämän kehittämisen kautta mm. Toivalan Padel-hallin tontin rakentamiseen ja sieltä louhittujen maamassojen siirtoon Vuorelan tienvarren kerrostalotonttien pohjan vahvistamiseen sekä Radantauksen yritystontteihin yht. n. 1,118 milj. euroa.

Toimitiloihin käytettiin n. 0,549 milj. euroa. Summaan sisältyi mm. bunkkerin katon korjausta ja koulukeskusten suunnittelua sekä pieniä toimitilahankkeita useammassa kohteessa. Osakkeisiin hankittiin seurakunnalta ja Yaralta vähemmistöosuudet Kotipolku Oy:stä yht. 0,212 milj. euroa. Sivistyslautakunta käytti liikuntapaikkarakentamiseen ja kalusteisiin yht. 0,311 milj. euroa. Sosiaali- ja terveyslautakunnan hankinnat olivat 0,267 milj. euroa, summasta suurin osa kohdistui uuden terveyskeskuksen hankintoihin, vaikka pääsääntöisesti ne toteutettiin leasingilla. Pienempiä investointikohteita olivat mm. tietokoneohjelmistot, ruokapalveluiden koneet ja kalusteet, brändiuudistus ja Kumpusen kevyenliikenteen väylän yhteishanke Ely-keskuksen kanssa.

Investointeihin kirjattiin toteutuneita tuottoja yht. 0,383 milj. euron edestä. Summaan sisältyi pienempiä maa-alueomistajien n. 0,296 milj. eurolla ja Kuilun montun suunnitteluun saatua avustusta 0,077 milj. eurolla.

Kokonaisuudessaan nettoinvestointien määräksi jäi myyntien jälkeen yht. 4,533 milj. euroa. Nettoinvestointien määräksi asukasta kohden tuli 213 euroa. Vuosikate kattoi investointimenoista 96 %.

Nettoinvestoinnit yhteensä 4,533 milj. euroa

Yhteenvedo nettoinvestoinneista

1000 euroa	TP 2021	TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Kunnanhallituksen alaiset				
Tietojärjestelmät	62	142	32	-110
Pitkävaikutteiset	0	0	65	65
Maa- ja vesialueet	876	1 350	-245	-1 595
Koneet ja kalusto, hallinto	57	106	65	-41
Koneet ja kalusto, ruoka- ja puhtauspalvelut	0	18	99	81
Osakkeet ja osuudet	-55	0	220	220
Elinkeinoelämän kehittäminen	288	400	1 118	718
Sivistyslautakunnan alaiset				
Liikuntapaikat	654	440	136	-304
Koneet ja kalusto, opetuspalvelut	88	90	74	-16
Koneet ja kalusto, varhaiskasvatuspalvelut	19	30	14	-16
Koneet ja kalusto, vapaa-aika	0	0	0	0
Teknisen lautakunnan alaiset				
Toimitilat	236	1 300	550	-750
Maa- ja vesirakenteet	1 661	2 725	2 137	-588
Koneet ja kalusto	23	0	0	0
Sosiaali- ja terveyslautakunnan alaiset				
Tietojärjestelmät	228	84	83	0
Koneet ja kalusto	38	0	183	183
Nettoinvestoinnit yhteensä	4 175	6 685	4 533	-2 152
Vuosikate	7 372	1 526	4 354	
Vuosikate investoinneista	177 %	23 %	96 %	
Investoinnit euroa per asukas	196	313	213	
Asukasluvut	21 297	21 350	21 243	

Investointiosan tavoitteiden toteutuminen ja talousarvion toteutumisvertailu

Investointiosan toteutumisvertailussa esitetään hankeryhmittäin valtuuston hyväksymät määrärahat ja tuloarviot. Hankkeet ja hankeryhmät on eritelty toimielimittäin valtuuston hyväksymässä muodossa.

Lisäksi toimitilainvestointien uudisrakentamisessa ja saneerauskohteissa yli 1,0 milj. euroa suuremmat hankkeet, maa- ja vesirakenteiden ja vesihuoltoon perustetun taseyksikön yli 0,5 milj. euroa ylittävät hankkeet ja uusien alueiden käyttöönotossa yli 0,5 milj. euroa ylittävät hankkeet on eritelty. Yksittäisissä kone- ja kalustohankinnoissa valtuusto päättää yli 0,2 milj. euron hankkeet.

Investointien hanketavoitteet 2022–2024

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
ELINKEINOT			
<i>Elinkeinoelämän kehittäminen</i>	Tarpeen mukaan tehtävät kohteet.	Elinkeinoelämän kehittämisen kohtuullinen palvelukyky turvataan. Jatketaan työpaikka-alueiden yritystonttien esirakentamista Radantauksen ja Rissalan yrityspuiston alueilla.	Toivalan-padelhallin esirakentamistyöt saatu päätökseen. Radantauksen pohjoinen alue suunnitelmat valmistuneet ja Radantaus eteläisen alueen suunnittelu ja kaavoitus käynnissä.
MAANKÄYTTÖ			
<i>Raakamaan hankinta turvaa asemakaavoituksen palvelukyvyn</i>	Raakamaan hankinta reservin ylläpitämiseksi tavoitetasolla.	Kymmenen vuoden tarvetta vastaava.	Maanhankintaneuvottelut eivät ole tuottaneet tulosta, mutta aktiivista hankintaa jatketaan.
<i>Paikkatietopalvelut turvaa maaomaisuuden hallinnan, karttatuotannon, kaavoituksen, lupaviranomaisten sekä kunnallistekniikan suunnittelun paikkatietoteknisen palvelukyvyn</i>	Paikkatietojärjestelmän hankinta ja käyttöönotto suunnitellun vaiheistuksen mukaan.	Järjestelmä käyttöönotettu aikataulun mukaisesti maaomaisuuden, kaavoituksen, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun sekä kuntatekniikan (hulevesilaskutuksen sekä sähköisen venepaikkavaraus- ja laskutusjärjestelmä) ohjelmistojen osalta.	Paikkatietojärjestelmä käyttöönotettu pääpiirteissään. Järjestelmän hyödyntämistä ja lisäosien hankkimista tehdään tarpeellisin osin kunnan eri yksiköiden toimesta.
TIETOTEKNIikka			
<i>Tietosuoja- ja tietoturva koulutuslupien käyttöönotto</i>	Otetaan käyttöön koulutuslupien, joka sisältää monipuoliset raportointiominaisuudet ja suoritusten valvonnan.	70 % henkilöstöstä on suorittanut vuoden loppuun mennessä vähintään perustason koulutuksen.	Alusta on otettu käyttöön ja se sisältää kattavan raportoinnin suorituksista.

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Office2019 päivitykset yhteiskäyttöisille koneille ilman ylläpitoa	Yhteiskäyttöisillä koneilla on edelleen käytössä jäädytetty versio Office2013, jonka tuki on päättymässä vuonna 2022. Päivitetään koneet kertakustannuksella uuteen jäädytettyyn versioon 2019.	Kaikki yhteiskäyttöiset tietokoneet on päivitetty vuoden loppuun mennessä.	Ei ole toteutunut, sillä merkittävä osa yhteiskäyttöisistä koneista poistuu Hyvinvointialueen myötä. Muutoksen tarvetta tarkastellaan uudestaan vuoden 2023 aikana.
RUOKA- JA PUHTAUSPALVELUT			
Ruoka- ja puhtauspalvelujen tuottamisen turvaaminen toimivalla laitekannalla ja nykyaikaisilla menetelmillä	Laitteiden korvausinvestoinnit arvioitu elinkaarivaiheperusteisesti. Uusitaan maltillisesti keskeisiä tuotannossa välttämättömiä laitteita.	Turvataan ruoka- ja puhtauspalvelun toteuttaminen suunnitelmallisesti ja laadukkaasti eri kohteissa.	Koneita- ja laitteita on hankittu palvelukeittiöille uuden toimintamallin edellyttämällä tavalla. Hankintoihin oli myönnetty talousarvion laatimisen jälkeen investointirahaa 100 000 € (Kvalt. 28.2. § 6). Korvausinvestointeja ei tehty.
Ruokapalvelujen tuottaminen on systemaattisesti ohjattua. Tieto aterioiden kustannuksista ja laadusta sekä tarvittava asiakasinformaatio ovat helposti käytettävissä.	Ruokapalvelun tuotannonohjausjärjestelmän versiopäivitys.	Tuotannonohjausjärjestelmä tukee ja ohjaa ruokatuotannon ja palvelun prosesseja. Se tehostaa ja järkevöittää ruokapalvelun toimintaa.	Ruokatuotannon ohjausjärjestelmän (Aromi14) versiopäivitys aloitettu syksyllä, jatkuu kesään 2023 saakka, joten kustannukset jakaantuvat kahdelle vuodelle

Talousarvion toteutuminen

Elinkeinot

Vuorela – Toivala hanke käsitti: Toivalan Padel-hallin esirakentamisen ja Vuorelan tien kerrostalojen esirakentamisen. Urakkatarjouspyynnössä arvioidut kustannukset olivat 658 270 € ja toteutus oli 897 679,05 €. Hanke ylittyi 239 409,05 €. Ylitykset johtuivat arvioitujen maamassojen suuremmasta määrästä. Kate ylityksiin tuli maankäytön käyttämättömästä investointimäärärahasta.

Radantauksen tonttien esirakentamisen (228 987 €) investointikustannusta kasvatti alueen uusi suunnittelu sekä rakenteilla olevan pelastusaseman maamassojen siirtokustannukset alueelle.

Maankäyttö

Maanhankintaan varattuja varoja ei käytetty kokonaan, koska maanhankinnan neuvotteluita ei saatu toteutettua loppuun ja maata hankittua. Varattuja varoja käytettiin osin rakennuspaikkojen esirakentamiseen, jolla edistetään rakennuspaikkojen menekkiä. - 51 539€.

Dronekalustoon varattu investointi siirtynee vuodelle 2023, koska vuonna 2022 tilatun dronekaluston toimituksessa on suuria viivästyksiä. Dronekalustoja tuottavien yritysten kapasiteetti ohjautuu suurilta osin Ukrainaan ja markkinoille laskettavien Dronekalustojen määrässä on viivästyksiä 21 328€.

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	Muutos	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
KUNNANHALLITUS						
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET						
Tietokoneohjelmistot						
Kulut	-61 758	-142 000	0	-142 000	-32 116	109 884
Netto	-61 758	-142 000	0	-142 000	-32 116	109 884
Muut pitkävaikutteiset menot						
Kulut	0	0	0	0	-64 791	-64 791
Netto	0	0	0	0	-64 791	-64 791
Aineettomat hyödykkeet YHTEENSÄ						
Kulut	-61 758	-142 000	0	-142 000	-96 907	45 093
Netto	-61 758	-142 000	0	-142 000	-96 907	45 093
MAA- JA VESIALUEET						
Maa- ja vesialueet YHTEENSÄ						
Tuotot	412 157	0	0	0	296 760	296 760
Kulut	-1 287 753	-1 350 000	0	-1 350 000	-51 539	1 298 461
Netto	-875 596	-1 350 000	0	-1 350 000	245 222	1 595 222
KONEET JA KALUSTO						
Koneet ja kalusto / KH						
Kulut	-57 565	-106 000	0	-106 000	-65 265	40 735
Netto	-57 565	-106 000	0	-106 000	-65 265	40 735
Kon. ja kal. RUOKA ja PUHTAUSP						
Kulut	0	-18 000	0	-18 000	-99 329	-81 329
Netto	0	-18 000	0	-18 000	-99 329	-81 329
Koneet ja kalusto YHTEENSÄ						
Kulut	-57 565	-124 000	0	-124 000	-164 594	-40 594
Netto	-57 565	-124 000	0	-124 000	-164 594	-40 594
OSAKKEET JA OSUUDET						
Osakkeet ja osuudet YHTEENSÄ						
Tuotot	54 995	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-220 393	-220 393
Netto	54 995	0	0	0	-220 393	-220 393

ELINKEINOELÄMÄN KEHITTÄMINEN

Elinkeinoelämän kehittäminen YHTEENSÄ

Kulut	-288 033	-400 000	0	-400 000	-1 118 025	-718 025
Netto	-288 033	-400 000	0	-400 000	-1 118 025	-718 025

KUNNANHALLITUS						
YHTEENSÄ						
Tuotot	467 153	0	0	0	296 760	296 760
Kulut	-1 695 108	-2 016 000	0	-2 016 000	-1 651 458	364 542
Netto	-1 227 956	-2 016 000	0	-2 016 000	-1 354 697	661 303

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Hanketavoitteet 2022–2024

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
<i>Suunnittelukauden tavoite 2022–2024</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>Riskiarvio</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
<i>Koulujen ja päiväkotien kasvu- ja oppimisympäristöjen uudistaminen</i>	Opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta ja yhteistyötä.	Taloudellisten resurssien niukkuus voi viivästyttää hankkeita tai oppimisympäristöjen toiminnallisuudesta joudutaan tinkimään.	Vuoden aikana toteutettu korvausinvestointeja, joilla on uusittu vanhenevaa kalustoa kouluissa ja päiväkodeissa.
<i>Riittävät liikuntatilat ja lähiliikuntapaikkojen kehittäminen</i>	Liikuntapaikkaverkosto vastaa seuratoiminnan ja omaehtoisen liikunnan tarpeita.	Taloudellisten resurssien niukkuus voi viivästyttää hankkeita.	Ulkoilureittien kehittämistä tehty, työ jatkuu. Kuilun ulkokuntoilupaikka toteutettu.
	Virikkeellisemmät koulu- ja asuinympäristöt. Keskimäärin vähintään yksi hanke/vuosi.	Taloudellisten resurssien niukkuus voi viivästyttää hankkeita.	Suininlahden pihalueen liikuntamahdollisuuksia parannettiin, työ jatkuu 2023.

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Koulujen ja päiväkotien kasvu- ja oppimisympäristöjen uudistaminen	Siilinkosken päiväkodin kalustohankintojen suunnittelu. Koulujen ja päiväkotien vanhentuvan kaluston uusiminen.	Opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta ja yhteistyötä. Uusia kohteita kalustettaessa huomioidaan täysimääräisesti väistöiloihin hankittu käyttökelpoinen kalusto.	Päiväkoteihin uusittu kalusteita. Perusopetuksessa hankittu uudet teknisen työn laitteet Vuorelan koululle sekä korvattu koulujen vanhentuneita interaktiivisia älytauluja.
Lähiliikuntapaikkojen toteutus, keskimäärin 1/vuosi	Suininlahden koulun liikuntamahdollisuuksien kehittäminen	Keskimäärin 1 lähiliikuntapaikkahanke/vuosi.	Liikuntamahdollisuuksien parantaminen jatkuu 2023.
Kuntoratojen valojen uusiminen osana energiansäästöohjelmaa	Patakukkulan ulkoilureitit vuonna 2023.	Valot uusittu vuoteen 2025 mennessä.	Ei kohteita 2022.
Ulkokuntoilualueiden kehittäminen	Kuilun montun ulkoilun alueen toteutus.	Hanke toteutettu	Ulkokuntoilun alue valmis.

Talousarvion toteutuminen

Investointien tuotot ylittivät talousarvion noin 87 000 eurolla. Ylitys johtuu seuraavista syistä: vuoden 2021 tuloja on kirjautunut vuodelle 2022, ylimääräinen hankeavustus sekä ylimääräinen testamenttilahjoitus.

Investointimenot alittavat talousarvion noin 249 000 eurolla. Tämä johtuu siitä, että palloiluhallihanketta ei ole voitu toteuttaa suunnitellusti, koska alueen kaava on viivästynyt.

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	Muutos	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
SIVISTYSLAUTAKUNTA						
LIIKUNTAPAIKAT						
Liikuntapaikat YHTEENSÄ						
Tuotot	88 000	0	0	0	86 700	86 700
Kulut	-742 316	-440 000	0	-440 000	-222 878	217 122
Netto	-654 316	-440 000	0	-440 000	-136 178	303 822

KONEET JA KALUSTO						
Koneet ja kalusto OPETUSPALV						
Kulut	-88 148	-90 000	0	-90 000	-74 167	15 833
Netto	-88 148	-90 000	0	-90 000	-74 167	15 833
Koneet ja kalusto VARHAISKASV						
Kulut	-19 039	-30 000	0	-30 000	-14 105	15 895
Netto	-19 039	-30 000	0	-30 000	-14 105	15 895
Koneet ja kalusto YHTEENSÄ						
Kulut	-107 187	-120 000	0	-120 000	-88 271	31 729
Netto	-107 187	-120 000	0	-120 000	-88 271	31 729
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
Tuotot	88 000	0	0	0	86 700	86 700
Kulut	-849 504	-560 000	0	-560 000	-311 149	248 851
Netto	-761 504	-560 000	0	-560 000	-224 449	335 551

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Hanketavoitteet 2022–2024

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
<i>Suunnittelukauden tavoite 2022–2024</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>Riskiarvio</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Suurten toimitilahankkeiden toteutus	Kaikki hankkeet saadaan toteutettua.	Kunnan talous, rahoitus ja resurssien riittävyys.	<p>Hankkeita toteutetaan kunnan päätöksentekojärjestelmän mukaisesti:</p> <ul style="list-style-type: none"> terveyskeskus on valmistunut 8/2022 pelastusaseman rakennustyöt ovat käynnistyneet 6/2022 suuret kouluhankkeet ovat kilpailullisessa neuvottelumenettelyvaiheessa

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
TOIMITILAINVESTOINNIT			
Uusi terveyskeskus	Rakentamisen loppuunsaattaminen	Käyttöönotto syyskuussa	Kohden vastaanotettu ja käytössä.
Uusi Siilinkosken päiväkot	Hankkeen valmistelu puurakentamiskohtena, urakkakilpailun ja rakentamisen aloitus	Rakentamisen aloitus	Hankkeen aloitus siirrettiin vuodelle 2023. (epäselvyys asemakaavavalituksesta johtuen)
Uusi pelastusasema	Hankkeen valmistelu, urakkakilpailu ja rakentamisen aloitus	Uusi pelastusasema käytössä v. 2022	Hanke aloitettiin kesäkuussa, valmistuminen vuoden 2023 aikana.
Uusi Ahmon koulukeskus ja Siilinlahden koulu	Elinkaarihankkeen kilpailutus.	Hankkeen laajuus, tilat ja kustannusraami ovat tiedossa	Kilpailullinen neuvottelumenettely on käynnistetty kahden rakennusliikkeen kanssa. Määrärahakattoa korotettiin kertaalleen. Samalla hankkeiden toteutusaikataulu siirtyi.
KUNTATEKNIIKAN INVESTOINNIT			
Radantaus: Suutarintie	Infran rakennustyöt	Yritystontteja on mahdollista luovuttaa kesällä v. 2022.	toteutui infran rakentamisen osalta
Päivärinne: Siilinkoskientien ja Mutkajuoh	Infran rakennustyöt	Päiväkoti on mahdollista liittää vesihuolto- ja katuverkkoon kesällä v. 2022.	ei toteutunut (epäselvyys asemakaavavalituksesta johtuen) Kilpailutettiin hanke toteutettavaksi 2023
Infran saneeraustyöt	Leppäkaarre, Pyylampi, Harjamäki	Saneeraustyöt suoritetaan hyväksytyn työohjelman mukaisesti.	Saneeraustyöt ovat toteutuneet lukuun ottamatta Pyylampea

Talousarvion toteutuminen

Toimitilojen toteuma oli n. 550.000 €. Talousarvio alittui n. 750.000 €, koska Siilinkosken päiväkodin rakentamisen aloitusta siirrettiin vuodelle 2023 asemakaavavalituksen epäselvyyksistä johtuen. Kuntatekniikan (maa- ja vesirakenteet) toteuma oli 2.137 milj. €. Talousarvio alittui 587.597 €, koska kaikkia suunniteltuja hankkeita ei aloitettu.

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	Muutos	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
RAKENNUKSET						
Rakennukset / Toimitilat YHTEENSÄ						
Kulut	-235 615	-1 300 000	0	-1 300 000	-549 902	750 098
Netto	-235 615	-1 300 000	0	-1 300 000	-549 902	750 098
MAA- JA VESIRAKENTEET						
Kadut						
Kulut	-858 222	-1 750 000	0	-1 750 000	-1 034 479	715 521
Netto	-858 222	-1 750 000	0	-1 750 000	-1 034 479	715 521
Kevyen liikenteen väylät						
Kulut	-76 152	-140 000	0	-140 000	-68 989	71 011
Netto	-76 152	-140 000	0	-140 000	-68 989	71 011
Kestopäilytys						
Kulut	-276 700	-190 000	0	-190 000	-397 326	-207 326
Netto	-276 700	-190 000	0	-190 000	-397 326	-207 326
Valaistus						
Kulut	-54 568	-60 000	0	-60 000	-88 723	-28 723
Netto	-54 568	-60 000	0	-60 000	-88 723	-28 723
Katokset ym. rak. ja laitteet						
Kulut	-136 898	-280 000	0	-280 000	-286 180	-6 180
Netto	-136 898	-280 000	0	-280 000	-286 180	-6 180
Puistot, Torit ja muut maarake						
Kulut	0	-90 000	0	-90 000	-22 070	67 930
Netto	0	-90 000	0	-90 000	-22 070	67 930
Leikkipaikat						
Kulut	-61 567	0	0	0	-33 385	-33 385
Netto	-61 567	0	0	0	-33 385	-33 385
Hulevesiverkosto						
Kulut	-188 776	-205 000	0	-205 000	-183 127	21 873
Netto	-188 776	-205 000	0	-205 000	-183 127	21 873
Kiinteät rakenteet ja laitteet						
Kulut	-7 679	-10 000	0	-10 000	-23 126	-13 126
Netto	-7 679	-10 000	0	-10 000	-23 126	-13 126
Maa- ja vesirakenteet YHTEENSÄ						
Kulut	-1 660 561	-2 725 000	0	-2 725 000	-2 137 403	587 597
Netto	-1 660 561	-2 725 000	0	-2 725 000	-2 137 403	587 597
KONEET JA KALUSTO						
Koneet ja kalusto YHTEENSÄ						
Kulut	-23 323	0	0	0	0	0
Netto	-23 323	0	0	0	0	0
TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
Tuotot	0	0	0	0	0	0
Kulut	-1 919 499	-4 025 000	0	-4 025 000	-2 687 305	1 337 695
Netto	-1 919 499	-4 025 000	0	-4 025 000	-2 687 305	1 337 695

KUNTATEKNIIKAN INVESTOINNIT (MAA- JA VESIRAKENTEET)

Asuntoalueiden kuntatekniikan investoinnit

	TP 2021	Muutos TA 2022	Toteuma 01-12/2022	Poikkeama	TOT %
Kadut	0	-10 000	-24 976	14 976	249,8
Kestopäälllystys	0	0	-33 046	33 046	0,0
Asemanseutu yhteensä	0	-10 000	-58 022	48 022	580,2
Kadut	0	-760 000	0	-760 000	0,0
Valaistus	0	-10 000	0	-10 000	0,0
Hulevesiverkosto	0	-20 000	0	-20 000	0,0
Keskuskortteli yhteensä	0	-790 000	0	-790 000	0,0
Kadut	-181 971	-370 000	-299 303	-70 697	80,9
Kestopäälllystys	0	0	-71 425	71 425	0,0
Valaistus	-21 231	0	-7 103	7 103	0,0
Hulevesiverkosto	-20 492	-50 000	-29 324	-20 676	58,6
Leppäkaarre yhteensä	-223 694	-420 000	-407 156	-12 844	96,9
Kadut	0	-240 000	0	-240 000	0,0
Kestopäälllystys	-33 424	0	0	0	0,0
Valaistus	0	-10 000	0	-10 000	0,0
Hulevesiverkosto	0	-50 000	0	-50 000	0,0
Pyylampi yhteensä	-33 424	-300 000	0	-300 000	0,0
Kadut	0	-80 000	0	-80 000	0,0
Keuyen liikenteen väylät	0	-120 000	0	-120 000	0,0
Valaistus	0	-5 000	0	-5 000	0,0
Hulevesiverkosto	0	-25 000	0	-25 000	0,0
Päivärinne yhteensä	0	-230 000	0	-230 000	0,0
Kadut	-12 930	-235 000	-321 916	86 916	137,0
Kestopäälllystys	0	0	-45 218	45 218	0,0
Valaistus	0	-5 000	-27 493	22 493	549,9
Hulevesiverkosto	-916	-60 000	-108 597	48 597	181,0
Radantaus yhteensä	-13 846	-300 000	-503 224	203 224	167,7
Valaistus	0	0	-4 560	4 560	0,0
Siilinpää, Siilinlahti yhteensä	0	0	-4 560	4 560	0,0
Kadut	-165 143	0	-9 267	9 267	0,0
Kestopäälllystys	-15 131	-30 000	-47 147	17 147	157,2
Valaistus	-7 263	0	0	0	0,0
Hulevesiverkosto	-53 720	0	-2 398	2 398	0,0
Simonsalo yhteensä	-241 257	-30 000	-58 812	28 812	196,0

	TP 2021	Muutos TA 2022	Toteuma 01-12/2022	Poikkeama	TOT %
Kadut	0	0	-258 185	258 185	0,0
Valaistus	0	0	-18 711	18 711	0,0
Hulevesiverkosto	0	0	-25 193	25 193	0,0
Sulkavanniitty yhteensä	0	0	-302 089	302 089	0,0
Kadut	-92 086	0	-6 910	6 910	0,0
Kestopäällystys	0	-30 000	-39 759	9 759	132,5
Hulevesiverkosto	-9 671	0	-17 614	17 614	0,0
Taivallahti yhteensä	-101 757	-30 000	-64 283	34 283	214,3
Kadut	-27 663	0	-12 993	12 993	0,0
Kestopäällystys	0	0	-8 741	8 741	0,0
Valaistus	-5 540	0	0	0	0,0
Hulevesiverkosto	-7 470	0	0	0	0,0
Viinämäki, Manttu yhteensä	-40 673	0	-21 734	21 734	0,0
Valaistus	0	0	-9 000	9 000	0,0
Haapamäki yhteensä	0	0	-9 000	9 000	0,0
Kadut	-306 229	0	-847	847	0,0
Kestopäällystys	-22 217	-50 000	-103 089	53 089	206,2
Valaistus	-18 100	0	0	0	0,0
Hulevesiverkosto	-96 506	0	0	0	0,0
Metsäkoulu, Pyöreälahti yhteensä	-443 052	-50 000	-103 937	53 937	207,9
Kevyen liikenteen väylät	-7 470	0	0	0	0,0
Kestopäällystys	-35 347	0	0	0	0,0
Vuorela yhteensä	-42 817	0	0	0	0,0
Tieviheralueet	-72 200	-55 000	-100 083	45 083	182,0
Kevyen liikenteen väylät	-68 682	-20 000	-68 989	48 989	344,9
Pintaukset	-170 580	-80 000	-48 901	-31 099	61,1
Valaistuksen pienet kohteet	-2 435	-30 000	-21 856	-8 144	72,9
Katokset ym. rakenteet	-136 898	-280 000	-286 180	6 180	102,2
Puistot ja torit	0	-90 000	-22 070	-67 930	24,5
Leikkipaikat	-61 567	0	-33 385	33 385	0,0
Kiinteät rakenteet	-7 679	-10 000	-23 126	13 126	231,3
Ilman alue-koodia yhteensä	-520 041	-565 000	-604 587	39 587	107,0
YHTEENSÄ	-1 660 561	-2 725 000	-2 137 403	-587 597	78,4

Valtuuston sitovuustasot merkitty S:llä = asuntoalueen 0,5 milj. euroa ylittävät hankkeet

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA

Hanketavoitteet 2022–2024

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Una-hanke (PSSHP) 81244	Asiakas- ja potilastietojärjestelmien uudistamisyhteistyö; Una -ydin osion käyttöönotto.	Alueellinen Una ydin osion valmistelu ja käyttöönotto PSSHP:n johdolla	Tilannekuva –osio otettu käyttöön. Valmistelua jatketaan hyvinvointialueella.
Perusterveydenhuollon tietojärjestelmä (Sote DW) 81242	Potilastietojärjestelmän raportointiosuuden kehittäminen	Yhteisten raporttipohjien käyttö ja tietojen vertailu AluePegasos käyttäjien kesken.	Valmistelua jatketaan hyvinvointialueella raporttien yhtenäistämiseksi.
KVARKKI - kuvantaminen (PTH järjestelmä) 81220	Kuva-aineistojen arkistointi, ja arkistosta käyttö	Rtg-kuvat kanta-arkistossa ja niiden käyttö Kannasta.	Röntgenkuvien siirto Kanta-arkistoon otettu käyttöön ja ovat sieltä käytettävissä.

Talousarvion toteutuminen

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	Muutos	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
SOSIAALI- ja TERVEYSLAUTAKUNTA						
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET						
Tietokoneohjelmistot						
Kulut	-227 957	-83 600	0	-83 600	-83 452	148
Netto	-227 957	-83 600	0	-83 600	-83 452	148
Aineettomat hyödykkeet YHTEENSÄ						
Kulut	-227 957	-83 600	0	-83 600	-83 452	148
Netto	-227 957	-83 600	0	-83 600	-83 452	148
KONEET JA KALUSTO						
Koneet ja kalusto YHTEENSÄ						
Kulut	-38 463	0	0	0	-183 261	-183 261
Netto	-38 463	0	0	0	-183 261	-183 261
SOSIAALI- ja TERVEYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
Kulut	-266 420	-83 600	0	-83 600	-266 714	-183 114
Netto	-266 420	-83 600	0	-83 600	-266 714	-183 114

Koko kunnan investoinnit yhteensä

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	Muutos	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
KOKO KUNTA YHTEENSÄ						
Tuotot	555 153	0	0	0	383 460	383 460
Kulut	-4 730 531	-6 684 600	0	-6 684 600	-4 916 626	1 767 974
Netto	-4 175 378	-6 684 600	0	-6 684 600	-4 533 166	2 151 434

2.5 Rahoitusosan toteutuminen

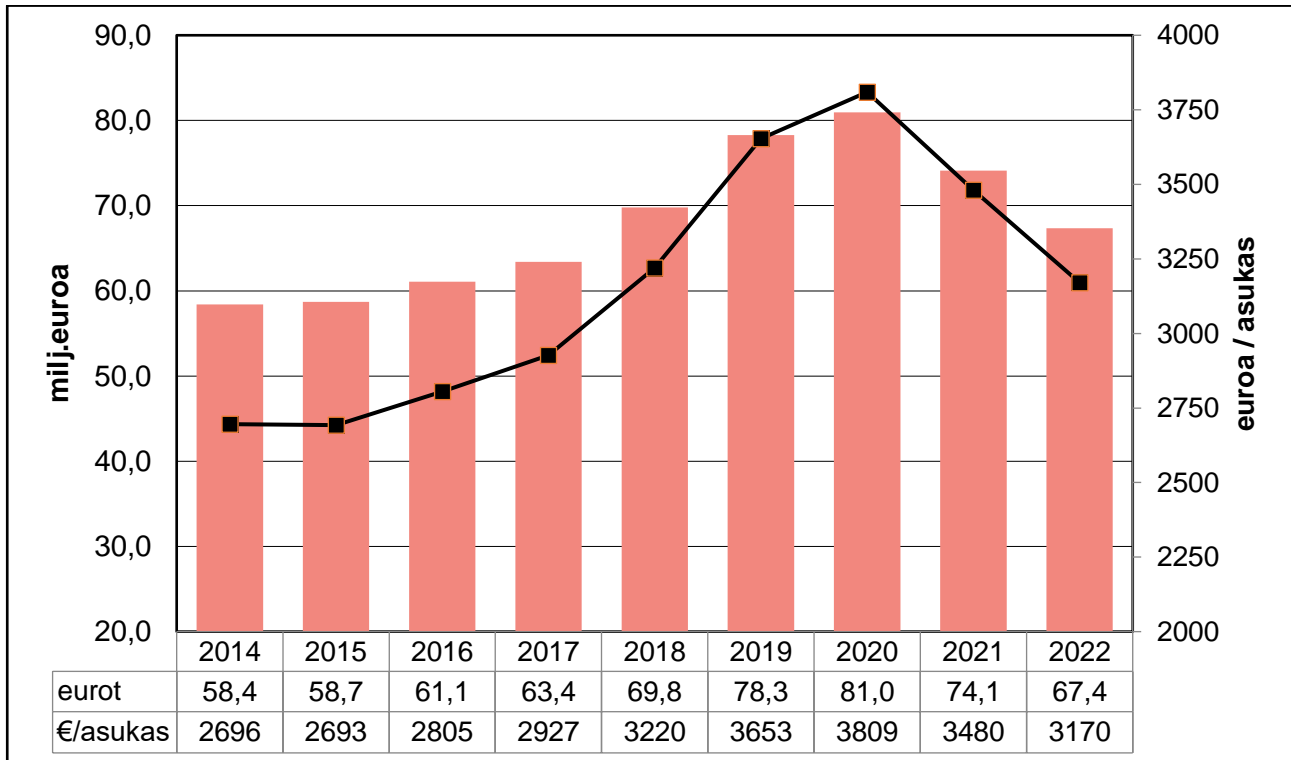
Vuosikatetta muuttavia toimenpiteitä (muutostalousarviota) ei tehty vuoden aikana. Vuosikatetta toteutui lopulta 2,829 milj. euroa enemmän lähinnä verotulojen kehittymisen vuoksi. Tämä oli rahoituksen näkökulmasta hyvä tilanne; toiminnan rahoittaminen omasta toiminnasta saatavilla tuloilla toteutui ja rahoitusta riitti lähes myös kaikkiin investointimenoihin, vajaus -0,178 milj. euroa.

Investointimenoja jäi toteuttamatta -1,768 milj. euroa. Investointien toteutumista kuvataan edellisessä luvussa. Erot investointien toteutumisosan ja rahoitusosan nettosummassa selittyvät sillä, että rahoituslaskelmassa esitetään myös tuloslaskelmaan kirjatut käyttöomaisuuden myyntivoitot. Tulorahoitusta on kuvattu aiemmin kappaleissa Tilikauden tuloksen muodostuminen ja Toiminnan rahoitus.

Pitkäaikaista lainaa nostettiin 6,500 milj. euroa ja lainoja lyhennettiin 13,269 milj. euroa. Valtuuston myöntämää lainanottovaltuutta jätettiin käyttämättä 10,200 milj. euroa, koska toiminnasta kertyi rahoitusta enemmän kuin talousarviossa suunniteltiin ja investointeihin varattuja määrärahoja jäi käyttämättä. Lisäksi kassaan kertyneitä varoja voitiin pienentää.

Muita maksuvalmiuteen vaikuttavia eriä ei talousarviossa arvioida. Niiden toteutuminen on esitetty kuten varsinaisessa rahoituslaskelmassa. Korottomien velkojen määrään vaikutti ostovelkojen määrän kasvu sekä siirtovelkojen kasvu. Rahavarojen muutos toteutui n. 0,690 milj. euroa suurempana.

Lainakanta ja -määrä 2014–2022 euroa / asukas

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu 2022

1 000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio yhteensä	Toteutuma 2022	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 526		1 526	4 355	2 829
Tulorahoituksen korjauserät				-795	-795
	1 526		1 526	3 560	2 034
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-6 685		-6 685	-4 917	1 768
Rahoitusosuudet investointimenoihin				87	87
Pysyvien vast. hyödykk. luovutustulot				1 091	1 091
	-6 685		-6 685	-3 738	2 947
Toiminta ja investoinnit, netto	-5 159		-5 159	-178	4 981
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
S Antolainasaamisten vähennykset	313		313	342	29
	313		313	342	29
Lainakannan muutokset					
S Pitkäaikaisten lainojen lisäys	16 700		16 700	6 500	-10 200
S Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 269		-13 269	-13 269	0
	3 431		3 431	-6 769	-10 200
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varat ja po:n muutos				-172	-172
Vaihto-omaisuuden muutos				-7	-7
Saamisten muutos				396	396
Korottomien velkojen muutos				4 283	4 283
				4 500	4 500
Rahoituksen rahavirta	3 744		3 744	-1 927	-5 671
Rahavarojen muutos	-1 415		-1 415	-2 105	-690
S = sitova erä					

Kohdan 2.6. taulukossa esitetään yhteenvetotaulukko johon on koottu käyttötalousosan, investointiosan, tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan valtuuston sitoviksi hyväksymien erien talousarviomuutokset, toteutumat sekä poikkeamat. Taulukko etenee käyttötalouden osalta toimielimittäin ja tulosalueittain ja investointiosan osalta toimielimittäin ja hankeryhmittäin. Tulojen ja menojen loppusummiin vaikuttavia tekijöitä on käsitelty tarkemmin kohdassa Talousarvion toteutuminen.

2.6 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sitovuus	MÄÄRÄRAHAT (ulkoiset ja sisäiset)					TULOARVIOT (ulkoiset ja sisäiset)				
		Alkuperäinen	TA-	Muutettu	Toteutuma	Poikkeama	Alkuperäinen	TA-	Muutettu	Toteutuma	Poikkeama
		TA 2022	muutokset	TA 2022	2022		TA 2022	muutokset	TA 2022	2022	
B = Sitovuus bruttomääräraha/-tuloarviot											
N = Sitovuus nettomääräraha/-tuloarviot											
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Keskusvaalilautakunta											
Vaalit	B	60 241		60 241	65 251	5 010	19 000		19 000	44 180	25 180
Kunnanhallitus											
Joukkoliikenne	B	2 578 609		2 578 609	2 745 497	166 888	1 448 000		1 448 000	1 724 406	276 406
Elinvoima- ja konsernipalvelut	B	5 480 283		5 480 283	5 821 701	341 418	3 703 830		3 703 830	3 652 827	-51 003
Hallinto- ja kehittäminen		1 744 469		1 744 469	1 940 493	196 024	77 407		77 407	228 178	150 771
Elinkeinot		1 004 653		1 004 653	1 004 477	-176	576 075		576 075	647 891	71 816
Maankäyttö		698 029		698 029	971 270	273 241	2 797 270		2 797 270	2 581 423	-215 847
Kaavoitus		487 159		487 159	471 384	-15 775	12 200		12 200	6 368	-5 832
Sisäinen tarkastus		144 273		144 273	104 693	-39 580	125 878		125 878	76 871	-49 007
Konserniyhtiöt		1 401 700		1 401 700	1 329 384	-72 316	115 000		115 000	112 096	-2 904
Pelastustoimi	B	1 761 206		1 761 206	1 999 260	238 054					
Yhteiset palvelut	B	12 753 134		12 753 134	13 653 095	899 961	11 838 055		11 838 055	12 152 543	314 488
Yhteisten palvelujen hallinto		102 386		102 386	109 702	7 316	102 204		102 204	109 702	7 498
Henkilöstöpalvelut		1 669 318		1 669 318	1 827 608	158 290	1 665 327		1 665 327	1 827 606	162 279
Talousohjelmien palvelut		585 468		585 468	552 494	-32 974	598 800		598 800	572 558	-26 242
Työllisyystoim. ja muut tukipalv.		1 998 848		1 998 848	2 120 585	121 737	560 339		560 339	523 931	-36 408
Maahanmuutto					104 047	104 047				7 891	7 891
Tietotekniikkapalvelut		1 478 446		1 478 446	1 628 873	150 427	1 607 558		1 607 558	1 757 591	150 033
Ruoka- ja puhtauspalvelut		6 901 668		6 901 668	7 290 241	388 573	7 286 827		7 286 827	7 333 719	46 892
Hankinnat		17 000		17 000	19 545	2 545	17 000		17 000	19 545	2 545
Kunnanhallitus yhteensä		22 573 232		22 573 232	24 219 553	1 646 321	16 989 885		16 989 885	17 573 956	584 071
Tarkastuslautakunta											
Tilintarkastus	B	80 101		80 101	69 770	-10 331					
Ympäristöterveyslautakunta											
Ympäristöterveyspalvelut	N	2 321 062		2 321 062	2 301 858	-19 204	1 726 089		1 726 089	1 751 009	24 920
Maaseutulauslautakunta											
Maaseutuhallinto	N	777 263		777 263	726 240	-51 023	681 172		681 172	634 365	-46 807

	Sitovuus	MÄÄRÄRAHAT (ulkoiset ja sisäiset)					TULOARVIOT (ulkoiset ja sisäiset)				
		Alkuperäinen	TA-	Muutettu	Toteutuma	Poikkeama	Alkuperäinen	TA-	Muutettu	Toteutuma	Poikkeama
		TA 2022	muutokset	TA 2022	2022		TA 2022	muutokset	TA 2022	2022	
B = Sitovuus bruttomääräraha/-tuloarviot											
N = Sitovuus nettomääräraha/-tuloarviot											
Sivistyslautakunta											
Sivistyspalvelut	B	52 572 012		52 572 012	53 429 121	857 109	2 552 303		2 552 303	2 892 380	340 077
Opetuspalvelut		29 532 344		29 532 344	29 596 294	63 950	1 109 883		1 109 883	1 251 396	141 513
Varhaiskasvatuspalvelut		18 159 156		18 159 156	18 831 909	672 753	1 050 760		1 050 760	1 253 266	202 506
Kansalaisopisto		1 054 754		1 054 754	1 053 047	-1 707	182 100		182 100	193 024	10 924
Kirjastopalvelut		1 128 310		1 128 310	1 132 610	4 300	32 210		32 210	34 723	2 513
Liikuntapalvelut		1 574 660		1 574 660	1 649 841	75 181	64 500		64 500	70 871	6 371
Nuoriso- ja kulttuuripalvelut		1 122 788		1 122 788	1 165 420	42 632	112 850		112 850	89 100	-23 750
Sosiaali- ja terveyslautakunta											
Sosiaali- ja terveysterveystoiminta	B	90 834 095		90 834 095	92 002 977	1 168 882	7 626 399		7 626 399	10 192 155	2 565 756
Sosiaali- ja terv.palvel. hallinto		5 290 774		5 290 774	5 957 286	666 512	699 062		699 062	989 165	290 103
Soiaali- ja perhepalvelut		18 305 390		18 305 390	17 284 655	-1 020 735	885 697		885 697	1 079 641	193 944
Hoiva- ja vanhuspalvelut		21 013 371		21 013 371	22 145 677	1 132 306	3 433 395		3 433 395	4 171 224	737 829
Terveystoiminta		14 369 560		14 369 560	15 003 070	633 510	2 608 245		2 608 245	3 952 125	1 343 880
Erikoissairaanhoidot		31 855 000		31 855 000	31 612 289	-242 711					
Tekninen lautakunta											
Tekniset palvelut	B	3 785 333		3 785 333	3 576 814	-208 519	1 308 920		1 308 920	1 164 111	-144 809
Tekninen hallinto ja varikkopalv.		752 534		752 534	881 956	129 422	379 620		379 620	432 544	52 924
Kuntatekniikka		3 032 799		3 032 799	2 694 858	-337 941	929 300		929 300	731 567	-197 733
Toimitilapalvelut	Tulos	4 019 923		4 019 923	4 755 137	735 214	6 431 297		6 431 297	6 664 564	233 267
Tekninen lautakunta yhteensä		7 805 256		7 805 256	8 331 951	526 695	7 740 217		7 740 217	7 828 675	88 458
Tekisen lautakunnan jaosto											
Yksityistieasiat	B	127 228		127 228	102 847	-24 381					
Viranomaislautakunta											
Rakennusvalvonta ja ympär.suoj.	B	668 123		668 123	661 896	-6 227	295 500		295 500	338 061	42 561
Rakennusvalvonta		360 475		360 475	356 225	-4 250	244 500		244 500	268 175	23 675
Ympäristönsuojelu		307 648		307 648	305 671	-1 977	51 000		51 000	69 886	18 886
KÄYTTÖTALOUS yhteensä		177 818 613		177 818 613	181 911 464	4 092 851	37 630 565		37 630 565	41 210 601	3 580 036

	Sitovuus	MÄÄRÄRAHAT (ulkoiset ja sisäiset)					TULOARVIOT (ulkoiset ja sisäiset)				
		Alkuperäinen TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama	Alkuperäinen TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
B = Sitovuus bruttomäärärahat/-tuloarviot											
N = Sitovuus nettomäärärahat/-tuloarvio											
INVESTOINTIOSA											
Kunnanhallitus											
Aineettomat hyödykkeet	B	142 000		142 000	96 907	-45 093					
Maa- ja vesialueet	B	1 350 000		1 350 000	51 539	-1 298 461			296 760	296 760	
Koneet ja kalusteet	B	124 000		124 000	164 594	40 594					
Osakkeet ja osuudet	B				220 393	220 393					
Elinkeinoelämän kehittäminen	B	400 000		400 000	1 118 025	718 025					
Yhteensä		2 016 000		2 016 000	1 651 458	-364 542			296 760	296 760	
Sivistyslautakunta											
Liikuntapaikat	B	440 000		440 000	222 878	-217 122			86 700	86 700	
Koneet ja kalusteet	B	120 000		120 000	88 271	-31 729					
Yhteensä		560 000		560 000	311 149	-248 851			86 700	86 700	
Tekninen lautakunta											
Rakennukset ja toimitilat	B	1 300 000		1 300 000	549 902	-750 098					
Maa- ja vesirakenteet	B	2 725 000		2 725 000	2 137 403	-587 597					
Koneet ja kalusteet	B										
Yhteensä		4 025 000		4 025 000	2 687 305	-1 337 695					
Sosiaali- ja terveyslautakunta											
Aineettomat hyödykkeet		83 600		83 600	83 452	-148					
Koneet ja kalusto					183 261	183 261					
Yhteensä		83 600		83 600	266 713	183 113					
Investointiosa		6 684 600		6 684 600	4 916 625	-1 767 975			383 460	383 460	

	Sifovuus	MÄÄRÄRAHAT (ulkoiset ja sisäiset)					TULOARVIOT (ulkoiset ja sisäiset)				
		Alkuperäinen TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama	Alkuperäinen TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
B = Sitovuus bruttomäärärahat/-tuloarviot											
N = Sitovuus nettomäärärahat/-tuloarvio											
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						97 590 000		97 590 000	100 115 045	2 525 045
Valtionosuudet	B						43 114 892		43 114 892	43 829 921	715 029
Rahoitustulot ja -menot	N	2 097 100		2 097 100	2 216 089	118 989	3 106 000		3 106 000	3 326 668	220 668
Korkotuotot							729 000		729 000	649 864	-79 136
Muut rahoitustuotot							2 377 000		2 377 000	2 676 804	299 804
Korkokulut		345 000		345 000	364 359	19 359					
Muut rahoituskulut	B	1 752 100		1 752 100	1 851 730	99 630					
RAHOITUSOSA											
Pitkäaik. saamisten muutokset											
Antolainasaamisten vähennys	B						313 000		313 000	341 931	28 931
Antolainojen lisäys	B										
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	13 269 144		13 269 144	13 268 657	-487					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						16 700 000		16 700 000	6 500 000	-10 200 000
Muut maksuvalmiuden muutokset										4 499 764	4 499 764
Kassavarojen muutos		-1 415 000		-1 415 000	-2 105 447	-690 447					
MENOT JA TULOT yhteensä		198 454 457		198 454 457	200 207 388	1 752 931	198 454 457		198 454 457	200 207 390	1 752 933

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Siilinjärven kunnan tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma 2022 ja 2012

Euroa	2022	2021	muutos
Toimintatuotot			
Myyntituotot	7 881 283,61	8 191 253,37	-309 969,76
Maksutuotot	6 425 398,70	6 056 446,91	368 951,79
Tuet ja avustukset	4 731 153,75	5 654 087,37	-922 933,62
Muut toimintatuotot	4 542 876,33	5 222 301,96	-679 425,63
Toimintatuotot yhteensä	23 580 712,39	25 124 089,61	-1 543 377,22
Valmistus omaan käyttöön	150 801,49	124 571,09	26 230,40
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-67 314 162,71	-64 477 609,26	-2 836 553,45
Palkat ja palkkiot	-54 482 927,20	-51 593 768,97	-2 889 158,23
Henkilösivukulut	-12 831 235,51	-12 883 840,29	52 604,78
Eläkekulut	-10 985 837,50	-10 614 171,64	-371 665,86
Muut henkilösivukulut	-1 845 398,01	-2 269 668,65	424 270,64
Palvelujen ostot	-71 720 874,31	-68 397 814,49	-3 323 059,82
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 022 793,99	-8 061 828,12	39 034,13
Avustukset	-6 639 753,71	-6 401 827,20	-237 926,51
Muut toimintakulut	-10 734 793,49	-9 816 324,53	-918 468,96
Toimintakulut yhteensä	-164 432 378,21	-157 155 403,60	-7 276 974,61
Toimintakate	-140 700 864,33	-131 906 742,90	-8 794 121,43
Verotulot	100 115 045,23	97 504 530,43	2 610 514,80
Valtionosuudet	43 829 921,00	40 859 339,00	2 970 582,00
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	649 863,64	660 654,09	-10 790,45
Muut rahoitustuotot	926 027,16	701 932,21	224 094,95
Korkokulut	-364 359,18	-441 499,68	77 140,50
Muut rahoituskulut	-100 952,58	-6 004,20	-94 948,38
Vuosikate	4 354 680,94	7 372 208,95	-3 017 528,01
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 739 762,52	-6 829 940,57	90 178,05
Arvonalentumiset	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden tulos	-2 385 081,58	542 268,38	-2 927 349,96
Poistoeron lisäys (-) tai väh.(+)	0,00	0,00	0,00
Varausten lisäys (-) tai väh.(+)	0,00	0,00	0,00
Rahastojen lisäys (-) tai väh.(+)	16 453,49	26 631,40	-10 177,91
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 368 628,09	568 899,78	-2 937 527,87
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,3 %	16,0 %	
Vuosikate/Poistot, %	64,6 %	107,9 %	
Vuosikate, euroa/asukas	205	346	
Asukasmäärä	21 243	21 297	

Rahoituslaskelma 2022 JA 2021

Euroa	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 354 680,94	7 372 208,95
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjaukset	-794 688,26	-2 716 019,18
	3 559 992,68	4 656 189,77
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 916 626,00	-4 730 530,82
Rahoitusosuudet investointimenoihin	86 700,00	88 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 091 448,64	2 420 171,77
	-3 738 477,36	-2 222 359,05
Toiminnan ja investointien rahavirta	-178 484,68	2 433 830,72
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0,00	-58 645,13
Antolainasaamisten vähennys	341 931,30	333 535,80
	341 931,30	274 890,67
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 500 000,00	7 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 268 656,98	-13 831 818,98
	-6 768 656,98	-6 831 818,98
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-171 902,53	204 682,72
Vaihto-omaisuuden muutos	-7 078,97	1 684,82
Saamisten muutos	395 906,63	-1 348 617,20
Korottomien velkojen muutos	4 282 838,48	474 995,97
	4 499 763,61	-667 253,69
Rahoituksen rahavirta	-1 926 962,07	-7 224 182,00
Rahavarojen muutos	-2 105 446,75	-4 790 351,28
Rahavarat 31.12.	9 742 326,15	11 847 772,90
Rahavarat 1.1.	11 847 772,90	16 638 124,18
	-2 105 446,75	-4 790 351,28
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, 1000 €	19 445	16 352
Investointien tulorahoitus, %	90,2 %	158,8 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,5	0,8
Kassan riittävyys, pv	19	25
Asukasmäärä	21 243	21 297

Siilinjärven kunnan tase 31.12.2022

Euroa		2022	2021
V A S T A A V A A			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
I	Aineettomat hyödykkeet		
	Tietokoneohjelmistot	349 115,82	732 678,85
	Muut pitkävaikutteiset menot	760 484,32	743 147,27
		1 109 600,14	1 475 826,12
II	Aineelliset hyödykkeet		
	Maa- ja vesialueet	24 516 018,10	23 889 358,31
	Rakennukset	37 006 267,45	39 737 937,52
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	22 364 868,53	21 841 080,20
	Koneet ja kalusto	742 567,56	859 317,21
	Muut aineelliset hyödykkeet	9 250,33	9 250,33
	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	1 218 665,29	1 581 457,89
		85 857 637,26	87 918 401,46
III	Sijoitukset		
	Osakkeet ja osuudet	25 381 392,40	25 160 999,12
	Muut lainasaamiset	26 502 356,45	26 844 287,75
	Muut saamiset	402 939,77	402 939,77
		52 286 688,62	52 408 226,64
Pysyvät vastaavat yhteensä		139 253 926,02	141 802 454,22
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
	Lahjoitusrahastojen varat	60 000,00	60 000,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
I	Vaihto-omaisuus		
	Muut vaihto-omaisuus	98 155,34	91 076,37
II	Saamiset		
	Pitkäaikaiset saamiset		
	Myyntisaamiset	0,00	71 500,00
	Muut saamiset	70 334,87	73 018,35
	Lyhytaikaiset saamiset		
	Myyntisaamiset	2 543 352,54	3 075 497,56
	Muut saamiset	1 555 633,57	1 356 871,34
	Siirtosaamiset	2 473 152,49	2 461 492,85
		6 642 473,47	7 038 380,10
III	Rahoitusarvopaperit		
	Muut arvopaperit	0,00	3 767 038,91
IV	Rahat ja pankkisaamiset	9 742 326,15	8 080 733,99
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		16 482 954,96	18 977 229,37
VASTAAVAA		155 796 880,98	160 839 683,59

Euroa	2022	2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	62 574 872,04	62 574 872,04
Arvonkorotusrahasto		
Muut omat rahastot	201 618,75	218 072,24
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	6 053 798,46	5 484 898,68
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 368 628,09	568 899,78
	66 461 661,16	68 846 742,74
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	151 885,68	317 154,58
Lahjoitusrahastojen pääomat	188 141,40	199 127,45
Muut toimeksiantojen pääomat	7 720,07	3 367,65
	347 747,15	519 649,68
VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	54 264 481,37	60 849 810,35
II Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 085 328,98	13 268 656,98
Ostovelat	7 551 714,60	5 515 125,89
Muut velat	3 371 436,06	3 138 911,79
Siirtovelat	10 714 511,66	8 700 786,16
	34 722 991,30	30 623 480,82
Vieras pääoma yhteensä	88 987 472,67	91 473 291,17
VASTATTAVAA	155 796 880,98	160 839 683,59
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	42,7	42,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	53,1	56,0
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	3 685	6 054
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	173	284
Lainakanta 31.12., 1000 €	67 350	74 118
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 170	3 480
Lainat ja vastuut, 31.12., 1000 €	144 514	127 659
Lainat ja vastuut, €/asukas	6 803	5 994
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	26 502	26 844
Kunnan asukasmäärä 31.12.	21 243	21 297

3.2 Siilinjärven kunnan konsernin tilinpäätöslaskelmat

Konsernituloslaskelma

Euroa	2022	2021
Toimintatuotot	76 173 047	76 063 097
Toimintakulut	-211 781 012	-202 751 516
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (-tappiosta)	151 582	119 089
Toimintakate	-135 456 383	-126 569 330
Verotulot	99 754 903	97 504 530
Valtionosuudet	45 231 762	42 166 515
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	686 408	705 695
Muut rahoitustuotot	1 297 934	1 060 846
Korkokulut	-1 166 669	-1 179 469
Muut rahoituskulut	-121 902	-20 030
	695 771	567 042
Vuosikate	10 226 053	13 668 757
Poistot ja arvonalentumiset:		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-13 125 504	-12 477 220
Omistusten eliminointierot	-232 624	0
Arvonalentumiset	-3	-28 246
Satunnaiset erät	3 288	606 218
Tilikauden tulos	-3 128 791	1 769 510
Tilinpäätössiirrot	14 648	40 626
Tilikauden verot	-83 410	-72 523
Laskennalliset verot	101 822	40 099
Vähemmistöosuudet	2 114	-8 322
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	-3 093 617	1 769 389

Konsernirahoituslaskelma

Euroa	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	10 226 053	13 668 757
Satunnaiset erät	3 288	606 218
Tilikauden verot	-83 410	-72 523
Tulorahoituksen korjaukset	-1 355 249	-2 893 680
	8 790 682	11 308 772
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-16 743 480	-17 656 516
Rahoitusosuudet investointimenoihin	103 900	151 338
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 544 715	4 160 013
	-14 094 864	-13 345 165
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 304 182	-2 036 393
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-352	-63 253
Antolainasaamisten vähennykset	346 731	333 536
	346 378	270 283
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	16 499 310	20 889 564
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 936 553	-17 976 940
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-582 695	480 159
	-2 019 939	3 392 783
Oman pääoman muutokset	102 793	-77 035
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-179 726	205 552
Vaihto-omaisuuden muutos	13 567	-39 998
Saamisten muutos	-1 600 220	-1 498 761
Korottomien velkojen muutos	6 724 243	1 143 070
	4 957 864	-190 138
Rahoituksen rahavirta	3 387 097	3 395 894
Rahavarojen muutos	-1 917 085	1 359 501
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	25 115 001	27 032 085
Rahavarat 1.1.	27 032 085	25 672 585
	-1 917 085	1 359 501

Konsernitase 31.12.2022

VASTAAVAA, euroa	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 337 982	1 837 800
Muut pitkävaikutteiset menot	804 808	793 041
Ennakkomaksut	621 976	639 302
	2 764 766	3 270 143
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	26 879 057	26 136 892
Rakennukset	117 552 021	111 347 857
Kiinteät rakenteet ja laitteet	23 364 517	22 500 760
Koneet ja kalusto	4 974 562	4 667 739
Muut aineelliset hyödykkeet	361 773	332 498
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	9 949 056	16 263 622
	183 080 985	181 249 369
Sijoitukset		
Osakkuusyhtiö osakkeet ja osuudet	1 270 654	1 045 004
Muut osakkeet ja osuudet	8 155 128	7 950 386
Joukkovelkakirjalainasaamiset	2 496	6 647
Muut lainasaamiset	21 669 855	22 011 787
Muut saamiset	721 952	722 248
	31 820 086	31 736 071
Pysyvät vastaavat yhteensä	217 665 837	216 255 584
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	573 407	558 973
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	331 739	261 639
Muut toimeksiantojen varat	76 671	79 445
	981 817	900 057
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	554 464	518 031
Muut vaihto-omaisuus	379 416	429 416
	933 880	947 447
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0	71 500
Muut saamiset	70 335	73 018
Siirtosaamiset	466	468
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	4 905 842	5 000 358
Lainasaamiset	84 202	365 773
Muut saamiset	2 673 201	1 872 118
Siirtosaamiset	4 755 990	3 508 151
	12 490 035	10 891 386
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	427	4 598 507
Rahat ja pankkisaamiset	25 114 574	22 433 578
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	38 538 916	38 870 918
VASTAAVAA YHTEENSÄ	257 186 570	256 026 559

VASTATTAVAA, euroa	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	62 574 872	62 574 872
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	1 925	1 925
Muut omat rahastot	1 904 517	1 850 428
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	5 123 307	3 251 454
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 093 617	1 769 389
	66 511 005	69 448 068
VÄHEMMISTÖOSUUDET	514 809	594 630
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 506 627	1 842 629
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	734 235	884 090
Lahjoitusrahastojen pääomat	463 724	404 198
Muut toimeksiantojen pääomat	85 350	83 687
	1 283 309	1 371 975
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	127 916 789	128 879 690
Lainat julkisyhteisöiltä	6 203 560	7 290 039
Siirtovelat	79 126	50 734
Laskennalliset verovelat	410 238	513 010
	134 609 712	136 733 473
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	66 472	265 886
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18 813 446	17 971 288
Lainat julkisyhteisöiltä	326 831	940 133
Saadut ennakot	725 223	730 516
Ostovelat	13 673 816	8 557 519
Liittymismaksut ja muut velat	3 686 687	3 484 962
Siirtovelat	15 403 651	14 021 720
Laskennalliset verovelat	64 983	63 761
	52 761 108	46 035 784
Vieras pääoma yhteensä	187 370 821	182 769 257
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	257 186 570	256 026 559

4 LIITETIEDOT

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätös 2022 on laadittu Kirjanpitolautakunnan Kuntajaoston antamien ohjeiden ”Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta” (13.10.2020) ja ”Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista” (13.10.2020) mukaisesti.

- 1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja – menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuuston 17.12.2012 hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on poistoaikoja tarkistettu 1.1.2013 jälkeen valmistuvien investointien osalta. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmanpoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Valtuusto päätti 16.6.2022 Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskuksen omistaman Fontanella-uimalarakennuksen jatkosta. Toimintaa jatketaan vielä viisi vuotta ja tilannetta tarkastellaan vuosittain kunnan omistajaohjauksen toimesta. Perusteluna oli rakentamisen markkinatilanne sekä kunnan talouteen kohdistuvat merkittävät alaskirjaukset. Rakennus vaatisi merkittävän peruskorjauksen ja omistusjärjestelyt. Uimala Oy:n osakkeiden arvo taseessa 3,394 milj. euroa ja pääomalaina 1,615 milj. euroa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostuksessa on käytetty varastokirjanpidossa painotetun keskihankintahinnan menetelmää.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksen. Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Sopimukset päättyvät 2023.

- 2) Esittämistapamuutokset
Ei muutoksia
- 3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin
Ei oikaisuja
- 4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Korona-avustukset sisältyvät toimintatuottojen saatujen avustusten ryhmään. Testaukseen ja rokottamiseen saatu korvaus n. 1,585 milj. euroa ja joukko pienempiä mm. OKM ja STM hankeavustuksia eli kaikki yht. n. 1,855 milj. euroa (ed. v. n. 3,160 milj. mm. testaus ja jäljitys, n. 0,500 milj. muut koronaan kohdistettavat avustukset). Siirtosaamiset sisältävät haettavaa korona-avustusta 0,00 milj. euroa.

- 5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut ja virheiden korjaukset
Ei olennaisia tapahtumia

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta kiinteistötytäryhteisöä Asematie 11, koska yhdistämättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Sisäiset kiinteistöverot on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon

omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä. Laskennallinen verovelka on jaettu pitkä- ja lyhytaikaiseen verovelkaan.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Konsernirakenteeseen ei kuulu yhtään osakkuusyhteisöä.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitiilin päätöksessä on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Konsernirakenteen muutokset

Kunnan omistusosuus Siilinjärven Kotipolku Oy:stä kasvoi 100 prosenttiin.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Ei ilmoitettavaa

4.1.3 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Elinvoima- ja konsernipalvelut	7 789 999	7 940 967	7 404 411	7 563 094
Yhteiset palvelut	1 355 039	1 578 986	1 355 039	1 578 986
Sivistyspalvelut	3 386 943	3 517 155	2 862 172	3 136 777
Tekniset palvelut	8 097 439	8 579 006	1 845 513	2 428 475
Sosiaali- ja terveyspalvelut	55 543 626	54 446 984	10 113 576	10 416 758
Kunnan toimintatuotot yhteensä	76 173 047	76 063 097	23 580 712	25 124 090

7) Verotulojen erittely

	2022	2021
Kunnan tulovero	86 409 220	83 956 080
Osuus yhteisöveron tuotoista	7 648 445	7 831 166
Kiinteistövero	6 057 380	5 717 284
Verotulot yhteensä	100 115 045	97 504 530

8) Valtionosuuksien erittely

	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	35 810 120	34 334 152
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	5 394 212	6 123 116
<i>Siitä:</i> Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		0
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-2 042 963	-1 819 516
Verotulomenetysten korvaus	10 062 764	8 344 703
Valtionosuudet yhteensä	43 829 921	40 859 339

9) Palvelujen ostojen erittely

	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	49 964 435	47 547 025
Muiden palvelujen ostot	21 756 440	20 850 789
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	71 720 874	68 397 814

10) Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet

Siilinjärven kunta tukee valtuustoryhmiä vain luovuttamalla vastikkeetta kunnantalon kokoustiloja ja niiden laitteistoa ryhmien omien kokousten pitämiseen.

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt poistosuunnitelman 17.12.2012 § 40. Uusittu poistosuunnitelma on otettu käyttöön vuoden 2013 alusta alkaen niin, että poistoaikojen muutokset koskevat vuoden 2013 alusta alkaen ja sen jälkeen valmistuvia investointeja. Vanhat investoinnit poistetaan vanhoilla poistoperusteilla loppuun.

Arvioidut poistoajat ja poistomenetelmät ovat:

Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikuttaiset menot	2 vuotta	Tasapoisto
Rakennukset		Tasapoisto
*puiset	10 – 20 vuotta	Tasapoisto
*kiviset	15 – 25 vuotta	Tasapoisto
Asuinrakennukset	30 vuotta	Tasapoisto
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 vuotta	Tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10-30 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta	Tasapoisto

Poistoajat vanhoista investoinneista:

Aineettomat hyödykkeet	3 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikuttaiset menot	3 vuotta	Tasapoisto
Rakennukset	20-40 vuotta	Tasapoisto
Kadut, tiet, torit ja puistot	20 vuotta	Tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	15-30 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta	Tasapoisto

Pienet, pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, kirjataan kunnassa vuosikuluiksi.

12) Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.			0	763 000
Lisäykset tilikaudella				0
Vähennykset tilikaudella				-763 000
<i>Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.</i>			0	0
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	1 832 104	1 944 428		
Lisäykset tilikaudella	0	0		
Vähennykset tilikaudella	-326 585	-112 324		
<i>Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)</i>	1 505 519	1 832 104		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	10 525	0	0	0
Lisäykset tilikaudella	0	10 525	0	0
Vähennykset tilikaudella	-9 417	0	0	0
<i>Muut pakolliset varaukset 31.1.</i>	1 108	10 525	0	0

13) Toimintatuottoihin sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja muihin toimintakuluihin sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	745 362	1 876 154	742 953	1 753 036
Rakennusten luovutusvoitot	24 528	586	0	0
Koneiden ja kaluston luovutusvoitot	56 172	146 056	51 000	143 000
Osakkeiden luovutusvoitot	53 263	697 856	0	64 989
Muut luovutusvoitot	22	0		
<i>Myyntivoitot yhteensä</i>	879 348	2 720 652	793 953	1 961 024
Muut toimintakulut				
Rakennusten luovutustappiot	0	0		
Osakkeiden luovutustappiot	12 058	317 469		8 005
Muut luovutustappiot	-374	253	-736	
<i>Myyntitappiot yhteensä</i>	11 684	317 722	-736	8 005

14) Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Satunnaiset tuotot				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	0	606 218		
Maa- ja metsäalueiden luovutusvoitot	0	0		
Muut satunnaiset tuotot	6 544	0		
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	6 544	606 218	0	0
Satunnaiset kulut				
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	3 256	0	0	0

15) Muihin rahoitustuottoihin sisältyvät tuotot, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

	2022	2021
Osinkotuotot muista yhteisöistä	906 146	647 359
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	2 439	2 439
Yhteensä	908 584	649 798

16) Erittely poistoeron muutoksista

Ei ilmoitettavaa.

4.1.4 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääomalennot, jos tällaisia menoja on aktivoitu

Ei ilmoitettavaa

18) Arvonkorotukset

Ei ilmoitettavaa

19) Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakko-maksut	tp 2022
				Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	732 679	743 147	0	1 475 826
Lisäykset tilikauden aikana	83 452	333 722		417 175
Rahoitusosuudet tilikaudella		0		0
Vähennykset tilikaudella aikana				0
Siirrot erien välillä	63 310			63 310
Tilikauden poisto	-530 325	-316 385		-846 710
Arvonalennukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.	349 116	760 484	0	1 109 600
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	349 116	760 484	0	1 109 600

Aineelliset hyödykkeet	Maa ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko-maksut ja kesk.er.h	tp 2022
							Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	23 889 358	39 737 938	21 841 080	859 317	9 250	1 581 458	87 918 401
Lisäykset tilikauden aikana	899 299	167 705	2 066 712	392 862		846 776	4 373 353
Rahoitusosuudet tilikaudella			-76 700			-10 000	-86 700
Vähennykset tilikaudella aikana	-296 760					-94 295	-391 056
Siirrot erien välillä	24 121		1 017 842			-1 105 273	-63 310
Tilikauden poisto		-2 899 375	-2 484 065	-509 611			-5 893 052
Arvonalennukset							0
Poistamaton hankintameno 31.12.	24 516 018	37 006 267	22 364 869	742 568	9 250	1 218 665	85 857 637
Arvonkorotukset							0
Kirjanpitoarvo 31.12.	24 516 018	37 006 267	22 364 869	742 568	9 250	1 218 665	85 857 637

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 297 141	1 187 972	66 951	65 040
Muut maa- ja vesialueet	25 581 916	24 948 920	24 449 067	23 824 319
<i>Maa- ja vesialueet yhteensä</i>	26 879 057	26 136 892	24 516 018	23 889 358

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset					tp 2022
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	9 085 070	6 845 375	8 572 886	657 669	25 160 999
Lisäykset	212 044			8 349	220 393
Rahoitusosuudet					0
Vähennykset					0
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.	9 297 115	6 845 375	8 572 886	666 018	25 381 392
Arvonlennukset					0
Arvonkorotukset					0
Kirjapitoarvo 31.12.	9 297 115	6 845 375	8 572 886	666 018	25 381 392

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset					tp 2022
	Jvk-laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöiltä	Muut laina- saamiset muilta yht.	Saamiset muilta yhteisöiltä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0	4 832 501	22 011 787	402 940	27 247 228
Lisäykset					0
Rahoitusosuudet					0
Vähennykset			-341 931		-341 931
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.	0	4 832 501	21 669 856	402 940	26 905 297
Kirjapitoarvo 31.12.	0	4 832 501	21 669 856	402 940	26 905 297

Olellaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tase- arvo 1.1.	Lisäykset / vähennykset tilikaudella	Tase- arvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspää- omasta	Ero
Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin Ky	8 301 109	0	8 301 109	7 787 418	513 692
Pohjois-Savon ammatill. koulutuksen Ky	251 177	0	251 177	243 872	7 305

Omistukset muissa yhteisöissä

20-22) Tytäryhteisöt, kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt tp 2022						
Nimi	Y-tunnus	Kunnan	Konsernin	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
		omistus- osuus %	omistus- osuus %	omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilik. voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Siilinjärven Pysäköinti Oy	0713306-8	100,00	100,00	-408	1 560	-26
Siilinjärven Uimala Oy alakons. Siilinjärven Uimala Oy	0847807-6	100,00	100,00	198	3 497	-28
Siilinjärven Vapaa-aikakeskus	0863511-5	41,00	100,00			
Siilinjärven Kotipolku Oy alakons. Siilinjärven Kotipolku Oy	0451313-7	100,00	100,00	3 607	40 927	180
Siilinjärven Asumisoikeus Oy (Kotipolku omistaa 100%)	1079228-3		100,00			
Kiinteistö Oy Isoharja	1648644-7	100,00	100,00	5 298	8 704	235
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt						
Kiinteistö Oy Asematie 11	0875688-1	100,00	100,00	0	0	0
Kuntayhtymät						
Pohjois-Savon sairaanh. piirin Ky	0171495-3	7,63	7,63	8 925	45 212	-274
Liikelaitoskuntayhtymä ISLAB	2126106-6	5,02	5,02			
Sakupe Oy	0171338-7	3,83	3,83			
Vaalijalan Ky	0207327-0	0,87	0,87	223	268	10
Savon koulutuskuntayhtymä	1852679-0	2,22	2,22	1 319	1 797	-82
Pohjois-Savon liitto	0827616-7	9,53	9,53	139	80	22
Yhteensä				19 301	102 045	37

23) Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyhteisöiltä

Saamisten erittely	2022		2021	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		2 440		2 309
Muut saamiset		0		0
Siirtosaamiset		0		0
Yhteensä	0	2 440	0	2 309
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		1 770		136
Muut saamiset		0		0
Siirtosaamiset		0		0
Yhteensä	0	1 770	0	136
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyhteisöiltä				
Yhteensä	0	0	0	0
Saamiset yhteensä	0	4 210	0	2 445

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Menoennakot	706 321	0	706 321	
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	618 406	383 019	383 393	271 220
EU-tuet ja avustukset, v-osuus hankkeet	1 180 804	225 134		
V-osuus sos.-ja terv. hankkeet	564 094	185 327	564 094	185 327
Kotipolun vuokrat	0	54 017	0	54 017
Ely-keskus, maahanmuuton kuntakorv.	115 119	0	115 119	0
Palautettavat palvelusetelit	75 148	0	75 148	
Joukkoliikenne ja koulumatkatuki	357 021	538 516	357 021	538 516
Ympäristöterveydenhuolto kuntaosuudet	0	7 254	0	7 254
P-S Pelastuslaitos, Kela-ensihoito	41 860	57 260	0	18 000
Maankäyttösopimus	96 783	96 783		
Covid-19 valtionavustus	0	1 171 000	0	1 171 000
Smartum/Palvelusetelit	188 235	190 565	188 235	190 565
Alv-saaminen	17 054	8 430		
Muut tulojäämät	795 146	590 846	83 821	25 593
<i>Tulojäämät yhteensä</i>				
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	4 755 990	3 508 151	2 473 152	2 461 493

4.1.5 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	62 574 872	62 574 872	62 574 872	62 574 872
<i>Peruspääoma 31.12.</i>	62 574 872	62 574 872	62 574 872	62 574 872
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 1.1.	1 925	1 925		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 31.12.	1 925	1 925		
Muut omat rahastot				
Muut omat rahastot 1.1.	1 632 355	1 796 948		
Siirrot rahastoon	76 414	0		
Siirrot rahastosta	-5 871	-164 592		
Edellisen tilik.oikaisu (elim.muutos)				
<i>Muut omat rahastot 31.12.</i>	1 702 898	1 632 355		
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	218 072	244 704	218 072	244 704
Siirrot rahastoon	0	0	0	0
Siirrot rahastosta	-16 453	-26 631	-16 453	-26 631
<i>Vahinkorahaston pääoma 31.12.</i>	201 619	218 072	201 619	218 072
<i>Muut omat rahastot yht. 31.12</i>	1 904 517	1 850 428	201 619	218 072
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	3 251 454	-471 197	5 484 899	4 975 383
Siirto edelliseltä tilikaudelta	1 769 389	3 722 651	568 899	509 515
Tytäryhtiön osakkeiden osto	98 399			
Aikaisempiin tilik.liittyvät korj.konserni	4 065			
<i>Edellisten tilik. Yli / alijäämä 31.12.</i>	5 123 307	3 251 454	6 053 798	5 484 899
<i>Tilikauden ylijäämä/alijäämä</i>	-3 093 617	1 769 389	-2 368 628	568 900
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	66 511 005	69 448 068	66 461 661	68 846 743

26) Erittely poistoeroista
Ei ilmoitettavaa

27) Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat		
Velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät 1.1.2028 tai sen jälkeen.		
	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 239 000	20 161 158
Pitkäaikaiset velat yhteensä	16 239 000	20 161 158

28) Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista
Ei ilmoitettavaa

29) Pakollisiin varuksiin merkityt erät

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	1 505 519	1 832 104		
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Muut pakolliset varaukset	1 108	10 525		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	1 506 627	1 842 629	0	0

30) Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä, ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille

	2022		2021	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		33 687		7 073
Siirtovelat		0		13 454
Yhteensä	0	33 687	0	20 527
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		84 945		22 464
Yhteensä	0	84 945	0	22 464
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyht.				
Yhteensä	0	0	0	0
Vieras pääoma yhteensä	0	118 632	0	42 991

31) Maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkitililimiitti

	2022	2021
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	1 000 000	1 000 000
-siitä käyttämättä oleva määrä	1 000 000	1 000 000

32) Muut velat -erän jakautuminen liittymismaksuihin ja muihin velkoihin
Ei ilmoitettavaa

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot/hankerahat	1 070 138	576 685	1 063 391	568 787
Menojäämät				
Lomapalkkavelka	11 345 703	10 985 576	7 799 201	7 764 298
Palkkojen jaksotukset	1 308 378	804 574	518 324	
Korkojaksotukset	285 063	128 874	66 880	34 541
P-S Pelastuslaitos, maksuos.lisälasku	230 548		230 548	
Ympäristöterv.h maksuos.palautus	22 271	21 570	22 271	21 570
Maaseutuhallinnon maksuos.palautus	23 609	14 932	23 609	14 932
KEVA	18 749	42 004		23 049
Verohallinto	0	9 116		
Laskutusten palautukset jäsenkunnille	197 285	107 032		
Opetus- ja kultt.valtionos.tark.	195 752	195 404	195 752	195 404
Kuopion kaupunki, Alavan koulu	94 710	63 902	94 710	63 902
Vuokravakuudet	138 101	80 632		
Maankäyttösopimus	225 981	225 981		
P-S sairaanhoitopiiri/lisäkanto			650 304	
Muut siirtovelat	247 362	765 438	49 521	14 302
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	15 403 651	14 021 720	10 714 512	8 700 786
Siirtovelat yhteensä	15 403 651	14 021 720	10 714 512	8 700 786

4.1.6 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34) Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	72 343 714	61 638 793		

35-37) Kunnan antamat muut vakuudet lajeittain eriteltynä

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	181 949	181 949		
Sitoumusten vakuudeksi pantatut arvopaperit	0	576		
Vakuudet yhteensä	181 949	182 525	0	0

38) Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma (veroton)

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Vuokravastuut yhteensä	80 325 805	56 259 038	77 164 670	53 540 989
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	8 899 041	7 726 072	8 287 489	7 184 561
- siitä PPP-hankkeet (public-private-partnership)	0	0	22 727 759	0
- siitä sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet	0	0	0	0
Leasingvuokrasopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita				

39) Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			43 165 678	37 565 678
Jäljellä oleva pääoma			35 226 293	31 214 400
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	777 327	806 247	777 327	777 327
Jäljellä oleva pääoma	340 352	466 900	340 352	391 546

40) Muut kunnan antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut

	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	161 201 174	150 249 232
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	93 220	98 421

41) Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Sopimusvastuut				
Sitoumukset avustukseen	121 402	119 597	0	0
-Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	0	0	0	0
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	0	974		
Elinkaarimallilla toteutettu terveyskeskuksen palvelusopimus. Alkoi n. 9/2022, kesto 20 v.	15 899 533	19 485 800	15 899 533	19 485 800
-Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	811 891	306 230	811 891	306 230
Myöhemmin voimaan tulevat vuokrasopimukset	2 037 500	12 867 310	2 037 500	12 867 310
-Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	0	464 000	0	464 000
Hankkeiden omarahoitussuodet (Sakky)	18 320	23 074		
Potilasvakuutusvastuu (P-S shp)	0	0		
Sopimusvastuut yhteensä	18 076 755	32 496 756	17 937 033	32 353 110
Kiinteistöinvestointien arvonalisäveron tarkistusvastuu*)	4 218 922	1 781 240		
Käynnissä olevat oikeudenkäynnit (P-S shp)	34 612	53 883		

*) Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonalisäverot uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (AVL 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.

Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Voimassa olevat koronvaihtosopimukset				
Koronvaihtosopimukset on tehty yksittäisten lainojen korkoriskin suojaamiseksi. Sopimuksilla on vaihdettu vaihtuva korko kiinteäksi. Sopimukset ovat voimassa vuosina 2021-2023 (kunta), 2021 - 2053 (konserni)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	7 235 507	10 553 626	250 000	1 250 000
Käypä arvo (rahalaitoksen ilmoitus)	289 886	-437 472	281	-18 233

4.1.7 Ympäristövastuut

Ehdollinen ympäristövelka / pilaantuneet tai pilaantuneeksi epäillyt maa-alueet

Ympäristövastuu on aikaisemmasta toiminnasta johtuva, ympäristöön liittyvä olemassa oleva velvoite, jonka täyttäminen todennäköisesti johtaa taloudellista hyötyä ilmentävien voimavarojen siirtymiseen pois kunnan toiminnan piiristä. Erityinen ympäristövastuu on ehdollinen ympäristövelka. Ehdollinen ympäristövelka on mahdollinen velvoite, joka on syntynyt aikaisempien tapahtumien seurauksena ja jonka olemassaolo varmistuu vasta, kun yksi tai useampi epävarma tapahtuma, joka ei ole kokonaan kunnan määräysvallassa, toteutuu tai jää toteutumatta. Ehdollisena ympäristövelkana käsitellään myös olemassa oleva velvoite, joka on syntynyt aikaisempien tapahtumien seurauksena, mutta jota ei merkitä taseeseen, koska ei ole todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen aiheuttaa menoja, tai velvoitteen suuruus ei ole määriteltävissä riittävän luotettavasti.

Ehdollisena ympäristövelkana tarkastellaan maaperän pilaantumista. Pilaantuneena pidetään aluetta, jolla on ihmisen toiminnan seurauksena haitallisia aineita siinä määrin, että niistä aiheutuu haittaa tai merkittävä riski ympäristölle tai terveydelle, viihtyisyyden vähentymistä tai muuta niihin verrattavissa olevaa haittaa. Haitallisia aineita voi joutua maaperään erilaisten onnettomuuksien, vahinkojen tai pitkän ajan kuluessa tapahtuneiden vähittäisten päästöjen seurauksena. Myös jätteiden maahan hautaaminen ja vanhat, käytöstä poistetut kaatopaikat aiheuttavat riskin haitallisten aineiden kulkeutumiselle maaperässä ja edelleen pohjaveteen tai vesistöön. Valtakunnalliseen maaperän tilan tietojärjestelmään (MATTI) on koottu mahdollisesti pilaantuneista, pilaantuneiksi todetuista, puhdistetuista ja puhtaaksi todetuista alueista.

Vuoden 2022 lopussa MATTI-tietojärjestelmässä oli Siilinjärveltä 137 kohdetta, joista noin 25 % on kunnan omistamilla kiinteistöillä. Vuonna 2022 ei tehty kohteisiin liittyviä saneeraustoimia. Haapamäen asemakaava-alueella on vanha Metsäkoulun kaatopaikka, joka kunnostetaan keväällä 2023 poistamalla maanpäälliset jätteet ja peittämällä kaava-alueen rakentamisen yhteydessä. Husonlammen itärannalla on vanha maa-ainesten ottoalue, jonka maanpäällistä roskaantumista on siivottu keväällä 2020. Alue tarkastetaan keväällä 2023 ja tarvittaessa siivousta jatketaan.

Pohjavesialueilla sijaitsevien MATTI-kohteiden mahdollisia pohjavesivaikutuksia tarkkaillaan mm. Koivusaaren entisen kaatopaikan osalta osana Harjamäki-Käärnelahti -pohjavesialueen yhteistarkkailua.

Vuonna 2022 tapahtui kuntakonsernin omistamilla kiinteistöillä yksi pieni öljyvahinko, joka saneerattiin välittömästi vahingon jälkeen. Lisäksi kunnan öljyntorjuntaviranomainen järjesti vesistön lähellä valtatie 5:n tiealueella tapahtuneen öljyvahingon saneerauksen. Yksityiset

kiinteistöt ovat poistaneet käytöstä maanalaisia öljysäiliöitä, joista huomattava osa sijaitsee kirkonkylällä pohjavesialueella.

4.1.8 Henkilöstöä, tilintarkastajien palkkioita ja interssitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtäväalueittain

	2022	2021
Elinvoima- ja konsernipalvelut	70	84
Sivistyspalvelut	682	679
Sosiaali- ja terveyspalvelut	548	551
Tekniset palvelut	56	55
Yhteiset palvelut	125	138
Yhteensä	1 481	1 507

43) Tilikauden henkilöstökulut

	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	67 314 163	64 477 609
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	200 494	241 540
Henkilöstökulut yhteensä	67 514 657	64 719 149

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2022	2021
Suomen Keskusta	13 176	12 618
Kansallinen Kokoomus	2 962	5 805
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	4 611	4 177
Vasemmistoliitto	950	2 579
Perussuomalaiset	2 724	2 136
Vihreä liitto	4 466	4 085
Suomen Kristillisdemokraatit	448	532
Sininen tulevaisuus r.p.		
Yhteensä	29 337	31 932

45) Tilintarkastajan palkkiot

	2022	2021
Tilintarkastusyhteisö KPMG Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	25 740	22 088
Tilintarkastajan lausunnot	0	0
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	0	0
Muut palkkiot	0	0
Palkkiot yhteensä	25 740	22 088

46) Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Toimintakertomuksen kohdassa "1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous" on esitetty konserniyhtiöille annettujen lainojen kokonaismäärät. Myönnettyt lainat ovat ns. pääomalainoja, joille ei peritä korkoa (pl. Kotipolku Oy) eikä niille ole saatu vakuutta. Lainat

on myönnetty ennen kuntalain 2015 voimaantuloa. Kunnan taseessa ne on esitetty Sijoitukset -kohdan Muissa lainasaamisissa. Yhtiöille toiminta-avustuksena tai vuokravastikkeina vuosittain maksetut nettosummat löytyvät myös toimintakertomuksen em. kohdasta.

Kunnanjohtajan kanssa on 16.2.2015 solmittu johtajasopimus, jossa on sovittu 15 kuukauden palkkaa vastaava erokorvaus edellyttäen, että hän itse irtisanoutuu tehtävästään.

Muilta osin kunnan johtoryhmä on käsitellyt liitetiedon asiakokonaisuutta 20.3.2023 kokouksessaan. Ilmoituksia kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista ei ollut.

5 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

5.1 Toimitilojen ylläpito, laskennallisesti eriytetty taseyksikkö

Toimitilojen ylläpito

Sitovuus: valtuusto, tilikauden tulos

Vastuuhenkilö: toimitilapäällikkö Jukka Kellokumpu

Toiminta-ajatus

Toimitilojen ylläpidon sitovuustaso on laskennallisesti eriytetty taseyksikkö, joka tuottaa toimitilojen ylläpitotehtävät sekä toteuttaa kunnan toimitilojen peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeet.

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Toiminnalliset muutokset ovat pääasiassa eriä, joihin ei voida juurikaan vaikuttaa: sähkö- ja lämpöenergia.

Suuret toimitilahankkeet sisältävät taloudellisen riskin lisäksi myös henkilöstöriskin. Henkilöstöresurssia vahvistettiin, jotta päivittäiset työt ja suurten elinkaari- ja toimitilahankkeiden eteenpäin vienti onnistui.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
<i>Suunnittelukauden tavoite 2022–2024</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>Riskiarvio</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Kasvu: Toimitilatarpeeseen vastaaminen	Tilojen käyttäjien tekemän suunnitelman mukaisen tilaohjelman toteuttaminen.	Toimitilatarpeen nopeat muutokset. Toimitilaverkon yli- tai aliresursointi.	Käyttäjät määrittelevät tilatarpeet tapauskohtaisesti. Tekniset palvelut hoitavat asiaa kunnanvaltuuston päätöksen jälkeen (toimeenpanovaihe).
Hyvinvointi: Sisäilmaongelmien ratkaisu	Ratkaistaan sisäilmaongelmista kärsivät toimitilat joko rakennuttamalla uudet tilat tai peruskorjaamalla vanhat tilat	Kunnan voimavarojen rajallisuus toteuttaa tarvittavat hankkeet. Uusien sisäilma-	Hankkeita valmistellaan tilojen käyttäjien ja kunnan johdon kanssa. Uusia sisäilmaongelmaisia

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Riskiarvio	TOTEUTUMINEN
		ongelmien syntyminen.	toimitiloja ei ole tullut esiin.
Talous: Suurten toimitilahankkeiden toteutus	Hankkeiden toteutus.	Taloudellisten resurssien niukkuus ja rahoituksen saanti vaikuttavat hankkeiden toteutukseen.	Hankkeita toteutetaan kunnan päätöksentekojärjestelmän mukaisesti: <ul style="list-style-type: none"> • terveyskeskus on valmistunut 8/2022 • pelastusasema on rakentamisvaiheessa • suuret kouluhankkeet ovat kilpailullisessa neuvottelumenettelyvaiheessa

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Sähköisten huoltokirjojen käyttöönotto kaikissa kouluissa ja päiväkodeissa	Aloitetaan uusissa kohteissa sitä mukaa, kun kohteet valmistuvat.	Kaikissa kohteissa on sähköinen huoltokirja.	Otetaan käyttöön uusissa kohteissa sitä mukaa, kun ne valmistuvat

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kiinteistöt m ³ omassa käytössä	324 733	330 803	361 803
Kiinteistöt m ³ vuokrattu ulkopuolisille	10 420	10 420	10 420

Talousarvion toteutuminen

Myyntituotot ulkopuolisille ylittyivät uuden terveyskeskuksen ja uuden pelastusaseman hankekulujen myynnistä rahoittajalle n. 367.700 €, ja vastaavasti palvelujen ostot

ylittyivät kirjanpidollisesti saman verran asiantuntijapalvelujen ja tilapäisten työsuhteiden kuukausipalkojen osalta. Toimitilojen kunnossapidon määrärahat ylittyivät n. 144.000 € lumisen talven ja kohonneiden kustannusten johdosta. Lämmitys- ja sähköenergiakulut ylittyivät n. 10 %, joka oli tiedossa jo talousarviota laadittaessa.

Laskennallisesti eriytetyn taseyksikön toimintatuottojen muutos oli +3,6 % ja toimintakulujen muutos 18,3 % talousarvioon verrattuna.

Toimitilapalvelut

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	Muutos TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	1 017 285	335 295	0	335 295	671 087	335 792
Sisäiset toimintatuotot	6 227 721	6 096 002	0	6 096 002	5 993 477	-102 525
Liikevaihto	7 245 007	6 431 297	0	6 431 297	6 664 564	233 267
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 836 055	-1 680 750	0	-1 680 750	-1 806 290	-125 540
Palvelujen ostot	-1 432 505	-709 584	0	-709 584	-1 205 621	-496 037
Sis. palvelujen ostot	-101 930	-149 532	0	-149 532	-133 237	16 295
Palvelujen ostot	-1 534 435	-859 116	0	-859 116	-1 338 858	-479 742
Materiaalit ja palvelut	-3 370 490	-2 539 866	0	-2 539 866	-3 145 148	-605 282
Palkat ja palkkiot	-637 753	-617 776	0	-617 776	-635 814	-18 038
Henkilöstökorvaukset	15 388	0	0	0	7 224	7 224
Eläkekulut	-126 840	-118 859	0	-118 859	-126 261	-7 402
Muut henkilösivukulut	-32 612	-23 264	0	-23 264	-17 774	5 490
Henkilöstökulut	-781 817	-759 899	0	-759 899	-772 624	-12 725
Muut toimintakulut	-424 497	-398 770	0	-398 770	-510 832	-112 062
Sis. muut toimintakulut	-341 152	-321 388	0	-321 388	-326 534	-5 146
Muut toimintakulut	-765 649	-720 158	0	-720 158	-837 365	-117 207
Poistot ja arvonalentumiset	-2 968 367	-3 217 187	0	-3 217 187	-3 226 592	-9 405
LIIEKEYLI- / ALIJÄÄMÄ	-641 316	-805 813	0	-805 813	-1 317 165	-511 353
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 841 066	-1 752 000	0	-1 752 000	-1 750 777	1 223
YLI- / ALIJÄÄMÄ	-2 482 382	-2 557 813	0	-2 557 813	-3 067 943	-510 130

Toimitilojen ylläpito / Tuloslaskelma 1.1.-31.12.2022

Laskennallisesti eriytetty

	2022	2021	muutos
LIIKEVAIHTO	6 664 370,96	7 179 291,85	-514 920,89
Vuokratuotot, ulkoiset	249 342,04	247 216,69	2 125,35
Vuokratuotot, sisäiset	3 016 513,95	3 142 956,96	-126 443,01
Vuokratuotot, sisäiset pääomatulot	2 976 963,18	3 084 764,52	-107 801,34
Muut myyntituotot	421 551,79	704 353,68	-282 801,89
Muut tuet ja avustukset	0,00	726,48	-726,48
Liiketoiminnan muut tuotot	193,00	64 988,60	-64 795,60
Materiaalit ja palvelut	-3 697 212,12	-3 554 384,71	-142 827,41
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-1 817 736,83	-1 864 731,69	46 994,86
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-125,27	-80,07	-45,20
Palvelujen ostot			
ulkoiset	-1 746 112,94	-1 587 643,29	-158 469,65
sisäiset	-133 237,08	-101 929,66	-31 307,42
Henkilöstökulut	-775 663,64	-782 536,67	6 873,03
Palkat ja palkkiot	-638 853,81	-638 472,60	-381,21
Henkilöstökorvaukset	7 224,44	15 388,24	-8 163,80
Henkilösivukulut	-144 034,27	-159 452,31	15 418,04
Eläkekulut	-126 260,69	-126 840,06	
Muut henkilösivukulut	-17 773,58	-32 612,25	
Muut toimintakulut	0,00	0,00	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	-3 226 592,46	-2 968 367,46	-258 225,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 226 592,46	-2 968 367,46	-258 225,00
Liiketoiminnan muut kulut	-837 365,28	-765 648,67	-71 716,61
Vuokrat, ulkoiset	-510 831,75	-422 396,59	-88 435,16
Vuokrat, sisäiset	-326 533,53	-341 152,08	14 618,55
Muut kulut	0,00	-2 100,00	2 100,00
LIIKEALIJÄÄMÄ	-1 872 269,54	-825 930,58	-1 046 338,96
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 750 777,11	-1 841 066,20	90 289,09
Muut rahoituskulut	0,00	-5,19	5,19
Korvaus jäännöspääomasta	-1 750 777,11	-1 841 061,01	90 283,90
Alijäämä ennen satunnaisia eriä	-3 623 046,65	-2 666 996,78	-956 049,87
ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-3 623 046,65	-2 666 996,78	-956 049,87
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-3 623 046,65	-2 666 996,78	-956 049,87

Toimitilojen ylläpito / Rahoituslaskelma v. 2022

laskennallisesti eriytetty

	2022	2021
TULORAHOITUS		
Liikelylijäämä	-1 872 269,54	-825 930,58
Poistot ja arvonalentumiset	3 226 592,46	2 968 367,46
Rahoitustuotot- ja kulut	0,00	-5,19
Korvaus jäännöspääomasta	-1 750 777,11	-1 841 061,01
Sisäiset tuotot	-5 993 477,13	-6 227 721,48
Sisäiset kulut	2 210 547,72	2 415 763,35
	-4 179 383,60	-3 510 587,45
INVESTOINNIT		
Käyttöomaisuusinvestoinnit, netto	-549 902,07	-235 614,96
	-549 902,07	-235 614,96
RAHOITUSTOIMINTA		
Lainakannan muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden lis-/väh+	125,27	80,07
Saamisten lis-/väh+	-511 094,05	-350 468,03
Ostovelkojen lis+/vähennys-	661 333,29	239 106,62
Muiden velkojen lis+/vähennys-	-18,20	16 024,51
	150 346,31	-95 256,83
VAIKUTUS KUNNAN KASSAVAROIHIN	-4 578 939,36	-3 841 459,24

Toimitilojen ylläpito / Taselaskelma 31.12.2022

Laskennallisesti eriytetty

VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021	<i>muutos</i>
PYSYVÄT VASTAAVAT	38 385 588,43	41 062 278,82	-2 676 690,39
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	722 175,96	743 147,27	-20 971,31
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	61 189,76	61 189,76	0,00
Rakennukset	36 981 353,57	39 707 865,96	-2 726 512,39
Kiinteät rakenteet ja laitteet	102 791,93	123 773,21	-20 981,28
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	518 077,21	426 302,62	91 774,59
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 201 663,18	690 694,40	510 968,78
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	1 395,08	1 520,35	-125,27
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Muut saamiset	338 583,22	338 583,22	0,00
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	155 208,76	350 590,83	-195 382,07
Siirtosaamiset	706 476,12	0,00	706 476,12
	39 587 251,61	41 752 973,22	-2 165 721,61
VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021	<i>muutos</i>
OMA PÄÄOMA			
Jäännöspääoma	41 898 441,02	43 769 427,85	-1 870 986,83
Tilikauden yli/alijäämä	-3 623 046,65	-2 666 996,78	-956 049,87
VIERAS PÄÄOMA	1 311 857,24	650 542,15	661 315,09
Pitkäaikainen			
Lyhytaikainen			
Ostovelat	1 186 218,84	524 885,55	661 333,29
Siirtovelat	125 638,40	125 656,60	-18,20
	39 587 251,61	41 752 973,22	-2 165 721,61

5.2 Muut eriytetyt laskelmat

Ruokapalveluiden tuloslaskelma 2022

	2022	2021
LIIKEVAIHTO	240 794,00	191 784,75
Myyntituotot	240 794,00	191 784,75
Materiaalit ja palvelut	-114 949,68	-95 808,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-75 700,99	0,00
Palvelujen ostot		
ulkoiset	-28 606,86	-18 110,20
sisäiset	-10 641,83	-5 842,00
Henkilöstökulut	-101 411,46	-71 856,00
Palkat ja palkkiot	-84 478,39	-49 657,00
Henkilöstökorvaukset	668,69	584,20
Henkilösivukulut	-17 601,77	-11 684,00
Eläkekulut	-15 041,97	-8 178,80
Muut henkilösivukulut	-2 559,80	-3 505,20
Poistot ja arvonalentumiset	-1 434,44	-1 731,80
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 434,44	-1 731,80
Liiketoiminnan muut kulut	-19 655,97	-13 436,60
Vuokrat, ulkoiset	-10 577,76	-11 099,80
Vuokrat, sisäiset	-8 123,45	-2 336,80
Muut kulut	-954,75	0,00
vyörytykset	0,00	-5 842,00
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	3 342,45	3 110,35
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	3 342,45	3 110,35

Lain edellyttämä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Siilinjärven kunnan ruokapalvelut tuottaa ateriapalveluita pääsääntöisesti kunnan omaan, lakisääteiseen palvelutoimintaan (koulut, hoitolaitokset). Kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuva myynti on vähäistä. Ruokapalveluiden ateriat tuotetaan neljässä eri keskuskeittiössä, joista ne toimitetaan palvelukeittiöille eri asiakkuuksien mukaisiin toimituspisteisiin. Myyntiin valmistettavat ateriat valmistuvat samassa tuotantoprosessissa kuin muutkin ateriat ja ovat useimmiten myös samoja aterioita. Toiminnalle on kohdistettu kaikki toimintaan liittyvät kustannukset. Koska kilpailutilanteessa tapahtuvan myynnin kustannuksia ei voi erottaa valmistusprosessista, on näiden tuotteiden tuloslaskelma muodostettu suoritekohtaisella keskiarvolla. Myyntituottojen määrä on asiakaslaskutuksen mukainen. Ateriahinnat on laskettu niin, että kustannukset katetaan aterioittain (normaalitilanteessa).

Kuntatekniikan tuloslaskelma

	2022	2021
LIKEVAIHTO	75 048	404 991
Myyntituotot	75 048	404 991
Materiaalit ja palvelut	-34 031	-255 142
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-16 980	-50 460
Palvelujen ostot		
ulkoiset	-4 508	-161 627
sisäiset	-12 543	-43 056
Henkilöstökulut	-31 821	-104 848
Palkat ja palkkiot	-27 945	-91 545
Henkilöstökorvaukset		
Henkilösivukulut	-3 876	-13 304
Eläkekulut	-3 196	-10 557
Muut henkilösivukulut	-680	-2 746
Muut toimintakulut	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-1 110	-2 773
Vuokrat, ulkoiset	-1 110	-2 773
LIKEYLIJÄÄMÄ	8 086	42 228
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	8 086	42 228

Lain edellyttämä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Kuntatekniikan myynti, joka tapahtuu kilpailutilanteessa markkinoilla, sisältää Kuopion Vesi Oy:lle myydyin työpalvelun investointihankkeiden yhteydessä toteutetuista vesihuoltoverkoston töistä. Siilinjärven kunta on kirjannut erillisille hankkeille tehdyt työsuoritukset sekä niihin hankitut materiaalit ja palvelut. Laskutukseen on lisätty 12 %:n yleiskulu.

Toimitilojen vuokraustoiminta tuloslaskelma

	2022	2021
LIIKEVAIHTO	1 097 617	1 391 657
Myyntituotot	0	109
Vuokratuotot, ulkoiset	249 341	247 219
Vuokratuotot, sisäiset	848 276	1 144 329
Muut tuet ja avustukset	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0
Materiaalit ja palvelut	-434 073	-539 020
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-300 491	-395 419
Palvelujen ostot		
ulkoiset	-132 710	-138 056
sisäiset	-872	-5 545
Henkilöstökulut	-69 010	-83 339
Palkat ja palkkiot	-58 221	-68 705
Henkilöstökorvaukset	0	1 790
Henkilösivukulut	-10 789	-16 424
Eläkekulut	-8 535	-10 162
Muut henkilösivukulut	-2 254	-6 262
Muut toimintakulut	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-260 850	-298 396
Suunnitelman mukaiset poistot	-260 850	-298 396
Liiketoiminnan muut kulut	-403 460	-449 727
Vuokrat, ulkoiset	-172 508	-164 350
Vuokrat, sisäiset	-224 952	-277 277
Muut kulut	-6 000	-8 100
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	-69 776	21 175
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-69 776	21 175

Lain edellyttämä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Siilinjärven kunnan toimitiloista on laadittu laskennallisen taseyksikön laskelma. Laskennallinen taseyksikkö sisältää myös toimitilojen vuokrauspalvelun, jossa on mukana ulkopuolisille toimijoille vuokrattuja tiloja. Ulkopuolisille vuokratut tilat sijaitsevat yleensä kunnan lakisääteisiä palveluita tuottavien toimitilojen yhteydessä. Tuloslaskelma on muodostettu niistä tiloista, joissa on myös ulkopuolisille vuokrattuja tiloja. Laskelmasta ei ole poistettu sitä osuutta, joka tilakokonaisuudesta on pelkästään sisäistä. Ulkoiset myyntituotot muodostuvat laskutetuista vuokrista. Vuokra on määräytynyt pääoma- ja ylläpitovuokran mukaan. Pääomavuokra on määritelty yleensä sisäisenvuokran mukaan ja ylläpitovuokra toteutuneiden kulujen mukaan, vuokran tarkistukset on sidottu yleensä tilastokeskuksen ylläpitämään Kiinteistöjen ylläpidon kustannusindeksiin, joko rakennustyypeittäin tai vuosineljännesten tarkastusindeksilukuun.

6 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Siilinjärvellä 27.3.2023

SIILINJÄRVEN KUNNANHALLITUS

Huttunen Anna
puheenjohtaja

Heikki Konttinen
jäsen

Merja Oksman
I varapuheenjohtaja

Jukka Rekola
jäsen

Merja Rautiainen
II varapuheenjohtaja

Keijo Ryyänen
jäsen

Päivi Hiltunen
jäsen

Matti Venäläinen
jäsen

Ulla Santti
jäsen

Petteri Ristikangas
vs. kunnanjohtaja

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus

Siilinjärvellä ___ / ___ 2023

KPMG Oy

Katri Hokkanen
JHT, KHT

7 LUETTELOT JA SELVITYKSET

7.1 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja niiden säilytyksestä v. 2022

Tositelaji	Nimi	Tositenumerosarja
1	Pankkitositteet	20220001-
3	Palkkatositteet	1-
4	Palvelukassa	1-
10	Muistiotositteet	1-
11	Poistot kirjanpitoon	1-
12	Excel/kausimuistiot	1-
20	Ostoreskontramaksut	1-
21	Ostoreskontralaskut	20000001-
22	YPH-laskut	1-
30	Myyntireskontrasuoritukset	1-
32	Myyntilaskut yleislaskutus	61982-
	Web Heti-laskut	612066-
33	Myyntilaskut päivähoito Effic	327637-
34	Myyntilaskut kansal.op.Hellewi	443910-
35	Pegasos kotipalvelut	54011821-
36	Myyntilaskut tontinvuokrat	36007977-
38	Myyntilaskut hulevesi	38008294-
39	Myyntilaskut rakennusvalvonta	39000452-
40	Sopimuslaskutus	61375-
41	Pegasos asumispalv.intervalli	41009062--
42	Pegasos lapsiperhepalvelut	52000228-
45	Pegasos avosairaanhoido	45041083-
47	Pegasos kuntalaskutus	47000999-
48	WinHit-laskutus	48029892-
49	Trible katutyölupamaksut	49000457-
50	Korkolaskut	501297-
60	Yksilö- ja perhehuolto	1-
61	Konekeskus	1-
62	Maisa varasto	1-
63	Sisäiset vuokrat KOKI	1-
64	Aromi	1-
70	Mr/Lindorff suoritukset	1-
71	Mr/Luottotappiot	1-
72	Mr/Hyvityslaskun kohdistus (muut)	1-
73	Mr/Ulosotot	1-
92	Laskennalliset SL	1003510-
93	Automaattikirjaukset SL	ei käytetty
94	Vyörytykset SL	ei käytetty
96	Kirjanpidon tulos	1-
98	Sisäisen laskennan tulos	1-
Tilinauus	KPAVSA, SLAVSA	

Kirjanpidossa käytetyt kirjanpitokirjat

Päiväkirja	sähköinen arkisto
Pääkirja	sähköinen arkisto
Palkkatulosteet	sähköinen arkisto
Myyntilaskut	sähköinen arkisto
Ostolaskut	sähköinen arkisto
Käyttöomaisuus	atk-tulosteena
Tilikartta	atk-tulosteena/sähköinen arkisto
Tasekirja	Sidottuna
Tilinpäätös	"
Tase-erittelyt	Kansiossa

Toimielin / virasto 1i laitos

Kunnanvaltuusto ja kunnanhallitus arkisto Tehtävämukainen arkistointijärjestys

Hallintopalvelut / Kirjanpito

Arkisto-tunnus	Asiakirjan nimi	Arkistointi-järjestys	Säilytyspaikka Sähköinen arkisto / käsiarkisto / päätearkisto	Säilytys-aika	Suojelu-luokka
-	Kirjanpidon päiväkirjat	Aikajärjestys	Sähköinen arkisto / Monetra Oy	10 v.	III
Gba	Pääkirja	Aikajärjestys	Sähköinen arkisto / Monetra Oy	10 v.	III
Gbe	Talustilasto (talousarviotileiltä)	Aikajärjestys	Käsiarkisto / Monetra Oy	5 v.	
-	Tilitositteet / palkkaluettelo	Aikajärjestys	Sähköinen arkisto / atk-tulosteet / Monetra Oy	10 v.	III
-	Ostoreskontralista	Aikajärjestys	Sähköinen arkisto / atk-tulosteet / Monetra Oy	10 v.	III
	Myyntireskontralistat	Aikajärjestys	Sähköinen arkisto / atk-tulosteet / Monetra Oy	10 v.	III
-	Tase-erittelyt	Tilijärjestys	Käsiarkisto / Monetra Oy	10 v.	III
-	Käyttöomaisuus-luettelo	Omaisuu-s-lajiryhmittäin	Sähköinen arkisto / Monetra Oy	10 v.	-
-	Kirjanpidon menetelmäkuvaukset	Aikajärjestys menetelmit-täin		10 v. sen tilivuoden päätymis estä, mitä menetelm ä-kuvaus koskee	III
Gbf	Alkuperäinen tilin-päätös - talousarvion toteutumisvertailu raportti - tase - tase-erittely	Aikajärjestys	Päätearkisto	Pysyvästi	I
	Tilikartta	Aikajärjestys	Päätearkisto	Pysyvästi	I
	Talousarvio	Aikajärjestys	Päätearkisto	Pysyvästi	I